

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

26 Νοεμβρίου 2018

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 5292

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 857/7

Λήψη απόφασης επί της γνωστοποίησης συγκέντρωσης κατ' άρθρο 6 παρ. 1 του ν. 3959/2011 της ανώνυμης εταιρίας «VODAFONE ΠΑΝΑΦΟΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Α.Ε.» σε σχέση με την απόκτηση του αποκλειστικού ελέγχου επί της εταιρίας επί της εταιρίας «CΥΤΑ ΕΛΛΑΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗ Α.Ε.».

Η ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ
ΚΑΙ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΩΝ

Έχοντας υπόψη:

α. το ν. 4070/2012 «Ρυθμίσεις Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών, Μεταφορών, Δημοσίων Έργων και άλλες διατάξεις», (ΦΕΚ 82/Α' /10.04.2012), ως ισχύει τροποποιηθείς, ιδίως το άρθρο 1, 2, το άρθρο 12 στοιχ. β, στ, λδ, το άρθρο 38, τα άρθρα 41 έως 54 και το άρθρο 77 αυτού,

β. το ν. 3959/2011 «Προστασία του ελεύθερου ανταγωνισμού», (ΦΕΚ 93/Α' /20.04.2011), ιδίως δε τα άρθρα 5 επ. αυτού, αναφορικά με τον έλεγχο των συγκεντρώσεων επιχειρήσεων και τη διαδικασία προληπτικού ελέγχου των συγκεντρώσεων αυτών, και το άρθρο 24 αυτού,

γ. την απόφαση της ΕΕΤΤ ΑΠ 249/115 «Κανονισμός Ακροάσεων για Θέματα Τηλεπικοινωνιών» (ΦΕΚ 642/Β' /23.05.2002),

δ. τον Κανονισμό 139/2004 του Συμβουλίου της 20ης Ιανουαρίου για τον έλεγχο των Συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων («Κοινοτικός κανονισμός συγκεντρώσεων») ΕΕ L 024 της 29/01/2004,

ε. την Κωδικοποιημένη ανακοίνωση της Ευρ. Επιτροπής για θέματα δικαιοδοσίας βάσει του Κανονισμού 139/2004 για τον έλεγχο των Συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων, ΕΕ της 16.4.2008, αριθ. C 95/1,

στ. τις Κατευθυντήριες γραμμές της Ευρ. Επιτροπής για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων σύμφωνα με τον κανονισμό του Συμβουλίου για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων, ΕΕ της 5.2.2004, αριθ. C31/5,

ζ. τις Κατευθυντήριες γραμμές της Ευρ. Επιτροπής για την αξιολόγηση των μη οριζόντιων συγκεντρώσεων σύμφωνα με τον κανονισμό του Συμβουλίου για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων, ΕΕ της 18.10.2008, αριθ. C265/6,

η. το υπ' αριθ. πρωτ. ΕΕΤΤ 6910/Φ.960/22.02.2018 έγγραφο, με το οποίο η εταιρία «VODAFONE ΠΑΝΑΦΟΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Α.Ε.» (εφεξής VODAFONE ή γνωστοποιούσα) γνωστοποίησε στην ΕΕΤΤ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 6 παρ. 1 - 3 του ν. 3959/2011, όπως ισχύει, την απόκτηση αποκλειστικού ελέγχου επί της εταιρίας με την επωνυμία «CΥΤΑ ΕΛΛΑΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗ Α.Ε.» (εφεξής CΥΤΑ) και συνεπείβηλε το προβλεπόμενο στο άρθρο 45 παρ. 1 ν. 3959/2011 παράβολο των 1.100 ευρώ,

θ. το υπ' αριθ. πρωτ. ΕΕΤΤ 6912/Φ.960/23.2.2018 έγγραφο της εταιρίας VODAFONE με το οποίο υποβλήθηκε στην ΕΕΤΤ το από 22.03.2018 φύλλο της ημερήσιας οικονομικής εφημερίδας πανελλαδικής κυκλοφορίας «Η ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ, στην οποία ανακοινώθηκε η ως άνω γνωστοποιούμενη συγκέντρωση, σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 6 του ν. 3959/2011,

ι. το υπ' αριθ. πρωτ. 6998/Φ.300/5.3.2018 έγγραφο της ΕΕΤΤ προς την VODAFONE με το οποίο ζητήθηκαν πρόσθετες πληροφορίες και στοιχεία στο πλαίσιο εξέτασης της ως άνω γνωστοποίησης κατά το άρθρο 8 παρ. 11 και 12 και το άρθρο 38 του ν. 3959/2011,

ια. το υπ' αριθ. πρωτ. 8659/Φ.300/19.3.2018 έγγραφο της ΕΕΤΤ με το οποίο έγινε δεκτό το υπ' αριθ. πρωτ. ΕΕΤΤ 8158/Φ.960/14.3.2018 αίτημα της VODAFONE και παρατάθηκε η προθεσμία για την παροχή των ανωτέρω, ζητηθέντων με το με αριθ. πρωτ. 6998/Φ.300/5.3.2018 έγγραφο στοιχείων, μέχρι την Τρίτη, 10 Απριλίου 2018,

ιβ. το υπ' αριθ. πρωτ. ΕΕΤΤ 10759/Φ.960/10.4.2018 έγγραφο της VODAFONE με το οποίο χορηγήθηκαν τα αιτηθέντα με το υπ' αριθ. πρωτ. 6998/Φ.300/5.3.2018 έγγραφο της ΕΕΤΤ στοιχεία,

ιγ. το υπ' αριθ. πρωτ. 11007/Φ.300/12.4.2018 έγγραφο της ΕΕΤΤ προς την VODAFONE με το οποίο ζητήθηκαν πρόσθετες πληροφορίες και στοιχεία στο πλαίσιο εξέτασης της ως άνω γνωστοποίησης,

ιδ. το υπ' αριθ. πρωτ. ΕΕΤΤ 6968/Φ.960/19.4.2018 έγγραφο της VODAFONE με το οποίο χορηγήθηκαν τα αιτηθέντα με το υπ' αριθ. πρωτ. 11007/Φ.300/12.4.2018 έγγραφο της ΕΕΤΤ στοιχεία,

ιε. τα με αριθ. πρωτ. 7354/Φ.300/7.3.2018 και 9147/Φ.300/22.3.2018 έγγραφα της ΕΕΤΤ προς τις ανταγωνίστριες επιχειρήσεις «COSMOTE Α.Ε.», «Wind Α.Ε.Β.Ε.», «Forthnet / Nova» και «Yuboto»,

ιστ. το με αριθ. πρωτ. ΕΕΤΤ 10849/Φ.960/4.4.2018 έγγραφο της «COSMOTE Α.Ε.», το με αριθ. πρωτ. ΕΕΤΤ 10758/Φ.960/19.4.2018 έγγραφο της εταιρίας «Wind Α.Ε.Β.Ε.», το με αριθ. πρωτ. 6963/Φ.960/13.4.2018 έγγραφο της εταιρίας «Yuboto» και την από 10.4.2018 επιστολή της «Forthnet / Nova» με τα οποία υποβλήθηκαν τα αιτηθέντα με το υπ' αριθ. πρωτ. 11007/Φ.300/12.4.2018 έγγραφο της ΕΕΤΤ στοιχεία,

ιζ. το υπ' αριθ. πρωτ. ΕΕΤΤ 11522/Φ.960/18.4.2018 έγγραφο της ΕπΑντ προς την ΕΕΤΤ και το υπ' αριθ. πρωτ. 11592/Φ.300/18.4.2018 έγγραφο της ΕΕΤΤ προς την ΕπΑντ,

ιη. τη με αριθ. 656/2018 απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΕΑ) με την οποία, στο πλαίσιο συνεργασίας μεταξύ των δύο ανεξάρτητων αρχών, αποφασίσθηκε ότι οι αγορές για την α) παροχή συνδυαστικών υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας και ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο και συνδρομητικής τηλεόρασης και β) παροχή συνδυαστικών υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας, ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο, συνδρομητικής τηλεόρασης και κινητής τηλεφωνίας, οι οποίες περιλαμβάνουν και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, θα εξεταστούν, στη συγκεκριμένη περίπτωση από την ΕΕΤΤ,

ιθ. την υπ' αριθ. πρωτ. ΕΕΤΤ 28017/Φ.610/15.5.2018 απόφαση του Προέδρου της ΕΕΤΤ με την οποία αποφασίσθηκε η κίνηση της διαδικασίας πλήρους διερεύνησης της γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης, σύμφωνα με το άρθρο 8 παρ. 4 του ν. 3959/2011, όπως ισχύει,

κ. το υπ' αριθ. πρωτ. ΕΕΤΤ 11560/Φ.300/15.5.2018 έγγραφο της ΕΕΤΤ με το οποίο κοινοποιήθηκε στις εταιρίες VODAFONE και CYTA η κίνηση της ως άνω διαδικασίας πλήρους διερεύνησης,

κα. το υπ' αριθ. πρωτ. ΕΕΤΤ 7037/Φ.960/14.6.2018 έγγραφο της VODAFONE με το οποίο προσκομίσθηκαν πρόσθετα στοιχεία.

κβ. την υπ' αριθ. 656/2018 απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού με την οποία εγκρίθηκε η υπό εξέταση συγκέντρωση για τις αγορές που ενέπιπταν στην αρμοδιότητα της Επιτροπής Ανταγωνισμού,

κγ. Την υπ' αριθ. Πρωτ 32418/25-06-2018 Εισηγήση της ΕΕΤΤ.

Επειδή:

Με το υπ' αρ. πρωτ. 6910/Φ.960/22-02-2018 πρωτοκόλλου ΕΕΤΤ, η εταιρία «VODAFONE ΠΑΝΑΦΟΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Α.Ε.» (εφεξής VODAFONE ή γνωστοποιούσα) γνωστοποίησε στην ΕΕΤΤ, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3959/2014, την από 23 Ιανουαρίου 2018 'Σύμβαση εξαγοράς είκοσι δύο χιλιάδων επτακοσίων δέκα (22.710) κοινών μετά ψήφου ονομαστικών μετοχών της εταιρίας με την επωνυμία «CYTA ΕΛΛΑΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗ Α.Ε.» (εφεξής η 'Σύμβαση'), οι οποίες αντιπροσωπεύουν το σύνολο (100%) του εκδοθέντος και πλήρως καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου της εν λόγω εταιρίας. Με την εν λόγω Σύμβαση συμφωνείται η απόκτηση του αποκλειστικού ελέγχου της εταιρίας «CYTA ΕΛΛΑΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗ Α.Ε.», εφεξής CYTA, μέσω της πώλησης προς, και αγοράς από τη γνωστοποιούσα: α) [...] κοινών ονομαστικών μετοχών εκδόσεως της CYTA και αποκλειστικής, ελεύθερης

από βάρη, κυριότητος της «Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου» (εφεξής, ο Πωλητής Α), και β) [...] κοινών ονομαστικών μετοχών εκδόσεως της CYTA και αποκλειστικής, ελεύθερης από βάρη, κυριότητος της εταιρία «DIGIMED COMMUNICATIONS Ltd.» (εφεξής, ο Πωλητής Β) (από κοινού, οι Πωλητές).

Λαμβάνοντας υπόψη ότι:

1. Κατά το άρθρο 5 του ν. 3959/2011, σημείο αναφοράς για την εννοιολογική προσέγγιση της συγκέντρωσης αποτελεί η αρχή της μόνιμης μεταβολής στον έλεγχο των συμμετεχουσών επιχειρήσεων και στη διάρθρωση της αγοράς¹. Από τη διατύπωση του ως άνω άρθρου συνάγεται ότι η συγκέντρωση είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με ένα πλέγμα νομικών και οικονομικών παραγόντων, που μεταβάλλουν τη δομή του ελέγχου μίας επιχείρησης για μεγάλο χρονικό διάστημα. Τέτοια μεταβολή της δομής του ελέγχου που να συνεπάγεται συγκέντρωση δύναται να επέλθει, μεταξύ άλλων, και στην περίπτωση της απόκτησης ελέγχου στο σύνολο ή σε τμήματα μιας ή περισσότερων άλλων επιχειρήσεων, από ένα ή περισσότερα πρόσωπα που ελέγχουν ήδη τουλάχιστον μια επιχείρηση, από μια ή περισσότερες επιχειρήσεις, άμεσα ή έμμεσα, με την αγορά τίτλων ή στοιχείων του ενεργητικού, με σύμβαση ή με άλλον τρόπο.

2. Τα πλέον συνήθη μέσα απόκτησης ελέγχου είναι η απόκτηση μετοχών, ενδεχομένως σε συνδυασμό με τη συμφωνία μετόχων, σε περίπτωση κοινού ελέγχου, και η απόκτηση στοιχείων ενεργητικού. Αντικείμενο του ελέγχου στην περίπτωση απόκτησης στοιχείων ενεργητικού μπορεί να είναι μεταξύ άλλων τα περιουσιακά στοιχεία επιχειρήσεων, ή μέρος μόνον των περιουσιακών αυτών στοιχείων, εφόσον αυτά αποτελούν επιχειρηματική δραστηριότητα, της οποίας μπορεί να προσδιορισθεί σαφώς ο κύκλος εργασιών στην αγορά².

3. Περαιτέρω, έλεγχος αποκτούν κατά κανόνα πρόσωπα ή επιχειρήσεις που είναι υποκείμενα δικαιωμάτων ή δικαιούχοι από συμβάσεις που τους παρέχουν έλεγχο (άρθρο 5 παρ. 4 στοιχείο α) του ν. 3959/2011). Ωστόσο, υπάρχουν περιπτώσεις όπου ο τυπικός κάτοχος ελέγχουσα συμμετοχής δεν συμπάτηι με το πρόσωπο ή την επιχείρηση που έχει πράγματι ουσιαστική εξουσία να ασκεί τα δικαιώματά που απορρέουν από τη συμμε-

1 Αντίστοιχο είναι και το άρθρο 3 του Κανονισμού 139/2004 του Συμβουλίου για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων (ΕΕ L24/1, της 29.01.2004) - στο εξής «Κανονισμός Συγκεντρώσεων». Βλ. επίσης απόφαση ΕΑ 388/V/2008, Κωδικοποιημένη Ανακοίνωση της Επιτροπής για θέματα δικαιοδοσίας βάσει του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 139/2004 για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων (ΕΕ C95/1 της 16.4.2008 -εφεξής «Κωδικοποιημένη Ανακοίνωση»), παρ. 28.

2 Βλ. Κωδικοποιημένη Ανακοίνωση, παρ. 24, Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M. 3867 Vattenfall/Elsam and E2 Assets, Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M. 5721 Otto/Primondo Assets. Βλ. επίσης απόφαση ΕΑ 542/VII/2012, συγκέντρωση με απόκτηση από την ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε. όλων των συμβατικών σχέσεων από συμβάσεις ανοίγματος τραπεζικών λογαριασμών που καταρτίστηκαν μεταξύ του πιστωτικού συνεταιρισμού «Αχαϊκή Συνεταιριστική Τράπεζα Συν.Π.Ε.» και τρίτων και των απαιτήσεων τρίτων κατά της «Αχαϊκή Συνεταιριστική Τράπεζα Συν.Π.Ε.» που απορρέουν από συμβάσεις προθεσμιακών καταθέσεων με την Αχαϊκή Συνεταιριστική Τράπεζα Συν.Π.Ε.

τοχή αυτή. Αυτό μπορεί να συμβαίνει, για παράδειγμα, στην περίπτωση που μια επιχείρηση χρησιμοποιεί άλλο πρόσωπο ή επιχείρηση για την απόκτηση ελέγχουσας συμμετοχής, μέσω του οποίου κατέχει την εξουσία άσκησης των δικαιωμάτων από τα οποία απορρέει ο έλεγχος, όταν δηλαδή ο κάτοχος της ελέγχουσας συμμετοχής είναι τυπικά υποκείμενο των δικαιωμάτων, αλλά στην ουσία χρησιμοποιείται απλώς ως «όχημα». Στην περίπτωση αυτή, ο έλεγχος αποκτάται από την επιχείρηση που βρίσκεται στην πραγματικότητα πίσω από την πράξη και ασκεί όντως την εξουσία ελέγχου της επιχείρησης-στόχου [άρθρο 5 παρ. 4 στοιχείο β) του ν. 3959/2001]³.

4. Ως προς την ουσιαστική αξιολόγηση των επιπτώσεων της συγκέντρωσης στον ανταγωνισμό πρέπει να επισημανθεί ότι βάσει γενικών αρχών, η Αρχή Ανταγωνισμού αξιολογεί κατά πόσο μία συγκέντρωση παρακωλύει σημαντικά τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό, ιδίως με τη δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης⁴. Δεσπόζουσα θέση είναι η κατάσταση οικονομικής ισχύος που κατέχουν μία ή περισσότερες εταιρίες, η οποία τους επιτρέπει να παρεμποδίσουν τη διατήρηση ουσιαστικού ανταγωνισμού στη σχετική αγορά, παρέχοντάς τους τη δυνατότητα να συμπεριφέρονται σε μεγάλο βαθμό ανεξάρτητα έναντι των ανταγωνιστών, των πελατών τους και, τελικά, των καταναλωτών⁵. Η έννοια της ανεξάρτητης συμπεριφοράς συνδέεται άμεσα με τους ανταγωνιστικούς περιορισμούς που επιβάλλονται στην εταιρία με δεσπόζουσα θέση από τους ανταγωνιστές της. Η ύπαρξη δεσπόζουσας θέσης υποδηλώνει ότι οι εν λόγω περιορισμοί δεν είναι επαρκώς αποτελεσματικοί με αποτέλεσμα η δεσπόζουσα εταιρία να κατέχει σημαντική οικονομική ισχύ στην σχετική αγορά.

5. Κατά κανόνα, μία συγκέντρωση με επιπτώσεις μη συντονισμένης συμπεριφοράς θα εμποδίσει σημαντικά τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό με τη δημιουργία ή την ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης από μία και μόνη επιχείρηση, η οποία θα έχει συνήθως αισθητά μεγαλύτερο μερίδιο αγοράς από τον επόμενο σε μέγεθος ανταγωνιστή μετά τη συγκέντρωση⁶, ενώ η έννοια της δεσπόζουσας θέσης έχει εφαρμοστεί και σε ολιγοπωλιακή διάρθρωση αγοράς σε περιπτώσεις συλλογικής δεσπόζουσας

3 Βλ. ΠΕΚ, απόφαση της 23/02/2006, υπόθεση T-282/02 Cementbouw κατά Επιτροπής, σκέψη 72, Συλλογή 2006, II-319, όπου το Πρωτοδικείο έκρινε με βάση τη διάταξη αυτή ότι ο έλεγχος που ασκούν εμπορικές εταιρίες μπορεί να αποδοθεί στους αποκλειστικούς μετόχους τους, στους πλειοψηφούντες μετόχους ή σε εκείνους που ελέγχουν από κοινού τις εν λόγω εταιρίες, δεδομένου ότι οι τελευταίες συμμορφώνονται σε κάθε περίπτωση με τις αποφάσεις των μετόχων αυτών, και Κωδικοποιημένη Ανακοίνωση παρ. 13.

4 Βλ. άρθρο 7 παρ. 1 ν. 3959/2011 και άρθρο 2 παρ. 2 και 3 Κανονισμού 139/2004 του Συμβουλίου για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων, ΕΕ L 24/1 της 29.1.2004.

5 Βλ. Κατευθυντήριες γραμμές της Ευρ. Επιτροπής, για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων σύμφωνα με τον Κανονισμό του Συμβουλίου για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων, ΕΕ C 031 της 05/02/2004 παρ. 2, σημείο 25 και την παρατιθέμενη σε αυτή νομολογία.

6 Βλ. Κατευθυντήριες γραμμές της Ευρ. Επιτροπής, για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων ό.π., παρ 25 και Προοίμιο, παρ. 1 επ.

θέσης⁷. Αναλυτικότερα, μία οριζόντια συγκέντρωση μπορεί να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό σε μία αγορά με την απομάκρυνση σημαντικών ανταγωνιστικών πιέσεων σε έναν ή περισσότερους παίκτες, οι οποίοι ακολούθως έχουν αυξημένη δύναμη στην αγορά, χωρίς να καταφύγουν σε συντονισμό της συμπεριφοράς τους⁸. Η πλέον άμεση επίπτωση μίας συγκέντρωσης στην αγορά είναι η απώλεια του ανταγωνισμού μεταξύ των μερών, ενώ οι επιχειρήσεις που δεν συμμετέχουν στη συγκέντρωση και δραστηριοποιούνται στην ίδια αγορά μπορούν επίσης να επωφεληθούν από τη μείωση της ανταγωνιστικής πίεσης που προκύπτει από τη συγκέντρωση, δεδομένου ότι η αύξηση των τιμών των συμμετεχουσών επιχειρήσεων ενδέχεται να στρέψει ένα μέρος της ζήτησης προς τις ανταγωνίστριές τους, οι οποίες με τη σειρά τους μπορεί να αυξήσουν επικερδώς τις τιμές τους. Ο περιορισμός αυτών των ανταγωνιστικών πιέσεων θα μπορούσε να οδηγήσει σε σημαντικές αυξήσεις τιμών στη σχετική αγορά. Επιπλέον, οι συγκεντρώσεις στο πλαίσιο ολιγοπωλιακών αγορών, που συνεπάγονται κατάργηση σημαντικών ανταγωνιστικών πιέσεων που ασκούσαν προηγουμένως μεταξύ τους τα μέρη, σε συνδυασμό με τη μείωση της ανταγωνιστικής πίεσης επί των υπολοίπων ανταγωνιστών μπορεί, ακόμη και αν υπάρχει ελάχιστη πιθανότητα συντονισμού μεταξύ των μελών του ολιγοπωλίου, να οδηγήσουν επίσης σε σημαντική παρακώλυση του ανταγωνισμού⁹. Συχνά η συγκέντρωση, εκ της οποίας προκύπτουν μη συντονισμένα αποτελέσματα περιορίζει τον ανταγωνισμό με τη δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης μίας επιχείρησης, η οποία κατά κανόνα θα έχει σημαντικά μεγαλύτερο μερίδιο από τον επόμενο ανταγωνιστή μετά τη συγκέντρωση. Συνεπώς, η Επιτροπή αξιολογεί κατά πόσον οι μεταβολές που επέρχονται λόγω της οριζόντιας συγκέντρωσης θα οδηγήσουν σε αποτέλεσμα σημαντικής παρεμπόδισης του αποτελεσματικού ανταγωνισμού με τη δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης:

α) καταργώντας σημαντικές ανταγωνιστικές πιέσεις σε μία ή περισσότερες επιχειρήσεις, οι οποίες ως εκ τούτου θα έχουν αυξημένη ισχύ στην αγορά, χωρίς να καταφύγουν σε συντονισμό της συμπεριφοράς τους (επιπτώσεις μη συντονισμένης συμπεριφοράς) ή

β) μεταβάλλοντας τη φύση του ανταγωνισμού ούτως ώστε επιχειρήσεις που προηγουμένως δεν συντόνιζαν τη συμπεριφορά τους, τώρα είναι πολύ πιθανότερο να συντονίζουν και να αυξάνουν τις τιμές ή με άλλο τρόπο να βλάπτουν τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό. Μια συγκέντρωση μπορεί επίσης να καταστήσει τον συντονισμό ευκολότερο, σταθερότερο ή αποτελεσματικότερο για τις επιχειρήσεις που συντόνιζαν τη συμπεριφορά τους και πριν από τη συγκέντρωση ιδίως ως αποτέλεσμα δημιουργίας ή ενίσχυσης συλλογικής δεσπόζουσας θέσης (επιπτώσεις συντονισμένης συμπεριφοράς)^{10,11}.

7 Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές της Ευρ. Επιτροπής, για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων, ό.π., Προοίμιο, παρ. 1 επ.

8 Βλ. Κατευθυντήριες γραμμές της Ευρ. Επιτροπής, για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων, ό.π., παρ. 22(α).

9 Βλ. Κατευθυντήριες γραμμές, ό.π. παρ. 24 επ.

10 Βλ. Κατευθυντήριες γραμμές, ό.π. παρ. 22 και παρ. 23, σύμφωνα με την οποία η Επιτροπή αξιολογεί κατά πόσον οι μεταβολές που επέρχονται λόγω της συγκέντρωσης θα οδηγήσουν σε οποιοδήποτε από τα αποτελέσματα αυτά (συντονισμένη ή μη συντονισμένη συμπεριφοράς) και κατά την αξιολόγηση της συγκεκριμένης πράξης μπορεί να κρίνεται σκόπιμο να εξετασθούν και οι δύο περιπτώσεις επιπτώσεων.

11 Βλ. Κατευθυντήριες γραμμές, ό.π. παρ. 40 επ.

6. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 8 παρ. 8 του ν. 3959/2011, η Αρχή Ανταγωνισμού μπορεί να εγκρίνει συγκέντρωση, με την απόφαση της παραγράφου 6 υπό όρους και προϋποθέσεις που η ίδια επιβάλλει, προκειμένου να εξασφαλίζεται η συμμόρφωση των συμμετεχουσών επιχειρήσεων με τις δεσμεύσεις που αυτές έχουν αναλάβει έναντι της Αρχής Ανταγωνισμού, ούτως ώστε να καταστεί η συγκέντρωση συμβατή με τους κανόνες του ανταγωνισμού και την παρ. 1 του άρθρου 7 του ν. 3959/2011¹². Αντίστοιχη είναι η διάταξη του άρθρου 6 παρ. 2 του Κανονισμού 139/2004 αναφορικά με τις συγκεντρώσεις που έχουν κοινοτική διάσταση. Με την κίνηση της διαδικασίας της πλήρους διερεύνησης της γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης με την απόφαση του Προέδρου της Αρχής Ανταγωνισμού του άρθρου 8 παρ. 4 του ν. 3959/2011, λόγω των σοβαρών αμφιβολιών που προκαλούνται ως προς το συμβατό αυτής με τις απαιτήσεις λειτουργίας του ανταγωνισμού στις επιμέρους αγορές, στις οποίες αφορά, τα μέρη ενημερώνονται για τα προβλήματα που απασχολούν την Υπηρεσία. Από τη γνωστοποίηση των προβλημάτων τα μέρη μπορούν από κοινού να προβαίνουν σε τροποποιήσεις στη συγκέντρωση ή να προτείνουν την ανάληψη δεσμεύσεων, ώστε να αίρονται οι αμφιβολίες ως προς το συμβατό αυτής με τις απαιτήσεις λειτουργίας του ανταγωνισμού και να τις κοινοποιούν στην Αρχή Ανταγωνισμού¹³.

Εκτιμώνται τα εξής:

12 Σύμφωνα με το εδ. δ' της ίδιας παραγράφου, η Επιτροπή Ανταγωνισμού μπορεί με την ίδια απόφασή της να απειλήσει κατά των συμμετεχουσών επιχειρήσεων πρόστιμο σε περίπτωση μη συμμόρφωσης αυτών προς τους παραπάνω όρους ή προϋποθέσεις στο πλαίσιο των δεσμεύσεων. Το εν λόγω πρόστιμο μπορεί να ανέρχεται μέχρι ποσοστού δέκα τοις εκατό (10%) του συνολικού κύκλου εργασιών των συμμετεχουσών επιχειρήσεων, όπως αυτός ορίζεται στο άρθρο 10. Για την επιμέτρηση του προστίμου λαμβάνονται κυρίως υπόψη οι επιπτώσεις στον ανταγωνισμό από τη μη συμμόρφωση. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού μπορεί με απόφασή της να θεωρήσει ότι κατέπεσε το πρόστιμο, εφόσον διαπιστωθεί η μη συμμόρφωση των συμμετεχουσών επιχειρήσεων στους όρους ή προϋποθέσεις που επιβλήθηκαν. Σε περίπτωση που οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις εξακολουθούν να μη συμμορφώνονται, εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 9 του ν. 3959/2011 περί διαχωρισμού των συμμετεχουσών και διάλυσης της συγχώνευσης, με στόχο να επανέλθει η κατάσταση που επικρατούσε πριν την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης.

13 Εναπόκειται στα μέρη της συγκέντρωσης να προτείνουν δεσμεύσεις. Για να εκδώσει εγκριτική απόφαση η ΕΑ δεν μπορεί να επιβάλει μονομερώς οποιουσδήποτε όρους, αλλά βασίζεται μόνο στις δεσμεύσεις των μερών. Εάν τα μέρη δεν προτείνουν εγκύρω και εγκαίρως διορθωτικά μέτρα κατάλληλα να εξαλείψουν τα προβλήματα ανταγωνισμού που έχουν εντοπιστεί, η μόνη επιλογή της ΕΑ είναι να εκδώσει απαγορευτική απόφαση. Βλ. σχετικά και Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (22.10.2008) σχετικά με τα διορθωτικά μέτρα που είναι αποδεκτά βάσει του Κανονισμού υπ' αριθμ. 139/04 του Συμβουλίου και του Κανονισμού 802/04 της Επιτροπής, σημείο 6 (με σχετικές παραπομπές σε νομολογία των Ευρωπαϊκών Δικαστηρίων, καθώς και σε προηγούμενες αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής).

Περιεχόμενα

1.1.	Ιστορικό.....
1.2.	Τα μέρη.....
1.3.	Ισχυρισμοί της Γνωστοποιούσας.....
2.	Εφαρμοστέο Δίκαιο και Νομική Αξιολόγηση της Γνωστοποιηθείσας Πράξης.....
2.1.	Χαρακτηρισμός της υπό κρίση πράξης
2.2.	Αρμοδιότητα ΕΕΤΤ.....
2.3.	Εμπρόθεσμη και Προσήκουσα Γνωστοποίηση
2.4.	Τήρηση Προθεσμιών του ν. 3959/2011
3.	Αξιολόγηση Γνωστοποιηθείσας Συγκέντρωσης
3.1.	Σχετικές Αγορές-Ανάλυση
3.1.1.	Λιανική Παροχή Υπηρεσιών Σταθερής Πρόσβασης.....
3.1.2.	Λιανική Παροχή Υπηρεσιών Σταθερής Τηλεφωνίας.....
3.1.3.	Λιανική Παροχή Υπηρεσιών Σταθερής Διαδικτυακής Πρόσβασης
3.1.4.	Λιανική Παροχή Μισθωμένων Γραμμών.....
3.1.5.	Λιανική Παροχή Υπηρεσιών Κινητής Τηλεφωνίας
3.1.6.	Λιανική Παροχή Συνδυαστικών Υπηρεσιών
3.1.7.	Λιανική Παροχή Υπηρεσιών Συνδρομητικής Τηλεοπτικής Πλατφόρμας
3.1.8.	Λιανική Παροχή Τερματικού Τηλεπικοινωνιακού Εξοπλισμού
3.1.9.	Χονδρική αγορά παροχής τοπικής πρόσβασης σε σταθερή θέση.....
3.1.10.	Χονδρική αγορά παροχής κεντρικής πρόσβασης σε σταθερή θέση
3.1.11.	Χονδρική αγορά παροχής εκκίνησης κλήσεων σε σταθερή θέση
3.1.12.	Χονδρική Πρόσβαση και Εκκίνησης κλήσεων σε Δίκτυα Κινητής.....
3.1.13.	Χονδρικός Τερματισμός κλήσεων σε Δίκτυα Κινητής.....
3.1.14.	Χονδρικές Υπηρεσίες Διεθνούς Περιοχής.....
3.1.15.	Χονδρικός Τερματισμός Κλήσεων σε Σταθερά Δίκτυα.....
3.1.16.	Χονδρική αγορά τερματισμού κλήσεων σε μη γεωγραφικούς αριθμούς
3.1.17.	Χονδρική Παροχή Εγχώριων Υπηρεσιών Διαβίβασης σε Σταθερά Δίκτυα.....
3.1.18.	Χονδρική Αγορά Μισθωμένων Γραμμών
3.1.19.	Χονδρική Αγορά απόκτησης τηλεοπτικού περιεχομένου, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων αναμετάδοσης άλλων τηλεοπτικών καναλιών
3.2.	Επηρεαζόμενες Αγορές
3.2.1.	Οριζόντια Επηρεαζόμενες Αγορές
3.2.2.	Οι κάθετα επηρεαζόμενες αγορές.....
3.3.	Εκτίμηση Ανταγωνιστικής Επίδρασης
3.3.1.	Αναλυτικό Πλαίσιο.....
3.4.	Οριζόντια Εκτίμηση Ανταγωνιστικής Επίδρασης
3.4.1.	Αγορά Λιανικής Παροχής Υπηρεσιών Σταθερής Πρόσβασης
3.4.2.	Αγορά Λιανικής Παροχής Υπηρεσιών Σταθερής Τηλεφωνίας
3.4.3.	Αγορά Λιανικής Παροχής Υπηρεσιών Σταθερής Διαδικτυακής Πρόσβασης.....
3.4.4.	Αγορά Λιανικής Παροχής Υπηρεσιών Κινητής Τηλεφωνίας
3.4.5.	Πιθανές Αγορές για λιανική παροχή πολλαπλών συνδυαστικών υπηρεσιών.....
3.4.6.	Κάθετη Εκτίμηση Ανταγωνιστικής Επίδρασης.....
4.	Εξέταση μη συντονισμένων αποτελεσμάτων εταιρειών ετερογενών δραστηριοτήτων
4.1.	Εισαγωγή.....
4.2.	Ισχυρισμοί της Γνωστοποιούσας.....
4.3.	Η Εκτίμηση της ΕΕΤΤ.....
4.3.1.	Ικανότητα αποκλεισμού των ανταγωνιστών.....
4.3.2.	Κίνητρο αποκλεισμού των ανταγωνιστών
4.3.3.	Πιθανές επιπτώσεις στον ανταγωνισμό
4.4.	Συμπέρασμα.....
5.	Επιδράσεις Συντονισμένης συμπεριφοράς
5.1.	Εισαγωγή.....
5.2.	Ισχυρισμοί της Γνωστοποιούσας.....
5.3.	Η Εκτίμηση της ΕΕΤΤ.....
5.3.1.	Αγορά κινητής τηλεφωνίας.....
5.3.2.	Αγορές σταθερής Τηλεφωνίας και πιθανές αγορές συνδυαστικών προϊόντων
6.	Συμπέρασμα.....

Λίστα Πινάκων

Πίνακας 1: Κύκλος Εργασιών Οικονομικής Χρήσης 2016 (σε εκατ. Ευρώ)	
Πίνακας 2: Λιανικά Έσοδα Μισθωμένων Γραμμών	
Πίνακας 3: Εξέλιξη Συμμετοχής Συνδρομών Σταθερής Τηλεφωνίας εντός και εκτός συνδυαστικών πακέτων	
Πίνακας 4: Μεταβολές στη διείσδυση του κάθε τύπου συνδυαστικών πακέτων	
Πίνακας 5: Απολογιστικά στοιχεία χονδρικής αγοράς εκκίνησης κλήσεων σε σταθερή θέση	
Πίνακας 6: Χονδρικά Έσοδα και κίνηση τερματισμού σε μη γεωγραφικούς αριθμούς για το Α εξ. 2017	
Πίνακας 7: Χονδρικά Έσοδα Εγχώριων Υπηρεσιών Διαβίβασης σε Σταθερά Δίκτυα (Κίνηση σε λεπτά)	
Πίνακας 8: Χονδρικά Έσοδα Εγχώριων Υπηρεσιών Διαβίβασης σε Σταθερά Δίκτυα (Έσοδα)	
Πίνακας 9: Χονδρικά Έσοδα Μισθωμένων Γραμμών	
Πίνακας 10: Επηρεαζόμενες Σχετικές Αγορές	
Πίνακας 11: Επηρεαζόμενες Σχετικές Αγορές: Ανάλυση των Συνδυαστικών Υπηρεσιών - Μερίδια βάσει αριθμού συνδρομητών	
Πίνακας 12: Επηρεαζόμενες Αγορές	
Πίνακας 13: Μερίδια στην αγορά λιανικής παροχής υπηρεσιών σταθερής πρόσβασης (αριθμός συνδέσεων)	
Πίνακας 14: Δείκτες Συγκέντρωσης στην αγορά λιανικής παροχής υπηρεσιών σταθερής πρόσβασης (αριθμός συνδέσεων)	
Πίνακας 15: Στοιχεία μετακινήσεων συνδρομητών σταθερής πρόσβασης	
Πίνακας 16: Μερίδια Αγοράς στη Λιανική Πρόσβαση στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση (βάσει αριθμού συνδέσεων)	
Πίνακας 17: Συντελεστές εκτροπής στην αγορά λιανικής παροχής υπηρεσιών σταθερής πρόσβασης	
Πίνακας 18: Εκτιμώμενοι, βάσει μεριδίων αγοράς, συντελεστές εκτροπής (benchmark Conversion ratios) στην αγορά λιανικής παροχής υπηρεσιών σταθερής πρόσβασης	
Πίνακας 19: Η εξέλιξη των μεταφερθέντων αριθμών σταθερής τηλεφωνίας	
Πίνακας 20: Ο λόγος απορρίψεων αιτήσεων φορητότητας αριθμών σταθερής τηλεφωνίας προς υλοποιημένες αιτήσεις φορητότητας ανά εταιρεία (Πηγή: Στοιχεία από την Εθνική Βάση Δεδομένων Αναφοράς για τη Φορητότητα (ΕΒΔΑΦ))	
Πίνακας 21: Ο λόγος ακυρώσεων αιτήσεων φορητότητας αριθμών σταθερής τηλεφωνίας προς υποβληθείσες αιτήσεις φορητότητας ανά εταιρεία (Πηγή: Στοιχεία από την ΕΒΔΑΦ)	
Πίνακας 22: Μερίδια και Δείκτες Συγκέντρωσης στην αγορά λιανικής παροχής υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας (λεπτά ομιλίας)	
Πίνακας 23: Μερίδια και Δείκτες Συγκέντρωσης στην αγορά λιανικής παροχής υπηρεσιών σταθερής διαδικτυακής πρόσβασης (συνδρομές)	
Πίνακας 24: Μερίδια και Δείκτες Συγκέντρωσης στην αγορά λιανικής παροχής υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας (ενεργοί συνδρομητές)	
Πίνακας 25: Μερίδια και Δείκτες Συγκέντρωσης στην αγορά λιανικής παροχής υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας (έσοδα)	
Πίνακας 26: Μετακινήσεις για τη διαμόρφωση των συντελεστών εκτροπής στην αγορά λιανικής παροχής υπηρεσιών κινητή τηλεφωνίας	
Πίνακας 27: Μερίδια Ενεργών Συνδρομητών Κινητής Τηλεφωνίας	
Πίνακας 28: Συντελεστές εκτροπής (diversion ratios) στην αγορά λιανικής παροχής υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας	
Πίνακας 29: Αναμενόμενοι, βάσει μεριδίων αγοράς, συντελεστές εκτροπής (benchmark switching ratios) στην αγορά λιανικής παροχής υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας	
Πίνακας 31: Ο λόγος απορρίψεων αιτήσεων φορητότητας προς υλοποιημένες αιτήσεις φορητότητας ανά εταιρία κινητής τηλεφωνίας	
Πίνακας 32: Ο λόγος ακυρώσεων αιτήσεων φορητότητας προς υποβληθείσες αιτήσεις φορητότητας ανά εταιρία κινητής (Πηγή: Στοιχεία από την ΕΒΔΑΦ)	
Πίνακας 33: Η εξέλιξη των μεταφερθέντων αριθμών κινητής τηλεφωνίας	
Πίνακας 34: Πιθανές Αγορές	
Πίνακας 35: Συμμετοχή Συνδρομών Σταθερής και Κινητής Τηλεφωνίας των εταιρειών VODAFONE και CYTA σε συνδυαστικά πακέτα	
Πίνακας 36: Μερίδια Αγοράς και Δείκτες Συγκέντρωσης στην πιθανή αγορά λιανικής παροχής υπηρεσιών συνδυαστικών πακέτων «Fixed Multiple Play»	
Πίνακας 38: Μερίδια και Δείκτες Συγκέντρωσης στην πιθανή αγορά λιανικής παροχής υπηρεσιών συνδυαστικών πακέτων Σταθερής Τηλεφωνίας και Σταθερής Ευρυζωνικής Πρόσβασης	
Πίνακας 39: Μερίδια και Δείκτες Συγκέντρωσης στην πιθανή αγορά λιανικής παροχής υπηρεσιών συνδυαστικών πακέτων Σταθερής και Κινητής	

Πίνακας 42: Μεριδία και Δείκτες Συγκέντρωσης στην πιθανή αγορά λιανικής παροχής υπηρεσιών συνδυαστικών πακέτων σταθερής τηλεφωνίας, κινητής τηλεφωνίας και σταθερής διαδικτυακής πρόσβασης.....	
Πίνακας 43: Εξέλιξη Μεριδίων Ενεργών Συνδρομητών Κινητής Τηλεφωνίας.....	
Πίνακας 44: Εξέλιξη Μεριδίων Συνδρομητών πακέτων σταθερής τηλεφωνίας και ευρυζωνικής πρόσβασης...	
Πίνακας 45: Μεριδία και Δείκτες Συγκέντρωσης στην πιθανή αγορά λιανικής παροχής υπηρεσιών συνδυαστικών πακέτων Σταθερής και Κινητής.....	
Πίνακας 46: Εξέλιξη Μεριδίων Συνδρομητών πακέτων σταθερής τηλεφωνίας, ευρυζωνικής πρόσβασης και κινητής τηλεφωνίας.....	
Πίνακας 47: Συγκεντρωτική Εξέλιξη Συνδρομών Συνδυαστικών Πακέτων και Μεμονωμένων Υπηρεσιών Σταθερής Τηλεφωνίας.....	
Λίστα Εικόνων	
Εικόνα 1. Εκπτώσεις λόγω συνδυασμού υπηρεσιών σταθερής και κινητής από τη CYTA.....	
Εικόνα 2: Εκπτώσεις λόγω συνδυασμού υπηρεσιών σταθερής και κινητής από τη VODAFONE	

1.1. Ιστορικό

(1.) Με το υπ' αρ. πρωτ. 6910/Φ.960/22-02-2018 πρωτοκόλλου ΕΕΤΤ, η εταιρία «VODAFONE ΠΑΝΑΦΟΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Α.Ε.» (εφεξής VODAFONE ή γνωστοποιούσα) γνωστοποίησε στην ΕΕΤΤ, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3959/2014, την από 23 Ιανουαρίου 2018 Σύμβαση εξαγοράς είκοσι δύο χιλιάδων επτακοσίων δέκα (22.710) κοινών μετά ψήφου ονομαστικών μετοχών της εταιρίας με την επωνυμία «CYTA ΕΛΛΑΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗ Α.Ε.» (εφεξής η Σύμβαση), οι οποίες αντιπροσωπεύουν το σύνολο (100%) του εκδοθέντος και πλήρως καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου της εν λόγω εταιρίας. Με την εν λόγω Σύμβαση συμφωνείται η απόκτηση του αποκλειστικού ελέγχου της εταιρίας «CYTA ΕΛΛΑΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗ Α.Ε.», εφεξής CYTA, μέσω της πώλησης προς, και αγοράς από τη γνωστοποιούσα: α) [...] κοινών ονομαστικών μετοχών εκδόσεως της CYTA και αποκλειστικής, ελεύθερης από βάρη, κυριότητας της «Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου» (εφεξής, ο Πωλητής Α), και β) [...] κοινών ονομαστικών μετοχών εκδόσεως της CYTA και αποκλειστικής, ελεύθερης από βάρη, κυριότητας της εταιρία «DIGIMED COMMUNICATIONS Ltd.» (εφεξής, ο Πωλητής Β) (από κοινού, οι Πωλητές).

(2.) Η γνωστοποιούμενη συναλλαγή αποτελεί σύμφωνα με την γνωστοποιούσα, συγκέντρωση κατά την έννοια του άρθρου 5 παρ. 2 του ν. 3959/2011 (εφεξής η Συγκέντρωση ή η Συναλλαγή) αφορώσα την απόκτηση αποκλειστικού ελέγχου επί της «CYTA ΕΛΛΑΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗ Α.Ε.» από την «VODAFONE ΠΑΝΑΦΟΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Α.Ε.».

(3.) Συνεπεία της Συναλλαγής, η VODAFONE θα αποκτήσει από μεν τον Πωλητή Α την πλήρη κυριότητα, και τον αποκλειστικό έλεγχο επί ποσοστού [...] των μετοχών εκδόσεως της CYTA και από δε τον Πωλητή Β την πλήρη κυριότητα, και τον αποκλειστικό έλεγχο επί ποσοστού [...] των μετοχών εκδόσεως της CYTA. Επομένως, συνεπεία της Συναλλαγής το συνολικό ποσοστό της VODAFONE στο μετοχικό κεφάλαιο της CYTA θα ανέλθει στο 100% καθιστώντας την τελευταία θυγατρική εταιρία της VODAFONE και μετ' αυτής θα ενοποιείται στις οικονομικές καταστάσεις της τελευταίας.

(4.) Κατά δήλωση της γνωστοποιούσας, η υπό κρίση πράξη δεν είναι κοινοτικών διαστάσεων¹⁴.

(5.) Το συνολικό τίμημα των υπό εξαγορά κοινών μετοχών της CYTA ανέρχεται σε [...] ευρώ, εκ των οποίων το ποσό των [...] ευρώ θα καταβληθεί στον Πωλητή Α ως αντάλλαγμα για την εξαγορά των [...] μετοχών κυριότητός του και το ποσό των [...] ευρώ στον Πωλητή Β ως αντάλλαγμα για την εξαγορά των [...] μετοχών κυριότητός του.

(6.) [...].

(7.) [...].

(8.) Η ολοκλήρωση της Συναλλαγής τελεί υπό ορισμένες αιρέσεις, μεταξύ άλλων: Α) Την έγκριση της Συναλλαγής από την αρμόδια αρχή για την εφαρμογή του δικαιού του Ανταγωνισμού για τον έλεγχο συγκεντρώσεων, εν προκειμένω από την Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (εφεξής, η ΕΕΤΤ) δυνάμει της παρούσας γνωστοποίησης ως προς την παροχή υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών και από την Επιτροπή Ανταγωνισμού (ΕΑ) δυνάμει της παρούσας γνωστοποίησης ως προς την παροχή υπηρεσιών συνδρομητικής τηλεόρασης¹⁵.

Β) Την έγκριση από την ΕΕΤΤ της αλλαγής ελέγχου επί της CYTA ως δικαιούχου της άδειας χρήσης ραδιοσυχνότητων με αρ. πρωτ. 13668/F615/17.10.2014, σε συμμόρφωση προς το άρθρο 25 παρ.1 του ν. 4070/2012,

Γ) [...].

Ουδεμία, λόγω της Συναλλαγής, μεταβολή θέλει επέλθει στην μετοχική σύνθεση της VODAFONE.

1.2. Τα μέρη

(9.) Για τις ανάγκες εξέτασης της υπό κρίση πράξης, ως συμμετέχοντα μέρη λογίζονται αφενός η εταιρία «VODAFONE ΠΑΝΑΦΟΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Α.Ε.» και η «CYTA ΕΛΛΑΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗ Α.Ε.» και δεν υπάρχουν άλλες επιχειρήσεις που να εμπλέκονται στη συγκέντρωση. Τόσο η VODAFONE όσο και η CYTA δραστηριοποιούνται στην Ελληνική επι-

¹⁴ Κατά την έννοια του άρ. 1 παρ. 2 και 3 του Κοινοτικού Κανονισμού Συγκεντρώσεων 139/2004 του Συμβουλίου της 20/1/2004, για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων.

¹⁵ Άρθρο 12 (στ) του ν. 4070/2012, και απόφαση ΕΕΤΤ υπ' αρ. 733-047/18-09-2014 και απόφαση Επιτροπής Ανταγωνισμού υπ' αρ. 593/2014.

κράτεια στον τομέα των τηλεπικοινωνιών και εν γένει ηλεκτρονικών υπηρεσιών (σε κάποιες από τις αγορές σταθερών δικτύων και υπηρεσιών, κινητών δικτύων και υπηρεσιών, αναμετάδοσης τηλεοπτικού περιεχομένου, συνδυαστικής παροχής υπηρεσιών και τερματικού εξοπλισμού).

1.3. Ισχυρισμοί της Γνωστοποιούσας

(10.) Κατά την γνωστοποιούσα, οι αγορές τις οποίες αφορά η Συγκέντρωση είναι οι ακόλουθες¹⁶:

1. Αγορές σταθερών δικτύων και υπηρεσιών

A.1 Χονδρική αγορά σταθερής τηλεφωνίας, που χωρίζεται περαιτέρω στην αγορά παροχής υπηρεσιών σταθερής πρόσβασης (τοπικής ή/και κεντρικής) και στην αγορά εκκίνησης κλήσεων σε σταθερή θέση.

A.2 Αγορά παροχής υπηρεσιών χονδρικού τερματισμού κλήσεων σε σταθερή θέση.

A.3 Αγορά παροχής υπηρεσιών λιανικής σταθερής πρόσβασης.

A.4 Αγορά παροχής υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας.

A.5 Αγορά παροχής υπηρεσιών σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο.

A.6 Αγορά παροχής μισθωμένων γραμμών χονδρικής.

A.7 Αγορά παροχής μισθωμένων γραμμών λιανικής.

2. Αγορές κινητών δικτύων και υπηρεσιών

B.1 Αγορά παροχής υπηρεσιών χονδρικής πρόσβασης και εκκίνησης κλήσεων σε δίκτυο κινητής.

B.2 Αγορά παροχής υπηρεσιών διεθνούς περιαγωγής χονδρικής.

B.3 Αγορά παροχής υπηρεσιών χονδρικού τερματισμού κλήσεων σε δίκτυο κινητής.

B.4 Αγορά παροχής υπηρεσιών λιανικής κινητής τηλεφωνίας.

3. Αγορές σχετικές με αναπαραγωγή τηλεοπτικού περιεχομένου

Γ.1 Αγορά απόκτησης τηλεοπτικού περιεχομένου, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων αναμετάδοσης άλλων τηλεοπτικών καναλιών.

Γ.2 Αγορά παροχής υπηρεσιών συνδρομητικής τηλεοπτικής πλατφόρμας.

4. Συνδυαστικές υπηρεσίες

Δ.1 Αγορά παροχής συνδυαστικών υπηρεσιών σταθερής και κινητής τηλεφωνίας.

Δ.2 Αγορά παροχής συνδυαστικών υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας και ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο.

Δ.3 Αγορά παροχής συνδυαστικών υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας, ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο και συνδρομητικής τηλεόρασης.

16 Ο ορισμός των σχετικών αγορών έχει γίνει βάσει των ακόλουθων αποφάσεων, σε εθνικό και Ευρωπαϊκό επίπεδο: απόφαση EETT υπ' αρ. 733-047/18-09-2014 VODAFONE Ελλάδος/Hellas OnLine, απόφαση Επιτροπής Ανταγωνισμού υπ' αρ. 593/2014 VODAFONE Ελλάδος/Hellas OnLine, απόφαση Επιτροπής Ανταγωνισμού υπ' αρ. 538/VII/2012 ΟΤΕ κατά FORTHNET, Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M. 7978 – VODAFONE/ Liberty Global/ Dutch JV, Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M. 7499 – Altice/ PT Portugal, Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M. 5148 – Deutsche Telekom/ ΟΤΕ, Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M. 6990 – VODAFONE/ Kabel Deutschland και Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M. 7231 – VODAFONE/ Ono.

Δ.4 Αγορά παροχής συνδυαστικών υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας, ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο και κινητής τηλεφωνίας.

Δ.5 Αγορά παροχής συνδυαστικών υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας, ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο, συνδρομητικής τηλεόρασης και κινητής τηλεφωνίας.

5. Αγορά τερματικού εξοπλισμού

E.1 Αγορά τερματικού εξοπλισμού

(11.) Σχετική γεωγραφική αγορά κατά την γνωστοποιούσα, είναι σε κάθε περίπτωση η Ελλάδα, καθώς τα μέγιστα δραστηριοποιούνται αποκλειστικά στην Ελληνική αγορά.

(12.) Ως προς τα συμμετέχοντα μέρη, η VODAFONE δραστηριοποιείται σε όλες τις ως άνω σχετικές αγορές, πλην της χονδρικής αγοράς σταθερής τηλεφωνίας, που χωρίζεται περαιτέρω στην αγορά παροχής υπηρεσιών σταθερής πρόσβασης (τοπικής ή/και κεντρικής) και στην αγορά εκκίνησης κλήσεων σε σταθερή θέση (A.1). Λαμβάνοντας υπόψη ότι στην υπο-αγορά χονδρικής σταθερής πρόσβασης δραστηριοποιείται μόνο ο ΟΤΕ, δυνάμει του δικτύου πρόσβασης χαλκού που διαθέτει και ότι τα δίκτυα οπτικών ινών (δίκτυα «Πρόσβασης Νέας Γενιάς» ή NGA) έχουν κριθεί από την ΕΕΤΤ υποκατάστατα του δικτύου πρόσβασης χαλκού του ΟΤΕ, των οποίων η ανάπτυξη είναι μία εξαιρετικά μακροπρόθεσμη διαδικασία που απαιτεί πολύ μεγάλο ύψος επενδύσεων, η ΕΕΤΤ έχει ορίσει τον ΟΤΕ ως επιχείρηση με Σημαντική Ισχύ στην αγορά A.1, επιβάλλοντάς του υποχρέωση παροχής εικονικής αδεσμοποίησης τοπικής πρόσβασης στους άλλους παρόχους¹⁷ συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης στις υπαίθριες καμπίνες ενεργού εξοπλισμού ή στους υπαίθριους κατανεμητές καλωδίων για την ανάπτυξη τεχνολογίας VDSL Vectoring ή άλλης NGA αρχιτεκτονικής κυρίως Fiber to the Home (FTTH). Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΕΤΤ πραγματοποίησε μία διαδικασία ανάθεσης μεταξύ των αιτηθέντων παρόχων για την κατανομή των υπαίθριων καμπινών του ΟΤΕ ανά Αστικό Κέντρο, με βάση το μεγαλύτερο προσφερόμενο ποσοστό κάλυψης των καμπινών του Αστικού Κέντρου, οι οποίες θα πρέπει να βρίσκονται σε καλωδιακή απόσταση μεγαλύτερη των 550 μέτρων από το Αστικό Κέντρο. Η ΕΕΤΤ, με απόφασή της¹⁸, ενέκρινε το δεσμευτικό πλάνο NGA της VODAFONE, το οποίο αφορά σε υλοποίηση δικτύου πρόσβασης NGA σε 2.705 υπαίθριες καμπίνες οι οποίες υπάγονται σε 25 Αστικά Κέντρα ΟΤΕ. Συγκεκριμένα, προβλέπεται ότι σε 1994 καμπίνες που αντιστοιχούν σε 19 Αστικά Κέντρα

17 απόφαση EETT 792/07/22-12-2016 (ΦΕΚ 4505/Β'/30.12.2016) «Ορισμός Εθνικής αγοράς χονδρικής τοπικής πρόσβασης σε σταθερή θέση, καθορισμός επιχειρήσεων με σημαντική ισχύ στην εν λόγω αγορά και υποχρεώσεις αυτών (4ος Κύκλος Ανάλυσης)».

18 απόφαση EETT 813/004/07/06/2017 «Ανάθεση στους αιτηθέντες παρόχους των περιοχών των Αστικών Κέντρων (ΑΚ) ΟΤΕ για τις οποίες εκδήλωσαν ενδιαφέρον για υλοποίηση δικτύων πρόσβασης νέας γενιάς (NGA) στο πλαίσιο της διαδικασίας της Β' Φάσης της Πρώτης Ανάθεσης περιοχών για την ανάπτυξη δικτύου VDSL Vectoring, όπως ορίζεται στο Παράρτημα 3 της ΑΠ EETT 792/07/22.12.2016 (ΦΕΚ 4505/Β'/30.12.2016) / (Β' απόφαση Ανάθεσης)».

ΟΤΕ θα αναπτυχθεί VDSL Vectoring, ενώ σε 711 καμπίνες που αντιστοιχούν σε 6 Αστικά Κέντρα ΟΤΕ θα υλοποιηθεί αρχιτεκτονική FTTH. Στη συνέχεια, η ΕΕΤΤ αποφάσισε¹⁹ την έγκριση της τροποποίησης του επιχειρηματικού σχεδίου της Εταιρίας VODAFONE για την ανάπτυξη δικτύου πρόσβασης NGA (κατάργηση 2 καμπινών από τις 711).

(13.) Η CYTA δραστηριοποιείται σε όλες τις ως άνω σχετικές αγορές, πλην της αγοράς παροχής υπηρεσιών χονδρικής πρόσβασης και εκκίνησης κλήσεων σε δίκτυο κινητής πρόσβασης (B.1), της αγοράς παροχής υπηρεσιών διεθνούς περιαγωγής χονδρικής (B.2) και της αγοράς παροχής συνδυαστικών υπηρεσιών σταθερής και κινητής τηλεφωνίας (Δ.1). Η CYTA αποτελεί Εικονικό Πάροχο Κινητής Τηλεφωνίας ("Mobile Virtual Network Operator – MVNO"), καθώς για την παροχή υπηρεσιών λιανικής κινητής τηλεφωνίας χρησιμοποιεί το δίκτυο πρόσβασης (ραδιοδίκτυο) της VODAFONE δυνάμει της από 28/05/2014 «Σύμβασης Παροχής Υπηρεσιών Δικτύου Εικονικού Παρόχου Κινητής Τηλεφωνίας» μεταξύ των δύο μερών, με διάρκεια τεσσάρων ετών και δυνατότητα παράτασης της διάρκειάς της για δύο ακόμα χρόνια. Επιπλέον, η CYTA έχει συνάψει και [...], δυνάμει της οποίας η τελευταία υποχρεούται να παρέχει στη CYTA υπηρεσίες διεθνούς περιαγωγής και, μεταξύ άλλων, να μεταπωλεί υπηρεσίες διεθνούς περιαγωγής στους συνδρομητές της CYTA. Η διάρκεια της εν λόγω σύμβασης είναι [...], με δυνατότητα παράτασης για [...] ακόμα χρόνια. Τέλος, ειδικά ως προς την αγορά A.1 ανωτέρω (τοπικής ή/και κεντρικής) σταθερής πρόσβασης), η CYTA δραστηριοποιείται αποκλειστικά στην υπο-αγορά της εκκίνησης κλήσεων σε σταθερή θέση, ενώ ως προς την υπο-αγορά της πρόσβασης, η εταιρία έχει αναπτύξει δίκτυο οπτικών ινών κυρίως για την διασύνδεση του ενεργού εξοπλισμού της για την παροχή υπηρεσιών λιανικής σε οικιακούς κυρίως συνδρομητές (μέσω του δικτύου πρόσβασης χαλκού του ΟΤΕ), και, δευτερευόντως και περιορισμένα, δίκτυο οπτικών ινών απευθείας πρόσβασης σε επιχειρηματικούς πελάτες. Παράλληλα, δεν συμμετείχε στη διαδικασία ανάθεσης για την υλοποίηση τεχνολογίας VDSL Vectoring και δεν έχει προβεί σε καμία ενέργεια με σκοπό τη διασύνδεσή της με παρόχους που συμμετέχουν στην εν λόγω διαδικασία.

(14.) Σύμφωνα με τη γνωστοποιούσα, ως οριζόντια επηρεαζόμενες αγορές θα μπορούσαν να θεωρηθούν οι αγορές (A.3), (A.4), (A.5), (B.4), (Δ.2), (Δ.4), και (Δ.5), όπως προκύπτει από τα υποβληθέντα μερίδια των συμμετεχουσών επιχειρήσεων. Στις αγορές χονδρικής παροχής υπηρεσιών σταθερής (τοπικής και/ή κεντρικής) πρόσβασης και εκκίνησης κλήσεων σε σταθερή θέση (A.1), παροχής υπηρεσιών χονδρικής πρόσβασης και εκκίνησης κλήσεων σε δίκτυο κινητής (B.1), παροχής υπηρεσιών διεθνούς περιαγωγής χονδρικής (B.2), και παροχής συνδυαστικών υπηρεσιών σταθερής και κινητής τηλεφωνίας (Δ.1) δεν υπάρχει αλληλοεπικάλυψη στη δραστηριότητα των μερών της Συναλλαγής (πρβλ. σημεία 11-12 ανωτέρω), και επομένως δεν εξετάζονται περαιτέρω στο πλαίσιο της παρούσας γνωστοποίησης. Το ίδιο ισχύει και για τις αγορές παροχής υπηρεσιών χονδρικού τερματισμού κλήσεων σε σταθερή θέση (A.2)

και χονδρικού τερματισμού κλήσεων σε δίκτυο κινητής (B.3), δεδομένου ότι οι δύο αυτές αγορές ορίζονται ανά μεμονωμένο δίκτυο, στο οποίο ο εκάστοτε πάροχος, ή εικονικός πάροχος, κατέχει μονοπωλιακή θέση, και για τον λόγο αυτό οι αγορές υπόκεινται σε ρύθμιση από την ΕΕΤΤ. Επομένως, δεν υφίσταται αλληλοεπικάλυψη μεταξύ των δραστηριοτήτων των μερών στις εν λόγω αγορές, οι οποίες και δεν εξετάζονται περαιτέρω στο πλαίσιο της παρούσας γνωστοποίησης.

Τέλος, όσον αφορά τις υπόλοιπες αγορές (αγορές απόκτησης τηλεοπτικού περιεχομένου, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων αναμετάδοσης άλλων τηλεοπτικών καναλιών (Γ.1), παροχής υπηρεσιών συνδρομητικής τηλεοπτικής πλατφόρμας (Γ.2) και αγορά τερματικού εξοπλισμού (E.1)), αυτές δεν θεωρούνται επηρεαζόμενες καθότι, τα μερίδια αγοράς των μερών είναι χαμηλότερα από 15%. (15.) Ως προς τις κάθετα επηρεαζόμενες αγορές, θα μπορούσε να εξεταστεί το κάθετο αποτέλεσμα της Συναλλαγής σε σχέση με τις αγορές A.2 (αγορά προηγούμενου σταδίου) και A.4 και B.4 (αγορές επόμενου σταδίου), σε σχέση με τις αγορές B.3 (αγορά προηγούμενου σταδίου) και A.4 και B.4 (αγορές επόμενου σταδίου), και σε σχέση με τις αγορές B.1 (αγορά προηγούμενου σταδίου) και B.4 (αγορά επόμενου σταδίου), δεδομένου ότι πρόκειται για αγορές σε διαφορετικά στάδια παροχής των σχετικών υπηρεσιών στις οποίες δραστηριοποιείται τουλάχιστον ένα μέρος της Συγκέντρωσης, και τα ατομικά ή συλλογικά μερίδια αγοράς του(ς) είναι τουλάχιστον 25%. Η γνωστοποιούσα, εν περιλήψει, σημειώνει ότι:

α) σε όλες τις αγορές σταθερής (A.3, A.4, A.5 και Δ.2) το μερίδιο της νέας οντότητας θα είναι οριακά υψηλότερο του 25% και σίγουρα χαμηλότερο του 30%, β) στις αγορές κινητής και τις συνδυαστικές αγορές που περιλαμβάνουν υπηρεσίες κινητής (B.4, Δ.4 και Δ.5), το επαυξητικό μερίδιο της CYTA είναι αμελητέο [0-5%] και δεν μεταβάλλεται η θέση της νέας οντότητας στην αγορά (ήταν και παραμένει ο δεύτερος παίκτης στις εν λόγω αγορές),

γ) σε καμία αγορά δεν προκύπτει ότι η CYTA έχει χαρακτηριστικά τέτοια και εμπορική και τιμολογιακή πολιτική τέτοιου είδους που η αποχώρησή της από την αγορά να οδηγήσει στην εξάλειψη μιας σημαντικής ανταγωνιστικής πίεσης για τα μέλη της αγοράς παροχής των εν λόγω υπηρεσιών. Με άλλα λόγια, δεν καταργείται επιχείρηση με σημαντικές ανταγωνιστικές πιέσεις (επιχείρηση αποστάτης - "maverick") αλλά ούτε και άμεσος ανταγωνιστής ("close competitor") της εξαγοράζουσας VODAFONE,

δ) τόσο οι αγορές σταθερής όσο και οι αγορές κινητής παραμένουν ανταγωνιστικές με τέσσερις και τρεις, αντίστοιχα, μεγάλους παίκτες υψηλής δυναμικής και ισχύος από άποψης φήμης και σήματος,

ε) δεν τίθεται θέμα αντι-ανταγωνιστικών συντονισμένων αποτελεσμάτων κυρίως λόγω ασυμμετρίας μεριδίων αγοράς που θα προκύψουν δυνάμει της προτεινόμενης Συγκέντρωσης αφού, ιδίως στις αγορές σταθερής, η απόσταση της νέας οντότητας από τον ιστορικά πρώτο παίκτη (ΟΤΕ) μικραίνει και αντίστροφα η απόστασή της από τους λοιπούς παρόχους μεγαλώνει, ενώ το μερίδιο

¹⁹ Απόφαση ΕΕΤΤ 844/01/12-03-2018.

αγοράς του ΟΤΕ παραμένει με διαφορά το υψηλότερο μερίδιο.

στ) εξετάζοντας κατά πόσο η CYTA θα μπορούσε να ασκήσει ανταγωνιστική πίεση στο μέλλον σε όλες τις εξεταζόμενες αγορές απουσία της Συναλλαγής ('counterfactual'), η CYTA παρουσιάζει την εικόνα ενός παρόχου, ο οποίος δεν προβαίνει σε επενδύσεις, έχει απόσχει από τις εξελίξεις στα δίκτυα NGA, παρουσιάζει απώλεια πελατών, ιδίως λόγω κακής απόδοσης σε επίπεδο εξυπηρέτησης πελατών και εν γένει η πορεία του φθίνει.

ζ) δεν δημιουργείται οποιοδήποτε κάθετο αντι-ανταγωνιστικό αποτέλεσμα.

(16.) Κατά την εκτίμηση της γνωστοποιούσας, σε καμία από τις παραπάνω σχετικές αγορές και υπό-αγορές:

α) δεν καταργούνται σημαντικές ανταγωνιστικές πιέσεις σε μία ή περισσότερες επιχειρήσεις, οι οποίες ως εκ τούτου θα έχουν αυξημένη ισχύ στην αγορά, χωρίς να καταφύγουν σε συντονισμό της συμπεριφοράς τους (επιπτώσεις μη συντονισμένης συμπεριφοράς),

β) δεν μεταβάλλεται η φύση του ανταγωνισμού ούτως ώστε επιχειρήσεις που προηγουμένως δεν συντόνιζαν τη συμπεριφορά τους, τώρα είναι πολύ πιθανότερο να συντονίζονται και να αυξάνουν τις τιμές ή με άλλο τρόπο να βλάπτουν τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό. ή καθιστώντας το συντονισμό ευκολότερο, σταθερότερο ή αποτελεσματικότερο για τις επιχειρήσεις που συντόνιζαν τη συμπεριφορά τους και πριν από τη συγκέντρωση (επιπτώσεις συντονισμένης συμπεριφοράς).

(17.) Επιπροσθέτως, κατά την γνωστοποιούσα, συντρέχουν στρατηγικοί και οικονομικοί λόγοι που δικαιολογούν την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης. Οι δύο βασικοί λόγοι που δικαιολογούν την πραγματοποίηση της Συναλλαγής είναι:

(α) Αύξηση στις δραστηριότητάς στις σταθερές τηλεπικοινωνίες, ως μέσο υλοποίησης των στρατηγικής σημασίας επενδύσεων της εταιρίας στον κλάδο. Η αύξηση της συνδρομητικής βάσης στη σταθερή τηλεφωνία θα δώσει στη VODAFONE τη δυνατότητα να προσφέρει στους συνδρομητές της καλύτερες και ολοκληρωμένες τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες (κινητό, σταθερό, και τηλεόραση συνδυαστικά), σε κλίμακα, που να της επιτρέπει να ανταγωνίζεται αποτελεσματικά στις επηρεαζόμενες σχετικές αγορές, να αποσβέσει τρέχουσες επενδύσεις και να συνεχίσει να επενδύει στο μέλλον, ιδίως σε δίκτυα NGA.

(β) Επίτευξη συνεργιών σε επίπεδο κόστους και εσόδων από το συνδυασμό των δύο δικτύων σταθερής, των δικτύων διανομής των δύο εταιριών (λ.χ. μαγαζιά), των προωθητικών/διαφημιστικών ενεργειών των δύο εταιριών καθώς και των υποστηρικτικών ενέργειες των δύο εταιριών (λ.χ. Οικονομικό Τμήμα). Ευκαιρίες εσόδων αναμένεται να προκύψουν μεταξύ άλλων και από την ενδεχόμενη πώληση προϊόντων VODAFONE σε νυν συνδρομητές CYTA (λ.χ. υπηρεσίες κινητής τηλεφωνίας, υπηρεσίες τηλεόρασης) καθώς και από την αυξημένη βάση λιανικής που θα μπορέσει να χρησιμοποιήσει τις ταχύτατες ευρωζωνικές υπηρεσίες της VODAFONE σε περιοχές όπου η VODAFONE έχει αρχίσει να αναπτύσσει

τα δίκτυα NGA, και οι οποίες υπηρεσίες δεν είναι σήμερα διαθέσιμες στους συνδρομητές της CYTA.

2. Εφαρμοστέο Δίκαιο και Νομική Αξιολόγηση της Γνωστοποιηθείσας Πράξης

2.1. Χαρακτηρισμός της υπό κρίση πράξης

(18.) Κατά το άρθρο 5 παρ. 2 και 3 του ν. 3959/2011,

«2. Συγκέντρωση θεωρείται ότι υπάρχει όταν προκύπτει μόνιμη μεταβολή του ελέγχου από:

α) τη συγχώνευση με οποιονδήποτε τρόπο δύο ή περισσότερων προηγουμένως ανεξάρτητων επιχειρήσεων ή τμημάτων επιχειρήσεων ή

β) την απόκτηση, από ένα ή περισσότερα πρόσωπα που ελέγχουν ήδη τουλάχιστον μια επιχείρηση ή από μία ή περισσότερες επιχειρήσεις, άμεσα ή έμμεσα, με την αγορά τίτλων ή στοιχείων του ενεργητικού, με σύμβαση ή με άλλον τρόπο, ελέγχου στο σύνολο ή σε τμήματα μιας ή περισσότερων άλλων επιχειρήσεων.

3. Για την εφαρμογή του παρόντος νόμου, ο έλεγχος απορρέει από δικαιώματα, συμβάσεις ή άλλα μέσα, τα οποία, είτε μεμονωμένα είτε από κοινού με άλλα, λαμβανομένων υπόψη των σχετικών πραγματικών ή νομικών συνθηκών, παρέχουν τη δυνατότητα καθοριστικής επίδρασης στην δραστηριότητα μιας επιχείρησης, και ιδίως από:

α) δικαιώματα κυριότητας ή επικαρπίας επί του συνόλου ή μέρους των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης,

β) δικαιώματα ή συμβάσεις που παρέχουν δυνατότητα καθοριστικής επίδρασης στη σύνθεση, στις συσκέψεις ή στις αποφάσεις των οργάνων μιας επιχείρησης.

4. Ο έλεγχος αποκτάται από το πρόσωπο ή τα πρόσωπα ή τις επιχειρήσεις, τα οποία:

α) είναι υποκείμενα αυτών των δικαιωμάτων ή δικαιούχοι από τις συμβάσεις αυτές ή

β) χωρίς να είναι υποκείμενα των δικαιωμάτων ή δικαιούχοι από τις συμβάσεις αυτές, δικαιούνται να ασκούν τα δικαιώματα που απορρέουν από αυτές.»

(19.) Συνεπώς, η απόκτηση από την εταιρία «VODAFONE ΠΑΝΑΦΟΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Α.Ε.», του 100% των μετοχών της εταιρίας «CYTA ΕΛΛΑΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗ Α.Ε.» (αποκλειστική και ελεύθερη από βάρη απόκτηση [...] κοινών ονομαστικών μετοχών [...] από την «Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου και [...] κοινών ονομαστικών μετοχών [...] από την εταιρία «DIGIMED COMMUNICATIONS Ltd.) συνιστά συγκέντρωση κατά την έννοια της παρ. 2 του άρθρου 5 του ν. 3959/2011, καθώς συνεπάγεται μεταβίβαση του ελέγχου επί της «CYTA ΕΛΛΑΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗ Α.Ε.» προς την «VODAFONE ΠΑΝΑΦΟΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Α.Ε.», καθιστώντας τη «CYTA ΕΛΛΑΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗ Α.Ε.» θυγατρική εταιρία της «VODAFONE ΠΑΝΑΦΟΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Α.Ε.».

2.2. Αρμοδιότητα ΕΕΤΤ

(20.) Η υπό εξέταση συγκέντρωση υποβάλλεται αρμοδίως και στην ΕΕΤΤ καθότι σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 12 στοιχείο (στ) του ν. 4070/2012 ως ισχύει, η ΕΕΤΤ «Μεριμνά για την τήρηση της νομοθεσίας περί ηλεκτρονικών επικοινωνιών και ταχυδρομικών υπηρεσιών και εφαρμόζει τις διατάξεις του ν. 3959/2011 σε σχέση

με την άσκηση των δραστηριοτήτων των επιχειρήσεων ηλεκτρονικών επικοινωνιών», ενώ σύμφωνα με το άρθρο 24 του ν. 3959/2011 ως ισχύει, προβλέπεται περαιτέρω ότι «1. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνεργάζεται με τις ρυθμιστικές ή άλλες αρχές που ασκούν έλεγχο σε συγκεκριμένους τομείς της εθνικής οικονομίας και παρέχει τη συνδρομή της, εφόσον της ζητηθεί, στις εν λόγω αρχές, όταν αυτές είναι κατά νόμο αρμόδιες για την εφαρμογή, στους ειδικούς αυτούς τομείς, των άρθρων 1 και 2 του παρόντος.2. Τα οριζόμενα στην ανωτέρω παράγραφο ισχύουν ανάλογα και για την εφαρμογή των άρθρων 5 μέχρι και 10 στις συγκεντρώσεις επιχειρήσεων, στις οποίες συμμετέχουν επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους πιο πάνω ειδικούς τομείς της εθνικής οικονομίας». Ειδικότερα, η υπό εξέταση συγκέντρωση υποβάλλεται αρμοδίως στην ΕΕΤΤ, στο μέτρο που αφορά τον τομέα ηλεκτρονικών επικοινωνιών ο οποίος εμπίπτει στο πεδίο των αρμοδιοτήτων της.

(21.) Η υπό εξέταση συγκέντρωση υπόκειται σε προηγούμενη γνωστοποίηση, δεδομένου ότι, σύμφωνα με τους γνωστοποιηθέντες κύκλους εργασιών των συμμετεχουσών επιχειρήσεων, όπως αυτοί παρατίθενται στον παρακάτω Πίνακα πληρούνται τα κριτήρια του άρθρου 6 παρ. 1 του ν. 3959/2011 όπως ισχύει²⁰. Ειδικότερα, η εθνική διάσταση της εξεταζόμενης συγκέντρωσης προκύπτει σύμφωνα με το νόμο από τον προσδιορισμό του κύκλου εργασιών²¹ όλων των συμμετεχουσών στη συγκέντρωση επιχειρήσεων.

Πίνακας 1 Κύκλος Εργασιών Οικονομικής Χρήσης 2016 (σε εκατ. ευρώ)

Εταιρία	Παγκόσμιος Κύκλος Εργασιών	Κύκλος Εργασιών εντός ΕΕ	Κύκλος Εργασιών εντός Ελλάδος
VODAFONE (01/04/2016-31/03/2017)	47.631	34.516	853,4
CYTA	90,8	90,8	90,8

²⁰ Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 6 παρ. 1 του ν. 3959/2011 «Κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων πρέπει να γνωστοποιείται στην Επιτροπή Ανταγωνισμού μέσα σε τριάντα ημέρες από τη σύναψη συμφωνίας ή τη δημοσίευση προσφοράς ή ανταλλαγής ή την ανάληψη υποχρέωσης για την απόκτηση συμμετοχής, που εξασφαλίζει τον έλεγχο της επιχείρησης όταν ο συνολικός κύκλος εργασιών όλων των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση κατά το άρθρο 10 ανέρχεται, στην παγκόσμια αγορά τουλάχιστον σε εκατόν πενήντα εκατομμύρια (150.000.000) ευρώ και δύο τουλάχιστον από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιούν, η καθεμία χωριστά, συνολικό κύκλο εργασιών άνω των δεκαπέντε εκατομμυρίων (15.000.000) ευρώ στην ελληνική αγορά».

²¹ Ο κύκλος εργασιών του εξαγοράζοντος ή των μερών που συμμετέχουν στη συγκέντρωση προκύπτει από το άθροισμα των κύκλων εργασιών των επιχειρήσεων που ορίζει το άρθρο 10 παρ.4 ν. 3959/2011, όπως ισχύει, κατά τα οριζόμενα και στην παράγραφο 1 του άρθρου αυτού. Όταν η συγκέντρωση πραγματοποιείται με την απόκτηση τμημάτων μιας ή περισσότερων επιχειρήσεων, ασχέτως αν τα τμήματα αυτά έχουν ή όχι νομική προσωπικότητα, λαμβάνονται υπόψη, όσον αφορά το μεταβιβαζόμενο, μόνο ο κύκλος εργασιών που αντιστοιχεί στο μεταβιβαζόμενο μέρος, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 2 του ανωτέρω άρθρου.

(22.) Περαιτέρω ισχύει ότι, σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 2 εδ. γ' του Κανονισμού (ΕΚ) 139/2004, μια συγκέντρωση έχει κοινοτική διάσταση όταν: α) ο συνολικός κύκλος εργασιών που πραγματοποιούν παγκοσμίως όλες οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις υπερβαίνει τα 5 δισεκατομμύρια ευρώ και β) δύο τουλάχιστον από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιούν, κάθε μια χωριστά, εντός της Κοινότητας, συνολικό κύκλο εργασιών άνω των 250 εκατομμυρίων ευρώ, εκτός εάν κάθε μια από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιεί άνω των δύο τρίτων του συνολικού κύκλου εργασιών της σε ένα και το αυτό κράτος μέλος. Εν προκειμένω, ο συνολικός κύκλος εργασιών της εταιρίας CYTA είναι χαμηλότερος των διακοσίων πενήντα (250) εκατομμυρίων ευρώ, επομένως η εξεταζόμενη συναλλαγή δεν έχει κοινοτική διάσταση με βάση τα ανωτέρω κατώτατα όρια κύκλου εργασιών.

(23.) Εντούτοις, μια συγκέντρωση, που δεν υπερβαίνει τα ως άνω κατώτατα όρια, έχει κοινοτική διάσταση εφόσον: α) ο συνολικός κύκλος εργασιών που πραγματοποιούν παγκοσμίως όλες οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις υπερβαίνει τα 2,5 δισεκατομμύρια ευρώ, β) ο συνολικός κύκλος εργασιών που πραγματοποιούν όλες οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις σε κάθε ένα από τρία τουλάχιστον κράτη μέλη, υπερβαίνει τα 100 εκατομμύρια ευρώ, γ) σε κάθε ένα από τα τρία τουλάχιστον κράτη μέλη που λαμβάνονται υπόψη για τους σκοπούς του στοιχείου β), δύο τουλάχιστον από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιούν κάθε μια χωριστά συνολικό κύκλο εργασιών άνω των 25 εκατομμυρίων ευρώ και δ) δύο τουλάχιστον από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιούν, κάθε μια χωριστά, εντός της Κοινότητας συνολικό κύκλο εργασιών άνω των 100 εκατομμυρίων ευρώ, εκτός εάν κάθε μια από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιεί άνω των δύο τρίτων του συνολικού κοινοτικού κύκλου εργασιών της σε ένα και το αυτό κράτος μέλος (βλ. άρθρο 1 παρ. 3 του Κανονισμού (ΕΚ) 139/2004). Στη συγκεκριμένη περίπτωση, δεν πληρούται το δεύτερο κριτήριο, δεδομένου ότι η εταιρία CYTA δραστηριοποιείται μόνο σε ένα κράτος μέλος. Επομένως, η εξεταζόμενη συναλλαγή δεν έχει κοινοτική διάσταση με βάση τα ανωτέρω. Κατά συνέπεια, σύμφωνα με τα υφιστάμενα στοιχεία, η παρούσα γνωστοποίηση υποβάλλεται αρμοδίως ενώπιον της ΕΕΤΤ.

2.3. Εμπρόθεσμη και Προσθήκους Γνωστοποίηση

(24.) Η υπό εξέταση συγκέντρωση γνωστοποιήθηκε εμπροθέσμως κατά τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 6 του ν. 3959/2011. Συγκεκριμένα, η «VODAFONE ΠΑΝΑΦΟΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Α.Ε.» γνωστοποίησε στην ΕΕΤΤ με την υπ' αριθμ. πρωτ. ΕΕΤΤ 6910/Φ.960/22-02-2018 επιστολή της την από 23 Ιανουαρίου 2018 'Σύμβαση εξαγοράς [...] μετοχών της εταιρίας με την επωνυμία «CYTA ΕΛΛΑΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗ Α.Ε.» (εφεξής η 'Σύμβαση'), οι οποίες αντιπροσωπεύουν το σύνολο (100%) του εκδοθέντος και πλήρως καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου της εν λόγω εταιρίας. Με το έντυπο γνωστοποίησης συνυποβλήθηκε το προβλεπόμενο στο άρθρο 45 παρ. 1 του ν. 3959/2011 παράβολο των 1.100 ευρώ.

(25.) Σε συνέχεια της γνωστοποίησης, η «VODAFONE ΠΑΝΑΦΟΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙ-

ΝΩΝΙΩΝ Α.Ε.» προσκόμισε, επίσης, φύλλο της ημερήσιας οικονομικής εφημερίδας πανελλαδικής κυκλοφορίας «ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ» της 22-03-2018 (ΑΠ 6912/960/23-02-2018), στο οποίο δημοσιεύθηκε η υπό κρίση πράξη κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρ. 6 παρ. 6 του ν. 3959/2011 και στην ΕΑ 558/2013. Το κείμενο της δημοσίευσης αναρτήθηκε στο διαδικτυακό τόπο της ΕΕΤΤ στις 27-2-2018, σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ.6 εδ.β του ν. 3959/2011.

Κατά την εξέταση του φακέλου η Υπηρεσία έκρινε ότι το ανωτέρω έντυπο γνωστοποίησης δεν είχε συμπληρωθεί πλήρως και ακολούθως απέστειλε την υπ' αριθ. πρωτ. ΕΕΤΤ 6998/Φ300/05-03-2018 επιστολή προς την γνωστοποιούσα, βάσει των άρθρων 8 παρ. 11 και 12 και 38 του ν. 3959/2011, όπως ισχύει, στην οποία η γνωστοποιούσα απάντησε με την υπ' αριθ. πρωτ. ΕΕΤΤ 10759/Φ.300/10-04-2018 επιστολή της.

(26.) Σημειώνεται ότι με τη με αριθ. πρωτ. ΕΕΤΤ 8659/Φ300/19-03-2018 επιστολή της, η ΕΕΤΤ, έκανε δεκτό το με αριθ. πρωτ. ΕΕΤΤ 8158/14-03-2018 αίτημα της γνωστοποιούσας εταιρίας και παρέτεινε την προθεσμία υποβολής των αιτηθέντων στοιχείων μέχρι τις 10-04-2018. Κατά συνέπεια, ως ημερομηνία προσήκουσας γνωστοποίησης θεωρείται η 10-04-2018. Ωστόσο η ανωτέρω προθεσμία ανεστάλη κατ' άρθρο 8 παρ. 12 του ν. 3959/2011 δυνάμει της υπ' αριθ. πρωτ. ΕΕΤΤ 11007/Φ.300/12-04-2018 επιστολής της ΕΕΤΤ, στην οποία η γνωστοποιούσα απάντησε στις 19-04-2018 (βλ. τη με αριθ. πρωτ. ΕΕΤΤ 6968/Φ.960/19-04-2018 επιστολή της γνωστοποιούσας). Είχε προηγηθεί η υπ' αριθμ. πρωτ. 6998/Φ300/ 05-03-2018 επιστολή της ΕΕΤΤ, η οποία όμως δεν απαντήθηκε πλήρως από τη γνωστοποιούσα (βλ. υπ' αριθμ. πρωτ. ΕΕΤΤ 10759/Φ.300/10-04-2018 απαντητική επιστολή της γνωστοποιούσας).

2.4. Τήρηση Προθεσμιών του ν. 3959/2011

(27.) Σύμφωνα με το άρθρο 8 του ν. 3959/2011 «2. Αν διαπιστωθεί ότι η γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 6 παράγραφος 1, ο Πρόεδρος της Επιτροπής Ανταγωνισμού, μέσα σε ένα μήνα από τη γνωστοποίηση, εκδίδει πράξη, η οποία κοινοποιείται στα πρόσωπα ή στις επιχειρήσεις που έχουν προβεί στη γνωστοποίηση. Η πράξη αυτή δεν περιορίζει την εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 1 και 2.

3. Αν διαπιστωθεί ότι η γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση, παρ' ότι εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της παραγράφου 1 του άρθρου 6, δεν προκαλεί σοβαρές αμφιβολίες ως προς το συμβατό αυτής με τις απαιτήσεις λειτουργίας του ανταγωνισμού στις επί μέρους αγορές στις οποίες αφορά, η Επιτροπή Ανταγωνισμού, με απόφασή της που εκδίδεται μέσα σε ένα μήνα από τη γνωστοποίηση, εγκρίνει τη συγκέντρωση.

4. Αν διαπιστωθεί ότι η γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου και προκαλεί σοβαρές αμφιβολίες ως προς το συμβατό αυτής με τις απαιτήσεις λειτουργίας του ανταγωνισμού στις επί μέρους αγορές στις οποίες αφορά, ο Πρόεδρος της Επιτροπής Ανταγωνισμού, με απόφασή του που εκδίδεται μέσα σε ένα μήνα από τη γνωστοποίηση, κινεί τη

διαδικασία της πλήρους διερεύνησης της γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης και ενημερώνει αμελλητί τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις σχετικά με την απόφασή του.»

Στην υπό εξέταση συγκέντρωση, η απάντηση της «VODAFONE ΠΑΝΑΦΟΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Α.Ε.», με την οποία συμπληρώθηκε προσηκόντως ο φάκελος της γνωστοποίησης, λήφθηκε την 19-04-2014. Συνεπώς, καταληκτική ημερομηνία για την έκδοση της απόφασής του Προέδρου της ΕΕΤΤ σε σχέση με την κίνηση της διαδικασίας πλήρους διερεύνησης (άρθρο 8 παρ. 4 και 12 του ν. 3959/2011) ή την έγκριση της συγκέντρωσης (άρθρο 8 παρ. 3 του ν. 3959/2011) είναι η Πέμπτη 17.5.2018. Ακολούθως, εκδόθηκε η υπ' αριθ. πρωτ. ΕΕΤΤ 28017/Φ.610/15.5.2018 απόφαση του Προέδρου της ΕΕΤΤ με την οποία αποφασίσθηκε η κίνηση της διαδικασίας πλήρους διερεύνησης της γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης, σύμφωνα με το άρθρο 8 παρ. 4 του ν. 3959/2011, όπως ισχύει. Η κίνηση της διαδικασίας πλήρους διερεύνησης κοινοποιήθηκε στις συμμετέχουσες στη συγκέντρωση επιχειρήσεις με το υπ' αριθ. πρωτ. ΕΕΤΤ 11560/Φ.300/15.5.2018 έγγραφο της ΕΕΤΤ. Με το υπ' αριθ. πρωτ. ΕΕΤΤ 7037/Φ.960/14.6.2018 έγγραφο η VODAFONE υπέβαλε στην ΕΕΤΤ πρόσθετα στοιχεία σχετικά με την υπό κρίση συγκέντρωση.

3. Αξιολόγηση Γνωστοποιηθείσας Συγκέντρωσης

3.1. Σχετικές Αγορές-Ανάλυση

(28.) Η ΕΕΤΤ δεν συμφωνεί με όλους τους ισχυρισμούς της γνωστοποιούσας για τον ορισμό των σχετικών αγορών. Στη συνέχεια παρατίθεται η εκτίμηση της ΕΕΤΤ για τις σχετικές αγορές. Στο πλαίσιο του ορισμού κάθε σχετικής αγοράς παρατίθενται και οι ισχυρισμοί της γνωστοποιούσας.

3.1.1. Λιανική Παροχή Υπηρεσιών Σταθερής Πρόσβασης

3.1.1.1. Ορισμός Προϊοντικής Αγοράς

Οι ισχυρισμοί της γνωστοποιούσας

(29.) Στο κείμενο της γνωστοποίησης ακολουθείται η προσέγγιση, στην οποία προχώρησε και η ΕΕΤΤ στην υπ' αριθ. 733-047/18-09-2014 απόφασή της. Συγκεκριμένα, καταγράφεται ότι η αγορά παροχής υπηρεσιών πρόσβασης στο δίκτυο σταθερής τηλεφωνίας περιλαμβάνει την πρόσβαση στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση για τον σκοπό πραγματοποίησης και λήψης τηλεφωνικών κλήσεων παρότι οι συνδρομητές, ως επί το πλείστον, εκτιμάται ότι προμηθεύονται πρόσβαση και κλήσεις από τον ίδιο πάροχο. Επίσης, παρατίθενται αριθμητικά μεγέθη και εκτιμώμενα μερίδια αγοράς των γραμμών λιανικής για την παροχή υπηρεσιών πρόσβασης και κλήσεων τηλεφωνίας καθώς και των λιανικών εσόδων από την παροχή υπηρεσιών τηλεφωνίας και διαδικτύου όπου αναφέρεται ότι συμπεριλαμβάνεται το έσοδο από την πρόσβαση στο τηλεφωνικό δίκτυο. Τέλος, καταγράφεται ότι οι εταιρείες VODAFONE και CYTA δραστηριοποιούνται αμφότερες στην εν λόγω αγορά.

Η θέση της ΕΕΤΤ

(30.) Η αγορά παροχής υπηρεσιών σταθερής πρόσβασης περιλαμβάνει: την πρόσβαση στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση για το σκοπό πραγματοποίησης ή/ και λήψης τηλεφωνικών κλήσεων ή και σχετικών υπηρεσιών για οικιακούς και μη οικιακούς πελάτες. Τον

Ιούλιο του 2017 υπήρχαν 6 πάροχοι στην αγορά²². Οι εταιρείες VODAFONE και CYTA δραστηριοποιούνται αμφότερες στην εν λόγω αγορά. Αν και στις περισσότερες περιπτώσεις οι συνδρομητές προμηθεύονται πρόσβαση και κλήσεις από τον ίδιο πάροχο, η ΕΕΤΤ θεωρεί πως, δεδομένου ότι υπάρχει ένας αριθμός συνδρομητών, που χρησιμοποιούν την υπηρεσία επιλογής/προεπιλογής φορέα, για να προμηθεύονται τις κλήσεις από πάροχο διαφορετικού του ΟΤΕ που τους προμηθεύει την πρόσβαση, ο διαχωρισμός των αγορών των δύο υπηρεσιών μπορεί να διατηρηθεί για τους σκοπούς της παρούσας εξέτασης. Τη συγκεκριμένη πρακτική ακολούθησε η ΕΕΤΤ σε παλαιότερη σχετική απόφασή της (Υπόθεση VODAFONE - ΠΑΝΑΦΟΝ ΑΕΕΤ και Hellas On Line ΑΕ)²³. Επιπλέον, αναφορικά με πιθανό διαχωρισμό της εν λόγω αγοράς σε οικιακούς/μη-οικιακούς πελάτες, η ΕΕΤΤ σημειώνει ότι δεν απαιτείται στο πλαίσιο της συγκεκριμένης ανάλυσης και δεν θα διαφοροποιούσε τα σχετικά συμπεράσματα της ΕΕΤΤ και επιπροσθέτως ότι δεν έχει προβεί στο παρελθόν σε σχετικό διαχωρισμό της αγοράς σε οικιακούς/μη-οικιακούς πελάτες.

3.1.1.2. Ορισμός Γεωγραφικής Αγοράς

(31.) Η ΕΕΤΤ εκτιμά ότι το γεωγραφικό εύρος της εν λόγω αγοράς αφορά σε ολόκληρη την Ελληνική επικράτεια δεδομένου ότι εντός αυτής δεν παρατηρείται ουσιώδης διαφοροποίηση των όρων των ανταγωνισμού ή των συνθηκών της αγοράς. Σε αντίστοιχο συμπέρασμα έχει καταλήξει και σε παλιότερη σχετική απόφασή της²⁴.

3.1.2. Λιανική Παροχή Υπηρεσιών Σταθερής Τηλεφωνίας

3.1.2.1. Ορισμός Προϊοντικής Αγοράς

Οι ισχυρισμοί της γνωστοποιούσας

(32.) Στο κείμενο της γνωστοποίησης καταγράφεται ότι η εν λόγω αγορά περιλαμβάνει τις δημοσώς διαθέσιμες τηλεφωνικές υπηρεσίες που παρέχονται σε σταθερή θέση – αστικές και υπεραστικές κλήσεις, διεθνείς κλήσεις, κλήσεις προς κινητά, κλήσεις προς παρόχους υπηρεσιών. Επίσης, παρατίθενται αριθμητικά μεγέθη και εκτιμώμενα μερίδια αγοράς για το πλήθος εισερχομένων και εξερχομένων λεπτών κλήσεων με βάση τα απολογιστικά στοιχεία διασύνδεσης, ήτοι από στοιχεία χονδρικής αγοράς, και τα λιανικά έσοδα παροχής υπηρεσιών τηλεφωνίας για το 2016 και το πρώτο εξάμηνο του 2017. Τέλος, σημειώνεται ότι οι εταιρείες VODAFONE και CYTA δραστηριοποιούνται αμφότερες στην εν λόγω αγορά.

Η θέση της ΕΕΤΤ

(33.) Η αγορά παροχής υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας περιλαμβάνει τις δημοσώς διαθέσιμες τηλεφωνικές υπηρεσίες, που παρέχονται σε σταθερή θέση. Συγκεκριμένα, η υπό εξέταση αγορά εμπεριέχει τους ακόλουθους τύπους τηλεφωνικών υπηρεσιών:

22 Πάροχοι με πολύ μικρό αριθμό γραμμών δεν έχουν ληφθεί υπόψη.

23 Απ. ΕΕΤΤ 733-047/18-09-2014 «Λήψη απόφασης επί της γνωστοποίησης συγκέντρωσης κατ' άρθρο 6 παρ. 1 του ν. 3959/2011 για τις αγορές που εμπίπτουν στο πεδίο αρμοδιοτήτων της ΕΕΤΤ σύμφωνα με το ν. 4070/2012 της Ανώνυμης Εταιρείας «VODAFONE ΠΑΝΑΦΟΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Α.Ε.» σε σχέση με την απόκτηση του αποκλειστικού ελέγχου επί της εταιρείας «Hellas OnLine Α.Ε.»

24 Idem.

- αστικές κλήσεις,
- υπεραστικές κλήσεις,
- διεθνείς κλήσεις,
- κλήσεις προς κινητά,
- κλήσεις προς παρόχους υπηρεσιών,

Σημειώνεται επίσης ότι στην εν λόγω αγορά περιλαμβάνονται τόσο οι υπηρεσίες παραδοσιακής τηλεφωνίας (δηλ. μεταγωγής κυκλώματος) όσο και οι υπηρεσίες τηλεφωνίας τεχνολογίας VoIP (Voice over Internet Protocol).

(34.) Στο ίδιο συμπέρασμα, σχετικά με τον ορισμό αγοράς, κατάληξε η ΕΕΤΤ και το 2013 κατά τον ορισμό των σχετικών αγορών στο πλαίσιο της τηλεπικοινωνιακής νομοθεσίας περιλαμβάνοντας τόσο τους οικιακούς όσο και τους μη οικιακούς πελάτες. Σε ανάλογα συμπεράσματα έχει καταλήξει και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε πρόσφατη σχετική απόφασή της (Υπόθεση VODAFONE/Liberty Global/Dutch JV²⁵) σε συνέπεια και με παλιότερες αποφάσεις της, στις οποίες είχαν εξεταστεί οι περιπτώσεις διαφορετικών αγορών μεταξύ:

- Α) τοπικών, υπεραστικών και διεθνών κλήσεων,
- Β) οικιακών και μη καταναλωτών,
- Γ) παραδοσιακής και VoIP τηλεφωνίας,

Σε όλες τις περιπτώσεις, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είτε άφησε ανοικτό τον ακριβή ορισμό αγοράς είτε όρισε μια συνολική λιανική αγορά παροχής υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας²⁶.

(35.) Τον Ιούλιο του 2017 υπήρχαν 6 πάροχοι στην αγορά²⁷. Οι εταιρείες VODAFONE και CYTA δραστηριοποιούνται αμφότερες στην εν λόγω αγορά. Αντίστοιχη προσέγγιση είχε η ΕΕΤΤ και στην εξέταση της συγκέντρωσης VODAFONE – ΠΑΝΑΦΟΝ ΑΕΕΤ με τη Hellas On Line ΑΕ²⁸. Στο πλαίσιο της παρούσας εξέτασης, η σχετική αγορά είναι η λιανική αγορά παροχής υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας.

3.1.2.2. Ορισμός Γεωγραφικής Αγοράς

(36.) Η ΕΕΤΤ εκτιμά ότι το γεωγραφικό εύρος της εν λόγω αγοράς αφορά σε ολόκληρη την Ελληνική επικράτεια, δεδομένου ότι, εντός αυτής δεν παρατηρείται ουσιώδης διαφοροποίηση των όρων των ανταγωνισμού ή των συνθηκών της αγοράς. Σε αντίστοιχο συμπέρασμα έχει καταλήξει και σε παλιότερη σχετική απόφασή της²⁹. Την ανωτέρω προσέγγιση έχει ακολουθήσει και η Επιτροπή σε 3 τουλάχιστον περιπτώσεις όπου η συγκεκριμένη αγορά ορίζεται σε εθνικό επίπεδο³⁰.

25 Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COPM/M. 7978-VODAFONE/Liberty Global/Dutch JV, παρ. 26, σελ. 9.

26 i) Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M.3914 – Tele2/Versatel, παρ. 10, ii) Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M.5532 – Carphone Warehouse/Tiscali UK, παρ. 35 και 39, iii) Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M.5730 – Telefónica/Hansenet Telekommunikation, παρ. 16 και 17, iv) Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M.6990 – VODAFONE/Kabel Deutschland, παρ. 131 v) Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M.7000 Liberty Global/Ziggo, παρ.125. vi) Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M.7637 Liberty Global/BASE Belgium, παρ.69.

27 Πάροχοι με πολύ μικρό αριθμό γραμμών δεν έχουν ληφθεί υπόψη.

28 Απ. ΕΕΤΤ 733-047/18-09-2014 op.cit.

29 Idem.

30 i) Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M. 7978, op.cit, παρ. 29, ii) Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M. 7000, op.cit, παρ.125 iii) Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M.7421 Orange/Jazztel, παρ.37.

3.1.3. Λιανική Παροχή Υπηρεσιών Σταθερής Διαδικτυακής Πρόσβασης

3.1.3.1. Ορισμός Προϊοντικής Αγοράς

Οι ισχυρισμοί της γνωστοποιούσας

(37.) Στο κείμενο της γνωστοποίησης καταγράφεται ότι η εν λόγω αγορά περιλαμβάνει τις υπηρεσίες σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης και τις υπηρεσίες πρόσβασης στο Διαδίκτυο, τις οποίες οι καταναλωτές προμηθεύονται πλέον ως μία υπηρεσία. Επίσης, παρατίθενται αριθμητικά μεγέθη και εκτιμώμενα μερίδια αγοράς για τις ενεργές συνδρομές και τα λιανικά έσοδα από τις υπηρεσίες πρόσβασης στο Διαδίκτυο για το 2016 και το πρώτο εξάμηνο του 2017. Τέλος, καταγράφεται ότι οι εταιρείες VODAFONE και CYTA δραστηριοποιούνται αμφότερες στην εν λόγω αγορά.

Η θέση της ΕΕΤΤ

(38.) Η σχετική προϊοντική αγορά έχει οριστεί αντίστοιχα από την ΕΕΤΤ και στην εξέταση της συγκέντρωσης VODAFONE –ΠΑΝΑΦΟΝ ΑΕΕΤ με τη Hellas On Line ΑΕ³¹. Η αγορά παροχής υπηρεσιών σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο περιλαμβάνει τις υπηρεσίες σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης και τις υπηρεσίες πρόσβασης στο Διαδίκτυο, τις οποίες οι καταναλωτές προμηθεύονται πλέον ως μία υπηρεσία. Το Ιούλιο του 2017 υπήρχαν 5 πάροχοι στην αγορά³². Οι εταιρείες VODAFONE και CYTA δραστηριοποιούνται αμφότερες στην εν λόγω αγορά.

(39.) Σημειώνεται ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει εξετάσει την πιθανή τμηματοποίηση της εν λόγω αγοράς αλλά τελικά δεν προχώρησε σε πιο «στενό» ορισμό της αγοράς με βάση: (α) τον τύπο του προϊόντος (μεταξύ ευρυζωνικών, στενοζωνικών και γραμμών αποκλειστικής πρόσβασης), (β) τον τρόπο διανομής (μεταξύ xDSL, οπτική ίνα, cable, και κινητής ευρυζωνικής πρόσβασης)³³. Επίσης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει καταλήξει ότι δεν είναι δυνατός ο διαχωρισμός της αγοράς παροχής υπηρεσιών σταθερής διαδικτυακής πρόσβασης με βάση την ταχύτητα καταβίβασης ή την τεχνολογία. Επιπροσθέτως, πρόσφατα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατέληξε ότι η σχετική αγορά είναι η συνολική λιανική αγορά για την παροχή των υπηρεσιών σταθερής διαδικτυακής πρόσβασης³⁴.

(40.) Συνεπώς, στο πλαίσιο της παρούσας εξέτασης, η ΕΕΤΤ εκτιμά ότι η σχετική αγορά είναι η λιανική αγορά για την παροχή των υπηρεσιών σταθερής διαδικτυακής πρόσβασης.

3.1.3.2. Ορισμός Γεωγραφικής Αγοράς

(41.) Ως σχετική γεωγραφική αγορά πρέπει να θεωρηθεί το σύνολο της Ελληνικής Επικράτειας, δεδομένου ότι, εντός αυτής δεν παρατηρείται ουσιώδεις διαφοροποίηση των όρων των ανταγωνισμού ή των συνθηκών της αγοράς. Η σχετική γεωγραφική αγορά έχει οριστεί αντίστοιχα από την ΕΕΤΤ και στην εξέταση της συγκέντρωσης VODAFONE –ΠΑΝΑΦΟΝ ΑΕΕΤ με τη Hellas On Line ΑΕ³⁵.

31 Απ. ΕΕΤΤ 733-047/18-09-2014 op.cit

32 Πάροχοι με πολύ μικρό αριθμό γραμμών δεν έχουν ληφθεί υπόψη.

33 i) Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M.5532, op.cit, παρ.7-21 ii) Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M.6990 VODAFONE/Kabel Deutschland, παρ.192-194.

34 Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M. 7978, op.cit, παρ. 38.

35 Απ. ΕΕΤΤ 733-047/18-09-2014 op.cit.

3.1.4. Λιανική Παροχή Μισθωμένων Γραμμών

3.1.4.1. Ορισμός Προϊοντικής Αγοράς

Οι ισχυρισμοί της γνωστοποιούσας

(42.) Στο κείμενο της γνωστοποίησης καταγράφεται ότι οι μισθωμένες γραμμές λιανικής συνήθως χρησιμοποιούνται από εταιρικούς χρήστες για τη σύνδεση εταιρικών εγκαταστάσεων ή για πρόσβαση στο διαδίκτυο και παρέχουν στους τελικούς χρήστες χωρητικότητα που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να μεταφέρει τηλεπικοινωνιακή κίνηση από σημείο σε σημείο. Επίσης, παρατίθενται αριθμητικά μεγέθη για τα λιανικά έσοδα από την παροχή μισθωμένων γραμμών για το 2016. Τέλος, σημειώνεται ότι οι εταιρείες VODAFONE και CYTA δραστηριοποιούνται αμφότερες στην εν λόγω αγορά.

Η θέση της ΕΕΤΤ

(43.) Οι μισθωμένες γραμμές λιανικής συνήθως χρησιμοποιούνται από εταιρικούς χρήστες για τη σύνδεση εταιρικών εγκαταστάσεων ή για πρόσβαση στο διαδίκτυο. Ο τελικός χρήστης καθορίζει τη φύση και το μείγμα των υπηρεσιών που μεταφέρονται μέσω του κυκλώματος μισθωμένης γραμμής. Επιπροσθέτως, τα τελευταία χρόνια, υπηρεσίες μετάδοσης δεδομένων, όπως τα κυκλώματα Ethernet και οι συνδέσεις (IP) VPN επίσης χρησιμοποιούνται από εταιρικούς χρήστες για σκοπούς εταιρικών συνδέσεων. Στο τέλος του 2016 στη συγκεκριμένη αγορά εκτιμάται ότι δραστηριοποιούνταν άνω των 10 παρόχων. Οι εταιρείες VODAFONE και CYTA δραστηριοποιούνται αμφότερες στην εν λόγω αγορά.

(44.) Οι υπηρεσίες μισθωμένων γραμμών λιανικής παρέχουν στους τελικούς χρήστες χωρητικότητα που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να μεταφέρει από σημείο σε σημείο διαφορετικούς τύπους τηλεπικοινωνιακής κίνησης. Η χωρητικότητα που απαιτείται σε κάθε συγκεκριμένη όδευση γενικά διαμορφώνεται με βάση τον όγκο της κίνησης που διέρχεται (ή που αναμένεται να διέλθει) από την εν λόγω όδευση. Η σχετική προϊοντική αγορά έχει οριστεί αντίστοιχα από την ΕΕΤΤ και στην εξέταση της συγκέντρωσης VODAFONE –ΠΑΝΑΦΟΝ ΑΕΕΤ με τη Hellas On Line ΑΕ³⁶. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στο παρελθόν, επεσήμανε ότι μεγάλοι επιχειρηματικοί πελάτες μπορεί να απαιτούν γραμμές αποκλειστικής πρόσβασης (μισθωμένες γραμμές) και εικονικά ιδεατά δίκτυα εξαιτίας των αυξημένων αναγκών τους για ασφάλεια, χωρητικότητα και λειτουργικότητα. Εντούτοις, επέλεξε να αφήσει ανοικτό τον ακριβή ορισμό της αγοράς προϊόντος³⁷.

(45.) Η ουσιαστική διαφορά μεταξύ υπηρεσιών διαφανούς χωρητικότητας με τη μορφή μισθωμένων γραμμών και υπηρεσιών IP VPN είναι ότι οι υπηρεσίες διαφανούς χωρητικότητας είναι πλήρως (δηλ. από σημείο απόληξης σε σημείο απόληξης και αποκλειστικά) διαθέσιμες στον τελικό χρήστη, ενώ οι υπηρεσίες IP VPN παρέχονται με βάση τη χωρητικότητα που υποστηρίζεται (δηλ. δικτυακούς πόρους που μοιράζονται, όπως κοινό δίκτυο κορμού).

36 Απ. ΕΕΤΤ 733-047/18-09-2014 op.cit.

37 i) Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M. 7978, op.cit, παρ.127, ii) Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M. 5730 op.cit, παρ.12, iii) Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M.4417, Telecom Italia/AOL German, παρ. 19.

(46.) Παράλληλα, οι υπηρεσίες IP VPN συνδυάζονται και με άλλες υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας, όπως για παράδειγμα υποστήριξη διαφορετικών κατηγοριών ποιότητας υπηρεσίας (class of service) με σκοπό την διακριτική μεταχείριση των υπερκείμενων υπηρεσιών (Over-the-Top-OTT), υπηρεσίες διαχείρισης, υπηρεσίες back up, κλπ.

Οι υπηρεσίες VPN υλοποιούνται είτε χρησιμοποιώντας αποκλειστικές συνδέσεις σημείο προς σημείο (point-to-point), δηλαδή υπηρεσίες μισθωμένων γραμμών (Dedicated Capacity VPNs, DC VPNs), είτε χρησιμοποιώντας ασύμμετρες συνδέσεις (xDSL, κλπ) στο διαδίκτυο (Internet-based VPNs). Στη δεύτερη περίπτωση, το διαδίκτυο παίζει το ρόλο του δικτύου κορμού και συνεπώς η κίνηση εξυπηρετείται επί τη βάση της «βέλτιστης προσπάθειας» ("best effort" basis). Τα κρίσιμα επιχειρηματικά δεδομένα αντιμετωπίζονται με τον ίδιο τρόπο με τις άλλες εφαρμογές. Η κίνηση που είναι χρονικά ευαίσθητη όπως φωνή και video μπορεί να επηρεαστεί από καθυστερήσεις και διακυμάνσεις (jitter), τα οποία καθιστούν τα VPNs λιγότερο κατάλληλα για τις εφαρμογές αυτές.

(47.) Αντίθετα με τις υπηρεσίες (DC ή/και Internet-based) IP VPN, οι υπηρεσίες ΜΓ εξασφαλίζουν συνδεδεσιμότητα μεταξύ σημείων, διαφανή μετάδοση χωρίς ανταγωνισμό (contention), χωρίς όμως τη δυνατότητα συνδυασμού με υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας. Αποτελούν τον πλέον αξιόπιστο τρόπο μετάδοσης δεδομένων και φωνής, μεταξύ σημείων παρουσίας ενός εταιρικού πελάτη. Αντίθετα, με τις υπηρεσίες VPN, οι οποίες χρησιμοποιούν τεχνολογία που επιτρέπει σε πολλούς χρήστες να μοιράζονται πόρους/συνδέσεις δικτύου, οι μισθωμένες γραμμές τείνουν να χρησιμοποιούνται αποκλειστικά από έναν πελάτη (δηλ. είναι «αποκλειστικές» για τον πελάτη αυτό).

Η πιο πάνω ανάλυση, υποδεικνύει ότι σε επίπεδο τεχνικών χαρακτηριστικών όπως η σταθερή χωρητικότητα, η διακριτική μεταχείριση της κίνησης και η αξιοπιστία, οι συνδέσεις αποκλειστικής χωρητικότητας είναι παρόμοιες με τα DC VPNs. Υπάρχουν, ωστόσο, σημαντικές λειτουργικές διαφορές, που αφορούν τις υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας και τον διαμοιρασμό πόρων δικτύου μεταξύ περισσότερων χρηστών.

(48.) Λαμβάνοντας υπόψη όλα τα ανωτέρω και δεδομένου και τους πλήθους των ανταγωνιστών στη συγκεκριμένη αγορά, στην παρούσα εξέταση θα ακολουθηθεί ο ορισμός της αγοράς προϊόντος που ακολούθησε η EETT και κατά την εξέταση της συγκέντρωσης VODAFONE – ΠΑΝΑΦΟΝ ΑΕΕΤ με τη Hellas On Line ΑΕ, όπου υπηρεσίες VPN δεν συμπεριλαμβάνονται στην αγορά ΜΓ.

Πίνακας 2: Λιανικά Έσοδα Μισθωμένων Γραμμών

	2012	2013	2014	2015	2016
Έσοδα	ευρώ	ευρώ	ευρώ	ευρώ	ευρώ
OTE	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
COSMOTE	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Voicenet	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
HOL	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
VODAFONE	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

WIND	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
FORTHNET	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
CYTA	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Άλλοι	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Total	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

Πηγή: EETT από απολογιστικά στοιχεία που υποβάλλουν σε ετήσια βάση οι πάροχοι.

(49.) Από τον ανωτέρω πίνακα προκύπτει ότι τα μερίδια αγοράς των εταιρειών VODAFONE και CYTA για το σύνολο της αγοράς μισθωμένων γραμμών λιανικής για το έτος 2016 ανέρχεται σε [15-25]% οριακά πάνω από το όριο του 15% για την εξέταση της δραστηριότητας των μερών της συναλλαγής σε οριζόντιο επίπεδο.

Δεδομένου ότι στην αγορά εκτιμάται, πως μετά την συγκέντρωση θα δραστηριοποιούνται άνω των 10 παρόχων, με τον ΟΤΕ να είναι ο πάροχος με το υψηλότερο μερίδιο στην αγορά το οποίο πλησιάζει το [45-55]%, τον δεύτερο μεγαλύτερο πάροχο να έχει μερίδιο [15-25]%, ενώ το μερίδιο της νέας οντότητας μετά την συγκέντρωση να υπερβαίνει οριακά το 15%, η EETT εκτιμά, ότι δεν υπάρχει ανάγκη περαιτέρω εξέτασης της αγοράς μισθωμένων γραμμών λιανικής στο πλαίσιο της παρούσας γνωστοποίησης.

3.1.4.2. Ορισμός Γεωγραφικής Αγοράς

(50.) Ως σχετική γεωγραφική αγορά θα πρέπει να θεωρηθεί το σύνολο της Ελληνικής Επικράτειας, δεδομένου ότι εντός αυτής δεν παρατηρείται ουσιώδης διαφοροποίηση των όρων των ανταγωνισμού ή των συνθηκών της αγοράς³⁸.

3.1.5. Λιανική Παροχή Υπηρεσιών Κινητής Τηλεφωνίας

3.1.5.1. Ορισμός Προϊόντικης Αγοράς

Οι ισχυρισμοί της γνωστοποιούσας

(51.) Στο κείμενο της γνωστοποίησης καταγράφεται ότι στην εν λόγω αγορά περιλαμβάνονται οι υπηρεσίες κινητής τηλεφωνίας με συμβόλαιο (post-paid) και οι υπηρεσίες με κάρτα προπληρωμένου χρόνου ομιλίας (pre-paid). Επίσης, παρατίθενται αριθμητικά μεγέθη και εκτιμώμενα μερίδια αγοράς για τις ενεργές συνδρομές και τα λιανικά έσοδα κινητής τηλεφωνίας για το 2016 και το πρώτο εξάμηνο του 2017. Τέλος, καταγράφεται ότι οι εταιρείες VODAFONE και CYTA δραστηριοποιούνται αμφοτέρως στην εν λόγω αγορά και πως η εταιρία CYTA ξεκίνησε να παρέχει τις εν λόγω υπηρεσίες περίπου στα μέσα του έτους 2014.

Η θέση της EETT

(52.) Η λιανική παροχή υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας περιλαμβάνει τις ακόλουθες υπηρεσίες³⁹:

- Εθνικές και διεθνείς φωνητικές κλήσεις
- Μηνύματα τύπου SMS και MMS.
- Υπηρεσίες δεδομένων μέσω δικτύου κινητής (διαδικτυακή πρόσβαση)
- Λιανικές υπηρεσίες διεθνούς περιαγωγής.

(53.) Και οι δυο εταιρείες δραστηριοποιούνται στην παροχή σχετικών υπηρεσιών μαζί με τη WIND και την COSMOTE. Συγκεκριμένα, η VODAFONE δραστηριοποι-

38 Απ. EETT 733-047/18-09-2014 op.cit.

39 i) Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M. 7978op.cit, παρ. 70, ii) Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M.7000 op.cit, παρ.137.

είται ως τηλεπικοινωνιακός πάροχος δικτύου κινητής (MNO), και η CYTA ως εικονικός τηλεπικοινωνιακός πάροχος δικτύου κινητής (MVNO) μέσω του δικτύου της VODAFONE.

(54.) Σε παλαιότερες αποφάσεις της, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εξέτασε πιθανά τμήματα ή υπο-αγορές της συνολικής λιανικής αγοράς παροχής υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας, όπως για παράδειγμα διακριτές αγορές για συμβολιακή και προπληρωμένη κινητή τηλεφωνία, διακριτές αγορές για οικιακούς και μη-οικιακούς συνδρομητές. Κατόπιν των ανωτέρω ελέγχων, κατέληξε ότι αυτές δε συνιστούν ξεχωριστές προϊοντικές αγορές αλλά αφορούν σε επιμέρους τμήματα της συνολικής λιανικής αγοράς. Επίσης, η Επιτροπή δεν προχώρησε σε περαιτέρω τμηματοποίηση της συνολικής αγοράς στη βάση του τύπου υπηρεσίας όπως διακριτές αγορές για φωνητικές κλήσεις, μηνύματα και διαδικτυακή πρόσβαση, ή στη βάση της τεχνολογίας δικτύου (2G, 3G, 4G)⁴⁰. Ως εκ τούτου, αυτήν την προσέγγιση ακολουθεί και η EETT στο πλαίσιο της παρούσας εξέτασης.

3.1.5.2. Ορισμός Γεωγραφικής Αγοράς

(55.) Ως σχετική γεωγραφική αγορά θα πρέπει να θεωρηθεί το σύνολο της Ελληνικής Επικράτειας, δεδομένου ότι εντός αυτής δεν παρατηρείται ουσιώδης διαφοροποίηση των όρων των ανταγωνισμού ή των συνθηκών της αγοράς. Αυτό συμπίπτει και με την τελευταία σχετική απόφαση της της Ευρωπαϊκής Επιτροπής όπου η συγκεκριμένη αγορά ορίζεται σε εθνικό επίπεδο.⁴¹

3.1.6. Λιανική Παροχή Συνδυαστικών Υπηρεσιών

3.1.6.1. Ορισμός Προϊοντικής Αγοράς

Οι ισχυρισμοί της γνωστοποιούσας

(56.) Στο κείμενο της γνωστοποίησης καταγράφονται οι εξής αγορές για τις οποίες και παρατίθενται αριθμητικά στοιχεία:

- Δ.1. Αγορά παροχής συνδυαστικών υπηρεσιών σταθερής και κινητής τηλεφωνίας
- Δ.2. Αγορά παροχής συνδυαστικών υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας και ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο
- Δ.3. Αγορά παροχής συνδυαστικών υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας, ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο και συνδρομητικής τηλεόρασης
- Δ.4. Αγορά παροχής συνδυαστικών υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας, ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο και κινητής τηλεφωνίας
- Δ.5. Αγορά παροχής συνδυαστικών υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας, ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο, υπηρεσιών τηλεόρασης και κινητής τηλεφωνίας

(57.) Ακόμη, η γνωστοποιούσα επισημαίνει ότι: «σε κάθε περίπτωση ότι η ανάλυση θα πρέπει να εστιάσει στις αγορές μεμονωμένων υπηρεσιών/προϊόντων στο μέτρο που οι αγορές συνδυαστικών προϊόντων/υπηρεσιών δεν έχουν νομολογηθεί με ακρίβεια ως διακριτές αγορές, αλλά στις αποφάσεις της η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αφήνει τον ορισμό τους «ανοιχτό»».

40 i) Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M.7612 - Hutchison 3G UK/Telefónica UK, παρ. 255, 261, 270, 279, 287, ii) Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M. 7018 - Telefónica Deutschland/E-Plus, παρ. 31- 55, iii) Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M.7000 op.cit, παρ. 141, iv) Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M.6992 - Hutchison 3G UK/Telefónica Ireland, παρ. 141, v) Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M.6497 - Hutchison 3G Austria/Orange Austria, παρ. 58. vi) Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M. 7978 op.cit, παρ..74.

41 Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M. 7978op.cit, παρ..76.

Η θέση της EETT

(58.) Η EETT ήδη στο πλαίσιο της εξέτασης της συγκέντρωσης VODAFONE – ΠΑΝΑΦΟΝ ΑΕΕΤ με τη Hellas On Line AE⁴² είχε επισημάνει την «τάση να συνδυάζονται στους τελικούς χρήστες είτε ως ένα σύνολο σε καθορισμένες αναλογίες και σε καθορισμένη τιμή, είτε με τη μορφή έκπτωσης στις επιμέρους υπηρεσίες.».

Κάθε συνδυασμός αφορά τουλάχιστον δυο από τις επόμενες υπηρεσίες: υπηρεσίες κινητής τηλεφωνίας, υπηρεσίες σταθερής τηλεφωνίας, υπηρεσίες σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης και υπηρεσίες τηλεοπτικού περιεχομένου (π.χ. συνδρομητική τηλεόραση, Video on Demand). Ανάλογα με το πλήθος των υπηρεσιών που συνδυάζονται διακρίνονται οι εξής περιπτώσεις: dual play (“2P”) σε περίπτωση συνδυασμού δυο υπηρεσιών, triple play (“3P”) σε περίπτωση συνδυασμού τριών υπηρεσιών, quadruple play (“4P”) σε περίπτωση συνδυασμού τεσσάρων υπηρεσιών. Για τους σκοπούς της παρούσας εξέτασης χρησιμοποιείται ο όρος single play (“1p”) σε περίπτωση μη συνδυασμού υπηρεσιών.

(59.) Σχετικά με τις συνδυαστικές υπηρεσίες, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στην πρόσφατη εξέταση της συγκέντρωσης VODAFONE/Liberty Global/Dutch JV, ακολούθησε την εξής προσέγγιση: Συνδυαστικές υπηρεσίες που προσφέρονται μόνο μέσα από σταθερά δίκτυα χαρακτηρίστηκαν ως «Fixed multiple play». Παράλληλα, συνδυαστικές υπηρεσίες που προσφέρονται από σταθερά και κινητά δίκτυα χαρακτηρίστηκαν ως «Fixed – Mobile multiple play». Οι τελευταίες δύνανται να αφορούν σε μια ή περισσότερες συνδρομές κινητής τηλεφωνίας που συνδυάζονται με μια συνδρομή σταθερών, συνδυαστικών ή μη, υπηρεσιών⁴³.

(60.) Στα τέλη του 2017, συνδυαστικές υπηρεσίες κατηγορίας «Fixed multiple play» προσφέρουν πέντε πάροχοι. Παράλληλα, συνδυαστικές υπηρεσίες κατηγορίας «Fixed – Mobile multiple play» προσφέρουν τέσσερις πάροχοι. Οι εταιρείες VODAFONE και CYTA προσφέρουν συνδυαστικές υπηρεσίες και των δυο κατηγοριών.

(61.) Με βάση την προσέγγιση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που προηγήθηκε, οι προτεινόμενες από τη Vodafone αγορές Δ.2 και Δ.3 εντάσσονται στις συνδυαστικές υπηρεσίες κατηγορίας «Fixed multiple play» και οι προτεινόμενες από τη Vodafone αγορές Δ.1, Δ.4 και Δ.5 στις συνδυαστικές υπηρεσίες κατηγορίας «Fixed – Mobile multiple play».

(62.) Στην Ελλάδα οι υπηρεσίες κινητής τηλεφωνίας, υπηρεσίες σταθερής τηλεφωνίας⁴⁴, υπηρεσίες σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης και υπηρεσίες τηλεοπτικού περιεχομένου (πχ συνδρομητική τηλεόραση, Video on Demand) προσφέρονται στους τελικούς καταναλωτές με τους ακόλουθους τρόπους⁴⁵:

42 Απ. EETT 733-047/18-09-2014 op.cit

43 Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M. 7978,op.cit, παρ.77-78

44 Οι υπηρεσίες σταθερής τηλεφωνίας περιλαμβάνουν τόσο τις υπηρεσίες σταθερής πρόσβασης όσο και τις υπηρεσίες φωνητικών κλήσεων.

45 Ο καταναλωτής που επιλέγει ένα ξεχωριστό προϊόν ευρυζωνικής πρόσβασης καταβάλει μηνιαία χρέωση για τη γραμμή πρόσβασης, πολλές φορές ενσωματωμένη στην τιμή του προϊόντος ευρυζωνικής πρόσβασης, γεγονός που του δίνει τη δυνατότητα να πραγματοποιήσει τηλεφωνικές κλήσεις με χρονοχρέωση εφόσον το επιθυμεί.

1. Η CYTA προσφέρει υπηρεσίες σταθερής τηλεφωνίας, σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης, κινητής τηλεφωνίας είτε ξεχωριστά είτε μέσω συνδυαστικών προσφορών και υπηρεσίες τηλεοπτικού περιεχομένου μέσω συνδυαστικών προσφορών με τα προαναφερθέντα.

2. Ο όμιλος FORTHNET προσφέρει υπηρεσίες σταθερής τηλεφωνίας, και υπηρεσίες τηλεοπτικού περιεχομένου είτε ξεχωριστά είτε μέσω συνδυαστικών προσφορών. Οι υπηρεσίες σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης προσφέρονται πάντα σε συνδυαστικό πακέτο, το οποίο περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον τις υπηρεσίες σταθερής τηλεφωνίας.

3. Ο όμιλος ΟΤΕ προσφέρει υπηρεσίες σταθερής τηλεφωνίας, κινητής τηλεφωνίας και υπηρεσίες τηλεοπτικού περιεχομένου είτε ξεχωριστά είτε μέσω συνδυαστικών προσφορών. Οι υπηρεσίες σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης προσφέρονται πάντα σε συνδυαστικό πακέτο, το οποίο περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον τις υπηρεσίες σταθερής τηλεφωνίας.

4. Η VODAFONE προσφέρει υπηρεσίες σταθερής τηλεφωνίας, κινητής τηλεφωνίας είτε ξεχωριστά είτε μέσω συνδυαστικών προσφορών και υπηρεσίες σταθερής ευρυζωνικής/διαδικτυακής πρόσβασης και τηλεοπτικού περιεχομένου μέσω συνδυαστικών προσφορών με τα προαναφερθέντα.

5. Η WIND προσφέρει υπηρεσίες σταθερής τηλεφωνίας, κινητής τηλεφωνίας είτε ξεχωριστά είτε μέσω συνδυαστικών προσφορών και υπηρεσίες σταθερής ευρυζωνικής/διαδικτυακής πρόσβασης και τηλεοπτικού περιεχομένου μέσω συνδυαστικών προσφορών με τα προαναφερθέντα.

(63.) Στη θεωρία κατά τον συνδυασμό υπηρεσιών διακρίνονται οι ακόλουθες περιπτώσεις:

α) αμιγείς συνδυασμοί υπηρεσιών, δηλαδή συνδυα-

σμοί υπηρεσιών οι οποίες δεν είναι διαθέσιμες ξεχωριστά,

β) συνδυασμοί δεσμευμένων (tied) και δεσμευουσών (tying) υπηρεσιών, δηλ. συνδυασμοί όπου η μία υπηρεσία (η δεσμεύουσα υπηρεσία) μπορεί να αγορασθεί μόνο σε συνδυασμό με άλλη υπηρεσία (την δεσμευμένη υπηρεσία). Η αγορά της πρώτης εξαρτάται από την αγορά της δεύτερης ενώ το αντίστροφο δεν ισχύει.

γ) μεικτοί συνδυασμοί υπηρεσιών, που αφορούν υπηρεσίες που διατίθενται και σε συνδυασμό και ξεχωριστά και όπου ο(οι) πάροχος(-οι) παρέχει(-ουν) κάποιο κίνητρο για την συνδυαστική (από κοινού) αγορά αυτών των υπηρεσιών, χορηγώντας στον πελάτη κάποιους "μόνιμους ευνοϊκούς όρους" (δηλ. ευνοϊκούς όρους καθ' όλη την διάρκεια της από κοινού αγοράς), οι οποίοι όροι δεν μπορούν να ληφθούν στην περίπτωση που οι εν λόγω υπηρεσίες αγοράζονται ξεχωριστά (δηλ. όχι συνδυαστικά). Οι "μόνιμοι ευνοϊκοί όροι" μπορεί να αφορούν εκπτώσεις (π.χ. μια ενιαία έκπτωση σε ένα σύνολο υπηρεσιών, μία έκπτωση σε μια συγκεκριμένη υπηρεσία υπό την προϋπόθεση αγοράς μίας άλλης υπηρεσίας, κ.λπ.) ή/και μη χρηματικές παροχές (π.χ. την παροχή επιπλέον ενσωματωμένου όγκου δεδομένων). Τα δώρα και οι προσωρινές εκπτώσεις ή προσφορές δεν πρέπει να θεωρηθούν "μόνιμοι ευνοϊκοί όροι".

(64.) Στην Ελλάδα υπάρχει μεγάλη διείσδυση των συνδυαστικών πακέτων δηλαδή των διακριτών συνδυασμών πολλαπλών υπηρεσιών. Συγκεκριμένα με βάση στοιχεία που διατηρεί η ΕΕΤΤ στα τέλη του πρώτου εξαμήνου του 2017 περίπου 77% των συνδρομών σταθερής τηλεφωνίας εντάσσεται σε κάποιο συνδυασμό πολλαπλών υπηρεσιών. Η εξέλιξη του συγκεκριμένου μεγέθους τα τελευταία 5 εξάμηνα αποτυπώνεται στον επόμενο πίνακα.

Πίνακας 3: Εξέλιξη Συμμετοχής Συνδρομών Σταθερής Τηλεφωνίας εντός και εκτός συνδυαστικών πακέτων

	H1 2015	H2 2015	H1 2016	H2 2016	H1 2017
Μεμονωμένες Συνδρομές Σταθερής Τηλεφωνίας (Α)	1.439.225	1.332.434	1.247.055	1.139.629	1.071.658
Συνδρομές Σταθερής Τηλεφωνίας σε συνδυασμούς κατηγορίας Fixed multiple play (Β)	2.616.452	2.645.257	2.700.556	2.752.339	2.745.208
Συνδρομές Σταθερής Τηλεφωνίας σε συνδυασμούς κατηγορίας Fixed – Mobile multiple play (Γ)	654.714	722.594	753.394	820.450	888.209
Συνδρομές Σταθερής Τηλεφωνίας σε συνδυασμούς (Β+Γ)	3.271.166	3.367.851	3.453.950	3.572.789	3.633.417
Σύνολο Συνδρομών Σταθερής Τηλεφωνίας (Α+Β+Γ)	4.710.391	4.700.285	4.701.005	4.712.418	4.705.075
Ποσοστό Συνδρομών Σταθερής Τηλεφωνίας σε συνδυασμούς στο σύνολο των συνδρομών σταθερής τηλεφωνίας (Β+Γ)/(Α+Β+Γ)	69,45%	71,65%	73,47%	75,82%	77,22%

Πηγή: ΕΕΤΤ από απολογιστικά στοιχεία που υποβάλλουν σε εξαμηνιαία βάση οι πάροχοι.

(65.) Οι μεμονωμένες συνδρομές σταθερής τηλεφωνίας μειώνονται με μέσο ρυθμό 7,1% σε εξαμηνιαία βάση μεταξύ του πρώτου εξαμήνου του 2015 και του πρώτου εξαμήνου του 2017.

(66.) Η επιλογή της σταθερής τηλεφωνίας ως υπηρεσία αναφοράς στην ανάλυση των συνδυαστικών πακέτων αντί, πχ. της κινητής τηλεφωνίας, οφείλεται στην πραγματικότητα της ελληνικής αγοράς, όπου το ποσοστό των ενεργών συνδρομών κινητής τηλεφωνίας σε συνδυαστικά πακέτα δεν ξεπερνά το 9% του συνόλου των ενεργών συνδρομών κινητής τηλεφωνίας έναντι 77% στα αντίστοιχα μεγέθη στη σταθερή τηλεφωνία. Επομένως, μέχρι σήμερα μόλις ένα μικρό ποσοστό των συνδρομών κινητής τηλεφωνίας εντάσσεται σε κάποιον τύπο συνδυαστικού πακέτου της κατηγορίας «Fixed – Mobile multiple play».

Στον Πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται η εξέλιξη, ανά εξάμηνο, από το 2015 μέχρι το πρώτο εξάμηνο του 2017, στον αριθμό των συνδρομητών ανά κατηγορία συνδυαστικού πακέτου.

Πίνακας 4 Μεταβολές στη διείσδυση του κάθε τύπου συνδυαστικών πακέτων

	Α' εξάμηνο 2015	Β' εξάμηνο 2015	Α' εξάμηνο 2016	Β' εξάμηνο 2016	Α' εξάμηνο 2017	Μέσος εξαμηνιαίος ρυθμός μεταβολής	Καθαρή Μεταβολή (5 εξάμηνα)	% στο σύνολο των συνδρομη- τών σε συνδυ- αστικά πακέτα στο Α' εξάμηνο 2017
Μεμονωμένες Συν- δρομές Σταθερής Τηλεφωνίας	1.439.225	1.332.434	1.247.055	1.139.629	1.071.658	-7,11%	-367.567	N/A
FT & FBB	1.909.919	1.896.454	2.031.505	2.092.681	2.107.863	2,50%	197.944	58%
FT & TV	32.187	33.514	30.835	28.968	25.494	-5,66%	-6.693	1%
FT & MOB	52.621	50.097	51.043	53.141	44.866	-3,91%	-7.755	1%
FT & FBB & TV	674.346	715.289	638.216	630.690	611.851	-2,40%	-62.495	17%
FT & FBB & MOB	582.688	651.515	584.405	629.050	692.916	4,43%	110.228	19%
FT & TV & MOB	0	0	227	505	140		140	0%
FT & FBB & TV & MOB	19.405	20.982	117.719	137.754	150.287	66,82%	130.882	4%
Συνδρομές Σταθε- ρής Τηλεφωνίας σε συνδυασμούς κατη- γορίας Fixed multiple play	2.616.452	2.645.257	2.700.556	2.752.339	2.745.208	1,21%	128.756	76%
Συνδρομές Σταθερής Τηλεφωνίας σε συν- δυασμούς κατηγο- ρίας Fixed – Mobile multiple play (σε πλήθος)	654.714	722.594	753.394	820.450	888.209	7,92%	233.495	24%
Συνδρομές συνδυα- σμού υπηρεσιών	3.271.166	3.367.851	3.453.950	3.572.789	3.633.417	2,66%	362.251	100%

Πηγή: EETT από απολογιστικά στοιχεία που υποβάλλουν σε εξαμηνιαία βάση οι πάροχοι. {FT= σταθερή τηλεφωνία, FBB= σταθερή ευρωζωνική πρόσβαση, TV=υπηρεσίες τηλεοπτικού περιεχομένου, MOB=υπηρεσίες κινητής τηλεφωνίας}

(67.) Σε ό,τι αφορά τη διείσδυση κάθε κατηγορίας συνδυασμού υπηρεσιών:

- Τα συνδυαστικά πακέτα χαρακτηρίζονται από μέση εξαμηνιαία αύξηση της τάξης του 2,7% μεταξύ του πρώτου εξαμήνου του 2015 και του πρώτου εξαμήνου του 2017.

- Τα συνδυαστικά πακέτα με συνδρομές Σταθερής Τηλεφωνίας σε συνδυασμούς κατηγορίας «Fixed multiple play» χαρακτηρίζονται από μέση εξαμηνιαία αύξηση της τάξης του 1,2% μεταξύ του πρώτου εξαμήνου του 2015 και του πρώτου εξαμήνου του 2017.

- Τα συνδυαστικά πακέτα με συνδρομές Σταθερής Τηλεφωνίας σε συνδυασμούς κατηγορίας «Fixed - Mobile multiple play» χαρακτηρίζονται από μέση εξαμηνιαία αύξηση της τάξης του 7,9% μεταξύ του πρώτου εξαμήνου του 2015 και του πρώτου εξαμήνου του 2017.

- Το 58% των συνδυαστικών πακέτων αφορούν σε συνδυασμό υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας και σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης στο τέλος του πρώτου εξαμήνου του 2017 και έχουν μέση εξαμηνιαία αύξηση της τάξης του 2,5% μεταξύ του πρώτου εξαμήνου του 2015 και του πρώτου εξαμήνου του 2017.

- Το 19% των συνδυαστικών πακέτων αφορούν σε συνδυασμό υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας, σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης και κινητής τηλεφωνίας στο τέλος του πρώτου εξαμήνου του 2017 και έχουν μέση εξαμηνιαία αύξηση της τάξης του 4,4% μεταξύ του πρώτου εξαμήνου του 2015 και του πρώτου εξαμήνου του 2017.

- Το 17% των συνδυαστικών πακέτων αφορούν σε συνδυασμό υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας, σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης και υπηρεσιών τηλεοπτικού περιεχομένου στο τέλος του πρώτου εξαμήνου του 2017 και έχουν μέση εξαμηνιαία μείωση της τάξης του 2,4% μεταξύ του πρώτου εξαμήνου του 2015 και του πρώτου εξαμήνου του 2017.

- Το 4% των συνδυαστικών πακέτων αφορούν σε συνδυασμό υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας, σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης, κινητής τηλεφωνίας και υπηρεσιών τηλεοπτικού περιεχομένου με μεγάλη μέση εξαμηνιαία αύξηση της τάξης του 67% μεταξύ του πρώτου εξαμήνου του 2015 και του πρώτου εξαμήνου του 2017. Εντούτοις, λόγω του μικρού πλήθους τους οι ποσοστιαίες μεταβολές εξακολουθούν να έχουν πολύ μικρή συνεισφορά στη διαμόρφωση της συνολικής διείσδυσης των συνδυαστικών πακέτων στη εγχώρια αγορά.

- Οι υπόλοιποι συνδυασμοί έχουν πολύ μικρή διείσδυση (~2%).

(68.) Από τα παραπάνω στοιχεία διαπιστώνεται ότι ο πιο δημοφιλής τύπος συνδυαστικού πακέτου (διείσδυση 58%) ανήκει στην κατηγορία «Fixed multiple play», περιέχει 2 υπηρεσίες που συνδυάζονται, ήτοι τη σταθερή τηλεφωνία και τη σταθερή ευρυζωνική πρόσβαση. Ο δεύτερος πιο δημοφιλής τύπος συνδυαστικού πακέτου (διείσδυση 19%) ανήκει στην κατηγορία «Fixed - Mobile multiple play», περιέχει 3 υπηρεσίες που συνδυάζονται, ήτοι τη σταθερή τηλεφωνία, τη σταθερή ευρυζωνική πρόσβαση και την κινητή τηλεφωνία. Ο τρίτος πιο δημοφιλής τύπος συνδυαστικού πακέτου (διείσδυση 17%)

ανήκει στην κατηγορία «Fixed multiple play», περιέχει 3 υπηρεσίες που συνδυάζονται, ήτοι τη σταθερή τηλεφωνία, τη σταθερή ευρυζωνική πρόσβαση και τις υπηρεσίες τηλεοπτικού περιεχομένου. Τα συνδυαστικά πακέτα με 4 υπηρεσίες, ήτοι τη σταθερή τηλεφωνία, τη σταθερή ευρυζωνική πρόσβαση, την κινητή τηλεφωνία και τις υπηρεσίες τηλεοπτικού περιεχομένου είναι ο τέταρτος πιο δημοφιλής τύπος συνδυαστικού πακέτου (διείσδυση 4%). Αξίζει να σημειωθεί, ότι το πιο δημοφιλές έχει τριπλάσια διείσδυση σε σχέση με το δεύτερο πιο δημοφιλές.

(69.) Την περίοδο Νοέμβριου 2017-Ιανουαρίου 2018 η ΕΕΤΤ διεξήγαγε ευρεία έρευνα αγοράς για να αποτυπώσει τις απόψεις, τις αντιλήψεις και τις προτιμήσεις των εγχώριων νοικοκυριών στη χρήση τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών⁴⁶. Στο πλαίσιο της συγκεκριμένης έρευνας εξήχθησαν τα εξής αποτελέσματα αναφορικά με τους λόγους που ένα εγχώριο νοικοκυριό επιλέγει να προμηθευτεί ένα συνδυαστικό πακέτο:

- Για την αποκόμιση οικονομικού οφέλους. Ο συγκεκριμένος λόγος είναι ο πιο σημαντικός καθώς τον επικαλέστηκε το 74% των ερωτώμενων⁴⁷.

- Για λόγους ευκολίας, π.χ. για να λαμβάνουν ένα λογαριασμό (ή έναν φάκελο με τους λογαριασμούς). Ο συγκεκριμένος λόγος είναι ο δεύτερος πιο σημαντικός καθώς τον επικαλέστηκε το 16% των ερωτώμενων.

- Για το βαθμό ικανοποίησης τους από την εταιρία πριν την προμήθεια του συνδυαστικού πακέτου. Ο συγκεκριμένος λόγος είναι ο τρίτος πιο σημαντικός καθώς τον επικαλέστηκε το 5% των ερωτώμενων.

(70.) Στην ίδια έρευνα καταγράφηκε ότι το 73% των ερωτώμενων προμηθεύονται τις υπηρεσίες του συνδυαστικού πακέτου για περισσότερο από δυο χρόνια από τον ίδιο πάροχο. Παράλληλα, μόλις το 28% των ερωτηθέντων ήταν ήδη πελάτες σταθερής τηλεφωνίας του ίδιου παρόχου πριν την προμήθεια του συνδυαστικού πακέτου υπηρεσιών. Ακόμη, 57% των συμμετεχόντων χρειάστηκε να αλλάξουν πάροχο σε τουλάχιστον μια υπηρεσία του για να αποκτήσουν το συνδυαστικό πακέτο. Επίσης, 97% των αυτών δήλωσαν ότι γνωρίζουν με βεβαιότητα ή προσεγγιστικά τη μηνιαία δαπάνη τους για το συνδυαστικό πακέτο.

(71.) Συμπερασματικά, η διάθεση συνδυαστικών πακέτων υπηρεσιών είναι αρκετά διαδεδομένη εμπορική πρακτική και στην Ελλάδα με περισσότερο δημοφιλές το συνδυαστικό πακέτο σταθερής τηλεφωνίας και στα-

⁴⁶ Πανελλαδική ποσοτική έρευνα με προσωπικές συνεντεύξεις στα νοικοκυριά των ερωτώμενων και χρήση δομημένου ερωτηματολογίου. Το μέγεθος του δείγματος ανέρχονταν σε 2002 άτομα. Επιλογή του δείγματος έγινε με τη μέθοδο της τρισταδιακής δειγματοληψίας, με χρήση επανεπισκέψεων. Η έρευνα πεδίου διεξήχθη από 24/11/2017 έως 09/01/2018. Σημειώνεται ότι την περίοδο 20/12/2017 έως 6/1/2018 η έρευνα πεδίου διεκόπη και πραγματοποιήθηκαν μόνο επανεπισκέψεις σε επαφές που είχαν ήδη γίνει την περίοδο πριν τις 20/12/2017 και οι οποίες μπορούσαν να οδηγήσουν σε συνεντεύξεις. Το μέγιστο δειγματοληπτικό σφάλμα στο σύνολο του δείγματος ήταν 2,2%.

⁴⁷ Η έννοια του οικονομικού οφέλους δεν περιλαμβάνει μόνο τις τυχόν εκπώσεις ένεκα του συνδυασμού των υπηρεσιών αλλά και τις μη χρηματικές παροχές που αναλύθηκαν στους μεικτούς συνδυασμούς υπηρεσιών.

θερής ευρυζωνικής πρόσβασης. Δυναμική ανάπτυξης παρουσιάζουν και τα συνδυαστικά πακέτα που ενσωματώνουν, εκτός από τις παραπάνω δυο υπηρεσίες, την κινητή τηλεφωνία ή/και τις υπηρεσίες τηλεοπτικού περιεχομένου. Επίσης, σημειώνεται ότι είναι μικρό το χρονικό διάστημα που διατίθενται στην αγορά συνδυασμοί τεσσάρων υπηρεσιών. Δεδομένης της πρόσφατης εισόδου νέων παικτών στην αγορά τηλεοπτικού περιεχομένου και των υφιστάμενων ρυθμών ανάπτυξης όπως παρουσιάστηκαν στον Πίνακα 4 δεν είναι ξεκάθαρο η μελλοντική εξέλιξη στη διείσδυση των διαφόρων τύπων συνδυαστικών πακέτων.

(72.) Αν και, όπως προκύπτει από τα ανωτέρω στοιχεία η παροχή υπηρεσιών συνδυαστικά είναι δημοφιλής, ο μεγάλος αριθμός πιθανών συνδυασμών, η δυσκολία στην εκτίμηση της εξέλιξης της διείσδυσης των επιμέρους πακέτων καθώς και η πρακτική της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κατά την εξέταση αντίστοιχων υποθέσεων⁴⁸, οδηγούν την ΕΕΤΤ στο αρχικό συμπέρασμα, ότι δεν απαιτείται να οριστεί στο πλαίσιο της παρούσας εξέτασης διακριτές αγορές για τις περιπτώσεις συνδυασμού υπηρεσιών. Η ΕΕΤΤ εκτιμά ότι μπορούν να θεωρηθούν στο πλαίσιο της παρούσας ως πιθανές οι αγορές συνδυασμού υπηρεσιών και θα προβεί σε σχετική εξέταση για αυτές στην ενότητα για την εκτίμηση της ανταγωνιστικής επίδρασης της γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης.

3.1.6.2. Ορισμός Γεωγραφικής Αγοράς

(73.) Οι συγκεκριμένες υπηρεσίες βασίζονται στον συνδυασμό υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας ή και σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης ή και κινητών επικοινωνιών ή και συνδρομητικής τηλεόρασης, οι οποίες και ορίστηκαν σε εθνικό επίπεδο. Ως εκ τούτου και οι συγκεκριμένες υπηρεσίες προσφέρονται σε εθνικό επίπεδο.

3.1.7. Λιανική Παροχή Υπηρεσιών Συνδρομητικής Τηλεοπτικής Πλατφόρμας

(74.) Με βάση τον ν.4070 /2012, άρθρο 12 η ΕΕΤΤ έχει αρμοδιότητες ως προς την τήρηση της νομοθεσίας περί ηλεκτρονικών επικοινωνιών και ταχυδρομικών υπηρεσιών και εφαρμόζει τις διατάξεις του ν. 3959/2011 (Α'93), σε σχέση με την άσκηση των δραστηριοτήτων των επιχειρήσεων ηλεκτρονικών επικοινωνιών, καθώς και τις διατάξεις των άρθρων 101 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ενοποιημένη Απόδοση), καθώς και τον Κανονισμό 1/2003/ΕΚ (L 001). Η εν λόγω αγορά βρίσκεται εκτός της αρμοδιότητας της ΕΕΤΤ και εξετάστηκε από την Επιτροπή Ανταγωνισμού, η οποία με την υπ' αριθμ. 656/2018 απόφασή της, ενέκρινε στο μέτρο της αρμοδιότητάς της την συγκέντρωση. Με την απόφασή της, η Επιτροπή Ανταγωνισμού, έκρινε ότι η εν λόγω συγκέντρωση, παρ' ότι εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της παραγράφου 1 του άρθρου

48 Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στο ερώτημα κατά πόσο υπάρχουν μια ή περισσότερες αγορές συνδυαστικών υπηρεσιών, διακριτές από τις υποκείμενες αγορές μοναδικών τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών καταλήγει ότι μπορεί να παραμείνει ανοικτό (βλ. i) Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M.7421, *op.cit*, παρ.86-91, ii) Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M. 6990 *op.cit*, παρ. 261, iii) Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M.6584 – VODAFONE/Cable & Wireless, Παρ 102-104, iv) Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M. 7637, *op.cit*, παρ. 96, v) Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M. 7978, *op.cit*, παρ.100.

6 ν. 3959/2011, δεν προκαλεί σοβαρές αμφιβολίες, ως προς το συμβατό αυτής με τις απαιτήσεις λειτουργίας του ανταγωνισμού στις επιμέρους αγορές αρμοδιότητας της ΕΑ στις οποίες αφορά, δηλαδή απόκτησης τηλεοπτικού περιεχομένου, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων αναμετάδοσης άλλων τηλεοπτικών καναλιών και παροχής υπηρεσιών συνδρομητικής τηλεοπτικής πλατφόρμας. Με την ίδια απόφασή της, η Επιτροπή, έκρινε ότι η παροχή συνδυαστικών/δεσμοποιημένων προσφορών: α) υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας, ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο και συνδρομητικής τηλεόρασης, και β) υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας, ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο, συνδρομητικής τηλεόρασης και κινητής τηλεφωνίας, θα εξεταστούν, στη συγκεκριμένη περίπτωση, από την ΕΕΤΤ, στο πλαίσιο της συνεργασίας κατά τις κείμενες διατάξεις μεταξύ των δύο Ανεξάρτητων αρχών.

Επομένως, στο πλαίσιο της παρούσας εξέτασης, η εν λόγω αγορά εξετάστηκε από την ΕΑ.

3.1.8. Λιανική Παροχή Τερματικού Τηλεπικοινωνιακού Εξοπλισμού

3.1.8.1. Ορισμός Προϊοντικής Αγοράς

Οι ισχυρισμοί της γνωστοποιούσας

(75.) Στο κείμενο της γνωστοποίησης καταγράφεται ότι η εν λόγω αγορά αφορά την πώληση τερματικών τηλεπικοινωνιακών συσκευών για υπηρεσίες σταθερής και κινητής τηλεφωνίας. Επίσης, παρατίθενται αριθμητικά μεγέθη και εκτιμώμενα μερίδια αγοράς για τα λιανικά έσοδα από την εισαγωγή, εμπορία, κατασκευή, εγκατάσταση και συντήρηση τερματικού τηλεπικοινωνιακού εξοπλισμού για το 2016 και το πρώτο εξάμηνο του 2017. Τέλος, καταγράφεται ότι οι εταιρείες VODAFONE και CYTA δραστηριοποιούνται αμφότερες στην εν λόγω αγορά.

Η θέση της ΕΕΤΤ

(76.) Καταρχάς, λιανικά έσοδα από την εισαγωγή, εμπορία, κατασκευή, εγκατάσταση και συντήρηση τερματικού τηλεπικοινωνιακού εξοπλισμού δεν αποκομίζουν μόνο οι τηλεπικοινωνιακοί πάροχοι. Για παράδειγμα, ένα οποιοδήποτε κατάστημα που εμπορεύεται τηλεπικοινωνιακό εξοπλισμό έχει τέτοια έσοδα χωρίς κατ' ανάγκη να έχει αδειοδοτηθεί σχετικά από την ΕΕΤΤ. Ως εκ τούτου, δεν είναι ασφαλές να θεωρηθεί ότι οι συμμετέχοντες στη συγκεκριμένη αγορά είναι μόνο οι αδειοδοτημένες από την ΕΕΤΤ εταιρείες βάσει των οποίων εξάγει η γνωστοποιούσα τα σχετικά μερίδια αγοράς. Σχετική επιχειρηματολογία έχει αναφερθεί και παλαιότερα από την ΕΕΤΤ⁴⁹ όπου χαρακτηριστικά αναφέρεται «Στην αγορά διάθεσης τηλεπικοινωνιακού τερματικού εξοπλισμού δραστηριοποιείται μεγάλος αριθμός επιχειρήσεων μεταξύ των οποίων πολλές και μεγάλες πολυεθνικές εταιρείες, όπως οι: ERICSSON, SIEMENS, MOTOROLA, NOKIA κ.λπ., καθώς επίσης και ανεξάρτητοι μεταπωλητές και δεν υπάρχουν επαρκή διαθέσιμα στοιχεία για την ακριβή εκτίμηση των μεριδίων αγοράς των εταιριών αυτών.». Περαιτέ-

49 Απ. ΕΕΤΤ 399-001/16-08-2006 «Λήψη απόφασης επί της γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης μεταξύ των εταιριών COSMOTΕ - ΚΙΝΗΤΕΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ, Α.Ε-ΓΕΡΜΑΝΟΣ ΑΒΕΕ και ΜΟΒΙΛΒΕΕΡ Ε.Π.Ε.».

ρω, ακόμη και αν θεωρηθεί ότι ισχύει ο συγκεκριμένος περιορισμός στο πλήθος και είδος των εμπλεκόμενων εταιρειών, τα μερίδια των 2 παρόχων είναι μικρά (<15%) όπως αποτυπώνεται και στο κείμενο της γνωστοποίησης. Τέλος, κατ' αναλογία με παλαιότερη επιχειρηματολογία της ΕΕΤΤ⁵⁰ από τα οικονομικά στοιχεία των εταιρειών, προκύπτει ότι η αγορά τηλεπικοινωνιακού εξοπλισμού, αποτελεί δευτερεύουσα δραστηριότητα των εταιριών VODAFONE και CYTA. Για τη CYTA η συνεισφορά της συγκεκριμένης αγοράς στον ετήσιο κύκλο εργασιών είναι αμελητέα (<1%) και για τη VODAFONE κυμαίνεται στην περιοχή του [5-10]% για το 2016 και του [0-5]% για το πρώτο εξάμηνο του 2017. Με βάση τα διαθέσιμα οικονομικά στοιχεία του 2016, δεδομένου ότι στοιχεία για το οικονομικό έτος 2017 δεν έχουν ακόμη δημοσιευτεί, στη συγκεκριμένη αγορά δραστηριοποιούνται 11 αδειοδοτημένοι από την ΕΕΤΤ πάροχοι. Οι εταιρείες VODAFONE και CYTA δραστηριοποιούνται αμφοτέρως στην εν λόγω αγορά.

(77.) Λαμβανομένου υπόψη των ανωτέρω παρέλκει η περαιτέρω εξέταση της συγκεκριμένης δραστηριότητας.

3.1.8.2. Ορισμός Γεωγραφικής Αγοράς

(78.) Το γεωγραφικό εύρος της ανωτέρω σχετικής αγοράς είναι η Ελληνική Επικράτεια.

3.1.9. Χονδρική αγορά παροχής τοπικής πρόσβασης σε σταθερή θέση

3.1.9.1. Ορισμός Προϊοντικής Αγοράς

Οι ισχυρισμοί της γνωστοποιούσας

(79.) Σύμφωνα με το έντυπο της γνωστοποίησης, η χονδρική αγορά σταθερής τηλεφωνίας δύναται να διακριθεί στην αγορά παροχής υπηρεσιών σταθερής πρόσβασης (χονδρικής τοπικής ή/και κεντρικής πρόσβασης) και στην αγορά εκκίνησης κλήσεων σε σταθερή θέση⁵¹. Οι υπό-αγορές αυτές ουσιαστικά είναι ανάντη αγορές παροχής υπηρεσιών λιανικής σταθερής πρόσβασης και παροχής υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας. Η υπό-αγορά (τοπικής και κεντρικής) σταθερής πρόσβασης περιλαμβάνει τόσο το δίκτυο πρόσβασης χαλκού, όσο και το δίκτυο πρόσβασης οπτικών ινών, για το σκοπό παροχής ευρυζωνικών και φωνητικών υπηρεσιών.

Δεδομένης της πολύ μικρής ανάπτυξης των δικτύων οπτικών ινών, ο ΟΤΕ εξακολουθεί μέχρι και σήμερα να κατέχει μονοπωλιακή θέση στην αγορά αυτή, λόγω του δικτύου του χαλκού, στο οποίο τελικά χρειάζονται πρόσβαση όλοι οι πάροχοι προκειμένου να δραστηριοποιηθούν στις αγορές παροχής υπηρεσιών λιανικής σταθερής πρόσβασης και παροχής υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας. Συνεπώς, ο ΟΤΕ είναι ο μόνος πάροχος που δραστηριοποιείται στην εν λόγω χονδρική υπό-αγορά,

50 Απ. ΕΕΤΤ 454-023/01-10-2007 α) «Γνωστοποίηση Συγκέντρωσης για την απόκτηση εκ μέρους της εταιρείας «INTRAKOM Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ» του συνόλου (100%) των μετοχών της εταιρείας «TELEDOME -ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ – ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΗΛΕΜΑΤΙΚΗΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» β) «Αίτημα αλλαγής ελέγχου της εταιρείας «TELEDOME -ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ – ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΗΛΕΜΑΤΙΚΗΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ», σύμφωνα με την απόφαση της ΕΕΤΤ 428/13/2007.

51 Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M. 5148 – Deutsche Telekom/ ΟΤΕ, παρ. 14

και για τον λόγο αυτό έχει ορισθεί από την ΕΕΤΤ ως επιχείρηση με Σημαντική Ισχύ στην Αγορά και υπόκειται σε ρυθμιστικές υποχρεώσεις.

Η Θέση της ΕΕΤΤ

(80.) Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι μπορεί να οριστεί η χονδρική αγορά παροχής τοπικής πρόσβασης σε σταθερή θέση. Η χονδρική αγορά παροχής κεντρικής πρόσβασης σε σταθερή θέση και η χονδρική αγορά εκκίνησης κλήσεων σε σταθερή θέση θα αποτελέσουν ξεχωριστές αγορές και θα εξεταστούν στη συνέχεια.

Ως προς την αγορά χονδρικής παροχής τοπικής πρόσβασης από την ανάλυση αγοράς, που διεξήγαγε η ΕΕΤΤ στο πλαίσιο της ex ante τηλεπικοινωνιακής νομοθεσίας, προέκυψε⁵² ότι ο ΟΤΕ είναι επί του παρόντος ο μοναδικός χονδρικός πάροχος τοπικών βρόχων, υποβρόχων και εικονικών προϊόντων. Ο ΟΤΕ κατείχε μερίδιο 100% στη σχετική αγορά και η ΕΕΤΤ δεν ανέμενε ουσιαστική μεταβολή του εν λόγω μεριδίου στο πλαίσιο της ανάλυσης αγοράς.

(81.) Η ΕΕΤΤ όρισε τον ΟΤΕ ως επιχείρηση με Σημαντική Ισχύ στην χονδρική αγορά τοπικής πρόσβασης σε σταθερή θέση για το σκοπό της παροχής ευρυζωνικών και φωνητικών υπηρεσιών. Ως σχετική γεωγραφική αγορά θεωρήθηκε το σύνολο της Ελληνικής Επικράτειας.

(82.) Στο πλαίσιο των υποχρεώσεων του ΟΤΕ ως επιχείρηση με ΣΙΑ, η ΕΕΤΤ καθόρισε μία διαδικασία ανάθεσης περιοχών Α/Κ ΟΤΕ για την ανάπτυξη δικτύων πρόσβασης νέας γενιάς από τον ΟΤΕ και τους άλλους παρόχους. Κριτήριο για την ανάθεση μιας περιοχής Α/Κ σε έναν πάροχο αποτελεί το ποσοστό κάλυψης του Α/Κ με το δίκτυο νέας γενιάς, και συγκεκριμένα με βάση τον αριθμό των επιλέξιμων υπαίθριων καμπινών του Α/Κ οι οποίες αναβαθμίζονται σε NGA, είτε με υλοποίηση τεχνολογίας VDSL vectoring σε αρχιτεκτονική FTTC, είτε με υλοποίηση GPON πάνω από δίκτυο FTTH.

(83.) Στο ίδιο πλαίσιο, η ΕΕΤΤ επέβαλλε, μεταξύ άλλων, υποχρέωση παροχής του χονδρικού προϊόντος εικονικής αδεσμοποίητης τοπικής πρόσβασης σε όλους τους παρόχους, στους οποίους ανατέθηκαν περιοχές στο πλαίσιο της ανωτέρω διαδικασίας⁵³.

(84.) Δυνάμει της απόφασης ΑΠ ΕΕΤΤ 813/004/07/06/2017, η ΕΕΤΤ ενέκρινε το δεσμευτικό πλάνο NGA της VODAFONE, το οποίο αφορά σε υλοποίηση δικτύου πρόσβασης NGA σε 2.705 υπαίθριες καμπίνες οι οποίες υπάγονται σε 25 Αστικά Κέντρα ΟΤΕ. Συγκεκριμένα, προβλέπεται ότι σε 1994 καμπίνες που αντιστοιχούν σε 19 Αστικά Κέντρα ΟΤΕ θα αναπτυχθεί VDSL Vectoring, ενώ σε 711 καμπίνες που αντιστοιχούν σε 6 Αστικά Κέντρα ΟΤΕ θα υλοποιηθεί αρχιτεκτονική FTTH. Η εταιρία CYTA δεν συμμετείχε στη διαδικασία ανάθεσης για την υλοποίηση τεχνολογίας VDSL Vectoring, ενώ σύμφωνα με το έντυπο γνωστοποίησης δεν έχει προβεί σε καμία ενέργεια με σκοπό τη διασύνδεσή της με παρόχους που συμμετέχουν στην εν λόγω διαδικασία.

52 Απόφαση ΕΕΤΤ 792/07/22-12-2016 (ΦΕΚ 4505/Β' /30.12.2016 «Ορισμός Εθνικής αγοράς χονδρικής τοπικής πρόσβασης σε σταθερή θέση, καθορισμός επιχειρήσεων με σημαντική ισχύ στην εν λόγω αγορά και υποχρεώσεις αυτών (4ος Κύκλος Ανάλυσης)»

53 Απόφαση ΕΕΤΤ 792/07/22-12-2016 (ΦΕΚ 4505/Β' /30.12.2016) «Ορισμός Εθνικής αγοράς χονδρικής τοπικής πρόσβασης σε σταθερή θέση, καθορισμός επιχειρήσεων με σημαντική ισχύ στην εν λόγω αγορά και υποχρεώσεις αυτών (4ος Κύκλος Ανάλυσης)».

(85.) Από την ανωτέρω ανάλυση συνάγεται ότι δεν υπάρχει οριζόντια αλληλοεπικάλυψη της δραστηριότητας των μερών της συναλλαγής. Επίσης, αν και η Vodafone έχει εκκινήσει τις επενδύσεις της σε NGA δίκτυα το μερίδιό της στην εν λόγω αγορά είναι επί του παρόντος σχεδόν μηδενικό και αναμένεται να αυξηθεί στο προσεχές μέλλον στις συγκεκριμένες περιοχές όπου η Vodafone αναπτύσσει δίκτυο πρόσβασης. Συνεπώς, δεν υπάρχει ανάγκη περαιτέρω εξέτασης της εν λόγω αγοράς στο πλαίσιο της παρούσας γνωστοποίησης.

3.1.9.2. Ορισμός Γεωγραφικής Αγοράς

(86.) Ως σχετική γεωγραφική αγορά θεωρήθηκε το σύνολο της Ελληνικής Επικράτειας, όπως και στην σχετική απόφαση της Ανάλυσης Αγοράς.

3.1.10. Χονδρική αγορά παροχής κεντρικής πρόσβασης σε σταθερή θέση

3.1.10.1. Ορισμός Προϊοντικής Αγοράς

Οι ισχυρισμοί της γνωστοποιούσας

(87.) Οι ισχυρισμοί της γνωστοποιούσας έχουν αναφερθεί στην ενότητα 3.1.9.1.

Η Θέση της EETT

(88.) Στην εν λόγω αγορά κεντρικής πρόσβασης, η οποία σημειώνει πολύ χαμηλές πωλήσεις, δεδομένου ότι οι πάροχοι που επιθυμούν να προσφέρουν υπηρεσίες λιανικής προτιμούν να βασιστούν σε υπηρεσίες της αγοράς τοπικής πρόσβασης, ο ΟΤΕ αποτελεί ουσιαστικά τον μοναδικό προμηθευτή της συγκεκριμένης υπηρεσίας και το ποσοστό του προσεγγίζει το 100%. Ο ΟΤΕ παρέχει την υπηρεσία σε εθνικό επίπεδο ενώ δεν υπάρχει ουσιαστική παρουσία τοπικών παρόχων στην χώρα. Στο πλαίσιο της παρούσας εξέτασης, η σχετική αγορά είναι η χονδρική αγορά παροχής κεντρικής πρόσβασης σε σταθερή θέση.

(89.) Από την ανωτέρω ανάλυση συνάγεται ότι δεν υπάρχει οριζόντια αλληλοεπικάλυψη της δραστηριότητας των μερών της συναλλαγής και δεν υπάρχει ανάγκη περαιτέρω εξέτασης στο πλαίσιο της παρούσας γνωστοποίησης.

3.1.10.2. Ορισμός Γεωγραφικής Αγοράς

(90.) Ως σχετική γεωγραφική αγορά θεωρήθηκε το σύνολο της Ελληνικής Επικράτειας, όπως και στην σχετική απόφαση της Ανάλυσης Αγοράς.

3.1.11. Χονδρική αγορά παροχής εκκίνησης κλήσεων σε σταθερή θέση

3.1.11.1. Ορισμός Προϊοντικής Αγοράς

Οι ισχυρισμοί της γνωστοποιούσας

(91.) Οι ισχυρισμοί της γνωστοποιούσας έχουν αναφερθεί στην ενότητα 3.1.9.1.

Η Θέση της EETT

(92.) Η EETT θεωρεί ότι ο ορισμός της χονδρικής αγοράς εκκίνησης κλήσεων σε σταθερή θέση στον οποίο κατέληξε στο πλαίσιο του τρίτου κύκλου ανάλυσης αγοράς που διεξήγαγε στο πλαίσιο της ex ante τηλεπικοινωνιακής νομοθεσίας είναι κατάλληλος για τις ανάγκες εξέτασης της υπό κρίση συγκέντρωσης. Σύμφωνα με την απόφαση της EETT⁵⁴ για τον ορισμό της σχετικής αγοράς,

54 Απόφαση EETT 714/09/2014 ΦΕΚ 1049/Β'/2014 «Ορισμός των Αγορών (χονδρικής) Εκκίνησης Κλήσεων στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο που παρέχεται σε σταθερή θέση και Τερματισμού Κλήσεων σε μεμονωμένα δίκτυα σε σταθερή θέση, Καθορισμός Επιχειρήσεων με Σημαντική Ισχύ στις εν λόγω Αγορές και Υποχρεώσεις αυτών (3ος Γύρος Ανάλυσης). (β) Απορρύθμιση της Αγοράς Διαβιβαστικών Υπηρεσιών στο σταθερό δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο».

η αγορά χονδρικής εκκίνησης κλήσεων στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο περιλαμβάνει:

(93.) Η EETT θεωρεί ότι η Χονδρική αγορά εκκίνησης κλήσεων σε σταθερή θέση θα πρέπει να σύμφωνη με τον ορισμό του τρίτου κύκλου ανάλυσης αγοράς που διεξήγαγε στο πλαίσιο της ex ante τηλεπικοινωνιακής νομοθεσίας.

Σύμφωνα με την απόφαση της EETT⁵⁵ για τον ορισμό της σχετικής αγοράς, η αγορά χονδρικής εκκίνησης κλήσεων στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο περιλαμβάνει:

1. Τη χονδρική παροχή εκκίνησης κλήσεων σε παρόχους επιλογής φορέα/ προεπιλογής φορέα για όλες τις κατηγορίες κλήσεων (συμπεριλαμβανομένων των κλήσεων προς τελικούς χρήστες και των κλήσεων προς αριθμούς παρόχων υπηρεσιών), και

2. την παροχή εκκίνησης κλήσεων προς μη γεωγραφικούς αριθμούς παρόχων υπηρεσιών όταν το καλούμενο μέρος ενδέχεται να πληρώνει τουλάχιστον μέρος της κλήσης προκειμένου να δοθεί στους εναλλακτικούς παρόχους η δυνατότητα να τερματίζουν της κλήσεις αυτές σε παρόχους υπηρεσιών που φιλοξενούνται στο δίκτυο τους.

(94.) Με βάση τα στοιχεία που συλλέγει η EETT, η δραστηριοποίηση των μερών της συναλλαγής έχει ως παρακάτω:

Πίνακας 5: Απολογιστικά στοιχεία χονδρικής αγοράς εκκίνησης κλήσεων σε σταθερή θέση

2017A		
Εκκίνηση για λογαριασμό εγχώριων παρόχων	% CYTA	% VODAFONE
Σύνολο αγοράς	[0-5]%	[0-5]%

Πηγή: EETT από απολογιστικά στοιχεία που υποβάλλουν σε εξαμηνιαία βάση οι πάροχοι.

Λόγω του πολύ χαμηλού μεριδίου αγοράς των συμμετεχόντων στην εν λόγω συγκέντρωση, η EETT εκτιμά ότι δεν υπάρχει ανάγκη περαιτέρω εξέτασης της στο πλαίσιο της εν λόγω συγκέντρωσης.

3.1.12 Χονδρική Πρόσβαση και Εκκίνησης κλήσεων σε Δίκτυα Κινητής

3.1.12.1. Ορισμός Προϊοντικής Αγοράς

Οι ισχυρισμοί της γνωστοποιούσας

(95.) Στο έντυπο γνωστοποίησης αναφέρεται ότι η εν λόγω αγορά περιλαμβάνει τις υπηρεσίες εκείνες, οι οποίες επιτρέπουν σε άλλους παρόχους, που δεν έχουν το δικό τους δίκτυο κινητής, να αποκτήσουν πρόσβαση σε δίκτυο και να παρέχουν υπηρεσίες λιανικής κινητής τηλεφωνίας σε τελικούς καταναλωτές. Η CYTA είναι Εικονικός Πάροχος Κινητής Τηλεφωνίας, και μάλιστα είναι ο μοναδικός Εικονικός Πάροχος Κινητής Τηλεφωνίας

55 Απόφαση EETT 714/09/2014 ΦΕΚ 1049/Β'/2014 «Ορισμός των Αγορών (χονδρικής) Εκκίνησης Κλήσεων στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο που παρέχεται σε σταθερή θέση και Τερματισμού Κλήσεων σε μεμονωμένα δίκτυα σε σταθερή θέση, Καθορισμός Επιχειρήσεων με Σημαντική Ισχύ στις εν λόγω Αγορές και Υποχρεώσεις αυτών (3ος Γύρος Ανάλυσης). (β) Απορρύθμιση της Αγοράς Διαβιβαστικών Υπηρεσιών στο σταθερό δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο».

στην Ελλάδα, και λαμβάνει τις εν λόγω υπηρεσίες από τη VODAFONE. Επομένως, η VODAFONE είναι η μοναδική εταιρία που δραστηριοποιείται στην εν λόγω αγορά, στην Ελλάδα, έχοντας 100% μερίδιο αγοράς. Μετά την ολοκλήρωση της Συναλλαγής, δεν θα δραστηριοποιείται ούτε η VODAFONE πλέον στην εν λόγω αγορά, αφού η CYTA θα σταματήσει να είναι Εικονικός Πάροχος Κινητής Τηλεφωνίας και θα ενοποιηθεί πλήρως με τη VODAFONE.

Η θέση της ΕΕΤΤ

(96.) Η ΕΕΤΤ θεωρεί, πως ο προτεινόμενος ορισμός της αγοράς παροχής υπηρεσιών χονδρικής πρόσβασης και εκκίνησης κλήσεων σε δίκτυο κινητής από την γνωστοποιούσα είναι σύμφωνος με την πρακτική που έχει ακολουθήσει η Επιτροπή σε σχετικές υποθέσεις εξέτασης συγκεντρώσεων⁵⁶ και περιλαμβάνει τις υπηρεσίες πρόσβασης και εκκίνησης κλήσεων, που οι πάροχοι δικτύων κινητής τηλεφωνίας παρέχουν σε εικονικούς παρόχους δικτύου και λοιπούς παρόχους, προκειμένου αυτοί να προσφέρουν υπηρεσίες κινητής τηλεφωνίας σε τελικούς χρήστες. Η εταιρία VODAFONE είναι μέχρι σήμερα ο μόνος πάροχος δικτύου κινητής που παρέχει πρόσβαση στο δίκτυο της ενώ η εταιρία CYTA αποτελεί τον μοναδικό Εικονικό Πάροχο Κινητής Τηλεφωνίας στην Ελλάδα.

3.1.12.2. Ορισμός Γεωγραφικής Αγοράς

(97.) Ως σχετική γεωγραφική αγορά θα πρέπει να θεωρηθεί το σύνολο της Ελληνικής Επικράτειας, δεδομένου ότι εντός αυτής δεν παρατηρείται ουσιώδεις διαφοροποίηση των όρων των ανταγωνισμού ή των συνθηκών της αγοράς.

3.1.13. Χονδρικός Τερματισμός κλήσεων σε Δίκτυα Κινητής

3.1.13.1. Ορισμός Προϊοντικής Αγοράς

Οι ισχυρισμοί της γνωστοποιούσας

(98.) Στο έντυπο γνωστοποίησης αναφέρεται πως η εν λόγω αγορά περιλαμβάνει τις ως άνω υπηρεσίες οι οποίες επιτρέπουν στους συνδρομητές διαφορετικών δικτύων να επικοινωνούν μεταξύ τους και ορίζεται ανά δίκτυο, αφού δεν υφίσταται υποκατάστατο για τον τερματισμό κλήσεων σε κάποιο μεμονωμένο δίκτυο κινητής. Επομένως, η VODAFONE, ως πάροχος δικτύου κινητής, έχει μονοπωλιακή θέση στο δίκτυο κινητής της, και αντίστοιχα η CYTA, ως Εικονικός Πάροχος, έχει μονοπωλιακή θέση στο εικονικό δίκτυο κινητής της. Η εν λόγω αγορά υπόκειται σε ρύθμιση από την ΕΕΤΤ⁵⁷. Υπό την έννοια αυτή, δεν υφίσταται αλληλοεπικάλυψη

⁵⁶ Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M.7978 - VODAFONE/Liberty Global/Dutch JV, παρ 194-190, Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M.7612 - Hutchison 3G UK/Telefónica UK, παρ 295-300, Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M.7018 - Telefónica Deutschland/E-Plus, παρ 77-79, Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M.6992 - Hutchison 3G UK/Telefónica Ireland, παρ.156, Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M.6497 - Hutchison 3G Austria/Orange Austria, παρ 61 - 63, Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M.5650 - T-Mobile/Orange, παρ 27 - 30, Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M.4947 - VODAFONE/Tele2 Italy/Tele2 Spain, παρ.15.

⁵⁷ Απόφαση ΕΕΤΤ 815/002/2017 "Ορισμός χονδρικής αγοράς τερματισμού φωνητικών κλήσεων σε μεμονωμένα κινητά δίκτυα, Καθορισμός Επιχειρήσεων με Σημαντική Ισχύ και Κανονιστικές Υποχρεώσεις αυτών (4ος Γύρος Ανάλυσης) [ΑΓΟΡΑ 2 Σύσταση Ευρωπαϊκής Επιτροπής]. (ΦΕΚ Β' 2530/20-07- 2017)"

στη δραστηριότητα των μερών της Συναλλαγής, και η νέα οντότητα που θα προκύψει θα έχει αντίστοιχα μονοπωλιακή θέση στο δίκτυο κινητής της, όπως αυτό θα διαμορφωθεί μετά την ολοκλήρωση της Συναλλαγής.

Η θέση της ΕΕΤΤ

(99.) Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι ο προτεινόμενος ορισμός της αγοράς παροχής υπηρεσιών χονδρικού τερματισμού κλήσεων σε δίκτυο κινητής από την γνωστοποιούσα είναι κατάλληλος για τις ανάγκες εξέτασης της υπό κρίση συγκέντρωσης. Στον εν λόγω ορισμό αγοράς τερματισμού κλήσεων ανά μεμονωμένο δίκτυο κινητής, έχει προβεί τόσο η ΕΕΤΤ στον 4ο Γύρο Ανάλυσης της χονδρικής αγοράς τερματισμού φωνητικών κλήσεων σε μεμονωμένα κινητά δίκτυα που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της ex- ante τηλεπικοινωνιακής νομοθεσίας όσο και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε αντίστοιχες υποθέσεις⁵⁸.

(100.) Συγκεκριμένα στην απόφαση της 815/2/2017, η ΕΕΤΤ πρότεινε τον ορισμό μιας διακριτής αγοράς τερματισμού κλήσεων στο δίκτυο κινητής της εταιρίας COSMOTE, μιας διακριτής αγοράς τερματισμού κλήσεων στο δίκτυο κινητής της εταιρίας VODAFONE, μιας διακριτής αγοράς τερματισμού κλήσεων στο δίκτυο κινητής της εταιρίας WIND και μιας διακριτής αγοράς τερματισμού κλήσεων στο δίκτυο κινητής της εταιρίας CYTA και η κάθε εταιρία ορίστηκε ως κατέχουσα σημαντική ισχύ στις ορισθείσες σχετικές αγορές. Με την απόφασή της, η ΕΕΤΤ, διατήρησε με τροποποιήσεις και προσθήκες τις κανονιστικές υποχρεώσεις που επεβλήθησαν στην προηγούμενη ανάλυση της σχετικής αγοράς (ΑΠ ΕΕΤΤ 661/07/19.07.2012) και επέβαλε, στις επιχειρήσεις ηλεκτρονικών επικοινωνιών COSMOTE, VODAFONE, WIND και CYTA, οι οποίες κρίθηκε ότι κατέχουν ΣΙΑ στην αγορά τερματισμού φωνητικών κλήσεων στο δίκτυο κινητής τους, τις υποχρεώσεις: Υποχρέωση Παροχής Πρόσβασης και Χρήσης Ειδικών Ευκολιών Δικτύου, Υποχρέωση Αμεροληψίας (μη διακριτικής μεταχείρισης, Υποχρέωση Διαφάνειας, συμπεριλαμβανομένης της υποχρέωσης δημοσίευσης Προσφοράς Αναφοράς Διασύνδεσης με ορισμένο ελάχιστο περιεχόμενο, Υποχρέωση Λογιστικού Διαχωρισμού (εξαιρουμένης της περίπτωσης της εταιρίας CYTA) καθώς και Υποχρέωση Ελέγχου Τιμών και Κοστολόγησης.

(101.) Από την ανωτέρω ανάλυση προκύπτει ότι η εν λόγω αγορά ορίζεται ανά μεμονωμένο δίκτυο, στο οποίο η εταιρία VODAFONE ως πάροχος κινητής και η εταιρία CYTA ως εικονικός πάροχος, κατέχει 100% μερίδιο στο δίκτυο της. Επομένως, δεν υφίσταται αλληλοεπικάλυψη

⁵⁸ Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M.7978 - VODAFONE/Liberty Global/Dutch JV παρ. 191-196, Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M.6584 - VODAFONE/Cable & Wireless, παρ. 47, Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M.5650 - T-Mobile/Orange UK, παρ. 36, 37, Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M.1493 - Telia/Telenor, Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M.2803 Telia/Sonera και Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M.3806 - Telefonica/Cesky /Σύσταση της ΕΕ αναφορικά με σχετικές αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, οι οποίες επιδέχονται εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση, σύμφωνα με την οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών 2007/879/ΕΚ.

ψη μεταξύ των δραστηριοτήτων των δύο μερών. Η εν λόγω αγορά υπόκειται σε ρύθμιση από την ΕΕΤΤ και έχουν επιβληθεί αντίστοιχες υποχρεώσεις στους παρόχους. Από όλα τα παραπάνω συνάγεται ότι δεν υπάρχει ανάγκη περαιτέρω εξέτασης στο πλαίσιο της παρούσας γνωστοποίησης.

3.1.13.2. Ορισμός Γεωγραφικής Αγοράς

(102.) Η σχετική γεωγραφική αγορά για τις υπηρεσίες τερματισμού φωνητικών κλήσεων συμπίπτει με το σύνολο της ελληνικής επικράτειας, διότι η χορήγηση δικαιωμάτων χρήσης φάσματος για την κατασκευή και λειτουργία των δικτύων και την παροχή των υπηρεσιών αφορά το σύνολο της ελληνικής επικράτειας, τα υπάρχοντα δίκτυα κινητής καλύπτουν ομοειδώς όλη την ελληνική επικράτεια και η τιμολογιακή πολιτική των εταιριών και των MVNO δεν διαφοροποιείται από περιοχή σε περιοχή μέσα στην ελληνική επικράτεια.

3.1.14. Χονδρικές Υπηρεσίες Διεθνούς Περιοχής

3.1.14.1. Ορισμός Προϊοντικής Αγοράς

Οι ισχυρισμοί της γνωστοποιούσας

(103.) Στο έντυπο γνωστοποίησης αναφέρεται ότι η εν λόγω αγορά περιλαμβάνει τις υπηρεσίες διεθνούς περιοχής χονδρικής, οι οποίες επιτρέπουν σε παρόχους που δεν έχουν δικό τους δίκτυο στην Ελλάδα να παρέχουν στους συνδρομητές τους υπηρεσίες κινητής τηλεφωνίας (μέσω περιοχής) εντός Ελλάδος και ότι από τα δύο μέρη της συναλλαγής, μόνο η εταιρία VODAFONE δραστηριοποιείται στην εν λόγω αγορά.

3.1.14.2. Η θέση της ΕΕΤΤ

(104.) Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι ο προτεινόμενος ορισμός της αγοράς παροχής υπηρεσιών διεθνούς περιοχής χονδρικής από την γνωστοποιούσα είναι σύμφωνος με την πρακτική που έχει ακολουθήσει η Επιτροπή σε σχετικές υποθέσεις εξέτασης συγκεντρώσεων⁵⁹ και περιλαμβάνει τις υπηρεσίες διεθνούς περιοχής χονδρικής για εκκίνηση και τερματισμό κλήσεων.

(105.) Η αγορά περιοχής ρυθμίζεται σε Ευρωπαϊκό επίπεδο με βάση τον Κανονισμό ΕΕ 531/2012⁶⁰ για την περιοχής σε δημόσια δίκτυα κινητών επικοινωνιών εντός της Ένωσης όπως τροποποιήθηκε με τον Κανονισμό ΕΕ 2015/2120⁶¹. Με βάση τον Κανονισμό οι πάροχοι

59 Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M.7978 -VODAFONE/Liberty Global/Dutch JV, παρ. 197-202, Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M.7018 - Telefonica Deutschland/E-Plus, παρ. 197, Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M.6990 VODAFONE/Kabel Deutschland, παρ. 249, Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M.5650 T-Mobile/Orange, παρ. 34, Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M.6497 Hutchison 3G Austria/Orange Austria, παρ. 67, Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M.7637 Liberty Global/Base Belgium, παρ. 119.

60 ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) αριθ. 531/2012 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 13ης Ιουνίου 2012 για την περιοχής σε δημόσια δίκτυα κινητών επικοινωνιών εντός της Ένωσης.

61 ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) 2015/2120 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 25ης Νοεμβρίου 2015 για τη θέσπιση μέτρων σχετικά με την πρόσβαση στο ανοικτό διαδίκτυο και την τροποποίηση της οδηγίας 2002/22/ΕΚ για την καθολική υπηρεσία και τα δικαιώματα των χρηστών όσον αφορά δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 531/2012 για την περιοχής σε δημόσια δίκτυα κινητών επικοινωνιών εντός της Ένωσης.

περιοχής δικτύων κινητών επικοινωνιών οφείλουν να ικανοποιούν όλα τα εύλογα αιτήματα για πρόσβαση σε υπηρεσίες περιοχής χονδρικής, ενώ ορίζεται υποχρέωση σύνταξης προσφοράς αναφοράς, διαφάνειας και παροχής πληροφοριών. Επιπλέον, η τιμή παροχής υπηρεσιών τελεί υπό ρύθμιση.

(106.) Στην εν λόγω αγορά δραστηριοποιούνται μόνο οι πάροχοι δικτύου κινητής - MNO (COSMOTΕ, VODAFONE και WIND). Επιπλέον, η αγορά περιοχής ρυθμίζεται σε Ευρωπαϊκό επίπεδο. Υπό αυτό το σκεπτικό δεν υπάρχει ανάγκη περαιτέρω εξέτασης της εν λόγω αγοράς στο πλαίσιο της παρούσας γνωστοποίησης.

3.1.14.3. Ορισμός Γεωγραφικής Αγοράς

(107.) Ως σχετική γεωγραφική αγορά θα πρέπει να θεωρηθεί το σύνολο της Ελληνικής Επικράτειας, δεδομένου ότι οι συμφωνίες παροχής υπηρεσιών διεθνούς περιοχής χονδρικής πραγματοποιούνται με παρόχους δικτύου κινητής, οι οποίοι είναι αδειοδοτημένοι σε εθνικό επίπεδο και οι άδειες των παρόχων κινητής χορηγούνται για δραστηριοποίηση εντός του συνόλου της Ελληνικής επικράτειας.

3.1.15. Χονδρικός Τερματισμός Κλήσεων σε Σταθερά Δίκτυα

3.1.15.1. Ορισμός Προϊοντικής Αγοράς

Οι ισχυρισμοί της γνωστοποιούσας

(108.) Σύμφωνα με το έντυπο της γνωστοποίησης, η εν λόγω αγορά συνίσταται ουσιαστικά στις χονδρικές υπηρεσίες που παρέχονται μεταξύ των διαφορετικών παρόχων, προκειμένου οι συνδρομητές τους να επικοινωνούν μεταξύ τους. Όπως αναφέρεται και στην απόφαση της ΕΕΤΤ 733-047/18-09-2014, η συγκεκριμένη αγορά ορίζεται ανά δίκτυο, αφού δεν υφίσταται υποκατάστατο για τον τερματισμό κλήσεων σε κάποιο μεμονωμένο σταθερό δίκτυο και ο κάθε πάροχος διαθέτει μονοπωλιακή θέση στην αγορά του δικού του δικτύου. Μάλιστα, η αγορά αυτή υπόκειται σε ρύθμιση από την ΕΕΤΤ. Οι εταιρείες VODAFONE και CYTA δραστηριοποιούνται αμφότερες σε αυτή και έχει η κάθε μία μονοπωλιακή θέση στο δίκτυο σταθερής της.

Η θέση της ΕΕΤΤ

(109.) Στο πλαίσιο της ανάλυσης αγοράς⁶², η ΕΕΤΤ έχει ορίσει αγορές ανά δίκτυο για την παροχή υπηρεσιών χονδρικού τερματισμού κλήσεων. Κανένας πάροχος, εκτός του παρόχου που ελέγχει το σημείο τερματισμού του δικτύου σε έναν συγκεκριμένο τελικό χρήστη και γεωγραφικό αριθμό, δεν μπορεί να τερματίσει κλήσεις σε αυτόν. Συνεπώς, κάθε πάροχος σταθερού δικτύου κατέχει μερίδιο 100% στον χονδρικό τερματισμό σε τελικούς χρήστες του δικτύου του. Επίσης, στο ίδιο συμπέρασμα κατέληξε και η Ευρωπαϊκή επιτροπή κατά την εξέταση συγκεντρώσεων⁶³.

62 Απόφαση ΕΕΤΤ 714/09/2014 ΦΕΚ 1049/Β' /2014 «Ορισμός των Αγορών (χονδρικής) Εκκίνησης Κλήσεων στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο που παρέχεται σε σταθερή θέση και Τερματισμού Κλήσεων σε μεμονωμένα δίκτυα σε σταθερή θέση, Καθορισμός Επιχειρήσεων με Σημαντική Ισχύ στις εν λόγω Αγορές και Υποχρεώσεις αυτών (3ος Κύρος Ανάλυσης). (β) Απορρύθμιση της Αγοράς Διαβιβαστικών Υπηρεσιών στο σταθερό δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο».

63 Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M.7978 -VODAFONE/Liberty Global/Dutch JV παρ. 203-210, Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση

(110.) Από την ανωτέρω ανάλυση προκύπτει ότι η εν λόγω αγορά ορίζεται ανά μεμονωμένο δίκτυο, στο οποίο η εταιρία VODAFONE και η εταιρία CYTA κατέχει 100% μερίδιο στο δίκτυο της. Επομένως, δεν υφίσταται αλληλοεπικάλυψη μεταξύ των δραστηριοτήτων των δύο μερών. Η εν λόγω αγορά υπόκειται σε ρύθμιση από την ΕΕΤΤ και έχουν επιβληθεί αντίστοιχες υποχρεώσεις στους παρόχους. Από όλα τα παραπάνω συνάγεται ότι δεν υπάρχει ανάγκη περαιτέρω εξέτασης στο πλαίσιο της παρούσας γνωστοποίησης.

3.1.15.2. Ορισμός Γεωγραφικής Αγοράς

(111.) Ως σχετική γεωγραφική αγορά θεωρήθηκε το σύνολο της Ελληνικής Επικράτειας, όπως και στην σχετική απόφαση της Ανάλυσης Αγοράς.

3.1.16. Χονδρική αγορά τερματισμού κλήσεων σε μη γεωγραφικούς αριθμούς

3.1.16.1. Ορισμός Προϊοντικής Αγοράς

Οι ισχυρισμοί της γνωστοποιούσας

(112.) Δεν έχει αναλυθεί από την γνωστοποιούσα.

Η Θέση της ΕΕΤΤ

(113.) Οι φωνητικές κλήσεις δεν πραγματοποιούνται μόνο σε γεωγραφικούς αριθμούς αλλά και σε μη γεωγραφικούς αριθμούς. Ένας μη γεωγραφικός αριθμός είναι ένας αριθμός που σχετίζεται με μια χώρα, αλλά όχι με κάποια γεωγραφική τοποθεσία εντός αυτής της χώρας. Οι υπηρεσίες μη γεωγραφικού αριθμού χρησιμοποιούνται λιγότερο συχνά από τις συνήθεις υπηρεσίες κλήσεων και χρησιμοποιούνται συνήθως για υπηρεσίες δωρεάν και αμειβόμενης πληροφόρησης (π.χ. για υπηρεσίες τεχνικής υποστήριξης, συνδρομητικές υπηρεσίες γραμμές τηλεοπτικής ψηφοφορίας κ.λπ.). Όταν ο καλών πραγματοποιεί κλήση σε μη γεωγραφικό αριθμό, η κλήση μεταφέρεται αυτόματα από τον πάροχο εκκίνησης της κλήσης στον πάροχο τερματισμού που φιλοξενεί τον πάροχο υπηρεσιών, που εκτελεί την υπηρεσία που σχετίζεται με τον μη γεωγραφικό αριθμό, ανεξάρτητα από την τοποθεσία. Σε αντίθεση με τις συνήθεις υπηρεσίες τερματισμού κλήσεων, υπάρχουν διαφορετικές συμφωνίες κατανομής εσόδων μεταξύ του παρόχου εκκίνησης κλήσης, του παρόχου τερματισμού και του παρόχου της υπηρεσίας.

(114.) Η Επιτροπή σε προηγούμενες αποφάσεις της θεώρησε ότι υφίσταται ενιαία χονδρική αγορά τερματισμού κλήσεων σε μη γεωγραφικούς αριθμούς χωρίς να υπάρχει ανάγκη περαιτέρω διαχωρισμού⁶⁴. Η ΕΕΤΤ συμφωνεί με τον ορισμό της ΕΕ. Στην αγορά αυτή δραστηριοποιούνται οι εταιρίες VODAFONE και CYTA με ιδιαίτερα μικρά μερίδια, όπως προκύπτει από τον παρακάτω Πίνακα. Υπό αυτό το σκεπτικό δεν υπάρχει ανάγκη περαιτέρω εξέτασης της εν λόγω αγοράς στο πλαίσιο της παρούσας γνωστοποίησης.

COMP/M.7637 - Liberty Global/BASE Belgium, παρ. 126, Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M.6584 - VODAFONE/Cable & Wireless, παρ. 23, Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M.5650 - T-Mobile/Orange, παρ. 37.

64 Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M.7978 παρ. 217, Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M.7637 - Liberty Global/BASE Belgium, παρ. 137-139 και Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M.6584 - VODAFONE/Cable & Wireless, παρ. 58-62.

Πίνακας 6: Χονδρικά Έσοδα και κίνηση τερματισμού σε μη γεωγραφικούς αριθμούς για το Α εξ. 2017

Κλήσεις που τερματίζουν σε συνδρομητές σας	% Κίνηση	% Έσοδα
CYTA	[0-5]%	[0-5]%
VODAFONE	[0-5]%	[0-5]%
Σύνολο αγοράς		

Πηγή: ΕΕΤΤ από απολογιστικά στοιχεία που υποβάλλουν σε εξαμηνιαία βάση οι πάροχοι.

3.1.16.2. Ορισμός Γεωγραφικής Αγοράς

(115.) Ως σχετική γεωγραφική αγορά θεωρήθηκε το σύνολο της Ελληνικής Επικράτειας, όπως και στις σχετικές αποφάσεις της ΕΕ65.

3.1.17. Χονδρική Παροχή Εγχώριων Υπηρεσιών Διαβίβασης σε Σταθερά Δίκτυα

3.1.17.1. Ορισμός Προϊοντικής Αγοράς

Οι ισχυρισμοί της γνωστοποιούσας

(116.) Στο έντυπο γνωστοποίησης δεν έχει περιληφθεί σχετική αναφορά για την Αγορά Χονδρικής Παροχής Εγχώριων Υπηρεσιών Διαβίβασης σε Σταθερά Δίκτυα.

Η θέση της ΕΕΤΤ

(117.) Η διαβίβαση περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία της δρομολόγησης μίας κλήσεως σε εθνικό επίπεδο που δεν συνιστούν εκκίνηση ή τερματισμό. Συνεπώς, περιλαμβάνει την μεταγωγή κλήσεων μεταξύ των διαβιβαστικών κέντρων, οι οποίες εκκινούν από ένα σταθερό δίκτυο στην Ελλάδα (συμπεριλαμβανομένων και κλήσεων που τερματίζουν σε δίκτυο κινητής) καθώς και κλήσεων που τερματίζουν σε ένα σταθερό δίκτυο στην Ελλάδα (συμπεριλαμβανομένων και κλήσεων που εκκινούν από ένα δίκτυο κινητής). Επιπροσθέτως, περιλαμβάνει το μέρος της εθνικής διαβίβασης μίας διεθνούς κλήσης μεταξύ υψηλών ιεραρχικών κέντρων (από tandem σε double tandem). Η αγορά χονδρικής διαβίβασης στο σταθερό δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο ορίστηκε με την απόφαση της ΕΕΤΤ66 και κατά την εξέταση της εν λόγω αγοράς από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε υποθέσεις συγκεντρώσεων67 θεωρήθηκε, πως η εν λόγω αγορά περιλαμβάνει υπηρεσίες, που χρησιμοποιούνται για τη μεταφορά φωνητικών κλήσεων μεταγωγής παλαιού τύπου από τους παρόχους υπηρεσιών εκκίνησης κλήσεων στον αντίστοιχο πάροχο υπηρεσιών τερματισμού κλήσεων, όπου δεν υπάρχει άμεση διασύνδεση μεταξύ των αντίστοιχων δικτύων εκκίνησης και τερματισμού. Στην συγκεκριμένη

65 Υπόθεση ΕΕ Μ 7978 παρ 219, Μ.7637 - Liberty Global/BASE Belgium, παρ 142 Μ.6584 - VODAFONE/Cable & Wireless, παρ 18.

66 Απόφαση ΕΕΤΤ 573/017/2010 ΦΕΚ 1353/Β' /20110 «Ορισμός Αγορών Χονδρικής εκκίνησης κλήσεων στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο που παρέχεται σε σταθερή θέση, Χονδρικού τερματισμού κλήσεων σε μεμονωμένα δίκτυα σε σταθερή θέση, Χονδρικής διαβίβασης στο σταθερό δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο. Καθορισμός Επιχειρήσεων με Σημαντική Ισχύ στις εν λόγω Αγορές και Υποχρεώσεις αυτών (2ος Γύρος Ανάλυσης)».

67 Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M.7978 - VODAFONE/Liberty Global/Dutch JV, παρ. 220-226, Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M.6584, - VODAFONE/Cable & Wireless, παρ. 25, Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M.5730 - Telefónica/Hansnet Telekomunikation, παρ. 19.

αγορά δραστηριοποιείται μόνο η εταιρία VODAFONE και πραγματοποιεί διαβίβαση κλήσεων για λογαριασμό λοιπών παρόχων. Από τα στοιχεία που συλλέγει η ΕΕΤΤ τα μερίδια αγοράς για το Β εξάμηνο 2016 και Α εξάμηνο 2017 είναι τα παρακάτω:

Πίνακας 7: Χονδρικά Έσοδα Εγχώριων Υπηρεσιών Διαβίβασης σε Σταθερά Δίκτυα (Κίνηση σε λεπτά)

Διαβίβαση εσωτερικού (% κίνηση σε λεπτά)	2016B		2017A	
VODAFONE		[5-10]%		[5-10]%
CYTA				
Σύνολο αγοράς	966.535.775		729.312.798	

Πίνακας 8: Χονδρικά Έσοδα Εγχώριων Υπηρεσιών Διαβίβασης σε Σταθερά Δίκτυα (Έσοδα)

Διαβίβαση εσωτερικού (% έσοδα)	2016B		2017A	
VODAFONE		[5-10]%		[0-5] %
CYTA				
Σύνολο αγοράς	27.904.956		27.816.167	

Πηγή: ΕΕΤΤ από απολογιστικά στοιχεία που υποβάλλουν σε εξαμηνιαία βάση οι πάροχοι.

Δεδομένου ότι στην εν λόγω αγορά δραστηριοποιείται μόνο η εταιρία VODAFONE και το μερίδιό της είναι χαμηλότερο του 15%, δεν υπάρχει ανάγκη περαιτέρω εξέτασης της εν λόγω αγοράς στο πλαίσιο της παρούσας γνωστοποίησης.

3.1.17.2. Ορισμός Γεωγραφικής Αγοράς

(118.) Ως σχετική γεωγραφική αγορά θεωρήθηκε το σύνολο της Ελληνικής Επικράτειας, όπως και στην σχετική απόφαση της Ανάλυσης Αγοράς.

3.1.18. Χονδρική Αγορά Μισθωμένων Γραμμών

3.1.18.1. Ορισμός Προϊοντικής Αγοράς

Οι ισχυρισμοί της γνωστοποιούσας

(119.) Στο έντυπο γνωστοποίησης αναφέρεται ότι σύμφωνα με την απόφαση της ΕΕΤΤ 733-047/18-09-2014, οι υπηρεσίες μισθωμένων γραμμών που πωλούνται στη χονδρική πωλούνται και αγοράζονται μεταξύ παρόχων, για τον τελικό σκοπό παροχής μιας λιανικής υπηρεσίας, είτε μισθωμένων γραμμών είτε σταθερής ή κινητής τηλεφωνίας. Οι εταιρείες VODAFONE και CYTA δραστηριοποιούνται αμφότερες στην εν λόγω αγορά ενώ τα μέρη δεν διαθέτουν στοιχεία για το σύνολο της εν λόγω αγοράς, τα οποία να αφορούν αποκλειστικά έσοδα από μισθωμένες γραμμές και όχι από υπηρεσίες δεδομένων, και ως εκ τούτου δεν είναι δυνατός ο υπολογισμός των σχετικών μεριδίων αγοράς.

Η Θέση της ΕΕΤΤ

(120.) Μια υπηρεσία μισθωμένων γραμμών χονδρικής μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την παροχή λιανικών υπηρεσιών μισθωμένων γραμμών ή για την παροχή άλλων υπηρεσιών λιανικής, όπως οι υπηρεσίες σταθερής τηλεφωνίας ή VPNs. Οι υπηρεσίες μισθωμένων γραμμών χονδρικής μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν από έναν πάροχο που επιδιώκει την επέκταση τμημάτων του δικτύου του, χωρίς να υπάρχει άμεσα αντίστοιχη υπηρεσία λιανικής.

Οι υπηρεσίες μισθωμένων γραμμών αναφέρονται στην παροχή αποκλειστικής συμμετρικής χωρητικότη-

τας μεταξύ δύο σταθερών σημείων που συνδέονται με μια σταθερή, μόνιμη τηλεπικοινωνιακή σύνδεση. Οι ΜΓ παρέχονται πάνω από διαφορετικές τεχνολογίες. Οι «παραδοσιακές» ΜΓ περιλαμβάνουν τόσο αναλογικά όσο και ψηφιακά κυκλώματα (SDH/PDH και TDM) σε μεγάλη ποικιλία χωρητικότητων και είναι συνήθως κυκλώματα σημείο προς σημείο. Τα ψηφιακά κυκλώματα ΜΓ τεχνολογίας Ethernet, επιτρέπουν μεγαλύτερη ευελιξία, χαμηλότερα κόστη και μπορεί να είναι είτε «σημείο προς σημείο» είτε «σημείο προς πολλά σημεία».

(121.) Για τον σκοπό της ex ante ανάλυσης αγοράς της παροχής υπηρεσιών μισθωμένων γραμμών χονδρικής, τα προϊόντα διακρίνονται σε τερματικά και ζευκτικά κυκλώματα. Παρόλα αυτά μεγάλο ποσοστό των κυκλωμάτων χονδρικής παρέχονται είτε με την μορφή κυκλωμάτων χονδρικής «από άκρο σε άκρο» είτε ως συνδεδεμένα τερματικά και ζευκτικά κυκλώματα, για αυτό το λόγο και οι πάροχοι που υποβάλλουν στην ΕΕΤΤ έσοδα ΜΓ χονδρικής είτε δεν τα αναλύουν ανά κατηγορία χονδρικών κυκλωμάτων είτε τα αναλύουν βάσει υποθέσεων. Συνεπώς, για τον σκοπό της εξέτασης της παρούσας συγκέντρωσης ο ορισμός μπορεί μείνει ανοικτός, δεδομένου δε ότι ανεξαρτήτως του ορισμού δεν διαφοροποιείται το συμπέρασμα ως προς τον αντίκτυπο των μεριδίων των μερών της συγκέντρωσης σε σχέση με το σύνολο της αγοράς σχετικά με την ύπαρξη ή μη αποτελεσματικό ανταγωνισμό στην εν λόγω αγορά. Παρόμοια οπτική υπήρξε και από την Επιτροπή η οποία άφησε ανοικτό τον ακριβή ορισμό αγοράς κατά την εξέταση υποθέσεων συγκεντρώσεων⁶⁸.

⁶⁸ Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M.6584 - VODAFONE/Cable & Wireless, παρ. 30, Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M.7637 - Liberty Global/BASE Belgium, παρ. 146, Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M.7109 - Deutsche Telecom/GTS, παρ 70.

Πίνακας 9: Χονδρικά Έσοδα Μισθωμένων Γραμμών

Έσοδα	2012	2013	2014	2015	2016
OTE	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
COSMOTE	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
HOL	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
VODAFONE	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
WIND	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
FORTHNET	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
CYTA ⁶⁹	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Mediterranean Nautilus Greece	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Total	40.796.530	36.860.865	31.762.256	27.227.244	24.099.269

Πηγή: EETT από απολογιστικά στοιχεία που υποβάλλουν σε ετήσια βάση οι πάροχοι.

(122.) Από την ανωτέρω ανάλυση προκύπτει ότι τα μερίδια αγοράς των εταιρειών VODAFONE και CYTA για το σύνολο της αγοράς μισθωμένων γραμμών χονδρικής για το έτος 2016 υπολείπεται του ορίου του 15% για την εξέταση της δραστηριότητας των μερών της συναλλαγής σε οριζόντιο επίπεδο. Επίσης ενώ για τα έτη 2014 και 2015 τα μερίδια Vodafone και HOL ανέρχονταν σε [15-25]% και [15-25]%, το 2016 μετά την απορρόφηση της HOL από την VODAFONE το μερίδιο μειώθηκε σε [5-10]%. Σημαντικό ρόλο στην ανωτέρω μείωση διαδραματίζει το γεγονός ότι τα κυκλώματα που παρείχε η μία εταιρία στην άλλη αποτελούν πλέον αυτοπαροχή.

(123.) Σε επίπεδο κάθετα επηρεαζόμενων αγορών μεταξύ υπηρεσιών μισθωμένων γραμμών χονδρικής και λιανικών υπηρεσιών σταθερής και κινητής τηλεφωνίας, η EETT θεωρεί ότι η νέα οντότητα δεν θα έχει τη δυνατότητα, λόγω του περιορισμένου μεριδίου της στην εν λόγω αγορά αλλά ούτε και το κίνητρο, να προκαλέσει φραγμό στις λιανικές αγορές μέσω του μεριδίου της στην χονδρική αγορά μισθωμένων γραμμών. Δεδομένου πως ο ΟΤΕ κατέχει σημαντικότατο μερίδιο αγοράς ([45-55]% το 2016) αποτελεί σημαντική ανταγωνιστική πίεση στην νέα οντότητα.

(124.) Επίσης, ο ΟΤΕ λειτουργεί το μοναδικό δίκτυο πρόσβασης πλήρους γεωγραφικής κάλυψης πάνω από το οποίο δίνει πληθώρα χονδρικών και λιανικών υπηρεσιών. Ουσιαστικά, αποτελεί τον μοναδικό πάροχο που μπορεί να παρέχει ΜΓ χονδρικής σε πανελλήνια κλίμακα, είτε με τη μορφή συνδεδεμένων τερματικών και ζευκτικών κυκλωμάτων είτε με την μορφή κυκλωμάτων χονδρικής από άκρο σε άκρο.

(125.) Επιπλέον, μία στρατηγική αποκλεισμού των πελατών από την αγορά μισθωμένων γραμμών χονδρικής θα οδηγήσει σε απώλεια των εσόδων από αυτή τη δραστηριότητα δίχως αντίστοιχα οφέλη στις αγορές λιανικής. Τέλος, οι πάροχοι που απάντησαν σε σχετικό ερωτηματολόγιο της EETT δεν ανέφεραν καμία ανησυχία ως προς την ύπαρξη πιθανών αντι-ανταγωνιστικών αποτελεσμάτων ως προς την αγορά των μισθωμένων γραμμών χονδρικής.

(126.) Για όλους τους ανωτέρω λόγους δεν υπάρχει ανάγκη περαιτέρω εξέτασης στο πλαίσιο της παρούσας γνωστοποίησης.

⁶⁹ Περιλαμβάνει έσοδα από ROU circuits.

3.1.18.2. Ορισμός Γεωγραφικής Αγοράς

(127.) Ως σχετική γεωγραφική αγορά θα πρέπει να θεωρηθεί το σύνολο της Ελληνικής Επικράτειας, δεδομένου ότι εντός αυτής δεν παρατηρείται ουσιώδεις διαφοροποίηση των όρων των ανταγωνισμού ή των συνθηκών της αγοράς.

3.1.19. Χονδρική Αγορά απόκτησης τηλεοπτικού περιεχομένου, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων αναμετάδοσης άλλων τηλεοπτικών καναλιών

3.1.19.1. Ορισμός Προϊοντικής Αγοράς

Οι ισχυρισμοί της γνωστοποιούσας

(128.) Στο έντυπο γνωστοποίησης αναφέρεται η εν λόγω αγορά περιλαμβάνει τηλεοπτικό περιεχόμενο, το οποίο είτε το παράγουν οι ίδιοι πάροχοι, είτε αγοράζουν τηλεοπτικά δικαιώματα από τρίτους και η αγορά αυτή δύναται να οριοθετηθεί στις εξής υπό-αγορές: i) της μετάδοσης κινηματογραφικών ταινιών, (ii) της μετάδοσης ποδοσφαιρικών διοργανώσεων, (iii) της μετάδοσης άλλων αθλητικών διοργανώσεων, (iv) της μετάδοσης τηλεοπτικών προγραμμάτων (εκπομπών), και (v) της αναμετάδοσης άλλων τηλεοπτικών καναλιών.

(129.) Οι εταιρείες VODAFONE και CYTA δραστηριοποιούνται αμφότερες στην αγορά απόκτησης τηλεοπτικού περιεχομένου αλλά δεν παράγουν τηλεοπτικό περιεχόμενο. Η εταιρία VODAFONE παρέχει την υπηρεσία VODAFONE TV και μεταδίδει γραμμικά κανάλια και κατά παραγγελία προγράμματα. Τα γραμμικά κανάλια αγοράζονται ως «πακέτο», δηλαδή δεν έχουν δημιουργηθεί ούτε διαμορφωθεί από τη VODAFONE. Η εταιρία CYTA λειτουργεί και προσφέρει τηλεοπτική υπηρεσία βασισμένη σε πρωτόκολλο IP, η οποία δεν απαιτεί αδειοδότηση εκπομπής πέραν της γνωστοποίησης και έγκρισης από το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης για λόγους γνωστοποίησης περιεχομένου.

Η Θέση της EETT

(130.) Με βάση τον ν.4070/2012, άρθρο 12 η EETT έχει αρμοδιότητες ως προς την τήρηση της νομοθεσίας περί ηλεκτρονικών επικοινωνιών και ταχυδρομικών υπηρεσιών και εφαρμόζει τις διατάξεις του ν. 3959/2011 (Α'93), σε σχέση με την άσκηση των δραστηριοτήτων των επιχειρήσεων ηλεκτρονικών επικοινωνιών, καθώς και τις διατάξεις των άρθρων 101 και 102 της Συνθή-

κής για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ενοποιημένη Απόδοση), καθώς και τον Κανονισμό 1/2003/ΕΚ (L 001). Η εν λόγω αγορά βρίσκεται εκτός της αρμοδιότητας της ΕΕΤΤ και εξετάστηκε από την ΕΑ, η οποία με την υπ' αριθμ. 656/2018 απόφασή της, ενέκρινε στο μέτρο της αρμοδιότητάς της την συγκέντρωση. Με την απόφασή της η ΕΑ έκρινε ότι η εν λόγω συγκέντρωση, παρ' ότι εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της παραγράφου 1 του άρθρου 6 ν. 3959/2011, δεν προκαλεί σοβαρές αμφιβολίες, ως προς το συμβατό αυτής με τις απαιτήσεις λειτουργίας του ανταγωνισμού στις επιμέρους αγορές αρμοδιότητας της ΕΑ στις οποίες αφορά, δηλαδή απόκτησης τηλεοπτικού περιεχομένου, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων αναμετάδοσης άλλων τηλεοπτικών καναλιών και παροχής υπηρεσιών συνδρομητικής τηλεοπτικής πλατφόρμας. Με την ίδια απόφασή της, η Επιτροπή, έκρινε ότι η παροχή συνδυαστικών/δεσμοποιημένων προσφορών: α) υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας, ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο και συνδρομητικής τηλεόρασης, και β) υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας, ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο, συνδρομητικής τηλεόρασης και κινητής τηλεφωνίας, θα εξεταστούν, στη συγκεκριμένη περίπτωση, από την ΕΕΤΤ, στο πλαίσιο της συνεργασίας κατά τις κείμενες διατάξεις μεταξύ των δύο Ανεξάρτητων αρχών.

(131.) Επομένως, στο πλαίσιο της παρούσας εξέτασης, η εν λόγω αγορά εξετάστηκε από την ΕΑ.

3.2. Επηρεαζόμενες Αγορές

3.2.1. Οριζόντια Επηρεαζόμενες Αγορές

Οι ισχυρισμοί της γνωστοποιούσας

(132.) Στο κείμενο της γνωστοποίησης καταγράφεται ότι βάσει των ορισμών και των μεριδίων αγοράς που παρατέθηκαν, οι επόμενες αγορές με γεωγραφική έκταση την ελληνική επικράτεια χαρακτηρίζονται ως επηρεαζόμενες:

- Α.3 Αγορά παροχής υπηρεσιών λιανικής σταθερής πρόσβασης
- Α.4 Αγορά παροχής υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας
- Α.5 Αγορά παροχής υπηρεσιών σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο
- Β.4 Αγορά παροχής υπηρεσιών λιανικής κινητής τηλεφωνίας
- Δ.2 Αγορά παροχής συνδυαστικών υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας και ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο
- Δ.4 Αγορά παροχής συνδυαστικών υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας, ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο και κινητής τηλεφωνίας
- Δ.5 Αγορά παροχής συνδυαστικών υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας, ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο, υπηρεσιών τηλεόρασης και κινητής τηλεφωνίας

Η θέση της ΕΕΤΤ

(133.) Με βάση την ανάλυση των σχετικών αγορών που προηγήθηκε, η ΕΕΤΤ δεν συμφωνεί με την προσέγγιση της γνωστοποιούσας. Καταρχάς, συνοψίζονται οι σχετικές αγορές που καταγράφονται στο πλαίσιο της παρούσας εξέτασης, με τα μερίδια αγοράς σε όρους συνδρομητών ή όγκου πωλήσεων και εσόδων στα μέσα του 2017⁷⁰ για κάθε μια από τις 2 εταιρείες και το συνδυασμό τους. Στην τελευταία στήλη του πίνακα σημειώνεται εάν η αγορά είναι οριζόντια επηρεαζόμενη. Αν και στον ακόλουθο Πίνακα περιλαμβάνονται τα μερίδια αγοράς βάσει εσόδων, η ΕΕΤΤ κρίνει ότι οι σχετικές εκτιμήσεις πρέπει να γίνουν λαμβάνοντας υπόψη τα μερίδια αγοράς βάσει συνδρομητών/όγκου δεδομένου ότι ο διαχωρισμός των εσόδων μεταξύ των υπηρεσιών μπορεί, λόγω της παροχής συνδυαστικών υπηρεσιών, να βασίζεται σε υποθέσεις των εταιρειών.

Πίνακας 10: Επηρεαζόμενες Σχετικές Αγορές

	Συνδρομές ή Αριθμός Κυκλωμάτων ΜΓ ή Λεπτά Κλήσεων			Έσοδα			Επηρεαζόμενη
	VODAFONE	CYTA	Νέα οντότητα	VODAFONE	CYTA	Νέα οντότητα	
Αγορά Παροχής Υπηρεσιών Σταθερής Πρόσβασης	[10-15] %	[5-10]%	[15-25]%	[5-10]%	[5-10]%	[10-15]%	ΝΑΙ
Αγορά Παροχής Υπηρεσιών Σταθερής Τηλεφωνίας	[15-25]%	[5-10]%	[15-25]%	[15-25]%	[5-10]%	[15-25]%	ΝΑΙ
Αγορά Παροχής Υπηρεσιών Σταθερής Διαδικτυακής Πρόσβασης	[15-25]%	[5-10]%	[25-35]%	[15-25]%	[0-5]%	[15-25]%	ΝΑΙ
Αγορά Παροχής Υπηρεσιών Κινητής τηλεφωνίας	[25-35]%	[0-5]%	[25-35]%	[25-35]%	[0-5]%	[25-35]%	ΝΑΙ

70 Για τις μισθωμένες γραμμές τα στοιχεία συλλέγονται σε ετήσια βάση και τα μερίδια αφορούν στο τέλος του 2016.

Συνδρομές Σταθερής Τηλεφωνίας σε συνδυασμούς κατηγορίας Fixed multiple play	[10-15]%	[5-10]%	[15-25]%				NAI
Συνδρομές Σταθερής Τηλεφωνίας σε συνδυασμούς κατηγορίας Fixed – Mobile multiple play	[25-35]%	[0-5]%	[35-45]%				NAI

Πηγή: EETT από απολογιστικά στοιχεία που υποβάλλουν σε εξαμηνιαία βάση οι πάροχοι.

(134.) Ειδικά, για τις περιπτώσεις συνδυασμού υπηρεσιών, που η EETT έχει καταλήξει ανωτέρω ότι μπορεί να εμπίπτουν σε πιθανές αγορές, η EETT θεωρεί πως δύναται να γίνει αξιολόγηση και σε υποκατηγορίες συνδυασμών (όπως περιλαμβάνονται στον Πίνακα 4). Στον παρακάτω Πίνακα συνοψίζονται οι σχετικές υποκατηγορίες συνδυασμών, με τα μερίδια αγοράς σε όρους συνδρομητών στα μέσα του 2017 για κάθε μια από τις 2 εταιρείες και τη νέα οντότητα. Στην τελευταία στήλη του πίνακα σημειώνεται εάν η αγορά είναι οριζόντια επηρεαζόμενη.

Πίνακας 11: Επηρεαζόμενες Σχετικές Αγορές: Ανάλυση των Συνδυαστικών Υπηρεσιών – Μεριδία βάσει αριθμού συνδρομητών.

Παροχή Συνδυαστικών Υπηρεσιών	VODAFONE	CYTA	Συνδυασμός	Επηρεαζόμενη
FT & FBB	[15-25]%	[10-15]%	[25-35]%	NAI
FT & TV	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	OXI
FT & MOB	[25-35]%	[0-5]%	[25-35]%	OXI
FT & FBB & TV	[0-5]%	[0-5]%	[5-10]%%	OXI
FT & FBB & MOB	[35-45]%	[0-5]%	[35-45]%	NAI
FT & TV & MOB	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	OXI
FT & FBB & TV & MOB	[25-35]%	0,72%	[25-35]%	NAI

Πηγή: EETT από απολογιστικά στοιχεία που υποβάλλουν σε εξαμηνιαία βάση οι πάροχοι.

(135.) Σημειώνεται, ότι τα μερίδια αγοράς που καταγράφονται στον Πίνακα 10 για τις αγορές παροχής υπηρεσιών σταθερής πρόσβασης, τηλεφωνίας και διαδικτύου καθώς και κινητής τηλεφωνίας, αφορούν στο σύνολο των συνδρομών είτε αυτές διατίθενται ξεχωριστά ως μεμονωμένες υπηρεσίες είτε στο πλαίσιο κάποιου συνδυαστικού πακέτου. Η VODAFONE δεν προσφέρει μεμονωμένες υπηρεσίες σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης. Η VODAFONE και η CYTA ανταγωνίζονται μεταξύ τους τόσο στο πλαίσιο διάθεσης ξεχωριστών υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας και κινητής τηλεφωνίας, όσο και σε συνδυαστικά πακέτα με σταθερή ευρυζωνική πρόσβαση και υπηρεσίες τηλεοπτικού περιεχομένου. Στη σταθερή τηλεφωνία η συντριπτική πλειοψηφία των συνδρομών των εταιρειών εντάσσονται σε κάποιο συνδυαστικό πακέτο. Αντίθετα, στην κινητή τηλεφωνία η συντριπτική πλειοψηφία των συνδρομών της VODAFONE είναι εκτός συνδυαστικών πακέτων. Για την CYTA, η πλειοψηφία των συνδρομών κινητής τηλεφωνίας είναι εντός συνδυαστικών πακέτων. Επομένως, δεν είναι ασφαλές να περιοριστεί η εκτίμηση της επίδρασης μόνο στις μεμονωμένες

αγορές ή μόνο στα συνδυαστικά πακέτα καθώς μια τέτοια προσέγγιση δε θα προσφέρει σαφή συμπεράσματα λόγω του διαφορετικού τρόπου διάθεσης των υπηρεσιών σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης και των απολογιστικών στοιχείων συμμετοχής των συνδρομών σταθερής και κινητής τηλεφωνίας σε συνδυαστικά πακέτα για τις δυο εταιρείες.

3.2.2. Οι κάθετες επηρεαζόμενες αγορές

Οι ισχυρισμοί της γνωστοποιούσας

(136.) Η γνωστοποιούσα θεωρεί ότι θα μπορούσε να εξεταστεί το κάθετο αποτέλεσμα της συναλλαγής σε σχέση με τις αγορές:

- A.2 (Αγορά παροχής υπηρεσιών χονδρικού τερματισμού κλήσεων σε σταθερή θέση) και A.4 (Αγορά παροχής υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας) και B.4 (Αγορά παροχής υπηρεσιών λιανικής κινητής τηλεφωνίας),

- B.3 (Αγορά παροχής υπηρεσιών χονδρικού τερματισμού κλήσεων σε δίκτυο κινητής) και A.4 (Αγορά παροχής υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας) και B.4 (Αγορά παροχής υπηρεσιών λιανικής κινητής τηλεφωνίας),

- Β1 (Αγορά παροχής υπηρεσιών χονδρικής πρόσβασης και εκκίνησης κλήσεων σε δίκτυο κινητής) και Β.4 (Αγορά παροχής υπηρεσιών λιανικής κινητής τηλεφωνίας),

δεδομένου ότι πρόκειται για αγορές σε διαφορετικά στάδια παροχής των σχετικών υπηρεσιών στις οποίες δραστηριοποιείται τουλάχιστον ένα μέρος της συγκέντρωσης και τα ατομικά ή συλλογικά μερίδια αγοράς του είναι τουλάχιστον 25%.

Η θέση της ΕΕΤΤ

(137.) Η ΕΕΤΤ, λαμβάνοντας υπόψη την ανάλυση των σχετικών αγορών που προηγήθηκε καθώς και τη ρύθμιση που έχει επιβληθεί στο πλαίσιο της ex ante τηλεπικοινωνιακής νομοθεσίας σε κάποιες αγορές χονδρικής εκτιμά ότι οι κάθετα επηρεαζόμενες αγορές από την προτεινόμενη συναλλαγή είναι όπως αποτυπώνονται στον επόμενο πίνακα (μερίδια 2017Α).

Πίνακας 12: Επηρεαζόμενες Αγορές

	Αγορά Χονδρικής	Αγορές Λιανικής	Κάθετα Επηρεαζόμενη
1.	Χονδρική αγορά εκκίνησης κλήσεων σε σταθερή θέση. Μερίδια: VODAFONE [0-5]%, CYTA [0-5]%,	Λιανική αγορά παροχής υπηρεσιών Σταθερής Τηλεφωνίας Μερίδια: VODAFONE [10-15]%, CYTA [5-10]%%, Νέα οντότητα: [15-25]%	Όχι
2.	Χονδρική αγορά τερματισμού κλήσεων σε σταθερή θέση. Μερίδια: VODAFONE 100%, CYTA 100%	- Λιανική Παροχή Υπηρεσιών Κινητής Τηλεφωνίας Μερίδια: VODAFONE [25-35]%, CYTA [0-5]%, Νέα οντότητα: [25- 35]%	Όχι*
3.	Χονδρική αγορά τερματισμού κλήσεων σε μη γεωγραφικούς αριθμούς Μερίδια: VODAFONE [0-5]%, CYTA [0- 5]%,	- Λιανική Παροχή Υπηρεσιών Κινητής Τηλεφωνίας Μερίδια: VODAFONE [25-35]%, CYTA [0-5]%, Νέα οντότητα: [25- 35]%	Όχι
4..	Αγορά Χονδρικής Παροχής Εγχώριων Υπηρεσιών Διαβίβασης σε Σταθερά Δίκτυα Μερίδια: VODAFONE [0-5]%, CYTA: δεν δραστηριοποιείται	- Λιανική Παροχή Υπηρεσιών Σταθερής Τηλεφωνίας Μερίδια: VODAFONE [10-15]%, CYTA [5-10]%%, Νέα οντότητα: [15-25]%	Όχι
5.	Αγορά παροχής μισθωμένων γραμμών χονδρικής Μερίδια: VODAFONE [5-10]%, CYTA: [0-5]%, (2016)	- Λιανική Παροχή Μισθωμένων Γραμμών Μερίδια: VODAFONE [10-15]%, CYTA [0-5] % , Νέα οντότητα: [15-25]%	Όχι
6.	Αγορά παροχής υπηρεσιών χονδρικής πρόσβασης και εκκίνησης κλήσεων σε δίκτυο κινητής. VODAFONE 100%, CYTA: δεν δραστηριοποιείται	- Λιανική Παροχή Υπηρεσιών Κινητής Τηλεφωνίας Μερίδια: VODAFONE [25-35]%, CYTA [0-5]%, Νέα οντότητα: [25- 35]%	Ναι

7.	Αγορά παροχής υπηρεσιών χονδρικού τερματισμού κλήσεων σε δίκτυο κινητής VODAFONE 100%, CYTA 100%	- Λιανική Παροχή Υπηρεσιών Κινητής Τηλεφωνίας Μερίδια: VODAFONE [25-35]%, CYTA [0-5]%, Νέα οντότητα: [25-35] % - Λιανική Παροχή Υπηρεσιών Σταθερής Τηλεφωνίας Μερίδια: VODAFONE [10-15]%, CYTA [5-10]%, Νέα οντότητα: [15-25] %	Όχι*
----	--	--	------

*πρόκειται για χονδρική αγορά που υπόκειται σε ex ante ρύθμιση και δεν απαιτείται περαιτέρω ανάλυση στο πλαίσιο της γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης.

(138.) Οι ανάντη αγορές του χονδρικού τερματισμού κλήσεων σε σταθερά δίκτυα, του χονδρικού τερματισμού κλήσεων σε κινητά δίκτυα, της χονδρικής παροχής μισθωμένων γραμμών και της χονδρικής εκκίνησης κλήσεων σε σταθερή θέση υπόκεινται σε ex ante ρύθμιση σε εθνικό επίπεδο⁷¹. Ειδικότερα στις αγορές τερματισμού κλήσεων ανά δίκτυο έχουν επιβληθεί ρυθμιστικές υποχρεώσεις πρόσβασης, διαφάνειας, μη-διακριτικής μεταχείρισης, ελέγχου τιμών και λογιστικού διαχωρισμού⁷² σε όλες τις εταιρείες που δραστηριοποιούνται. Για την περίπτωση των αγορών χονδρικής παροχής μισθωμένων γραμμών και της χονδρικής εκκίνησης κλήσεων σε σταθερή θέση, ex ante ρύθμιση έχει επιβληθεί μόνο στον ΟΤΕ ως παρόχου με ΣΙΑ στις σχετικές αγορές αλλά τα μικρά μερίδια της νέα οντότητας δεν αναμένεται να έχουν κάθετα αποτελέσματα. Επιπροσθέτως, η αγορά παροχής χονδρικών υπηρεσιών διεθνούς περιαγωγής οποία υπόκειται σε ex ante ρύθμιση σε ευρωπαϊκό επίπεδο⁷³. Επιπλέον, η Χονδρική Αγορά απόκτησης τηλεοπτικού περιεχομένου, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων αναμετάδοσης άλλων εξετάστηκε από την ΕΑ.

(139.) Συνεπώς, στο πλαίσιο της εν λόγω εξέτασης θα αναλυθεί το κάθετο αποτέλεσμα της αγοράς παροχής υπηρεσιών χονδρικής πρόσβασης και εκκίνησης κλήσεων σε δίκτυο κινητής σε σχέση με την αγορά παροχής υπηρεσιών λιανικής κινητής τηλεφωνίας.

3.3. Εκτίμηση Ανταγωνιστικής Επίδρασης

3.3.1. Αναλυτικό Πλαίσιο

71 i) Απ. ΕΕΤΤ 815/002/22-06-2017 (ΦΕΚ 2530/Β' /20-07-2017) «Ορισμός χονδρικής αγοράς τερματισμού φωνητικών κλήσεων σε μεμονωμένα κινητά δίκτυα, Καθορισμός Επιχειρήσεων με Σημαντική Ισχύ και Κανονιστικές Υποχρεώσεις αυτών (4ος Γύρος Ανάλυσης) [ΑΓΟΡΑ 2 Σύστασης Ευρωπαϊκής Επιτροπής]», ii) Απ. ΕΕΤΤ 714/009/10-04-2014 (ΦΕΚ 1049/Β' /28-04-2014) «(α) Ορισμός των Αγορών (χονδρική) Εκκίνησης Κλήσεων στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο που παρέχεται σε σταθερή θέση και Τερματισμού Κλήσεων σε μεμονωμένα δίκτυα σε σταθερή θέση, Καθορισμός Επιχειρήσεων με Σημαντική Ισχύ στις εν λόγω Αγορές και Υποχρεώσεις αυτών (3ος Γύρος Ανάλυσης). (β) Απορρύθμιση της Αγοράς Διαβιβαστικών Υπηρεσιών στο σταθερό δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο».

72 Ο λογιστικός διαχωρισμός στην αγορά τερματισμού σταθερής έχει επιβληθεί μόνο στον ΟΤΕ

73 Κανονισμός (ΕΕ) 2015/2120 του ΕΚ και του Συμβουλίου της 25ης Νοεμβρίου 2015 για τη θέσπιση μέτρων σχετικά με την πρόσβαση στο ανοικτό διαδίκτυο και την τροποποίηση της οδηγίας 2002/22/ΕΚ για την καθολική υπηρεσία και τα δικαιώματα των χρηστών όσον αφορά δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 531/2012 για την περιαγωγή σε δημόσια δίκτυα κινητών επικοινωνιών εντός της Ένωσης.

(140.) Η ΕΕΤΤ οφείλει να εξετάσει εάν η προτεινόμενη συγκέντρωση θα παρακλύσει τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό ιδίως με τη δημιουργία ή ενίσχυση της δεσπόζουσας θέσης στις επηρεαζόμενες αγορές. Η ΕΕΤΤ, βάσει των κατευθυντήριων γραμμών της ΕΕ για την αξιολόγηση των οριζόντιων και μη-οριζόντιων συγκεντρώσεων, προέβη στην σχετική εκτίμηση που αναλύεται στη συνέχεια.

3.4. Οριζόντια Εκτίμηση Ανταγωνιστικής Επίδρασης

3.4.1. Αγορά Λιανικής Παροχής Υπηρεσιών Σταθερής Πρόσβασης

Ισχυρισμοί της γνωστοποιούσας και των ανταγωνιστών

(141.) Σύμφωνα με τη γνωστοποιούσα, η συγκεκριμένη αγορά είναι οριζόντια επηρεαζόμενη αγορά, βάσει του ορισμού του Τμήματος 6 iii. της υπ' αριθ. 558/VII/2013 απόφασης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (Θέμα: Καθορισμός, σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 5 και 6 του ν. 3959/2011, του ειδικότερου περιεχομένου της γνωστοποίησης συγκέντρωσης επιχειρήσεων, κατ' άρθρα 5-10 του ν. 3959/2011), όπως προκύπτει από τα μερίδια των συμμετεχουσών επιχειρήσεων.

Βάσει εσόδων του 2016 η νέα οντότητα θα κατέχει μερίδιο [10-15] % [V: [10-15] % + C: [0-5] %] ενώ την πρώτη θέση διατηρεί ο ΟΤΕ με ιστορικά πολύ μεγάλο μερίδιο αγοράς ([55-65] %), τρίτη σε σειρά θα παραμείνει η FORTHNET και τέταρτη θα είναι η WIND Hellas με μερίδια αγοράς κλίμακα [15-20%] και [10-15%], αντίστοιχα. Επιπλέον, η γνωστοποιούσα ισχυρίζεται ότι δεν καταργείται επιχείρηση με σημαντικές ανταγωνιστικές πιέσεις (επιχείρηση αποστάτης - "maverick") αλλά ούτε και άμεσος ανταγωνιστής ("close competitor") της εξαγοραζουσας VODAFONE, δεδομένου ότι η CYTA δεν έχει τέτοια χαρακτηριστικά καθώς και εμπορική και τιμολογιακή πολιτική τέτοιου είδους. Τέλος, ισχυρίζεται ότι η εξαγοραζόμενη εταιρία απέχει από τις εξελίξεις στα δίκτυα NGA, παρουσιάζει κακή απόδοση σε επίπεδο εξυπηρέτησης πελατών έχοντας εν γένει φθίνουσα πορεία, γεγονός που σημαίνει, σύμφωνα με τη γνωστοποιούσα ότι η CYTA δεν θα μπορούσε να ασκήσει ανταγωνιστική πίεση στο μέλλον σε όλες τις εξεταζόμενες αγορές απουσία της Συναλλαγής ('counterfactual').

(142.) Συμπερασματικά, αφενός η εν λόγω Συγκέντρωση δεν οδηγεί σε μερίδια αγοράς που να αναδεικνύουν ή υποδεικνύουν την πιθανότητα ατομικής δεσπόζουσας θέσης της νέας οντότητας στην αγορά παροχής υπηρεσιών λιανικής σταθερής πρόσβασης και αφετέρου η Συγκέντρωση δεν καταργεί μια σημαντική ανταγωνιστική πίεση από την εν λόγω αγορά.

Η θέση της ΕΕΤΤ

Μερίδια Αγοράς και Επίπεδα Συγκέντρωσης στην Αγορά Λιανικής Παροχής Υπηρεσιών Σταθερής Πρόσβασης (143.) Στους επόμενους πίνακες αποτυπώνονται τα μερίδια αγοράς, οι δείκτες συγκέντρωσης και οι μεταβολές τους για την αγορά λιανικής παροχής υπηρεσιών σταθερής πρόσβασης. Τα μεγέθη αποτυπώνονται σε εξαμηνιαία βάση μεταξύ του 2015 και του Ιουλίου 2017. Τα μεγέθη αφορούν στον αριθμό συνδέσεων καθώς η ΕΕΤΤ,

όπως έχει αναφερθεί και ανωτέρω, κρίνει ότι οι σχετικές εκτιμήσεις πρέπει να γίνουν λαμβάνοντας υπόψη τα μερίδια αγοράς βάσει συνδρομητών/όγκου δεδομένου ότι ο διαχωρισμός των εσόδων μεταξύ των υπηρεσιών μπορεί, λόγω της παροχής συνδυαστικών υπηρεσιών, να βασίζεται σε υποθέσεις των εταιρειών. Πρέπει να σημειωθεί τα τελευταία 5 εξάμηνα, η CYTA χάνει συνδέσεις και το μερίδιό της από [5-10]% το πρώτο εξάμηνο του 2015 πέφτει σε [5-10]% το πρώτο εξάμηνο του 2017.

Πίνακας 13: Μερίδια στην αγορά λιανικής παροχής υπηρεσιών σταθερής πρόσβασης (αριθμός συνδέσεων)

Μερίδια Αγοράς	Α' εξάμηνο 2015	Β' εξάμηνο 2015	Α' εξάμηνο 2016	Β' εξάμηνο 2016	Α' εξάμηνο 2017	Μετά την Εξαγορά
VODAFONE-HOL	[10-15]%	[10-15]%	[10-15]%	[10-15]%	[10-15]%	[15-25]%
CYTA	[5-10]%	[5-10]%	[5-10]%	[5-10]%	[5-10]%	
OTE	[55-65]%	[55-65]%	[55-65]%	[55-65]%	[55-65]%	[55-65]%
WIND	[10-15]%	[10-15]%	[10-15]%	[10-15]%	[10-15]%	[10-15]%
FORTHNET	[10-15]%	[10-15]%	[10-15]%	[10-15]%	[10-15]%	[10-15]%
Λοιποί πάροχοι	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Σύνολο	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Πηγή: ΕΕΤΤ από απολογιστικά στοιχεία που υποβάλλουν σε εξαμηνιαία βάση οι πάροχοι. Στην VODAFONE έχουν προσμετρηθεί και οι συνδρομές της HOL.

Πίνακας 14: Δείκτες Συγκέντρωσης στην αγορά λιανικής παροχής υπηρεσιών σταθερής πρόσβασης (αριθμός συνδέσεων)

	Α' εξάμηνο 2015	Β' εξάμηνο 2015	Α' εξάμηνο 2016	Β' εξάμηνο 2016	Α' εξάμηνο 2017	Μετά την Εξαγορά (βάσει μεριδίων Α' εξαμήνου 2017)
HHI	3730	3711	3692	3661	3620	3799

Πηγή: ΕΕΤΤ από απολογιστικά στοιχεία που υποβάλλουν σε εξαμηνιαία βάση οι πάροχοι. Στην VODAFONE έχουν προσμετρηθεί και οι συνδρομές της HOL.

(144.) Από τους παραπάνω πίνακες προκύπτει ότι τα μερίδια αγοράς κυμαίνονται κάτω από το όριο του 25%. Περαιτέρω, ο HHI έχει τιμή μεγαλύτερη του 2000 ενώ η μεταβολή «δέλτα» του δείκτη HHI λόγω της συγκέντρωσης εκτιμάται στο 179 (δηλ. είναι λίγο υψηλότερη από το 150). Η ΕΕΤΤ εκτιμά ότι τα περιορισμένα μερίδια πριν και μετά την προτεινόμενη συναλλαγή (<25%) καθώς και η σχετικά χαμηλή μεταβολή «δέλτα» του δείκτη HHI από την πλευρά των συνδέσεων (πολύ κοντά στο όριο του

150) οδηγούν στην εκτίμηση, πως η προτεινόμενη συναλλαγή δεν είναι πιθανό να εμποδίσει τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό στη συγκεκριμένη αγορά. Σημειώνεται επίσης ότι ως αποτέλεσμα της προτεινόμενης συναλλαγής θα παραμείνουν τέσσερις κύριοι ανταγωνιστές στη συγκεκριμένη αγορά. Στη συνέχεια εξετάζονται οι λοιποί παράγοντες που ορίζουν οι κατευθυντήριες γραμμές για την εξέταση των μη συντονισμένων επιπτώσεων στις οριζόντιες συγκεντρώσεις.

Οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις είναι άμεσοι ανταγωνιστές στην Αγορά Λιανικής Παροχής Υπηρεσιών Σταθερής Πρόσβασης

(145.) Σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων (παρ. 28), τα προϊόντα μπορούν να διαφοροποιηθούν εντός της σχετικής αγοράς στη βάση ότι ορισμένα προϊόντα είναι πλησιέστερα υποκατάστατα από ότι άλλα. Όσο μεγαλύτερη είναι η δυνατότητα υποκατάστασης μεταξύ των προϊόντων των συμμετεχουσών επιχειρήσεων τόσο πιθανότερο είναι να αυξήσουν σημαντικά τις τιμές τους. Ένα εργαλείο για την εξέταση των δυνατοτήτων υποκατάστασης είναι οι συντελεστές εκτροπής.

(146.) Οι συντελεστές εκτροπής εκτιμούν το μερίδιο της ζήτησης που χάνει μια επιχείρηση Α και κερδίζουν οι ανταγωνιστές της κατόπιν κάποιας αύξησης στις τιμές της επιχείρησης Α. Επομένως, εάν μια επιχείρηση αυξήσει τις τιμές της κατά 10% και χάσει 100 πελάτες που επιλέξουν να μετακινηθούν στους ανταγωνιστές, τότε ο συντελεστής εκτροπής από την επιχείρηση Α προς κάθε ανταγωνίστρια εταιρία είναι η αναλογία αυτών των 100 πελάτων που κέρδισε ο εν λόγω ανταγωνιστής. Ο συντελεστής εκτροπής αναφέρεται στην παράγραφο 29 των

κατευθυντηρίων⁷⁴ γραμμών για τις οριζόντιες συγκεντρώσεις και αποτελεί προσέγγιση της ελαστικότητας ζήτησης όταν απουσιάζει η σχετική πληροφόρηση. Η ελαστικότητα ζήτησης είναι μια ποσοτική εκτίμηση της αναλογικής αντίδρασης των καταναλωτών απέναντι σε αλλαγές των τιμών των προϊόντων.

Οι συντελεστές εκτροπής (diversion ratios) μπορούν να υπολογιστούν με βάση τα στοιχεία φορητότητας. Αυτή η πρακτική έχει ακολουθηθεί από την Επιτροπή σε πρόσφατες υποθέσεις⁷⁵. Τα στοιχεία φορητότητας προσφέρουν πληροφόρηση για το πλήθος των καταναλωτών που μετακινείται από πάροχο σε πάροχο διατηρώντας τον τηλεφωνικό αριθμό του. Οι συντελεστές εκτροπής από τον πάροχο προέλευσης στον πάροχο προορισμού υπολογίζονται ως το ποσοστό των καταναλωτών του παρόχου προέλευσης που μετακινήθηκαν (port-out) προς αυτόν τον πάροχο προορισμού προς όλες τις μετακινήσεις φορητότητας από αυτόν τον πάροχο προέλευσης την ίδια χρονική περίοδο. Οι συντελεστές εκτροπής συγκρίνονται με τα ποσοστά αναφοράς των συνδρομητών που μετακινούνται από τη μία επιχείρηση στην άλλη βάσει των μεριδίων αγοράς των συμμετεχουσών επιχειρήσεων (benchmark diversion ratio) και υπολογίζονται ως εξής: εάν υπάρχουν δύο επιχειρήσεις Α και Β με μερίδια αγοράς MAA:40% και MAB:30% τότε το benchmark diversion ratio από την επιχείρηση Α στην επιχείρηση Β θα είναι $MAB/(100\% - MAA) = 30\%/(100\% - 40\%) = 30\%/60\% = 50\%$. Η σύγκριση αυτή παρέχει μια ένδειξη του εάν ο πραγματικός αριθμός συνδρομητών που μετακινήθηκαν μεταξύ των συμμετεχουσών επιχειρήσεων είναι μεγαλύτερος από τον αναμενόμενο αριθμό μετακινήσεων ανάλογα με το μερίδιο που έχουν στην αγορά. Όσο μεγαλύτερος είναι ο συντελεστής εκτροπής από το benchmark diversion ratio τότε: α) τόσο μεγαλύτερος είναι ο βαθμός υποκατάστασης μεταξύ των συμμετεχουσών επιχειρήσεων σε σχέση με την υπόλοιπη αγορά, β) τόσο πιο άμεσος είναι ο ανταγωνισμός μεταξύ τους και γ) τόσο περισσότερο τα μερίδια αγοράς των συμμετεχουσών επιχειρήσεων υποτιμούν τον πραγματικό ανταγωνιστικό περιορισμό που ασκούν μεταξύ τους⁷⁶.

(147.) Στη συγκεκριμένη αγορά τα στοιχεία για τον καθορισμό των συντελεστών εκτροπής (diversion ratios) και των αναμενόμενων, βάσει μεριδίων αγοράς, συντελεστών εκτροπής (benchmark diversion ratios) αποτυπώνονται στους επόμενους πίνακες.

Πίνακας 15: Στοιχεία μετακινήσεων συνδρομητών σταθερής πρόσβασης

	Μετακίνηση από	Μετακίνηση Προς						Σύνολο
		VODAFONE	CYTA	FORTHNET	COSM(OTE)	WIND	Άλλοι	
2015	VODAFONE	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
	CYTA	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
	FORTHNET	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
	COSM(OTE)	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
	WIND	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
	Άλλοι	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2016	VODAFONE	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
	CYTA	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
	FORTHNET	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
	COSM(OTE)	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
	WIND	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
	Άλλοι	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2017	VODAFONE	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
	CYTA	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
	FORTHNET	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
	COSM(OTE)	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
	WIND	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
	Άλλοι	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

Πηγή: ΕΕΤΤ από απολογιστικά στοιχεία που υποβάλλουν σε εξαμηνιαία βάση οι πάροχοι.

Πίνακας 16: Μερίδια Αγοράς στη Λιανική Πρόσβαση στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση (βάσει αριθμού συνδέσεων)

	2015	2016	2017Α
VODAFONE	[10-15]%	[10-15]%	[10-15]%

74 Κατευθυντήριες γραμμές της Ευρ. Επιτροπής, για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων σύμφωνα με τον Κανονισμό του Συμβουλίου για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων, ΕΕ C 031 της 05.02.2004, παρ. 29, σ. 0005-0018.

75 i) Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M.7637, Liberty Global/BASE Belgium, παρ. 223-229, ii) Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M. 7978, op.cit, παρ.348, iii) Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M. 7018, op.cit, παρ. 273-288, iv) Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M.6497, op.cit, παρ.176.

76 Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M. 7637, op.cit., παρ. 227.

CYTA	[5-10]%	[5-10]%	[5-10]%
FORTHNET	[10-15]%	[10-15]%	[10-15]%
COSM(OTE)	[55-65]%	[55-65]%	[55-65]%
WIND	[10-15]%	[10-15]%	[10-15]%

Πηγή: EETT από απολογιστικά στοιχεία που υποβάλλουν σε εξαμηνιαία βάση οι πάροχοι. Στην VODAFONE έχουν προσμετρηθεί και οι συνδέσεις της HOL.

Πίνακας 17: Συντελεστές εκτροπής στην αγορά λιανικής παροχής υπηρεσιών σταθερής πρόσβασης

Μετακίνηση από		Μετακίνηση Προς				
		VODAFONE	CYTA	FORTHNET	COSM(OTE)	WIND
2015	VODAFONE	-	[5-10]%	[10-15]%	[45-55]%	[25-35]%
	CYTA	[15-25]%	-	[10-15]%	[35-45]%	[25-35]%
	FORTHNET	[10-15]%	[0-5]%	-	[55-65]%	[15-25]%
	COSM(OTE)	[35-45]%	[10-15]%	[15-25]%	-	[25-35]%
	WIND	[25-35]%	[5-10]%	[10-15]%	[45-55]%	-
2016	VODAFONE	-	[5-10]%	[10-15]%	[45-55]%	[25-35]%
	CYTA	[15-25]%	-	[5-10]%	[25-35]%	[25-35]%
	FORTHNET	[25-35]%	[0-5]%	-	[45-55]%	[15-25]%
	COSM(OTE)	[35-45]%	[5-10]%	[10-15]%	-	[25-35]%
	WIND	[35-45]%	[10-15]%	[10-15]%	[35-45]%	-
2017	VODAFONE	-	[5-10]%	[10-15]%	[45-55]%	[25-35]%
	CYTA	[25-35]%	-	[5-10]%	[35-45]%	[15-25]%
	FORTHNET	[15-25]%	[0-5]%	-	[55-65]%	[15-25]%
	COSM(OTE)	[35-45]%	[5-10]%	[25-35]%	-	[25-35]%
	WIND	[25-35]%	[10-15]%	[15-25]%	[35-45]%	-

Πηγή: EETT από απολογιστικά στοιχεία που υποβάλλουν σε εξαμηνιαία βάση οι πάροχοι.

Πίνακας 18: Εκτιμώμενοι, βάσει μεριδίων αγοράς, συντελεστές εκτροπής (benchmark Conversion ratios) στην αγορά λιανικής παροχής υπηρεσιών σταθερής πρόσβασης

Μετακίνηση από		Μετακίνηση Προς				
		VODAFONE	CYTA	FORTHNET	COSM(OTE)	WIND
2015	VODAFONE	-	[5-10]%	[15-25]%	[55-65]%	[10-15]%
	CYTA	[10-15]%	-	[10-15]%	[55-65]%	[10-15]%
	FORTHNET	[10-15]%	[5-10]%	-	[65-75]%	[10-15]%
	COSM(OTE)	[25-35]%	[15-25]%	[25-35]%	-	[15-25]%
	WIND	[10-15]%	[5-10]%	[10-15]%	[55-65]%	-
2016	VODAFONE	-	[5-10]%	[10-15]%	65,1%	[10-15]%
	CYTA	[10-15]%	-	[10-15]%	[55-65]%	[10-15]%
	FORTHNET	[15-25]%	[5-10]%	-	[55-65]%	[10-15]%
	COSM(OTE)	[25-35]%	[10-15]%	[25-35]%	-	[25-35]%
	WIND	[15-25]%	[5-10]%	[10-15]%	[55-65]%	-
2017	VODAFONE	-	[5-10]%	[10-15]%	[55-65]%	[10-15]%
	CYTA	[15-25]%	-	[10-15]%	[55-65]%	[10-15]%
	FORTHNET	[15-25]%	[5-10]%	-	[55-65]%	[10-15]%
	COSM(OTE)	[25-35]%	[10-15]%	[25-35]%	-	[25-35]%
	WIND	[15-25]%	[5-10]%	[10-15]%	[55-65]%	-

Πηγή: EETT από απολογιστικά στοιχεία που υποβάλλουν σε εξαμηνιαία βάση οι πάροχοι.

(148.) Από τους ανωτέρω πίνακες φαίνεται ότι οι συνδρομητές της VODAFONE δεν θεωρούν στενά υποκατάστατα τα προϊόντα της CYTA όταν επιλέγουν να αλλάξουν πάροχο, δεδομένου ότι ο συντελεστής εκτροπής τους για την περίοδο 2015-2017 είναι μικρότερος του εκτιμώμενου βάσει των μεριδίων αγοράς. Αντίθετα, οι συνδρομητές της CYTA θεωρούν στενά υποκατάστατα τα προϊόντα της VODAFONE όταν επιλέγουν να μετακινηθούν καθώς ο συντελεστής εκτροπής τους είναι μεγαλύτερος από το benchmark diversion ratio. Ωστόσο, οι συνδρομητές της CYTA, ακόμη πιο στενά υποκατάστατα, τουλάχιστον για την περίοδο 2015-2016, θεωρούν τα προϊόντα της WIND λαμβάνοντας υπόψη τις μεγάλες διαφορές του συντελεστή εκτροπή τους από τον αναμενόμενο βάσει του μεριδίου της WIND. Σημειώνεται, ότι και οι συνδρομητές της WIND όταν αλλάζουν πάροχο προτιμούν προϊόντα της CYTA περισσότερο του αναμενόμενου (με σημαντικά όμως μικρότερες διαφορές μεταξύ του συντελεστή εκτροπής και του benchmark diversion ratio).

(149.) Συνεπώς, από τα ανωτέρω στοιχεία δεν προκύπτει ότι οι συνδρομητές της Vodafone θεωρούν τα προϊόντα της CYTA ως στενά υποκατάστατα αυτών που προσφέρει η Vodafone.

Δυνατότητα πελατών για αλλαγή προμηθευτή/παρόχου

(150.) Με την εφαρμογή των διατάξεων του Κανονισμού Φορητότητας της ΕΕΤΤ αναφορικά με τις διαδικασίες αλλαγής παρόχου, δόθηκε από το 2004 η δυνατότητα στους συνδρομητές για αλλαγή παρόχου, διατηρώντας τον συνδρομητικό τους αριθμό. Η εφαρμογή του πλαισίου φορητότητας οδήγησε στην φορητότητα σημαντι-

κού αριθμού συνδρομητικών αριθμών ανά έτος, ιδίως μετά από το 2007 και μετά όπου οι πάροχοι άρχισαν να δραστηριοποιούνται μέσω αδεσμοποίησης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο.

Πίνακας 19: Η εξέλιξη των μεταφερθέντων αριθμών σταθερής τηλεφωνίας

Έτος	Σταθερή τηλεφωνία	
	Πλήθος αριθμών	Αθροιστικά
2004	1.156	1.156
2005	27.403	28.559
2006	44.798	73.357
2007	300.909	374.266
2008	562.961	937.227
2009	544.039	1.481.266
2010	631.611	2.112.877
2011	622.834	2.735.711
2012	526.478	3.262.189
2013	580.077	3.842.266
2014	621.032	4.463.298
2015	509.656	4.972.954
2016	440.061	5.413.015
2017	603.699	6.016.714

(151.) Την περίοδο 2012-2013 παρατηρήθηκαν για κάποιους παρόχους αυξημένα ποσοστά απόρριψης αιτήσεων φορητότητας τα οποία μειώθηκαν σημαντικά από το 2014 (βλ. Πίνακα παρακάτω).

Πίνακας 20: Ο λόγος απορρίψεων αιτήσεων φορητότητας αριθμών σταθερής τηλεφωνίας προς υλοποιημένες αιτήσεις φορητότητας ανά εταιρεία (Πηγή: Στοιχεία από την Εθνική Βάση Δεδομένων Αναφοράς για τη Φορητότητα (ΕΒΔΑΦ))

Πάροχος-Δότης	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
CYTA	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
FORTHNET	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
HOL	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
NETONE	[...]	[...]						
ON TELECOMS	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]		
OTE	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
WIND	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
VIVODI	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]		
VOICENET	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

(152.) Επίσης από το 2014 παρατηρήθηκε για κάποιους παρόχους αξιοσημείωτη αύξηση του ποσοστού ακυρώσεων αιτήσεων φορητότητας συγκριτικά με τα προηγούμενα έτη (βλ. Πίνακα παρακάτω) και την περίοδο 2015-2016 σημαντική μείωση του πλήθους των αριθμών κινητής τηλεφωνίας που μεταφέρονται ετησίως (βλ. Πίνακα παρακάτω).

Πίνακας 21: Ο λόγος ακυρώσεων αιτήσεων φορητότητας αριθμών σταθερής τηλεφωνίας προς υποβληθείσες αιτήσεις φορητότητας ανά εταιρεία (Πηγή: Στοιχεία από την ΕΒΔΑΦ)

Πάροχος- Δότης	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
CYTA	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
FORTHNET	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
HOL	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
NETONE	[...]	[...]						
ON TELECOMS	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]		
OTE	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
WIND	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
VIVODI	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]		
VOICENET	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

Η οντότητα που θα προκύψει μπορεί να εμποδίσει την επέκταση των δραστηριοτήτων των ανταγωνιστών

(153.) Δεδομένου ότι στην εν λόγω αγορά δραστηριοποιούνται, πέρα από την οντότητα που θα προκύψει, άλλοι 3 πάροχοι, δεν πιθανολογείται η νέα οντότητα να είναι σε θέση να εμποδίσει την επέκταση των δραστηριοτήτων των ανταγωνιστών στην αγορά λιανικής παροχής υπηρεσιών σταθερής πρόσβασης. Αυτό συμβαίνει γιατί στην ρυθμιζόμενη από την ΕΕΤΤ αγορά χονδρικής τοπικής σταθερής πρόσβασης⁷⁷, που αποτελεί την ανάντη αγορά για την παροχή λιανικής σταθερής πρόσβασης, δραστηριοποιείται επί του παρόντος βασικά ο ΟΤΕ δυνάμει του δικτύου πρόσβασης χαλκού που διαθέτει. Επιπλέον, η παρούσα και μελλοντική ανάπτυξη δικτύων οπτικών ινών διενεργείται τόσο από τη Vodafone όσο και από τον ΟΤΕ (στο μεγαλύτερο βαθμό) και την WIND. Συνεπώς, δεν διαφαίνεται ότι η υπό εξέταση συγκέντρωση δύναται να εμποδίσει την επέκταση των δραστηριοτήτων των ανταγωνιστών στην εν λόγω αγορά.

Η συγκέντρωση καταργεί έναν σημαντικό παράγοντα ανταγωνισμού

(154.) Στην αγορά λιανικής παροχής υπηρεσιών σταθερής πρόσβασης η καινοτομία αποτελεί σημαντικό παράγοντα ανταγωνισμού. Οι επενδύσεις στην ανάπτυξη τηλεπικοινωνιακών δικτύων και, συνακόλουθα, νέων προϊόντων πρόσβασης στο διαδίκτυο σε υψηλότερες πραγματικές, όχι μόνο ονομαστικές, ταχύτητες αποτελεί στόχο της ΕΕ και εντάσσεται στην Στρατηγική Ψηφιακή Αγορά (Digital Single Market)⁷⁸. Η CYTA, τα τελευταία

⁷⁷ Απόφαση ΕΕΤΤ 792/07/22-12-2016 (ΦΕΚ 4505/Β' /30.12.2016) «Ορισμός Εθνικής αγοράς χονδρικής τοπικής πρόσβασης σε σταθερή θέση, καθορισμός επιχειρήσεων με σημαντική ισχύ στην εν λόγω αγορά και υποχρεώσεις αυτών (4ος Κύκλος Ανάλυσης)»

⁷⁸ Connectivity for a European Gigabit Society, <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/policies/improving-connectivity-and-access>

χρόνια, δεν κατάφερε να συμμετάσχει στη διαδικασία κατανομής/ανάθεσης περιοχών από την ΕΕΤΤ, για τις επενδύσεις σε δίκτυα NGA, συμπεριλαμβανομένης της τεχνολογίας VDSL Vectoring. Αντίθετα, άλλοι πάροχοι, όπως VODAFONE επενδύουν σε δίκτυα υψηλότερων ταχυτήτων και συγκεκριμένα σε δίκτυα NGA (συμπεριλαμβανομένης και της τεχνολογίας του VDSL vectoring). Οι επενδύσεις σε οπτικά δίκτυα σε μεγαλύτερη εγγύτητα προς τα σημεία συγκέντρωσης των υποβρόχων και προς τον καταναλωτή, καθώς και η ανάπτυξη δικτύου οπτικής ίνας απευθείας σε κτίρια επιχειρήσεων ή καταναλωτών αποτελούν στρατηγικό στόχο αυτών των παρόχων. Επομένως, η CYTA δε μπορεί να θεωρηθεί ότι αποτελεί σημαντικό παράγοντα ανταγωνισμού στην εν λόγω αγορά αφού δεν προβαίνει σε τέτοιες επενδύσεις. Επιπροσθέτως, όπως προκύπτει και από τα ιστορικά στοιχεία το μερίδιο αγοράς της στην εν λόγω αγορά φθίνει διαχρονικά ενώ σύμφωνα με στοιχεία έρευνας που κατατέθηκαν στο πλαίσιο τη γνωστοποίησης, η CYTA καταλαμβάνει την τελευταία θέση μεταξύ των παρόχων στη συνολική ικανοποίηση πελατών σε θέματα που αφορούν την ταχύτητα και την αξιοπιστία του σταθερού δικτύου.

Συμπέρασμα

(155.) Βάσει της ανωτέρω ανάλυσης, η ΕΕΤΤ εκτιμά ότι η γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση δεν θα παρακλύσει τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό στην λιανική αγορά παροχής υπηρεσιών σταθερής πρόσβασης με τη δημιουργία ή την ενίσχυση δεσποζουσας θέσης.

3.4.2. Αγορά Λιανικής Παροχής Υπηρεσιών Σταθερής Τηλεφωνίας

Ισχυρισμοί της γνωστοποιούσας και των ανταγωνιστών

(156.) Σύμφωνα με τη γνωστοποιούσα, η συγκεκριμένη αγορά είναι οριζόντια επηρεαζόμενη αγορά, βάσει του

ορισμού του Τμήματος 6 iii. της υπ' αριθ. 558/VI/2013 απόφασης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (Θέμα: Καθορισμός, σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 5 και 6 του ν. 3959/2011, του ειδικότερου περιεχομένου της γνωστοποίησης συγκέντρωσης επιχειρήσεων, κατ' άρθρα 5-10 του ν. 3959/2011), όπως προκύπτει από τα μερίδια των συμμετεχουσών επιχειρήσεων.

Βάσει εσόδων του 2016 η νέα οντότητα θα κατέχει μερίδιο [25-35] % [V: [15-25]% + C: [5-10%], ενώ την πρώτη θέση διατηρεί ο ΟΤΕ με ιστορικά πολύ μεγάλο μερίδιο αγοράς ([45-55]%), τρίτη σε σειρά θα παραμείνει η FORTHNET και τέταρτη θα είναι η WIND Hellas με μερίδια αγοράς κλίμακας [15-20%] και [10-15%] αντίστοιχα. Ισχυρίζεται ότι δεν καταργείται επιχείρηση με σημαντικές ανταγωνιστικές πιέσεις (επιχείρηση αποστάτης - "maverick") αλλά ούτε και άμεσος ανταγωνιστής ("close competitor") της εξαγοράζουσας VODAFONE, δεδομένου ότι η CYTA δεν έχει τέτοια χαρακτηριστικά καθώς και εμπορική και τιμολογιακή πολιτική τέτοιου είδους.

Πίνακας 22: Μερίδια και Δείκτες Συγκέντρωσης στην αγορά λιανικής παροχής υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας (λεπτά ομιλίας)

Μερίδια Αγοράς	Α' εξάμηνο 2015	Β' εξάμηνο 2015	Α' εξάμηνο 2016	Β' εξάμηνο 2016	Α' εξάμηνο 2017	Μετά την Εξαγορά
VODAFONE-HOL	[10-15]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%
CYTA	[5-10]%	[5-10]%	[5-10]%	[5-10]%	[5-10]%	
ΟΤΕ	[45-55] %	[45-55] %	[35-45] %	[45-55] %	[45-55] %	[45-55] %
WIND	[10-15]%	[10-15]%	[15-25]%	[10-15]%	[15-25]%	[15-25]%
FORTHNET	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	17,3%	[15-25]%	[15-25]%
Λοιποί πάροχοι	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%
Σύνολο	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

HHI	Α' εξάμηνο 2015	Β' εξάμηνο 2015	Α' εξάμηνο 2016	Β' εξάμηνο 2016	Α' εξάμηνο 2017	Μετά την Εξαγορά
	2863	2944	2801	2938	2867	3054

Πηγή: EETT από απολογιστικά στοιχεία που υποβάλλουν σε εξαμηνιαία βάση οι πάροχοι. Στην VODAFONE έχουν προσμετρηθεί και οι συνδρομές της HOL.

(158.) Από τους παραπάνω πίνακες προκύπτει ότι τα μερίδια αγοράς κυμαίνονται κάτω από το όριο του 25%. Περαιτέρω, ο HHI έχει τιμή μεγαλύτερη του 2000 ενώ η μεταβολή «δέλτα» του δείκτη HHI λόγω της συγκέντρωση εκτιμάται στο 186 (δηλ. είναι λίγο υψηλότερη από το 150). Η EETT εκτιμά ότι το ύψος των μεριδίων πριν και μετά την προτεινόμενη συναλλαγή (<25%) καθώς και η σχετικά χαμηλή μεταβολή «δέλτα» του δείκτη HHI από την πλευρά των συνδέσεων (πολύ κοντά στο όριο του 150) οδηγούν στην εκτίμηση πως η προτεινόμενη συναλλαγή δεν είναι πιθανό να εμποδίσει τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό στη συγκεκριμένη αγορά. Σημειώνεται, επίσης, ότι ως αποτέλεσμα της προτεινόμενης συναλλαγής θα παραμείνουν τέσσερις κύριοι ανταγωνιστές στη συγκεκριμένη αγορά. Στη συνέχεια, εξετάζονται οι λοιποί

Η Θέση της EETT

Μερίδια Αγοράς και Επίπεδα Συγκέντρωσης στην Αγορά Λιανικής Παροχής Υπηρεσιών Σταθερής Τηλεφωνίας (157.) Στους επόμενους πίνακες αποτυπώνονται τα μερίδια αγοράς, οι δείκτες συγκέντρωσης και οι μεταβολές τους για την αγορά λιανικής παροχής υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας. Τα μεγέθη αποτυπώνονται σε εξαμηνιαία βάση μεταξύ του 2015 και του Ιουλίου 2017. Τα μεγέθη αφορούν στον αριθμό λεπτών ομιλίας που έχουν δηλώσει για τη συγκεκριμένη περίοδο οι εγχώριοι πάροχοι. Η αποτύπωση των μεριδίων αγοράς θα μπορούσε να γίνει και με βάση τον αριθμό συνδρομητών. Σε αυτή την περίπτωση τα μερίδια θα ήταν της τάξεως των μεριδίων που περιλαμβάνονται στον Πίνακα 13 ανωτέρω για τη λιανική σταθερή πρόσβαση, δεδομένου ότι η συντριπτική πλειοψηφία των καταναλωτών προμηθεύεται υπηρεσίες σταθερής πρόσβασης μαζί με υπηρεσίες σταθερής τηλεφωνίας.

παράγοντες που ορίζουν οι κατευθυντήριες γραμμές για την εξέταση των μη συντονισμένων επιπτώσεων στις οριζόντιες συγκεντρώσεις.

Οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις είναι άμεσοι ανταγωνιστές στην Αγορά Λιανικής Παροχής Υπηρεσιών Σταθερής Τηλεφωνίας

(159.) Δεδομένου ότι η συντριπτική πλειοψηφία των καταναλωτών προμηθεύεται υπηρεσίες σταθερής πρόσβασης μαζί με υπηρεσίες σταθερής τηλεφωνίας, η ανάλυση που διεξήγαγε η EETT ανωτέρω στην υπό-ενότητα «Οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις είναι άμεσοι ανταγωνιστές στην Αγορά Λιανικής Παροχής Υπηρεσιών Σταθερής Πρόσβασης» ισχύει και για τη λιανική αγορά παροχής Υπηρεσιών Σταθερής Τηλεφωνίας και συνεπώς δεν προκύπτει ότι οι συνδρομητές της Vodafone θεω-

ρούν τα προϊόντα της CYTA ως στενά υποκατάστατα αυτών που προσφέρει η Vodafone. Επομένως, από την εξέταση του εν λόγω παράγοντα διαφαίνεται ότι η υπό εξέταση συγκέντρωση δεν θα αυξήσει την πιθανότητα εμφάνισης σημαντικών μη συντονισμένων επιπτώσεων στην εν λόγω αγορά.

Δυνατότητα πελατών για αλλαγή προμηθευτή/παρόχου

(160.) Δεδομένου ότι η συντριπτική πλειοψηφία των καταναλωτών προμηθεύεται υπηρεσίες σταθερής πρόσβασης μαζί με υπηρεσίες σταθερής τηλεφωνίας και η δυνατότητα χρήσης Προεπιλογής/Επιλογής Φορέα παρουσιάζει σχεδόν μηδενική διείσδυση, η ανάλυση που διεξήγαγε η ΕΕΤΤ ανωτέρω στην υπό-ενότητα

«Δυνατότητα πελατών για αλλαγή προμηθευτή/παρόχου» ισχύει και για τη λιανική αγορά παροχής Υπηρεσιών Σταθερής Τηλεφωνίας.

Η οντότητα που θα προκύψει μπορεί να εμποδίσει την επέκταση των δραστηριοτήτων των ανταγωνιστών

(161.) Δεδομένου ότι η συντριπτική πλειοψηφία των καταναλωτών προμηθεύεται υπηρεσίες σταθερής πρόσβασης μαζί με υπηρεσίες σταθερής τηλεφωνίας και για την παροχή τόσο υπηρεσιών πρόσβασης όσο και υπηρεσιών τηλεφωνίας χρησιμοποιείται το ίδιο δίκτυο, η ανάλυση που διεξήγαγε η ΕΕΤΤ ανωτέρω στην υπό- ενότητα «Η οντότητα που θα προκύψει μπορεί να εμποδίσει την επέκταση των δραστηριοτήτων των ανταγωνιστών» ισχύει και για τη λιανική αγορά παροχής Υπηρεσιών Σταθερής Τηλεφωνίας.

Η συγκέντρωση καταργεί έναν σημαντικό παράγοντα ανταγωνισμού

(162.) Δεδομένου ότι η συντριπτική πλειοψηφία των καταναλωτών προμηθεύεται υπηρεσίες σταθερής πρόσβασης μαζί με υπηρεσίες σταθερής τηλεφωνίας και για την παροχή τόσο υπηρεσιών πρόσβασης όσο και υπηρεσιών τηλεφωνίας χρησιμοποιείται το ίδιο δίκτυο, η ανάλυση που διεξήγαγε η ΕΕΤΤ ανωτέρω στην υπό- ενότητα «Η συγκέντρωση καταργεί έναν σημαντικό παράγοντα ανταγωνισμού» ισχύει και για τη λιανική αγορά παροχής Υπηρεσιών Σταθερής Τηλεφωνίας.

Συμπέρασμα

(163.) Βάσει της ανωτέρω ανάλυσης, η ΕΕΤΤ εκτιμά ότι η γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση δεν θα παρακλώσει τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό στην λιανική αγορά παροχής υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας με τη δημιουργία ή την ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης.

3.4.3. Αγορά Λιανικής Παροχής Υπηρεσιών Σταθερής Διαδικτυακής Πρόσβασης⁷⁹

Ισχυρισμοί της γνωστοποιούσας και των ανταγωνιστών

(164.) Σύμφωνα με τη γνωστοποιούσα, η συγκεκριμένη αγορά είναι οριζόντια επηρεαζόμενη αγορά βάσει του ορισμού του Τμήματος 6 iii. της υπ' αριθ. 558/VII/2013 απόφασης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (Θέμα: Καθορισμός, σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 5 και 6 του ν. 3959/ 2011, του ειδικότερου περιεχομένου της γνωστοποίησης συγκέντρωσης επιχειρήσεων, κατ' άρθρα 5-10 του ν. 3959/2011), όπως προκύπτει από τα μερίδια των συμμετεχουσών επιχειρήσεων. Η νέα οντότητα θα κατέχει μερίδιο [15-25]% [V: [15-25]% + C: [0-5]%, ενώ την πρώτη θέση διατηρεί ο ΟΤΕ με ιστορικά μεγάλο μερίδιο αγοράς ([45-55]%), και ακολουθούν η FORTHNET και η WIND Hellas με μερίδια αγοράς [10-15]% εκάστη. Ισχυρίζεται ότι δεν καταργείται επιχείρηση με σημαντικές ανταγωνιστικές πιέσεις (επιχείρηση αποστάτης - "maverick") αλλά ούτε και άμεσος ανταγωνιστής ("close competitor") της εξαγοράζουσας VODAFONE, δεδομένου ότι η CYTA δεν έχει τέτοια χαρακτηριστικά καθώς και εμπορική και τιμολογιακή πολιτική τέτοιου είδους.

Η θέση της ΕΕΤΤ

Μερίδια Αγοράς και Επίπεδα Συγκέντρωσης στην Αγορά Λιανικής Παροχής Υπηρεσιών Σταθερής Διαδικτυακής Πρόσβασης

(165.) Στους επόμενους πίνακες αποτυπώνονται τα μερίδια αγοράς, οι δείκτες συγκέντρωσης και οι μεταβολές τους για την αγορά λιανικής παροχής υπηρεσιών σταθερής διαδικτυακής πρόσβασης. Τα μεγέθη αποτυπώνονται σε εξαμηνιαία βάση μεταξύ του 2015 και του Ιουλίου 2017. Τα μεγέθη αφορούν στον αριθμό συνδέσεων που έχουν δηλώσει για τη συγκεκριμένη περίοδο οι εγχώριοι πάροχοι. Πρέπει να σημειωθεί τα τελευταία 5 εξάμηνα, η CYTA χάνει συνδέσεις με μέσο εξαμηνιαίο ρυθμό [...] του σημερινού μεγέθους συνδέσεων της.

Πίνακας 23: Μερίδια και Δείκτες Συγκέντρωσης στην αγορά λιανικής παροχής υπηρεσιών σταθερής διαδικτυακής πρόσβασης (συνδρομές)

Μερίδια Αγοράς	Α' εξάμηνο 2015	Β' εξάμηνο 2015	Α' εξάμηνο 2016	Β' εξάμηνο 2016	Α' εξάμηνο 2017	Μετά την Εξαγορά
VODAFONE-HOL	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[25-35]%
CYTA	[5-10]%	[5-10]%	[5-10]%	[5-10]%	[5-10]%	
ΟΤΕ	[35-45]%	[35-45]%	[35-45]%	[45-55]%	[45-55]%	[45-55]%
WIND	[10-15]%	[10-15]%	[10-15]%	[10-15]%	[10-15]%	[10-15]%

⁷⁹ Η εν λόγω αγορά αναφέρεται και ως λιανική αγορά σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης.

FORTHNET	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[10-15]%	[10-15]%
Λοιποί πάροχοι	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%
Σύνολο	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

	A' εξάμηνο 2015	B' εξάμηνο 2015	A' εξάμηνο 2016	B' εξάμηνο 2016	A' εξάμηνο 2017	Μετά την Εξαγορά
HHI	2713	2758	2808	2849	2861	3138

Πηγή: EETT από απολογιστικά στοιχεία που υποβάλλουν σε εξαμηνιαία βάση οι πάροχοι. Στην VODAFONE έχουν προσμετρηθεί και οι συνδρομές της HOL.

(166.) Από τους παραπάνω πίνακες προκύπτει ότι τα αθροιστικά μερίδια αγοράς από πλευράς συνδρομών των VODAFONE και CYTA κυμαίνονται οριακά πάνω από το όριο του 25% ήδη από το πρώτο εξάμηνο του 2015. Η αντίστοιχη μεταβολή «δέλτα» του δείκτη HHI είναι υψηλότερη του 150 με τιμή HHI υψηλότερη του 2000. Σημειώνεται, επίσης, ότι ως αποτέλεσμα της προτεινόμενης συναλλαγής θα παραμείνουν τέσσερις κύριοι ανταγωνιστές στη συγκεκριμένη αγορά. Στη συνέχεια εξετάζονται οι λοιποί παράγοντες που ορίζουν οι κατευθυντήριες γραμμές για την εξέταση των μη συντονισμένων επιπτώσεων στις οριζόντιες συγκεντρώσεις.

Οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις είναι άμεσοι ανταγωνιστές στην Αγορά Λιανικής Παροχής Υπηρεσιών Σταθερής Ευρυζωνικής Πρόσβασης

(167.) Η EETT δεν έχει στη διάθεση της στοιχεία προκειμένου να διεξάγει την ανάλυση προκειμένου να αξιολογήσει ασφαλή συμπεράσματα σχετικά με την ύπαρξη στενής υποκαταστασιμότητας μεταξύ των υπηρεσιών που προσφέρουν οι δύο συμμετέχοντες. Παρόλα αυτά, δεδομένου ότι το 75% των συνδρομητών σταθερής τηλεφωνίας προμηθεύεται και υπηρεσίες σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης, τα συμπεράσματα της ανωτέρω ανάλυσης στη λιανική αγορά σταθερής πρόσβασης σχετικά με τους συντελεστές εκτροπής ισχύουν σε μεγάλο βαθμό και για τη λιανική αγορά παροχής υπηρεσιών σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης και μπορεί να υποστηριχτεί ότι οι συνδρομητές της Vodafone δεν θεωρούν τα προϊόντα της CYTA ως στενά υποκατάστατα αυτών που προσφέρει η Vodafone.

Δυνατότητα πελατών για αλλαγή προμηθευτή/παρόχου

(168.) Δεδομένου ότι οι καταναλωτές προμηθεύεται υπηρεσίες σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης μαζί με υπηρεσίες σταθερής τηλεφωνικής πρόσβασης, η ανάλυση που διεξήγαγε η EETT ανωτέρω στην υπό-ενότητα «Δυνατότητα πελατών για αλλαγή προμηθευτή/παρόχου» ισχύει και για τη λιανική αγορά παροχής Υπηρεσιών Σταθερής Διαδικτυακής Πρόσβασης.

Η οντότητα που θα προκύψει μπορεί να εμποδίσει την επέκταση των δραστηριοτήτων των ανταγωνιστών

(169.) Δεδομένου ότι η συντριπτική πλειοψηφία των καταναλωτών προμηθεύεται υπηρεσίες σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης μαζί με υπηρεσίες σταθερής πρόσβασης/τηλεφωνίας και για την παροχή τόσο υπηρεσιών

σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης όσο και υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας/πρόσβασης χρησιμοποιείται το ίδιο δίκτυο, η ανάλυση που διεξήγαγε η EETT ανωτέρω στην υπό-ενότητα «Η οντότητα που θα προκύψει μπορεί να εμποδίσει την επέκταση των δραστηριοτήτων των ανταγωνιστών» ισχύει και για τη λιανική αγορά παροχής υπηρεσιών σταθερής διαδικτυακής πρόσβασης.

Η συγκέντρωση καταργεί έναν σημαντικό παράγοντα ανταγωνισμού

(170.) Δεδομένου ότι η συντριπτική πλειοψηφία των καταναλωτών προμηθεύεται υπηρεσίες σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης μαζί με υπηρεσίες σταθερής πρόσβασης/τηλεφωνίας και για την παροχή τόσο υπηρεσιών σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης όσο και υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας/πρόσβασης χρησιμοποιείται το ίδιο δίκτυο, η ανάλυση που διεξήγαγε η EETT ανωτέρω στην υπό-ενότητα «Η συγκέντρωση καταργεί έναν σημαντικό παράγοντα ανταγωνισμού» ισχύει και για τη λιανική αγορά παροχής Υπηρεσιών Σταθερής Διαδικτυακής Πρόσβασης.

Συμπέρασμα

(171.) Βάσει της ανωτέρω ανάλυσης, η EETT εκτιμά ότι η γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση δεν θα παρακωλύσει τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό στην λιανική αγορά παροχής υπηρεσιών σταθερής διαδικτυακής πρόσβασης με τη δημιουργία ή την ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης.

3.4.4. Αγορά Λιανικής Παροχής Υπηρεσιών Κινητής Τηλεφωνίας

Ισχυρισμοί της γνωστοποιούσας και των ανταγωνιστών

(172.) Σύμφωνα με τη γνωστοποιούσα, η συγκεκριμένη αγορά είναι οριζόντια επηρεαζόμενη αγορά βάσει του ορισμού του Τμήματος 6 iii. της υπ' αριθ. 558/VII/2013 απόφασης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (Θέμα: Καθορισμός, σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 5 και 6 του ν. 3959/2011, του ειδικότερου περιεχομένου της γνωστοποίησης συγκέντρωσης επιχειρήσεων, κατ' άρθρα 5-10 του ν. 3959/2011), όπως προκύπτει από τα μερίδια των συμμετεχουσών επιχειρήσεων.

Αναφορικά με τις οριζόντιες επιπτώσεις συντονισμένης και μη συμπεριφοράς (πιθανότητες δημιουργίας ή ενίσχυσης ατομικής δεσπόζουσας θέσης), η γνωστοποιούσα υποστηρίζει ότι το επαυξητικό μερίδιο της CYTA [...] [0-5%] και δεν μεταβάλλεται η θέση της νέας οντότητας στην αγορά (ήταν και παραμένει ο δεύτερος παίκτης στις

εν λόγω αγοράς). Παράλληλα, ισχυρίζεται ότι αφενός δε διαφοροποιείται η δυνατότητα τυχόν συντονισμού της συμπεριφοράς τους μετά την ολοκλήρωσή της Συναλλαγής σε σύγκριση με πριν και αφετέρου ότι δεν υφίστανται ούτε θα δημιουργηθούν μετά την υπό κρίση Συγκέντρωση ιδιαίτεροι και μόνιμοι διαρθρωτικοί δεσμοί μεταξύ των δραστηριοποιούμενων στις εν λόγω σχετικές αγορές επιχειρήσεων, που να δύνανται να οδηγήσουν στη δημιουργία ενός μηχανισμού συντονισμού και επιβολής κυρώσεων σε περίπτωση αποκλίσεων από τους όρους συντονισμού. Κατά συνέπεια, η συγκέντρωση δεν θα μεταβάλει ουδόλως τις συνθήκες ανταγωνισμού στην αγορά παροχής υπηρεσιών λιανικής κινητής τηλεφωνίας, με τη δημιουργία ή ενίσχυση συλλογικής δεσπόζουσας θέσης.

Η θέση της ΕΕΤΤ

(173.) Στους επόμενους πίνακες αποτυπώνονται τα μερίδια αγοράς, οι δείκτες συγκέντρωσης και οι μεταβολές τους για την αγορά λιανικής παροχής υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας. Τα μεγέθη αποτυπώνονται σε εξαμηνιαία βάση μεταξύ του 2015 και του Ιουλίου 2017. Τα μεγέθη αφορούν στον αριθμό συνδέσεων και στα σχετικά έσοδα που έχουν δηλώσει για τη συγκεκριμένη περίοδο οι εγχώριοι πάροχοι.

Πίνακας 24: Μερίδια και Δείκτες Συγκέντρωσης στην αγορά λιανικής παροχής υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας (ενεργοί συνδρομητές)

Μερίδια Αγοράς	Α' εξάμηνο 2015	Β' εξάμηνο 2015	Α' εξάμηνο 2016	Β' εξάμηνο 2016	Α' εξάμηνο 2017	Μετά την Εξαγορά
VODAFONE	[25-35]%	[25-35]%	[25-35]%	[25-35]%	[25-35]%	[25-35]%
CYTA	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	
COSMOTE	[45-55]%	[45-55]%	[45-55]%	[45-55]%	[45-55]%	[45-55]%
WIND	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]
Σύνολο	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

	Α' εξάμηνο 2015	Β' εξάμηνο 2015	Α' εξάμηνο 2016	Β' εξάμηνο 2016	Α' εξάμηνο 2017	Μετά την Εξαγορά
HHI	3820	3833	3850	3822	3749	3775

Πηγή: ΕΕΤΤ από απολογιστικά στοιχεία που υποβάλλουν σε εξαμηνιαία βάση οι πάροχοι. Στην VODAFONE έχουν προσμετρηθεί και οι συνδρομές της HOL.

Πίνακας 25: Μερίδια και Δείκτες Συγκέντρωσης στην αγορά λιανικής παροχής υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας (έσοδα)

Μερίδια Αγοράς	Α' εξάμηνο 2015	Β' εξάμηνο 2015	Α' εξάμηνο 2016	Β' εξάμηνο 2016	Α' εξάμηνο 2017	Μετά την Εξαγορά
VODAFONE	[25-35]%	[25-35]%	[25-35]%	[25-35]%	[25-35]%	[25-35]%
CYTA	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	
COSMOTE	[45-55]%	[45-55]%	[45-55]%	[45-55]%	[45-55]%	[45-55]%
WIND	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%
Σύνολο	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

	Α' εξάμηνο 2015	Β' εξάμηνο 2015	Α' εξάμηνο 2016	Β' εξάμηνο 2016	Α' εξάμηνο 2017	Μετά την Εξαγορά
HHI Σύνολο	4040	4038	3980	3952	3913	3955

Πηγή: ΕΕΤΤ από απολογιστικά στοιχεία που υποβάλλουν σε εξαμηνιαία βάση οι πάροχοι.

(174.) Από τους παραπάνω πίνακες προκύπτει ότι τα αθροιστικά μερίδια αγοράς τόσο από πλευράς ενεργών συνδρομών όσο και από την πλευρά των λιανικών εσόδων για τις VODAFONE και CYTA κυμαίνονται πάνω από το όριο του 25% ήδη από το πρώτο εξάμηνο του 2015 λόγω του μεριδίου της VODAFONE (>25%). Η αντίστοιχη μεταβολή «δέλτα» του δείκτη HHI είναι χαμηλότερη του 50 με τιμή HHI υψηλότερη του 2000. Αυτό οφείλεται στα πολύ μικρά μερίδια που έχει η CYTA (<1%), η οποία δραστηριοποιείται ως εικονικός πάροχος κινητών επικοινωνιών (MVNO) στην εγχώρια αγορά. Χαρακτηριστικά, σε μια αγορά 13,4 εκατομμυρίων στα μέσα του 2017, η CYTA έχει περίπου [...] συνδρομητές. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε αντίστοιχη περίπτωση σημείωσε ότι η πολύ μικρή αύξηση (<1%) του αθροιστικού μεριδίου της αγοράς αποτελεί ικανό λόγο να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η προτεινόμενη συναλλαγή δεν θα επηρεάσει τη δομή της αγοράς⁸⁰. Επομένως, η σχεδόν μηδενική συμβολή του μεριδίου της CYTA (<1%) στην αλλαγή του αθροιστικού μεριδίου πριν και μετά την προτεινόμενη συναλλαγή καθώς και η πολύ μικρή τιμή της μεταβολής «δέλτα» του δείκτη HHI οδηγούν στην αρχική εκτίμηση ότι η προτεινόμενη συναλλαγή δεν είναι πιθανό να εμποδίσει τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό στη συγκεκριμένη αγορά.

(175.) Σχετικά με τους άλλους παράγοντες που αναφέρονται στις κατευθυντήριες γραμμές (παρ. 36-38) η EETT σημειώνει τα ακόλουθα:

A) Δεδομένου του πολύ μικρού μεριδίου αγοράς της CYTA, το οποίο παρά την είσοδο της το 2014 δεν έχει καταφέρει να ξεπεράσει το 1% ακόμα και μετά από τρία χρόνια δραστηριοποίησης, η EETT εκτιμά ότι η οντότητα που θα προκύψει δεν μπορεί να εμποδίσει την επέκταση των δραστηριοτήτων των ανταγωνιστών. Όπως έχει ήδη αναφερθεί οι άλλοι δύο πάροχοι που δραστηριοποιούνται στην αγορά κινητής (COSMOTΕ και WIND) είναι κάθιστα ολοκληρωμένοι πάροχοι με ιδιόκτητες υποδομές δικτύου που παρέχουν υπηρεσίες δικτύου 2G, 3G και 4G. Επιπλέον, η νέα οντότητα θα διατηρήσει τη δεύτερη θέση που κατέχει η Vodafone (με μερίδιο της τάξεως του [25-35]%) με τις άλλες 2 εταιρείες να διατηρούν την πρώτη και τρίτη θέση αντίστοιχα χωρίς να μεταβάλλεται ουσιαστικά η απόσταση μεταξύ των σχετικών μεριδίων αγοράς.

B) Δεδομένου του πολύ μικρού μεριδίου αγοράς της CYTA, το οποίο παρά την είσοδο της το 2014 δεν έχει καταφέρει να ξεπεράσει το [0-5]% ακόμα και μετά από τρία χρόνια δραστηριοποίησης, η EETT εκτιμά η CYTA δεν αποτελεί μία επιχείρηση που μπορεί να έχει επιρροή στην ανταγωνιστική διαδικασία. Ειδικότερα, από τη μέχρι τώρα εμπορική πολιτική της CYTA διαφαίνεται ότι έχει προσανατολιστεί στην παροχή συνδυαστικών πακέτων κινητής και σταθερής και όχι στην παροχή καινοτόμων υπηρεσιών κινητής. Επιπροσθέτως, σύμφωνα

80 Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M. 7978ορ. cit, παρ. 380.

με στοιχεία/έρευνας που κατατέθηκαν στο πλαίσιο της γνωστοποίησης, η CYTA παρουσιάζει καθοδική πορεία στην ικανοποίηση στων συνδρομητών της.

Εμπόδια Εισόδου

(176.) Για τη δραστηριοποίηση ενός παρόχου ως ΜΝΟ απαιτούνται σημαντικές κεφαλαιουχικές επενδύσεις, οι οποίες πρέπει να πραγματοποιούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα λόγω των τεχνολογικών εξελίξεων στα δίκτυα κινητής και απόκτησης δικαιωμάτων χρήσης ραδιοσυχνοτήτων. Οι πάροχοι βρίσκονται στην διαδικασία ολοκλήρωσης των επενδύσεων σε δίκτυα 4G ενώ για την απόκτηση δικτύων κινητών υπηρεσιών 5G θα απαιτηθούν υψηλές επενδύσεις λόγω της μεγάλου αριθμού σταθμών βάσης και πυκνότητας cells. Τα εμπόδια εισόδου είναι σημαντικά χαμηλότερα για έναν εικονικό πάροχο δικτύου κινητής τηλεφωνίας (MVNO), καθώς απαιτείται μόνο η κατάρτιση βιώσιμου επιχειρηματικού μοντέλου καθώς και κάποιοι χρηματοοικονομικοί πόροι, ούτως ώστε να αποκτήσει χονδρική πρόσβαση στο δίκτυο ενός ΜΝΟ. Η χονδρική αγορά του τερματισμού κλήσεων σε δίκτυα κινητής τελεί υπό ex ante ρύθμιση. Η χονδρική αγορά της εκκίνησης κλήσεων από δίκτυα κινητής δεν τελεί υπό ex ante ρύθμιση. Παρόλα αυτά, οι πάροχοι δικτύου κινητής τηλεφωνίας (ΜΝΟs) έχουν την υποχρέωση να εξυπηρετούν αιτήματα άλλων υφιστάμενων ή εν δυνάμει παρόχων που επιθυμούν να δραστηριοποιηθούν στην κινητή τηλεφωνία ως εικονικοί πάροχοι, δυνάμει των από 11.12.2017 Συμβάσεων Παραχώρησης δικαιωμάτων χρήσης ραδιοσυχνοτήτων στη φασματική περιοχή των 1800 MHz για την εγκατάσταση και λειτουργία και εκμετάλλευση Επίγειου Δημόσιου Δικτύου Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών μέσω του οποίου θα παρέχονται στην Ελληνική Επικράτεια Δημόσιες Υπηρεσίες Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών» των παρόχων Vodafone, Cosmote και Wind με την EETT, καθώς επίσης και των δικαιωμάτων χρήσης συχνοτήτων στη ζώνη των 790-862 MHz και των δικαιωμάτων χρήσης συχνοτήτων στη ζώνη των 2500-2690 MHz που χορηγήθηκαν το 2014 και των αντίστοιχων συμβάσεων παραχώρησης που υπογράφηκαν μεταξύ των παρόχων Vodafone, Cosmote και Wind και της EETT. Η CYTA αποτελεί εικονικό πάροχο και μέχρι στιγμής δεν έχει υπάρξει άλλος MVNO. Η FORTHNET βρίσκεται σε διαδικασία επίλυσης διαφοράς μέσω της EETT με τους τρεις παρόχους κινητής. Σε σχετική απάντηση της χαρακτηρίζει την προσπάθεια της να καταστεί εικονικός πάροχος δικτύου κινητής τηλεφωνίας ως χρονοβόρα διαδικασία που παρουσιάζει δυσκολίες στην αποτελεσματικότητα και την υλοποίηση της.

Συντελεστές Εκτροπής στην Αγορά Λιανικής Παροχής Υπηρεσιών Κινητής Τηλεφωνίας

(177.) Στη συγκεκριμένη αγορά τα στοιχεία για τον καθορισμό των συντελεστών εκτροπής (diversion ratios) και των αναμενόμενων, βάσει μεριδίων αγοράς, συντελεστών εκτροπής (benchmark diversion ratios) αποτυπώνονται στους επόμενους πίνακες.

Πίνακας 26: Μετακινήσεις για τη διαμόρφωση των συντελεστών εκτροπής στην αγορά λιανικής παροχής υπηρεσιών κινητή τηλεφωνίας

		Μετακίνηση Προς				Σύνολο
		VODAFONE	CYTA	COSM(OTE)	WIND	
2015	Μετακίνηση από VODAFONE	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
	CYTA	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
	COSM(OTE)	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
	WIND	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2016	VODAFONE	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
	CYTA	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
	COSM(OTE)	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
	WIND	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2017	VODAFONE	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
	CYTA	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
	COSM(OTE)	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
	WIND	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

Πηγή: EETT από απολογιστικά στοιχεία της ΕΒΔΑΦ

Πίνακας 27: Μεριδία Ενεργών Συνδρομητών Κινητής Τηλεφωνίας

	2015	2016	2017
VODAFONE	[25-35]%	[25-35]%	[25-35]%
CYTA	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%
COSM(OTE)	[45-55]%	[45-55]%	[45-55]%
WIND	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%

Πηγή: EETT από απολογιστικά στοιχεία που υποβάλλουν σε εξαμηνιαία βάση οι πάροχοι.

Πίνακας 28: Συντελεστές εκτροπής (diversion ratios) στην αγορά λιανικής παροχής υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας

		Μετακίνηση Προς			
		VODAFONE	CYTA	COSM(OTE)	WIND
2015	Μετακίνηση από VODAFONE	[...]	[...]	[...]	[...]
	CYTA	[...]	[...]	[...]	[...]
	COSM(OTE)	[...]	[...]	[...]	[...]
	WIND	[...]	[...]	[...]	[...]
2016	VODAFONE	[...]	[...]	[...]	[...]
	CYTA	[...]	[...]	[...]	[...]
	COSM(OTE)	[...]	[...]	[...]	[...]
	WIND	[...]	[...]	[...]	[...]
2017	VODAFONE	[...]	[...]	[...]	[...]
	CYTA	[...]	[...]	[...]	[...]
	COSM(OTE)	[...]	[...]	[...]	[...]
	WIND	[...]	[...]	[...]	[...]

Πηγή: EETT από απολογιστικά στοιχεία που υποβάλλουν σε εξαμηνιαία βάση οι πάροχοι.

Πίνακας 29: Αναμενόμενοι, βάσει μεριδίων αγοράς, συντελεστές εκτροπής (benchmark switching ratios) στην αγορά λιανικής παροχής υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας

Μετακίνηση από		Μετακίνηση Προς			
		VODAFONE	CYTA	COSM(OTE)	WIND
2015	VODAFONE	-	[0-5]%	[65-75]%	[25-35]%
	CYTA	[25-35]%	-	[45-55]%	[15-25]%
	COSM(OTE)	[55-65]%	[0-5]%	-	[35-45]%
	WIND	[35-45]%	[0-5]%	[55-65]%	-
2016	VODAFONE	-	[0-5]%	[65-75]%	[25-35]%
	CYTA	[25-35]%	-	[45-55]%	[15-25]%
	COSM(OTE)	[55-65]%	[0-5]%	-	[35-45]%
	WIND	[35-45]%	[0-5]%	[55-65]%	-
2017	VODAFONE	-	[0-5]%	[65-75]%	[25-35]%
	CYTA	[25-35]%	-	[45-55]%	[15-25]%
	COSM(OTE)	[55-65]%	[0-5]%	-	[35-45]%
	WIND	[35-45]%	[0-5]%	[55-65]%	-

Πηγή: EETT από απολογιστικά στοιχεία που υποβάλλουν σε εξαμηνιαία βάση οι πάροχοι.

(178.) Δεδομένου ότι η αγορά κινητής τηλεφωνίας χαρακτηρίζεται από ωριμότητα, δηλαδή οι μεταβολές των μεριδίων των παρόχων οφείλονται περισσότερο στις μετακινήσεις συνδρομητών μεταξύ παρόχων παρά στην αύξηση του μεγέθους της αγοράς, όπως φαίνεται και στον επόμενο Πίνακα, το πολύ μικρό μερίδιο με βάση τον αριθμό συνδρομητών της CYTA [0-5] %, έχει ως αποτέλεσμα οι αναμενόμενοι, βάσει μεριδίων αγοράς, συντελεστές εκτροπής (benchmark switching ratios), στην αγορά λιανικής παροχής υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας για την CYTA, να μην δύνανται να οδηγήσουν σε ασφαλή συμπεράσματα. Από την άλλη πλευρά, φαίνεται ότι για την περίοδο 2015-2017 οι συνδρομητές της CYTA θεωρούν στενά υποκατάστατα τα προϊόντα της WIND όταν επιλέγουν να αλλάξουν πάροχο δεδομένου ότι ο συντελεστής εκτροπής τους είναι μεγαλύτερος του αναμενόμενου βάσει των μεριδίων αγοράς της WIND.

(179.) Αντίστοιχα, στην έρευνα καταναλωτών που διεξήγαγε η EETT δεν μπορούν να εξαχθούν συμπεράσματα σχετικά με τους πελάτες κινητής της CYTA λόγω του πολύ μικρού δείγματος πελατών CYTA, το οποίο οφείλεται στη χαμηλή συνδρομητική της βάση.

Δυνατότητα πελατών για αλλαγή προμηθευτή/παρόχου

(180.) Με την εφαρμογή των διατάξεων του Κανονισμού Φορητότητας της EETT αναφορικά με τις διαδικασίες αλλαγής παρόχου, δόθηκε από το 2004 η δυνατότητα στους συνδρομητές για αλλαγή παρόχου, διατηρώντας τον συνδρομητικό τους αριθμό.

Την περίοδο 2011-2014 παρατηρήθηκαν από την πλευρά των παρόχων κινητής τηλεφωνίας αυξημένα ποσοστά απόρριψης αιτήσεων φορητότητας τα οποία μειώθηκαν σημαντικά από το 2015 (βλ. Πίνακα παρακάτω).

Πίνακας 30: Ο λόγος απορρίψεων αιτήσεων φορητότητας προς υλοποιημένες αιτήσεις φορητότητας ανά εταιρία κινητής τηλεφωνίας

Donor	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
COSM	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
CYTM					[...]	[...]	[...]	[...]
STET	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
VODA	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

Πηγή: Στοιχεία από την Εθνική Βάση Δεδομένων Αναφοράς για τη Φορητότητα (ΕΒΔΑΦ)

(181.) Ωστόσο, παράλληλα με τη σημαντική μείωση του ποσοστού απορρίψεων αιτήσεων φορητότητας από το 2015, παρατηρήθηκε σημαντική αύξηση του ποσοστού ακυρώσεων αιτήσεων φορητότητας από το 2015 συγκριτικά με τα προηγούμενα έτη (βλ. Πίνακα 32) και σημαντική μείωση του πλήθους των αριθμών κινητής τηλεφωνίας που μεταφέρονται ετησίως (βλ. Πίνακα 33), όπως και του πλήθους των αιτήσεων φορητότητας αριθμών κινητής τηλεφωνίας που υποβάλλονται ετησίως. Έτσι το 2017 είχαμε περίπου 1 στις 3 υποβληθείσες αιτήσεις φορητότητας να ακυρώνεται.

Πίνακας 31: Ο λόγος ακυρώσεων αιτήσεων φορητότητας προς υποβληθείσες αιτήσεις φορητότητας ανά εταιρία κινητής (Πηγή: Στοιχεία από την ΕΒΔΑΦ)

Donor	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
COSM	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
CYTM					[...]	[...]	[...]	[...]
STET	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
VODA	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

Πίνακας 32: Η εξέλιξη των μεταφερθέντων αριθμών κινητής τηλεφωνίας

Έτος	Κινητή τηλεφωνία	
	Πλήθος αριθμών	Αθροιστικά
2004	16.123	16.123
2005	49.641	65.764
2006	117.767	183.531
2007	358.517	542.048
2008	362.601	904.649
2009	486.815	1.391.464
2010	648.074	2.039.538
2011	506.413	2.545.951
2012	459.941	3.005.892
2013	589.368	3.595.260
2014	495.032	4.090.292
2015	456.247	4.546.539
2016	399.763	4.946.302
2017	314.845	5.261.147

Συμπέρασμα

(182.) Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, η ΕΕΤΤ καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η προτεινόμενη συναλλαγή δεν είναι πιθανό να εμποδίσει τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό στη λιανική αγορά κινητής τηλεφωνίας.

3.4.5. Πιθανές Αγορές για λιανική παροχή πολλαπλών συνδυαστικών υπηρεσιών.

(183.) Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν έχει ορίσει διακριτή αγορά συνδυαστικών πακέτων και αφήνει ανοικτό το σχετικό ορισμό. Παρόλα αυτά, στο στάδιο της εκτίμηση της ανταγωνιστικής επίπτωσης προβαίνει σε σχετική εξέταση για τους πιθανούς συνδυασμούς υπηρεσιών. Η ΕΕΤΤ στην παρούσα εξέταση κρίνει σκόπιμο να εξεταστούν τόσο οι ευρύτερες δυνατότητες συνδυασμού με βάση το δίκτυο παροχής υπηρεσιών (ήτοι κατηγορία συνδυασμού υπηρεσιών σταθερής - Fixed multiple play και κατηγορία συνδυασμού υπηρεσιών σταθερής και κινητής - Fixed- mobile multiple play) καθώς και οι επιμέρους πιθανές αγορές συνδυαστικών πακέτων, που εντάσσονται στις δύο ως άνω ευρύτερες κατηγορίες, οι οποίες σύμφωνα με την ανωτέρω ανάλυσή της, είναι επηρεαζόμενες από τη γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση. Στον Πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι πέντε πιθανές αγορές για τις οποίες θα εκτιμηθεί η ανταγωνιστική επίπτωση.

Πίνακας 33: Πιθανές Αγορές

1) Συνδυασμοί κατηγορίας Fixed multiple play	2) Συνδυασμός σταθερής πρόσβασης/τηλεφωνίας και σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης (FT & FBB)
3) Συνδυασμοί κατηγορίας Fixed – Mobile multiple play	4) Συνδυασμός σταθερής πρόσβασης/τηλεφωνίας, σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης και υπηρεσιών κινητής (FT & FBB & MOB)
	5) Συνδυασμός σταθερής πρόσβασης/τηλεφωνίας, σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης, υπηρεσιών κινητής και υπηρεσιών τηλεόρασης (FT & FBB & TV & MOB)

(184.) Στον Πίνακα που ακολουθεί περιλαμβάνονται στοιχεία για τον αριθμό συνδρομητών της των εταιρειών VODAFONE και CYTA σε συνδυαστικά πακέτα. Σύμφωνα με τα στοιχεία του εν λόγω Πίνακα, η συντριπτική πλειοψηφία των συνδρομητών σταθερής της Vodafone και της Cyta προμηθεύονται υπηρεσίες σταθερής εντός συνδυαστικών πακέτων. Από την άλλη, η συντριπτική πλειοψηφία των συνδρομητών κινητής της Vodafone δεν συνδυάζει την παροχή των εν λόγω υπηρεσιών εντός κάποιου πακέτου, ενώ, όπως έχει αναφερθεί και ανωτέρω, ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό των συνδρομητών κινητής της Cyta αγοράζει συνδυαστικά τις εν λόγω υπηρεσίες.

Πίνακας 34: Συμμετοχή Συνδρομών Σταθερής και Κινητής Τηλεφωνίας των εταιρειών VODAFONE και CYTA σε συνδυαστικά πακέτα

	Σταθερή Τηλεφωνία	H1 2015	H2 2015	H1 2016	H2 2016	H1 2017
VODAFONE	Συνδρομές εντός συνδυαστικών πακέτων	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
	Συνδρομές εκτός συνδυαστικών πακέτων	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
	% Συνδρομών εκτός Συνδυαστικών Πακέτων	[5-10]%	[5-10]%	[5-10]%	[5-10]%	[0-5]%
	Σύνολο συνδρομών	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
CYTA	Συνδρομές εντός συνδυαστικών πακέτων	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
	Συνδρομές εκτός συνδυαστικών πακέτων	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
	% Συνδρομών εκτός Συνδυαστικών Πακέτων	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%
	Σύνολο συνδρομών	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

	Κινητή Τηλεφωνία	H1 2015	H2 2015	H1 2016	H2 2016	H1 2017
VODAFONE	Συνδρομές εντός συνδυαστικών πακέτων	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
	Συνδρομές εκτός συνδυαστικών πακέτων	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
	% Συνδρομών εκτός Συνδυαστικών Πακέτων	[85-95]%	[85-95]%	[85-95]%	[85-95]%	[85-95]%
	Σύνολο συνδρομών	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
CYTA	Συνδρομές εντός συνδυαστικών πακέτων	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
	Συνδρομές εκτός συνδυαστικών πακέτων	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
	% Συνδρομών εκτός Συνδυαστικών Πακέτων	[35-45]%	[35-45]%	[35-45]%	[55-65]%	[35-45]%
	Σύνολο συνδρομών	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

Πηγή: EETT από απολογιστικά στοιχεία που υποβάλλουν σε εξαμηνιαία βάση οι πάροχοι. Στην VODAFONE έχουν προσμετρηθεί και οι συνδρομές της HOL.

3.4.5.1. Πιθανή Αγορά για λιανική παροχή πολλαπλών συνδυαστικών υπηρεσιών σταθερής

Ισχυρισμοί της γνωστοποιούσας και των ανταγωνιστών

(185.) Η γνωστοποιούσα δεν έχει προβεί σε τέτοιο ορισμό αλλά σε ορισμό των μεμονωμένων περιπτώσεων συνδυασμού που εντάσσονται στη συγκεκριμένη κατηγορία συνδυασμών.

Η θέση της ΕΕΤΤ

Μερίδια Αγοράς και Επίπεδα Συγκέντρωσης

(186.) Σε μια πιθανή αγορά συνδυαστικών πακέτων σταθερής που δεν προσφέρουν υπηρεσίες κινητής τηλεφωνίας, δηλαδή της κατηγορίας «Fixed multiple play» το

αθροιστικό μερίδιο της VODAFONE και της CYTA θα ήταν στην περιοχή του [15- 25]% όπως φαίνεται στον επόμενο πίνακα. Κατά συνέπεια, το αθροιστικό μερίδιο βρίσκεται κάτω από το όριο του 25%, που ορίζεται στην παράγραφο 18 των κατευθυντήριων γραμμών για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων ως σημείο αναφοράς για το αν μια προτεινόμενη συγκέντρωση είναι πιθανό να εμποδίσει τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό. Τα επίπεδα του δείκτη HHI και της μεταβολής του («δέλτα») μετά την προτεινόμενη συναλλαγή κυμαίνονται πάνω από τα όρια που ορίζονται στην παράγραφο 20 των σχετικών κατευθυντήριων γραμμών. Στη συνέχεια η ΕΕΤΤ αναλύει τους άλλους παράγοντες που αναφέρονται στις κατευθυντήριες γραμμές για τις οριζόντιες συγκεντρώσεις.

Πίνακας 35: Μερίδια Αγοράς και Δείκτες Συγκέντρωσης στην πιθανή αγορά λιανικής παροχής υπηρεσιών συνδυαστικών πακέτων «Fixed Multiple Play»

Μερίδια Αγοράς	Α' εξάμηνο 2015	Β' εξάμηνο 2015	Α' εξάμηνο 2016	Β' εξάμηνο 2016	Α' εξάμηνο 2017	Μετά την Εξαγορά
VODAFONE	[10-15]%	[10-15]%	[10-15]%	[10-15]%	[10-15]%	[15-25]%
CYTA	[10-15]%	[10-15]%	[10-15]%	[10-15]%	[5-10]%	
FORTHNET	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%
COSMOTE	[35-45]%	[35-45]%	[35-45]%	[45-55]%%	[45-55]%%	[45-55]%%
WIND	[10-15]%	[10-15]%	[10-15]%	[10-15]%	[10-15]%	[10-15]%
Σύνολο	100%	100%	100%	100%	100%	100,0%

	Α' εξάμηνο 2015	Β' εξάμηνο 2015	Α' εξάμηνο 2016	Β' εξάμηνο 2016	Α' εξάμηνο 2017	Μετά την Εξαγορά
HHI	2827	2828	2819	2876	2899	3136

Πηγή: ΕΕΤΤ από απολογιστικά στοιχεία συνδρομών που υποβάλλουν σε εξαμηνιαία βάση οι πάροχοι. Στην VODAFONE έχουν προσμετρηθεί και οι συνδρομές της HOL.

Οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις είναι άμεσοι ανταγωνιστές

(187.) Η ΕΕΤΤ δεν έχει στη διάθεση της στοιχεία προκείμενου να εξάγει ασφαλή συμπεράσματα σχετικά με την ύπαρξη στενής υποκαταστασιμότητας μεταξύ των συνδυαστικών υπηρεσιών σταθερής που προσφέρουν οι δύο συμμετέχουσες. Παρόλα αυτά, λαμβανομένου υπόψη του ποσοστού των συνδρομητών της Vodafone και της WIND, που δεν αγοράζουν συνδυαστικές υπηρεσίες σταθερής, είναι κάτω του 5%, η ΕΕΤΤ εκτιμά ότι, τα συμπεράσματα της ανωτέρω ανάλυσης στη λιανική αγορά σταθερής πρόσβασης, σχετικά με τους συντελεστές εκτροπής, ισχύουν σε μεγάλο βαθμό και για τη πιθανή λιανική αγορά συνδυασμού υπηρεσιών σταθερής και μπορεί να υποστηριχθεί ότι οι συνδρομητές της Vodafone δεν θεωρούν τα προϊόντα της CYTA ως στενά υποκατάστατα αυτών που προσφέρει η Vodafone.

Δυνατότητα πελατών για αλλαγή προμηθευτή/παρόχου

(188.) Δεδομένου ότι όλα τα συνδυαστικά πακέτα σταθερής περιλαμβάνουν υπηρεσίες σταθερής πρόσβασης, η ανάλυση που διεξήγαγε η ΕΕΤΤ ανωτέρω στη λιανική αγορά σταθερής πρόσβασης στην υπό-ενότητα «Δυνα-

τότητα πελατών για αλλαγή προμηθευτή/παρόχου» ισχύει και για τη πιθανή λιανική αγορά παροχής συνδυασμού υπηρεσιών σταθερής.

Η οντότητα που θα προκύψει μπορεί να εμποδίσει την επέκταση των δραστηριοτήτων των ανταγωνιστών

(189.) Όπως έχει αναλυθεί και ανωτέρω, δεδομένου ότι στην εν λόγω πιθανή αγορά δραστηριοποιούνται, πέρα από την οντότητα που θα προκύψει, άλλοι 3 πάροχοι, δεν πιθανολογείται πως η νέα οντότητα θα είναι σε θέση να εμποδίσει την επέκταση των δραστηριοτήτων των ανταγωνιστών στην αγορά λιανικής παροχής συνδυασμού υπηρεσιών σταθερής. Αυτό συμβαίνει γιατί στην ρυθμιζόμενη από την ΕΕΤΤ αγορά χονδρικής τοπικής σταθερής πρόσβασης⁸¹ που αποτελεί την ανάντη αγορά για την παροχή λιανικής σταθερής πρόσβασης και σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης, δραστηριοποιείται επί του παρόντος βασικά ο ΟΤΕ δυνάμει του δικτύου πρόσβασης χαλκού που διαθέτει. Επιπλέον, η παρούσα και μελλοντική ανάπτυξη δικτύων οπτικών ινών διενεργείται τόσο από τη

81 Απόφαση ΕΕΤΤ 792/07/22-12-2016 (ΦΕΚ 4505/Β' /30.12.2016) «Ορισμός Εθνικής αγοράς χονδρικής τοπικής πρόσβασης σε σταθερή θέση, καθορισμός επιχειρήσεων με σημαντική ισχύ στην εν λόγω αγορά και υποχρεώσεις αυτών (4ος Κύκλος Ανάλυσης)».

Vodafone όσο και από τον ΟΤΕ (στο μεγαλύτερο βαθμό) και την WIND. Αναφορικά με τις υπηρεσίες τηλεοπτικού περιεχομένου σημειώνεται ότι και οι τέσσερις πάροχοι που θα παραμείνουν στην αγορά έχουν τη δυνατότητα να τις παρέχουν συνδυαστικά με τις υπηρεσίες σταθερής. Συνεπώς, δεν διαφαίνεται ότι η υπό εξέταση συγκέντρωση δύναται να εμποδίσει την επέκταση των δραστηριοτήτων των ανταγωνιστών στην εν λόγω αγορά.

Η συγκέντρωση καταργεί έναν σημαντικό παράγοντα ανταγωνισμού

(190.) Στην αγορά λιανικής παροχής συνδυασμού υπηρεσιών σταθερής η καινοτομία αποτελεί σημαντικό παράγοντα ανταγωνισμού. Οι επενδύσεις στην ανάπτυξη τηλεπικοινωνιακών δικτύων και, συνακόλουθα, νέων προϊόντων πρόσβασης στο διαδίκτυο σε υψηλότερες πραγματικές, όχι μόνο ονομαστικές, ταχύτητες αποτελεί στόχο της ΕΕ και εντάσσεται στην Στρατηγική Ψηφιακή Αγορά (Digital Single Market)⁸². Όπως έχει ήδη αναφερθεί, η CYTA, τα τελευταία χρόνια, δεν συμμετείχε στη διαδικασία κατανομής/ανάθεσης περιοχών από την ΕΕΤΤ, για τις επενδύσεις σε δίκτυα NGA, συμπεριλαμβανομένης της τεχνολογίας VDSL Vectoring. Αντίθετα, οι ΟΤΕ, Vodafone, Wind επενδύουν σε δίκτυα υψηλότερων ταχυτήτων και συγκεκριμένα σε δίκτυα NGA (συμπεριλαμβανομένης και της τεχνολογίας του VDSL vectoring). Οι επενδύσεις σε οπτικά δίκτυα σε μεγαλύτερη εγγύτητα προς τα σημεία συγκέντρωσης των υποβρόχων και προς τον καταναλωτή, καθώς και η ανάπτυξη δικτύου οπτικής ίνας απευθείας σε κτίρια επιχειρήσεων ή καταναλωτών αποτελούν στρατηγικό στόχο αυτών των παρόχων. Επιπλέον, από τα ιστορικά στοιχεία προκύπτει ότι ενώ ο αριθμός των συνδρομητών που προμηθεύεται πακέτα συνδυασμού υπηρεσιών σταθερής αυξάνεται συνολικά στην αγορά, ο αριθμός των συνδρομητών που προμηθεύεται αυτά τα πακέτα από τη CYTA μειώνεται. Επομένως, η CYTA δε μπορεί να θεωρηθεί ότι αποτελεί σημαντικό παράγοντα ανταγωνισμού στην εν λόγω αγορά. Επιπροσθέτως, όπως έχει αναφερθεί και ανωτέρω, σύμφωνα με στοιχεία έρευνας που κατατέθηκαν στο πλαίσιο τη γνωστοποίησης, η CYTA καταλαμβάνει την τελευταία θέση μεταξύ των παρόχων στη συνολική ικανοποίηση πελατών σε θέματα που αφορούν την ταχύτητα και την αξιοπιστία του σταθερού δικτύου.

Εμπόδια Εισόδου

(191.) Η γνωστοποιούσα θεωρεί ότι το πιο σημαντικό εμπόδιο εισόδου στην αγορά τηλεπικοινωνιών είναι το υψηλό ποσό κεφαλαιουχικής δαπάνης που χρειάζεται για την αγορά του απαραίτητου εξοπλισμού για ασύρματη και ενσύρματη επικοινωνία και την πρόσβαση σε υποδομές (μισθωμένες ή ιδιόκτητες). Παράλληλα, ο υψηλός ανταγωνισμός (πχ. μαζικές διαφημιστικές καμπάνιες, πόλεμος τιμών) και το υψηλό κόστος απόκτησης πελατών αποτελούν τροχοπέδη για την εισαγωγή στην αγορά. Επιπλέον, η γνωστοποιούσα σημειώνει ότι απαιτούνται ξεχωριστές και διαφορετικές υποδομές/υπηρεσίες για κάθε πάροχο, συνεπώς ένας πάροχος θα πρέπει να αναπτύξει υποδομές είτε ιδιόκτητες είτε μισθωμένες και να

⁸² Connectivity for a European Gigabit Society, <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/policies/improving-connectivity-and-access>.

διασυνδεθεί με το δίκτυο του ΟΤΕ και των υπόλοιπων παρόχων προκειμένου να ξεκινήσει την παροχή υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας και ευρυζωνικής πρόσβασης. Η γνωστοποιούσα σημειώνει ότι απαιτούνται μεγάλες επενδύσεις στα δίκτυα NGA, με μακρύ χρονικό ορίζοντα απόσβεσης της επένδυσης, προκειμένου να επιτευχθεί εγκατάσταση μεγάλου αριθμού καμπίων ενεργού εξοπλισμού και ανάπτυξη πολλών χιλιομέτρων οπτικών δικτύων. Επιπλέον, η γνωστοποιούσα εκτιμά ότι λόγω της ευρύτερης οικονομικής κατάστασης και των συνθηκών της Ελληνικής αγοράς, θεωρείται μάλλον απίθανη η δραστηριοποίηση νέων παικτών στις αγορές μεγάλης κλίμακας. Πιθανότερη είναι η περαιτέρω δραστηριοποίηση σε μικρές αγορές (niche markets) από παρόχους VoIP και παρόχους MVNO.

(192.) Οι ανταγωνιστές σε σχετική απάντηση τους αναφέρουν ότι η είσοδος και η επέκταση των παρόχων στην τηλεπικοινωνιακή αγορά επηρεάζονται από: α) το κόστος επένδυσης και τα μη ανακτήσιμα κόστη που απαιτούνται για την έναρξη παροχής υπηρεσιών, β) την ανάγκη επίτευξης οικονομικών κλίμακας, γ) τυχόν ρυθμιστικές υποχρεώσεις και δ) το αναγκαίο χρονικό διάστημα για την εγκατάσταση ενός νέου παρόχου. Σημειώνουν δε ότι η ex ante ρύθμιση έχει ελαττώσει τους ανωτέρω παράγοντες. Επιπλέον, σημειώνεται ότι το δυσμενές μακροοικονομικό περιβάλλον και η μειούμενη αγοραστική δύναμη των καταναλωτών (όπως αντανακλάται στο μειωμένο κύκλο εργασιών της αγοράς και στην έξοδο παρόχων από αυτήν) αποτελούν ανασταλτικούς παράγοντες για είσοδο νέων παρόχων..

(193.) Εντούτοις, η απόκτηση ιδιόκτητης τηλεπικοινωνιακής υποδομής ενέχει σημαντικά κόστη και η προσφορά στον τελικό καταναλωτή προηγμένων υπηρεσιών (πχ. FTTH) μέσω ιδιόκτητων υποδομών απαιτεί πολύ μεγάλες επενδύσεις.

Η ΕΕΤΤ εκτιμά ότι η είσοδος νεοεισερχόμενου παρόχου είναι αρκετά αμφίβολη. Τα τελευταία 10 χρόνια δεν έχει εισέλθει νέος ισχυρός ανταγωνιστής στην αγορά. Παράλληλα, η απόδοση των επενδυμένων κεφαλαίων σε υποδομές χρειάζεται χρόνο, ειδικά σε αγορές με καθιερωμένους παρόχους, καθώς απαιτείται η απόκτηση μιας σημαντικής πελατειακής βάσης για να καταστεί εφικτή η απόσβεση των επενδύσεων. Η μόνη νέα σημαντική είσοδος σε αγορά καταγράφεται στις πιθανές αγορές πολλαπλών συνδυαστικών υπηρεσιών που περιλαμβάνουν υπηρεσίες συνδρομητικής τηλεόρασης όπου πρόσφατα η WIND ανακοίνωσε την παροχή υπηρεσιών τηλεοπτικού περιεχομένου.

(194.) Παρόμοια συμπεράσματα έχει καταγράψει και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά την εξέταση υποθέσεων σε διάφορες χώρες της ΕΕ όπου η είσοδος κάποιου νεοεισερχόμενου παρόχου κρίνεται αρκετά αμφίβολη λόγω των πολύ υψηλών εμποδίων εισόδου⁸³.

Συμπέρασμα

(195.) Βάσει της ανωτέρω ανάλυσης, η ΕΕΤΤ εκτιμά ότι η γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση δεν θα παρακωλύσει τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό στην λιανική αγορά συνδυασμού υπηρεσιών σταθερής με τη δημιουργία ή την ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης.

⁸³ Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M. 7978op.cit., παρ 350.

3.4.5.2. Πιθανή Αγορά για λιανική παροχή πολλαπλών συνδυαστικών υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας και σταθερής διαδικτυακής πρόσβασης.

Ισχυρισμοί της γνωστοποιούσας και των ανταγωνιστών

(196.) Η γνωστοποιούσα αναφέρει ως επηρεαζόμενη την αγορά Δ.2, Αγορά παροχής συνδυαστικών υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας και ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο, στην οποία βάσει συνδρομών του 2016 (ελλείψει στοιχείων εσόδων), η νέα οντότητα θα κατέχει μερίδιο [25-35]% [V: [10-15]% + C: [10-15]%]. Σύμφωνα με τη γνωστοποιούσα, η συγκεκριμένη αγορά είναι οριζόντια επηρεαζόμενη αγορά, βάσει του ορισμού του Τμήματος 6 iii. της υπ' αριθ. 558/VII/2013 απόφασης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (Θέμα: Καθορισμός, σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 5 και 6 του ν. 3959/2011, του ειδικότερου περιεχομένου της γνωστοποίησης συγκέντρωσης επιχειρήσεων, κατ' άρθρα 5-10 του ν. 3959/2011), όπως προκύπτει από τα μερίδια των συμμετεχουσών επιχειρήσεων.

(197.) Η γνωστοποιούσα εκτιμά ότι ο ΟΤΕ διατηρεί και πάλι την πρώτη θέση με μερίδια αγοράς αισθητά υψηλότερα τους άλλους παρόχους λόγω της δεσπόζουσας θέσης που ιστορικά κατέχει στις αγορές σταθερής, οι οποίες παρέχονται συνδυαστικά με υπηρεσίες διαδικτύου στην αγορά Δ.2, ενώ παραμένουν στην αγορά τόσο η WIND Hellas όσο και η FORTHNET, ως εναλλακτικοί πάροχοι υπηρεσιών υψηλής ποιότητας.

(198.) Επιπλέον, με την προτεινόμενη συγκέντρωση δεν καταργείται σημαντικός ανταγωνιστικός παράγοντας της αγοράς. Η υπό εξαγορά εταιρία έχει μεν κάποιο μερίδιο αγοράς στις εξεταζόμενες αγορές, που στην αγορά Δ.2 φτάνει στο ανώτατο [10-15]% (στοιχεία 2016), ωστόσο δεν αποτελεί "maverick"⁸⁴, αφού δεν φέρει τα απαιτούμενα χαρακτηριστικά, ούτε και εμπορική και τιμολογιακή πολιτική τέτοιου είδους.

(199.) Επιπλέον, η γνωστοποιούσα στο Σημείωμα της αναφέρει πως [...]

(200.) [...]

(201.) [...]

(202.) [...]

(203.) [...]

(204.) [...]

(205.) [...]

(206.) [...]

Η θέση της ΕΕΤΤ

Μερίδια Αγοράς και Επίπεδα Συγκέντρωσης

(207.) Σε μια πιθανή αγορά συνδυαστικών πακέτων σταθερής τηλεφωνίας και σταθερής διαδικτυακής πρόσβασης το αθροιστικό μερίδιο της VODAFONE και της CYTA θα ήταν στην περιοχή του [25-35]% όπως φαίνεται στον επόμενο πίνακα. Κατά συνέπεια, το αθροιστικό μερίδιο βρίσκεται πάνω από το όριο του 25% που ορίζεται στην παράγραφο 18 των κατευθυντήριων γραμμών για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων ως σημείο αναφοράς για το αν μια προτεινόμενη συγκέντρωση είναι πιθανό να εμποδίσει τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό. Επίσης, τα επίπεδα του δείκτη HHI και της μεταβολής του («δέλτα») μετά την προτεινόμενη συναλλαγή κυμαίνονται πάνω από τα όρια που ορίζονται στην παράγραφο 20 των σχετικών κατευθυντήριων γραμμών. Σημειώνεται, ότι στην εν λόγω πιθανή αγορά, πέρα από τη Vodafone και τη CYTA, δραστηριοποιούνται ο ΟΤΕ, ο οποίος είναι πρώτος με μερίδιο της τάξεως του [45-55]%, η WIND και η Forthnet με μερίδια της τάξεως του [15-25]% και [10-15]% αντίστοιχα. Στη συνέχεια, η ΕΕΤΤ αναλύει τους άλλους παράγοντες που αναφέρονται στις κατευθυντήριες γραμμές για τις οριζόντιες συγκεντρώσεις.

Πίνακας 36: Μερίδια και Δείκτες Συγκέντρωσης στην πιθανή αγορά λιανικής παροχής υπηρεσιών συνδυαστικών πακέτων Σταθερής Τηλεφωνίας και Σταθερής Ευρυζωνικής Πρόσβασης

Μερίδια Αγοράς	Α' εξάμηνο 2015	Β' εξάμηνο 2015	Α' εξάμηνο 2016	Β' εξάμηνο 2016	Α' εξάμηνο 2017	Μετά την Εξαγορά
VODAFONE	[10-15]%	[10-15]%	[15-25]%	[10-15]%	[15-25]%	[25-35]%
CYTA	[15-25]%	[15-25]%	[10-15]%	[10-15]%	[10-15]%	
FORTHNET	[10-15]%	[10-15]%	[10-15]%	[10-15]%	[10-15]%	[10-15]%
COSMOTE	[35-45]%	[35-45]%	[35-45]%	[35-45]%	[45-55]%	[45-55]%
WIND	[10-15]%	[15-25]%	[10-15]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%
Σύνολο	100%	100%	100%	100%	100%	100%

⁸⁴ Στην οικονομική βιβλιογραφία (βλ. εντελώς ενδεικτικά Κατσουλάκο, εις Δίκαιο του ελεύθερου ανταγωνισμού, 2013, § 2 αριθ. 266, Massimo Motta, Competition Policy, Theory and Practice, Cambridge University Press, 2004, σελ. 143) ως επιχείρηση maverick ορίζεται η επιχείρηση «η οποία εμφανίζει ουσιαστικές διαφορές σε σχέση με τις ανταγωνίστριές της (για παράδειγμα επειδή έχει διαφορετικό προεξοφλητικό επιτόκιο, έχει σημαντικά διαφορετικό δυναμικό ή έχει μικρότερο χαρτοφυλάκιο εμπορικών σημάτων) [...] επιχειρήσεις με μικρό δυναμικό και μικρά μερίδια αγοράς που βρίσκονται στο στάδιο της επέκτασης μπορούν να συμπεριφερθούν σαν maverick επιχειρήσεις (τουλάχιστον κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου που υφίσταται η επέκταση) υπό την έννοια ότι θα ήταν εξαιρετικά απίθανο να εισέλθουν σε μια συμπαγειακή συμφωνία. Η ύπαρξη επομένως τέτοιων επιχειρήσεων εμποδίζει την επίτευξη συμπαγειακής».

	Α' εξάμηνο 2015	Β' εξάμηνο 2015	Α' εξάμηνο 2016	Β' εξάμηνο 2016	Α' εξάμηνο 2017	Μετά την Εξαγορά
HHI	2685	2587	2715	2761	2813	3177

Πηγή: EETT από απολογιστικά στοιχεία συνδρομών που υποβάλλουν σε εξαμηνιαία βάση οι πάροχοι. Στην VODAFONE έχουν προσμετρηθεί και οι συνδρομές της HOL.

Οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις είναι άμεσοι ανταγωνιστές

(208.) Όπως αναφέρεται και ανωτέρω, η EETT δεν έχει στη διάθεση της στοιχεία ούτως ώστε να διεξάγει την ανάλυση, προκείμενου να συνάγει ασφαλή συμπεράσματα, σχετικά με την ύπαρξη στενής υποκαταστασιμότητας μεταξύ των υπηρεσιών που προσφέρουν οι δύο συμμετέχοντες. Παρόλα αυτά, δεδομένου ότι το 75% των συνδρομητών σταθερής τηλεφωνίας προμηθεύεται και υπηρεσίες σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης με μορφή συνδυαστικού πακέτου, τα συμπεράσματα της ανωτέρω ανάλυσης στη λιανική αγορά σταθερής πρόσβασης σχετικά με τους συντελεστές εκτροπής ισχύουν σε μεγάλο βαθμό και για τη λιανική αγορά συνδυασμού υπηρεσιών σταθερής πρόσβασης/τηλεφωνίας και σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης/τηλεφωνίας και υποστηρίζεται ότι οι συνδρομητές της Vodafone δεν θεωρούν τα προϊόντα της CYTA ως στενά υποκατάστατα αυτών που προσφέρει η Vodafone.

Δυνατότητα πελατών για αλλαγή προμηθευτή/παρόχου (209.) Δεδομένου ότι, όλα τα συνδυαστικά πακέτα σταθερής περιλαμβάνουν υπηρεσίες σταθερής πρόσβασης, η ανάλυση που διεξήγαγε η EETT, ανωτέρω στη λιανική αγορά σταθερής πρόσβασης στην υπό-ενότητα «Δυνατότητα πελατών για αλλαγή προμηθευτή/παρόχου», ισχύει και για τη πιθανή λιανική αγορά παροχής συνδυασμού υπηρεσιών σταθερής πρόσβασης/τηλεφωνίας και σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης.

Η οντότητα που θα προκύψει μπορεί να εμποδίσει την επέκταση των δραστηριοτήτων των ανταγωνιστών

(210.) Όπως έχει αναλυθεί και ανωτέρω, δεδομένου ότι στην εν λόγω πιθανή αγορά δραστηριοποιούνται, πέρα από την οντότητα που θα προκύψει, άλλοι 3 πάροχοι, δεν πιθανολογείται πως η νέα οντότητα θα είναι σε θέση να εμποδίσει την επέκταση των δραστηριοτήτων των ανταγωνιστών στην αγορά λιανικής παροχής συνδυασμού υπηρεσιών σταθερής. Αυτό συμβαίνει γιατί στην ρυθμιζόμενη από την EETT αγορά χονδρικής τοπικής σταθερής πρόσβασης⁸⁵, που αποτελεί την ανάντη αγορά για την παροχή λιανικής σταθερής πρόσβασης και σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης, δραστηριοποιείται επί του παρόντος βασικά ο ΟΤΕ δυνάμει του δικτύου πρόσβασης χαλκού που διαθέτει. Επιπλέον, η παρούσα και μελλοντική ανάπτυξη δικτύων οπτικών ινών διενεργείται τόσο από τη Vodafone όσο και από τον ΟΤΕ (στο μεγαλύτερο βαθμό) και την WIND. Συνεπώς, δεν διαφαίνεται ότι η υπό εξέταση συγκέντρωση δύναται να εμποδίσει

⁸⁵ Απόφαση EETT 792/07/22-12-2016 (ΦΕΚ 4505/Β'/30.12.2016) «Ορισμός Εθνικής αγοράς χονδρικής τοπικής πρόσβασης σε σταθερή θέση, καθορισμός επιχειρήσεων με σημαντική ισχύ στην εν λόγω αγορά και υποχρεώσεις αυτών (4ος Κύκλος Ανάλυσης)».

την επέκταση των δραστηριοτήτων των ανταγωνιστών στην εν λόγω αγορά.

Η συγκέντρωση καταργεί έναν σημαντικό παράγοντα ανταγωνισμού

(211.) Στην αγορά λιανικής παροχής συνδυασμού υπηρεσιών σταθερής η καινοτομία αποτελεί σημαντικό παράγοντα ανταγωνισμού. Οι επενδύσεις στην ανάπτυξη τηλεπικοινωνιακών δικτύων και, συνακόλουθα, νέων προϊόντων πρόσβασης στο διαδίκτυο σε υψηλότερες πραγματικές, όχι μόνο ονομαστικές, ταχύτητες αποτελούν στόχο της ΕΕ και εντάσσεται στην Στρατηγική Ψηφιακή Αγορά (Digital Single Market)⁸⁶. Όπως έχει ήδη αναφερθεί, η CYTA, τα τελευταία χρόνια, δεν συμμετείχε στη διαδικασία κατανομής/ανάθεσης περιοχών από την EETT, για τις επενδύσεις σε δίκτυα NGA, συμπεριλαμβανομένης της τεχνολογίας VDSL Vectoring και όπως αναφέρεται στο κείμενο της γνωστοποίησης, η CYTA δεν έχει προβεί σε καμία ενέργεια με σκοπό τη διασύνδεσή της με παρόχους που συμμετέχουν στην εν λόγω διαδικασία. Αντίθετα, οι ΟΤΕ, Vodafone, Wind, επενδύουν σε δίκτυα υψηλότερων ταχυτήτων και συγκεκριμένα σε δίκτυα NGA (συμπεριλαμβανομένης και της τεχνολογίας του VDSL vectoring). Οι επενδύσεις σε οπτικά δίκτυα σε μεγαλύτερη εγγύτητα προς τα σημεία συγκέντρωσης των υποβρόχων και προς τον καταναλωτή, καθώς και η ανάπτυξη δικτύου οπτικής ίνας απευθείας σε κτίρια επιχειρήσεων ή καταναλωτών αποτελούν στρατηγικό στόχο αυτών των παρόχων.

(212.) Επιπλέον, από τα ιστορικά στοιχεία προκύπτει ότι ενώ ο αριθμός των συνδρομητών που προμηθεύεται πακέτα συνδυασμού υπηρεσιών σταθερής πρόσβασης/τηλεφωνίας και σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης αυξάνεται συνολικά στην αγορά, ο αριθμός των συνδρομητών που προμηθεύεται αυτά τα πακέτα από τη CYTA μειώνεται. Επιπροσθέτως, όπως έχει αναφερθεί και ανωτέρω, σύμφωνα με στοιχεία έρευνας που κατατέθηκαν στο πλαίσιο τη γνωστοποίησης, η CYTA καταλαμβάνει την τελευταία θέση μεταξύ των παρόχων στη συνολική ικανοποίηση πελατών σε θέματα που αφορούν την ταχύτητα και την αξιοπιστία του σταθερού δικτύου. Επομένως, η CYTA δε μπορεί να θεωρηθεί ότι αποτελεί σημαντικό παράγοντα ανταγωνισμού στην εν λόγω πιθανή αγορά.

Συμπέρασμα

(213.) Βάσει της ανωτέρω ανάλυσης, η EETT εκτιμά ότι η γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση δεν θα παρακωλύσει τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό στην λιανική αγορά συνδυασμού υπηρεσιών σταθερής πρόσβασης/τηλεφωνίας και σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης με τη δημιουργία ή την ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης.

⁸⁶ Connectivity for a European Gigabit Society, <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/policies/improving-connectivity-and-access>.

3.4.5.3. Πιθανή Αγορά για λιανική παροχή πολλαπλών συνδυαστικών υπηρεσιών σταθερής – κινητής

Ισχυρισμοί της γνωστοποιούσας και των ανταγωνιστών (214.) Η γνωστοποιούσα δεν έχει προβεί σε ορισμό αγοράς που να περιλαμβάνει το σύνολο των συνδυαστικών υπηρεσιών σταθερής και κινητής τηλεφωνίας. Αντίθετα, αναφέρει:

- την αγορά Δ.1 παροχής συνδυαστικών υπηρεσιών μόνο σταθερής και κινητής τηλεφωνίας που σύμφωνα με τη γνωστοποιούσα δεν είναι επηρεαζόμενη, καθώς η CYTA δεν δραστηριοποιείται σε αυτήν.

- την αγορά Δ.4 παροχής συνδυαστικών υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας, ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο και κινητής τηλεφωνίας.

- την αγορά Δ.5 παροχής συνδυαστικών υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας, ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο, συνδρομητικής τηλεόρασης και κινητής τηλεφωνίας.

(215.) Σύμφωνα με τη γνωστοποιούσα, τόσο στην αγορά Δ.4 των συνδυαστικών υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας, ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο και κινητής τηλεφωνίας, όσο και στην αγορά Δ.5 των συνδυαστικών υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας, ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο, υπηρεσιών τηλεόρασης και κινητής τηλεφωνίας, δεν υφίστανται εκτιμήσεις για τα μερίδια των ανταγωνιστών της νέας οντότητας, και συγχρόνως δεν υφίστανται καθόλου στοιχεία για τα έσοδα των παρόχων, που είναι ο πλέον αντιπροσωπευτικός δείκτης της δύναμης μίας επιχείρησης στην αγορά. Με βάση τις συνδέσεις, στη μεν αγορά Δ.5 το μερίδιο της νέας οντότητας είναι οριακά υψηλότερο του 25% (συνδέσεις) [V: [15-25]% + C: [0- 5]%] για το 2016, το οποίο θεωρείται ένδειξη ότι η μία συγκέντρωση δεν είναι πιθανόν να εμποδίσει τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό. Στη δε αγορά Δ.4, το μερίδιο της νέας οντότητας είναι λίγο χαμηλότερο από [35-45]% [V: [35-45]% + C: [0-5]%] για το 2016, αλλά η αύξηση του επιπέδου συγκέντρωσης της αγοράς (το «δέλτα») συνεπεία της Συναλλαγής είναι χαμηλό και ισούται με 248 [...]. Σημειώνει δε, ότι δεν είναι δυνατόν να υπολογιστεί το ΗΗΙ στην εν λόγω αγορά ελλείψει στοιχείων.

(216.) Η γνωστοποιούσα εκτιμά ότι ο ΟΤΕ διατηρεί και πάλι την πρώτη θέση με μερίδια αγοράς αισθητά υψηλότερα από τους άλλους παρόχους λόγω της δεσπόζουσας θέσης που ιστορικά κατέχει στις αγορές σταθερής, οι οποίες παρέχονται –συνδυαστικά με άλλες υπηρεσίες– στις αγορές Δ.4 και Δ.5, ενώ υφίσταται και η WIND Hellas, η οποία αποτελούσε και προ της προτεινόμενης Συναλλαγής και θα εξακολουθήσει να αποτελεί, υψηλής δυναμικής εναλλακτικό πάροχο για τους συνδρομητές. Συνεπώς, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι δημιουργείται, συνεπεία της υπό κρίση πράξης, μία οντότητα με τέτοια διαπραγματευτική ισχύ, που να είναι σε θέση να δράσει ανεξαρτήτως των λοιπών ανταγωνιστών και να εμποδίσει την περαιτέρω επέκτασή τους ή να περιορίσει την ικανότητά τους να ανταγωνισθούν, αφού μεταξύ άλλων οι συνδρομητές της έχουν τη δυνατότητα να καταφύγουν σε τουλάχιστον δύο υψηλής δυναμικής και ισχύος από άποψης φήμης και σήματος ανταγωνιστές. Τέλος, επισημαίνεται ότι σε καμία από τις τρεις αυτές αγορές δεν προκύπτει ότι η υπό εξαγορά εταιρία (CYTA) έχει

χαρακτηριστικά τέτοια και εμπορική και τιμολογιακή πολιτική τέτοιου είδους που η αποχώρησή της από τις εν λόγω αγορές να οδηγήσει στην εξάλειψη μιας σημαντικής ανταγωνιστικής πίεσης για τα μέλη των εν λόγω αγορών. Ενδεικτικά αναφέρει ότι τα μερίδια της CYTA την περίοδο 2012-2017(Q1) δεν μεταβλήθηκαν ιδιαίτερα προς τα πάνω ενώ σε μία περίπτωση μειώθηκαν κιάλας:

- Αγορά Δ.4: από [0-5]% το 2015 που ξεκίνησε να δραστηριοποιείται στην αγορά σε [0-5]% το Α' εξάμηνο του 2017 (σε συνδέσεις).

- Αγορά Δ.5: από [0-5]% το 2015 που ξεκίνησε να δραστηριοποιείται στην αγορά σε [0-5]% το Α' εξάμηνο του 2017 (σε συνδέσεις).

(217.) Τέλος, η γνωστοποιούσα αναφέρει ότι η CYTA δραστηριοποιείται ήδη εδώ και τρία χρόνια στην αγορά κινητής τηλεφωνίας, και τα μερίδια αγοράς της παραμένουν εξαιρετικά χαμηλά στις εξεταζόμενες αγορές – ως επί το πλείστον χαμηλότερα του [0- 5]%. Τέλος, ενώ οι διαφορές στα χαρακτηριστικά των προσφερόμενων υπηρεσιών από τους παρόχους γίνονται ολοένα και πιο δυσδιάκριτες, και άρα η διαφοροποίηση των παρόχων έγκειται στην αλληλεπίδραση του συνδρομητή με τον πάροχό του σε επίπεδο εξυπηρέτησης, η CYTA φαίνεται να παρουσιάζει καθοδική πορεία στην ικανοποίηση των συνδρομητών της.

(218.) Συμπερασματικά, για τη γνωστοποιούσα, δεν αναμένεται η υπό κρίση συγκέντρωση να οδηγήσει στη δημιουργία ή ενίσχυση ατομικής δεσπόζουσας θέσης, αλλά ούτε και να καταργήσει σημαντικές ανταγωνιστικές πιέσεις στις αγορές Δ.4 και Δ.5.

Η θέση της EETT

Μερίδια Αγοράς και Επίπεδα Συγκέντρωσης

(219.) Σε μια πιθανή αγορά συνδυαστικών πακέτων όπου περιλαμβάνονται πακέτα σταθερής τηλεφωνίας και κινητής τηλεφωνίας (2-play), σταθερής τηλεφωνίας, κινητής τηλεφωνίας και σταθερής διαδικτυακής πρόσβασης (3-play), σταθερής τηλεφωνίας, κινητής τηλεφωνίας και υπηρεσιών τηλεοπτικού περιεχομένου (3-play) και σταθερής τηλεφωνίας, κινητής τηλεφωνίας, σταθερής διαδικτυακής πρόσβασης και υπηρεσιών τηλεοπτικού περιεχομένου (4-play), δηλαδή της κατηγορίας «Fixed Mobile multiple play» το αθροιστικό μερίδιο της VODAFONE και της CYTA θα ήταν στην περιοχή του [25-35]% όπως φαίνεται στον επόμενο πίνακα⁸⁷. Κατά συνέπεια, το αθροιστικό μερίδιο βρίσκεται πάνω από το όριο του 25%, που ορίζεται στην παράγραφο 18 των κατευθυντήριων γραμμών, για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων, ως σημείο αναφοράς για το αν μια προτεινόμενη συγκέντρωση είναι πιθανόν να εμποδίσει τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό. Επίσης, τα επίπεδα του δείκτη ΗΗΙ και της μεταβολής του («δέλτα») μετά την προτεινόμενη συναλλαγή κυμαίνονται πάνω από τα όρια που ορίζονται στην παράγραφο 20 των σχετικών κατευθυντήριων γραμμών. Επομένως, χρήζει περισσότερης ανάλυσης για να εκτιμηθούν τυχόν οριζόντια προβλήματα ανταγωνισμού. Όπως φαίνεται από

⁸⁷ Στη συγκεκριμένη πιθανή αγορά εξετάζεται η κατάσταση στα τέλη και όχι στα μέσα του 2017 λόγω διαθεσιμότητας πιο πρόσφατων στοιχείων.

τον Πίνακα, στην εν λόγω πιθανή αγορά δραστηριοποιούνται, πέρα από Vodafone και Cyta, οι εταιρείες Cosmote και WIND με μερίδια [35-45]% και [15-25]% αντίστοιχα.

Πίνακας 37: Μερίδια και Δείκτες Συγκέντρωσης στην πιθανή αγορά λιανικής παροχής υπηρεσιών συνδυαστικών πακέτων Σταθερής και Κινητής

Μερίδια Αγοράς	Α' εξάμηνο 2015	Β' εξάμηνο 2015	Α' εξάμηνο 2016	Β' εξάμηνο 2016	Α' εξάμηνο 2017	Β' εξάμηνο 2017	Μετά την Εξαγορά
VODAFONE	[35-45]%	[25-35]%	[25-35]%	[25-35]%	[25-35]%	[25-35]%	[25-35]%
CYTA	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	
COSMOTE	[25-35]%	[35-45]%	[35-45]%	[35-45]%	[35-45]%	[35-45]%	[35-45]%
WIND	[25-35]%	[25-35]%	[25-35]%	[25-35]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%
Σύνολο	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

HHI	Α' εξάμηνο 2015	Β' εξάμηνο 2015	Α' εξάμηνο 2016	Β' εξάμηνο 2016	Α' εξάμηνο 2017	Β' εξάμηνο 2017	Μετά την Εξαγορά
	3219	3225	3244	3242	3187	3343	3512

Πηγή: ΕΕΤΤ από απολογιστικά στοιχεία συνδρομών που υποβάλλουν σε εξαμηνιαία βάση οι πάροχοι. Στην VODAFONE έχουν προσμετρηθεί και οι συνδρομές της HOL.

Οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις είναι άμεσοι ανταγωνιστές

(220.) Η ανάλυση που διεξήγαγε η ΕΕΤΤ ανωτέρω για τους συντελεστές εκτροπής δεν δύναται να διεξαχθεί για την πιθανή αγορά συνδυασμού υπηρεσιών κινητής και σταθερής λόγω μη διαθεσιμότητας σχετικών στοιχείων αφού τα εν λόγω πακέτα συνδυάζουν κατ'ελάχιστον ένα αριθμό σταθερής και ένα αριθμό κινητής.

Λαμβάνοντας υπόψη την εμπορική πολιτική που ακολουθεί η εταιρία CYTA η οποία εστιάζει κυρίως στην παροχή υπηρεσιών on-net (δηλ. κλήσεις προς συνδρομητές CYTA) σε σχέση με αυτή που ακολουθείται από την Vodafone, η οποία προωθεί πακέτα με κλήσεις προς όλα τα δίκτυα, μπορεί να συναχθεί το συμπέρασμα ότι οι προσφερόμενες από τη CYTA υπηρεσίες στην εν λόγω πιθανή αγορά δεν είναι στενά υποκατάστατες αυτών της Vodafone.

Δυνατότητα πελατών για αλλαγή προμηθευτή/παρόχου
(221.) Δεδομένου ότι όλα τα συνδυαστικά πακέτα σταθερής περιλαμβάνουν υπηρεσίες σταθερής πρόσβασης και υπηρεσίες κινητής τηλεφωνίας, η ανάλυση που διεξήγαγε η ΕΕΤΤ ανωτέρω στη λιανική αγορά σταθερής πρόσβασης και στη λιανική αγορά κινητής τηλεφωνίας στην υπό-ενότητα «Δυνατότητα πελατών για αλλαγή προμηθευτή/παρόχου» ισχύει και για τη πιθανή λιανική αγορά παροχής συνδυασμού υπηρεσιών σταθερής και κινητής.

Η οντότητα που θα προκύψει μπορεί να εμποδίσει την επέκταση των δραστηριοτήτων των ανταγωνιστών

(222.) Όπως έχει αναλυθεί και ανωτέρω, δεδομένου ότι στην εν λόγω πιθανή αγορά δραστηριοποιούνται, πέρα από την οντότητα που θα προκύψει, άλλοι 2 πάροχοι, δεν πιθανολογείται η νέα οντότητα να είναι σε θέση να εμποδίσει την επέκταση των δραστηριοτήτων των ανταγωνιστών στην αγορά λιανικής παροχής συνδυασμού υπηρεσιών σταθερής. Αυτό συμβαίνει γιατί στην ρυθμι-

ζόμενη από την ΕΕΤΤ αγορά χονδρικής τοπικής σταθερής πρόσβασης⁸⁸, που αποτελεί την ανάντη αγορά για την παροχή υπηρεσιών σταθερής, δραστηριοποιείται επί του παρόντος κατά κύριο λόγο ο ΟΤΕ, δυνάμει του δικτύου πρόσβασης χαλκού που διαθέτει. Επιπλέον, η παρούσα και μελλοντική ανάπτυξη δικτύων οπτικών ινών διενεργείται τόσο από τη Vodafone όσο και από τον ΟΤΕ (στο μεγαλύτερο βαθμό) και την WIND.

Αναφορικά με την κινητή, όπως έχει αναλυθεί παραπάνω, η CYTA εξυπηρετεί περιορισμένο αριθμό πελατών ενώ οι άλλοι δύο πάροχοι που δραστηριοποιούνται στην αγορά κινητής (COSMOTE και WIND) είναι κάθετα ολοκληρωμένοι πάροχοι με ιδιόκτητες υποδομές δικτύου που παρέχουν υπηρεσίες δικτύου 2G, 3G και 4G. Τέλος, όπως έχει προαναφερθεί, και οι 2 εταιρείες, με την Cosmote σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό, δραστηριοποιούνται στην αγορά παροχής τηλεοπτικού περιεχομένου.

(223.) Συνεπώς, δεν διαφαίνεται ότι η υπό εξέταση συγκέντρωση δύναται να εμποδίσει την επέκταση των δραστηριοτήτων των ανταγωνιστών στην εν λόγω αγορά.

Η συγκέντρωση καταργεί έναν σημαντικό παράγοντα ανταγωνισμού

(224.) Στην αγορά λιανικής παροχής συνδυασμού υπηρεσιών σταθερής και κινητής η καινοτομία αποτελεί σημαντικό παράγοντα ανταγωνισμού. Οι επενδύσεις στην ανάπτυξη τηλεπικοινωνιακών δικτύων και, συνακόλουθα, νέων προϊόντων πρόσβασης στο διαδίκτυο σε υψηλότερες πραγματικές, όχι μόνο ονομαστικές, ταχύτητες αποτελεί στόχο της ΕΕ και εντάσσεται στην Στρατηγική Ψηφιακή Αγορά (Digital Single Market)⁸⁹. Όπως έχει ήδη αναφερθεί, η CYTA, τα τελευταία χρόνια, δεν συμμετείχε

⁸⁸ Απόφαση ΕΕΤΤ 792/07/22-12-2016 (ΦΕΚ 4505/Β' /30.12.2016) «Ορισμός Εθνικής αγοράς χονδρικής τοπικής πρόσβασης σε σταθερή θέση, καθορισμός επιχειρήσεων με σημαντική ισχύ στην εν λόγω αγορά και υποχρεώσεις αυτών (4ος Κύκλος Ανάλυσης)».

⁸⁹ Connectivity for a European Gigabit Society, <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/policies/improving-connectivity-and-access>.

στη διαδικασία κατανομής/ανάθεσης περιοχών από την ΕΕΤΤ, για τις επενδύσεις σε δίκτυα NGA, συμπεριλαμβανομένης της τεχνολογίας VDSL Vectoring και όπως αναφέρεται στο κείμενο της γνωστοποίησης, η CYTA δεν έχει προβεί σε καμία ενέργεια με σκοπό τη διασύνδεσή της με παρόχους που συμμετέχουν στην εν λόγω διαδικασία. Αντίθετα, οι ΟΤΕ, Vodafone, Wind, επενδύουν σε δίκτυα υψηλότερων ταχυτήτων και συγκεκριμένα σε δίκτυα NGA (συμπεριλαμβανομένης και της τεχνολογίας του VDSL vectoring). Οι επενδύσεις σε οπτικά δίκτυα σε μεγαλύτερη εγγύτητα προς τα σημεία συγκέντρωσης των υποβρόχων και προς τον καταναλωτή, καθώς και η ανάπτυξη δικτύου οπτικής ίνας απευθείας σε κτίρια επιχειρήσεων ή καταναλωτών αποτελούν στρατηγικό στόχο αυτών των παρόχων. Συνεπώς, η στρατηγική της CYTA να απέχει από τη δυνατότητα παροχής υπηρεσιών υψηλών ταχυτήτων συνεπάγεται ότι στο εγγύς μέλλον η εν λόγω εταιρία, εάν παραμείνει στην αγορά, θα έχει τη δυνατότητα να παρέχει υπηρεσίες μόνο σε χρήστες που ενδιαφέρονται για την κάλυψη «βασικών» τηλεπικοινωνιακών αναγκών.

(225.) Η CYTA είναι ο μικρότερος παίκτης σε αυτή την αγορά με μερίδιο στην περιοχή του [0-5]% μειούμενο κατά [0-5]% από το προηγούμενο εξάμηνο. Το αδύνατο σημείο της εταιρίας είναι η πολύ μικρή διείσδυση της στην αγορά κινητής τηλεφωνίας. Ουσιαστικά έχει ελάχιστο απόθεμα συνδρομητών στην κινητή τηλεφωνία που δεν επαρκούν για να διπλασιάσει την ούτως ή άλλως μικρή συνδρομητική βάση της στη συγκεκριμένη πιθανή αγορά. Διατηρεί απόθεμα συνδρομητών σε συμβόλαια σταθερής τηλεφωνίας και διαδικτυακής πρόσβασης, το οποίο όμως βαίνει σταθερά μειούμενο εδώ και 6 εξάμηνα. Επισημαίνεται ότι η συνολική συνδρομητική βάση της στη συγκεκριμένη πιθανή αγορά είναι ίση με το [55-65]% της καθαρής αύξησης της συνδρομητικής βάσης όλων των παρόχων το τελευταίο εξάμηνο αναφοράς. Ως εκ τούτου, είναι αμφίβολη η θεώρησή της ως σημαντική ανταγωνιστική δύναμη στην αγορά.

(226.) Επιπλέον, από τα ιστορικά στοιχεία προκύπτει ότι ενώ ο αριθμός των συνδρομητών που προμηθεύεται πακέτα συνδυασμού υπηρεσιών σταθερής και κινητής αυξάνεται συνολικά στην αγορά, ο αριθμός των συνδρομητών που προμηθεύεται αυτά τα πακέτα από τη CYTA μειώνεται κατά το τελευταίο χρονικό διάστημα. Επιπροσθέτως, όπως έχει αναφερθεί και ανωτέρω, σύμφωνα με στοιχεία έρευνας που κατατέθηκαν στο πλαίσιο τη γνωστοποίησης, η CYTA παρουσιάζει καθοδική πορεία στην ικανοποίηση στων συνδρομητών της. Επομένως, η CYTA δε μπορεί να θεωρηθεί ότι αποτελεί σημαντικό παράγοντα ανταγωνισμού στην εν λόγω πιθανή αγορά.

Συμπέρασμα

(227.) Βάσει της ανωτέρω ανάλυσης, η ΕΕΤΤ εκτιμά ότι η γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση δεν θα παρακωλύσει τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό στην λιανική αγορά συνδυασμού υπηρεσιών σταθερής και κινητής με τη δημιουργία ή την ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης.

3.4.5.4. Πιθανή Αγορά για λιανική παροχή πολλαπλών συνδυαστικών υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας, σταθερής διαδικτυακής πρόσβασης και κινητής τηλεφωνίας

Ισχυρισμοί της γνωστοποιούσας και των ανταγωνιστών

(228.) Στο κείμενο της γνωστοποίησης καταγράφεται ότι η συγκεκριμένη αγορά Δ.4 παροχής συνδυαστικών υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας, ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο και κινητής τηλεφωνίας είναι οριζόντια επηρεαζόμενη αγορά, σύμφωνα με τον ορισμό του Τμήματος 6 iii. της υπ' αριθ. 558/VI/2013 απόφασης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (Θέμα: Καθορισμός, σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 5 και 6 του ν. 3959/2011, του ειδικότερου περιεχομένου της γνωστοποίησης συγκέντρωσης επιχειρήσεων, κατ' άρθρα 5-10 του ν. 3959/2011), όπως προκύπτει από τα μερίδια των συμμετεχουσών επιχειρήσεων. Επίσης, σημειώνει ότι το μερίδιο της νέας οντότητας θα είναι [35-45]% [V: [35-45]% + C: [0-5]%].

Σύμφωνα με τη γνωστοποιούσα, στην αγορά Δ.4, δεν υφίστανται εκτιμήσεις για τα μερίδια των ανταγωνιστών της νέας οντότητας, και συγχρόνως δεν υφίστανται καθόλου στοιχεία για τα έσοδα των παρόχων, που είναι ο πλέον αντιπροσωπευτικός δείκτης της δύναμης μίας επιχείρησης στην αγορά. Με βάση τις συνδέσεις, στην αγορά Δ.4, το μερίδιο της νέας οντότητας είναι λίγο χαμηλότερο από [35-45]% [V:[35-45]% + C: [0-5]%] για το 2016, αλλά η αύξηση του επιπέδου συγκέντρωσης της αγοράς (το «δέλτα») συνεπεία της Συναλλαγής είναι χαμηλή και ισούται με 248. Σημειώνει επίσης ότι δεν είναι δυνατόν να υπολογιστεί το HHI στην εν λόγω αγορά ελλείψει στοιχείων.

(229.) Η γνωστοποιούσα εκτιμά πως ο ΟΤΕ διατηρεί και πάλι την πρώτη θέση με μερίδια αγοράς αισθητά υψηλότερα από τους άλλους παρόχους λόγω της δεσπόζουσας θέσης που ιστορικά κατέχει στις αγορές σταθερής ενώ υφίσταται και η WIND Hellas, η οποία αποτελούσε και προ της προτεινόμενης Συναλλαγής και θα εξακολουθήσει να αποτελεί, υψηλής δυναμικής εναλλακτικό πάροχο για τους συνδρομητές. Συνεπώς, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι δημιουργείται, συνεπεία της υπό κρίση πράξης, μία οντότητα με τέτοια διαπραγματευτική ισχύ, που να είναι σε θέση να δράσει ανεξαρτήτως των λοιπών ανταγωνιστών και να εμποδίσει την περαιτέρω επέκτασή τους ή να περιορίσει την ικανότητά τους να ανταγωνισθούν. Αυτό μάλιστα, υφίσταται από την στιγμή που, μεταξύ άλλων, οι συνδρομητές της έχουν τη δυνατότητα να καταφύγουν σε τουλάχιστον δύο υψηλής δυναμικής και ισχύος από άποψης φήμης και σήματος ανταγωνιστές. Τέλος, επαναλαμβάνεται το γεγονός ότι η αποχώρηση της CYTA από την εν λόγω αγορά δεν οδηγεί στην εξάλειψη μιας σημαντικής ανταγωνιστικής πίεσης για τα μέλη των εν λόγω αγορών.

(230.) Πέραν τούτων, η γνωστοποιούσα αναφέρει ότι η CYTA δραστηριοποιείται ήδη εδώ και τρία χρόνια στην αγορά κινητής τηλεφωνίας, και τα μερίδια αγοράς της παραμένουν εξαιρετικά χαμηλά στις εξεταζόμενες αγορές – ως επί το πλείστον χαμηλότερα του [0-5]%. Επιπλέον, ενώ οι διαφορές στα χαρακτηριστικά των προσφερόμενων υπηρεσιών από τους παρόχους γίνονται ολοένα και πιο δυσδιάκριτες, και άρα η διαφοροποίηση των παρόχων έγκειται στην αλληλεπίδραση του συνδρομητή με τον πάροχό του σε επίπεδο εξυπηρέτησης, η CYTA φαίνεται να παρουσιάζει καθοδική πορεία στην ικανοποίηση των συνδρομητών της.

(231.) Συμπερασματικά, για τη γνωστοποιούσα, δεν αναμένεται η υπό κρίση συγκέντρωση να οδηγήσει στη δημιουργία ή ενίσχυση ατομικής δεσπόζουσας θέσης, αλλά ούτε και να καταργήσει σημαντικές ανταγωνιστικές πιέσεις στην αγορά Δ.4. Η γνωστοποιούσα, στο Σημείωμά της [...]

(232.) [...]

(233.) [...]

(234.) [...]

(235.) [...]

(236.) [...]

(237.) [...]

(238.) [...]

Η θέση της ΕΕΤΤ

Μερίδια Αγοράς και Επίπεδα Συγκέντρωσης

(239.) Σε μια πιθανή αγορά συνδυαστικών πακέτων όπου περιλαμβάνονται πακέτα σταθερής τηλεφωνίας, κινητής τηλεφωνίας και σταθερής διαδικτυακής πρόσβασης, το αθροιστικό μερίδιο της VODAFONE και της CYTA θα ανερχόταν στο [35-45]%, όπως φαίνεται στον επόμενο πίνακα, στο τέλος του 2017⁹⁰. Κατά συνέπεια, το αθροιστικό μερίδιο βρίσκεται πάνω από το όριο του 25%, που ορίζεται στην παράγραφο 18 των κατευθυντήριων γραμμών για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων ως σημείο αναφοράς για το αν μια προτεινόμενη συγκέντρωση είναι πιθανό να εμποδίσει τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό. Επίσης, τα επίπεδα του δείκτη HHI και της μεταβολής του («δέλτα»), μετά την προτεινόμενη συναλλαγή, κυμαίνονται πάνω από τα όρια, που ορίζονται στην παράγραφο 20 των σχετικών κατευθυντήριων γραμμών. Επομένως, χρήζει περισσότερης ανάλυσης για να εκτιμηθούν τυχόν οριζόντια προβλήματα ανταγωνισμού καθώς παρέχουν μια ένδειξη της ολιγοπωλιακής δομής της συγκεκριμένης πιθανής λιανικής αγοράς.

Πίνακας 38: Μερίδια και Δείκτες Συγκέντρωσης στην πιθανή αγορά λιανικής παροχής υπηρεσιών συνδυαστικών πακέτων σταθερής τηλεφωνίας, κινητής τηλεφωνίας και σταθερής διαδικτυακής πρόσβασης

Μερίδια Αγοράς	Α' εξάμηνο 2015	Β' εξάμηνο 2015	Α' εξάμηνο 2016	Β' εξάμηνο 2016	Α' εξάμηνο 2017	Β' εξάμηνο 2016	Μετά την Εξαγορά
VODAFONE	[25-35]%	[25-35]%	[25-35]%	[35-45]%	[35-45]%	[25-35]%	[35-45]%
CYTA	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	
COSMOTE	[35-45]%	[35-45]%	[25-35]%	[25-35]%	[25-35]%	[35-45]%	[35-45]%
WIND	[25-35]%	[25-35]%	[25-35]%	[25-35]%	[25-35]%	[25-35]%	[25-35]%
Σύνολο	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

	Α' εξάμηνο 2015	Β' εξάμηνο 2015	Α' εξάμηνο 2016	Β' εξάμηνο 2016	Α' εξάμηνο 2017	Β' εξάμηνο 2016	Μετά την Εξαγορά
HHI	3233	3278	3163	3165	3072	3188	3406

Πηγή: ΕΕΤΤ από απολογιστικά στοιχεία συνδρομών που υποβάλλουν σε εξαμηνιαία βάση οι πάροχοι. Στην VODAFONE έχουν προσμετρηθεί και οι συνδρομές της HOL.

Οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις είναι άμεσοι ανταγωνιστές

(240.) Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, στην πιθανή αγορά συνδυασμού υπηρεσιών κινητής και σταθερής, η ανάλυση που διεξήγαγε η ΕΕΤΤ για τους συντελεστές εκτροπής δεν δύναται να διεξαχθεί και για την πιθανή αγορά συνδυασμού υπηρεσιών κινητής και σταθερής, λόγω μη διαθεσιμότητας σχετικών στοιχείων αφού τα εν λόγω πακέτα συνδυάζουν κατ' ελάχιστον ένα αριθμό σταθερής και ένα αριθμό κινητής.

Λαμβάνοντας υπόψη την εμπορική πολιτική που ακολουθεί η εταιρία CYTA η οποία εστιάζει κυρίως στην παροχή υπηρεσιών on-net (δηλ. κλήσεις προς συνδρομητές CYTA) σε σχέση με αυτή που ακολουθείται από την Vodafone, η οποία προωθεί πακέτα με κλήσεις προς όλα τα δίκτυα, μπορεί να συναχθεί το συμπέρασμα ότι οι προσφερόμενες από τη CYTA υπηρεσίες στην εν λόγω πιθανή αγορά δεν είναι στενά υποκατάστατα αυτών της Vodafone. Δεδομένου ότι, η Vodafone εκκίνησε τη δραστηριοποίησή της στην ελληνική αγορά κινητής 35 χρόνια νωρίτερα και επεκτάθηκε στη σταθερή αρκετά αργότερα (ουσιαστικά μετά την εξαγορά της HOL το 2014), έχει αναπτύξει μια εκτεταμένη γκάμα προϊόντων κινητής προκειμένου να καλύψει τις ανάγκες διαφορετικών προφίλ χρηστών, ενώ η CYTA έχει λανσάρει υπηρεσίες κινητής για να καλύψει τις ανάγκες συγκεκριμένων χρηστών. Επιπλέον, η CYTA

⁹⁰ Στη συγκεκριμένη πιθανή αγορά εξετάζεται η κατάσταση στα τέλη και όχι στα μέσα του 2017 λόγω διαθεσιμότητας πιο πρόσφατων στοιχείων.

εστιάζει περισσότερο στην παροχή υπηρεσιών φωνής και λιγότερο στην παροχή υπηρεσιών δεδομένων. Ενδεικτικά, αναφέρεται ότι το πιο πλήρες και ακριβό πακέτο κινητής της CYTA περιλαμβάνει 2GB ενώ αντίστοιχα το πιο πλήρες και ακριβό πακέτο κινητής της Vodafone περιλαμβάνει 8GB.

Δυνατότητα πελατών για αλλαγή προμηθευτή/παρόχου (241.) Λαμβάνοντας υπόψη ότι, όλα τα συνδυαστικά πακέτα σταθερής περιλαμβάνουν υπηρεσίες σταθερής πρόσβασης και υπηρεσίες κινητής τηλεφωνίας, η ανάλυση που διεξήγαγε η ΕΕΤΤ ανωτέρω στη λιανική αγορά σταθερής πρόσβασης και στη λιανική αγορά κινητής τηλεφωνίας στην υπό-ενότητα «Δυνατότητα πελατών για αλλαγή προμηθευτή/παρόχου» ισχύει και για τη πιθανή λιανική αγορά παροχής συνδυασμού υπηρεσιών σταθερής και κινητής.

Η οντότητα που θα προκύψει μπορεί να εμποδίσει την επέκταση των δραστηριοτήτων των ανταγωνιστών

(242.) Με την έξοδο της CYTA θα παραμείνουν τρεις πάροχοι στη συγκεκριμένη πιθανή αγορά. Η νέα οντότητα και η COSMOTE θα έχουν συγκρίσιμα μερίδια. Όπως έχει αναλυθεί και ανωτέρω, από τη στιγμή που στην εν λόγω πιθανή αγορά δραστηριοποιούνται, πέρα από την οντότητα που θα προκύψει, άλλοι 2 πάροχοι, δεν πιθανολογείται πως η νέα οντότητα θα είναι σε θέση να εμποδίσει την επέκταση των δραστηριοτήτων των ανταγωνιστών στην αγορά λιανικής παροχής συνδυασμού υπηρεσιών σταθερής πρόσβασης/τηλεφωνίας, σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης και κινητής τηλεφωνίας. Αυτό συμβαίνει γιατί στην ρυθμιζόμενη από την ΕΕΤΤ αγορά χονδρικής τοπικής σταθερής πρόσβασης⁹¹, που αποτελεί την ανάντη αγορά για την παροχή υπηρεσιών σταθερής, δραστηριοποιείται επί του παρόντος κυρίως ο ΟΤΕ, δυνάμει του δικτύου πρόσβασης χαλκού που διαθέτει. Επιπλέον, η παρούσα και μελλοντική ανάπτυξη δικτύων οπτικών ινών διενεργείται τόσο από τη Vodafone όσο και από τον ΟΤΕ (στο μεγαλύτερο βαθμό) και την WIND.

(243.) Αναφορικά με την κινητή, όπως έχει αναλυθεί παραπάνω, η CYTA εξυπηρετεί περιορισμένο αριθμό πελατών ενώ οι άλλοι δύο πάροχοι που δραστηριοποιούνται στην αγορά κινητής (COSMOTE και WIND) είναι κάθετα ολοκληρωμένοι πάροχοι με ιδιόκτητες υποδομές δικτύου που παρέχουν υπηρεσίες δικτύου 2G, 3G και 4G. Η CYTA είναι ο μικρότερος παίκτης σε αυτή την αγορά με μερίδιο στην περιοχή του [0- 5]% μειούμενο κατά [0-5]% από το προηγούμενο εξάμηνο. Το αδύνατο σημείο της εταιρίας είναι η πολύ μικρή διείσδυση της στην αγορά κινητής τηλεφωνίας. Ουσιαστικά έχει ελάχιστο απόθεμα συνδρομητών στην κινητή τηλεφωνία που δεν επαρκούν για να διπλασιάσει την ούτως ή άλλως μικρή συνδρομητική βάση της στη συγκεκριμένη πιθανή αγορά. Διατηρεί απόθεμα συνδρομητών σε συμβόλαια σταθερής τηλεφωνίας και διαδικτυακής πρόσβασης, το οποίο όμως βαίνει σταθερά μειούμενο εδώ και 6 εξάμηνα.

91 Απόφαση ΕΕΤΤ 792/07/22-12-2016 (ΦΕΚ 4505/Β' / 30.12.2016) «Ορισμός Εθνικής αγοράς χονδρικής τοπικής πρόσβασης σε σταθερή θέση, καθορισμός επιχειρήσεων με σημαντική ισχύ στην εν λόγω αγορά και υποχρεώσεις αυτών (4ος Κύκλος Ανάλυσης)».

(244.) Συνεπώς, δεν διαφαίνεται ότι η υπό εξέταση συγκέντρωση δύναται να εμποδίσει την επέκταση των δραστηριοτήτων των ανταγωνιστών στην εν λόγω αγορά.

Η συγκέντρωση καταργεί έναν σημαντικό παράγοντα ανταγωνισμού

(245.) Στην αγορά λιανικής παροχής συνδυασμού υπηρεσιών σταθερής πρόσβασης/τηλεφωνίας, σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης και κινητής η καινοτομία αποτελεί σημαντικό παράγοντα ανταγωνισμού. Οι επενδύσεις στην ανάπτυξη τηλεπικοινωνιακών δικτύων και, συνακόλουθα, νέων προϊόντων πρόσβασης στο διαδίκτυο σε υψηλότερες πραγματικές, όχι μόνο ονομαστικές, ταχύτητες αποτελεί στόχο της ΕΕ και εντάσσεται στην Στρατηγική Ψηφιακή Αγορά (Digital Single Market)⁹². Όπως έχει ήδη αναφερθεί, η CYTA, τα τελευταία χρόνια, δεν συμμετείχε στη διαδικασία κατανομής/ανάθεσης περιοχών από την ΕΕΤΤ, για τις επενδύσεις σε δίκτυα NGA, συμπεριλαμβανομένης της τεχνολογίας VDSL Vectoring και όπως αναφέρεται στο κείμενο της γνωστοποίησης, η CYTA δεν έχει προβεί σε καμία ενέργεια με σκοπό τη διασύνδεσή της με παρόχους που συμμετέχουν στην εν λόγω διαδικασία. Αντίθετα, οι ΟΤΕ, Vodafone, Wind επενδύουν σε δίκτυα υψηλότερων ταχυτήτων και συγκεκριμένα σε δίκτυα NGA (συμπεριλαμβανομένης και της τεχνολογίας του VDSL vectoring). Οι επενδύσεις σε οπτικά δίκτυα σε μεγαλύτερη εγγύτητα προς τα σημεία συγκέντρωσης των υποβρόχων και προς τον καταναλωτή, καθώς και η ανάπτυξη δικτύου οπτικής ίνας απευθείας σε κτίρια επιχειρήσεων ή καταναλωτών αποτελούν στρατηγικό στόχο αυτών των παρόχων. Συνεπώς, η στρατηγική της CYTA να απέχει από τη δυνατότητα παροχής υπηρεσιών υψηλών ταχυτήτων συνεπάγεται ότι στο εγγύς μέλλον η εν λόγω εταιρία, εάν παραμείνει στην αγορά, θα έχει τη δυνατότητα να παρέχει υπηρεσίες μόνο σε χρήστες που ενδιαφέρονται για την κάλυψη «βασικών» τηλεπικοινωνιακών αναγκών. Επίσης, όπως έχει αναφερθεί και σε προηγούμενες ενότητες, η CYTA κατά την παροχή υπηρεσιών κινητής εστιάζει στη παροχή υπηρεσιών on-net η οποία λόγω της χαμηλής συνδρομητικής της βάσης δεν είναι ιδιαίτερα ελκυστική.

(246.) Επιπλέον, από τα ιστορικά στοιχεία προκύπτει ότι ενώ ο αριθμός των συνδρομητών, που προμηθεύεται πακέτα συνδυασμού υπηρεσιών σταθερής και κινητής, αυξάνεται συνολικά στην αγορά, ο αριθμός των συνδρομητών που προμηθεύεται αυτά τα πακέτα από τη CYTA μειώνεται κατά το τελευταίο χρονικό διάστημα. Επιπροσθέτως, όπως έχει αναφερθεί και προηγουμένως, σύμφωνα με στοιχεία έρευνας που κατατέθηκαν στο πλαίσιο τη γνωστοποίησης, η CYTA παρουσιάζει καθοδική πορεία στην ικανοποίηση των συνδρομητών της. Επομένως, δεν μπορεί να θεωρηθεί πως αποτελεί σημαντικό παράγοντα ανταγωνισμού στην εν λόγω πιθανή αγορά.

Το μέγεθος της εν λόγω πιθανής αγοράς αφορά στα τέλη του 2017 τις 738.820 συνδρομές εκ των οποίων οι [...] αφορούν στη CYTA [...]

92 Connectivity for a European Gigabit Society, <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/policies/improving-connectivity-and-access>

Συμπέρασμα

(247.) Αν και η εν λόγω πιθανή αγορά έχει χαρακτηριστικά oligοπωλιακής αγοράς, η εξαγορά της CYTA, λόγω του μικρού και συρρικνωμένου μεγέθους της καθώς και των χαρακτηριστικών των υπηρεσιών που παρέχει κρίνεται ότι δεν δύναται να ενισχύσει περαιτέρω τον εν λόγω oligοπωλιακό χαρακτήρα.

3.4.5.5. Πιθανή Αγορά για λιανική παροχή πολλαπλών συνδυαστικών υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας, σταθερής διαδικτυακής πρόσβασης, υπηρεσιών τηλεοπτικού περιεχομένου και κινητής τηλεφωνίας.

Ισχυρισμοί της γνωστοποιούσας και των ανταγωνιστών.

(248.) Στο κείμενο της γνωστοποίησης καταγράφεται ότι η συγκεκριμένη αγορά Δ5: Αγορά παροχής συνδυαστικών υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας, ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο, υπηρεσιών τηλεόρασης και κινητής τηλεφωνίας και είναι οριζόντια επηρεαζόμενη αγορά, σύμφωνα με τον ορισμό του Τμήματος 6 iii. της υπ' αριθ. 558/VII/2013 απόφασης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (Θέμα: Καθορισμός, σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 5 και 6 του ν. 3959/2011, του ειδικότερου περιεχομένου της γνωστοποίησης συγκέντρωσης επιχειρήσεων, κατ' άρθρα 5-10 του ν. 3959/2011), όπως προκύπτει από τα μερίδια των συμμετεχουσών επιχειρήσεων. Επίσης σημειώνει ότι το μερίδιο της νέας οντότητας θα είναι [25-35]% [V: [25-35]% +C:[0-5]%. Σύμφωνα με τη γνωστοποιούσα, στη συγκεκριμένη αγορά δεν υφίστανται εκτιμήσεις για τα μερίδια των ανταγωνιστών της νέας οντότητας, και συγχρόνως δεν υφίστανται καθόλου στοιχεία για τα έσοδα των παρόχων, που είναι ο πλέον αντιπροσωπευτικός δείκτης της δύναμης μίας επιχείρησης στην αγορά. Με βάση τις συνδέσεις, στη μεν αγορά Δ.5 το μερίδιο της νέας οντότητας είναι οριακά υψηλότερο του 25% (συνδέσεις) [V: [15-25]% +C:[0-5]%) για το 2016, το οποίο θεωρείται ένδειξη ότι η μία συγκέντρωση δεν είναι πιθανόν να εμποδίσει τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό.

(249.) Η γνωστοποιούσα εκτιμά ότι ο ΟΤΕ διατηρεί και πάλι την πρώτη θέση με μερίδια αγοράς αισθητά υψηλότερα από τους άλλους παρόχους λόγω της δεσπόζουσας θέσης που ιστορικά κατέχει στις αγορές σταθερής. Συνεπώς, δεν μπορεί να θεωρηθεί πως δημιουργείται, συνεπεία της υπό κρίση πράξης, μία οντότητα με τέτοια διαπραγματευτική ισχύ, που να είναι σε θέση να δράσει ανεξαρτήτως των λοιπών ανταγωνιστών και να εμποδίσει την περαιτέρω επέκτασή τους ή να περιορίσει την ικανότητά τους να ανταγωνισθούν, αφού μεταξύ άλλων οι συνδρομητές της έχουν τη δυνατότητα να καταφύγουν σε υψηλής δυναμικής και ισχύος από άποψης φήμης και σήματος ανταγωνιστές. Τέλος, επισημαίνεται το γεγονός πως δεν προκύπτει ότι η υπό εξαγορά εταιρία (CYTA) έχει χαρακτηριστικά τέτοια και εμπορική και τιμολογιακή πολιτική τέτοιου είδους που η αποχώρησή της από την εν λόγω αγορά να οδηγήσει στην εξάλειψη μιας σημαντικής ανταγωνιστικής πίεσης για τα μέλη των εν λόγω αγορών. Ενδεικτικά αναφέρει ότι τα μερίδια της CYTA την περίοδο 2012-2017(Q1) μειώθηκαν από [0-5]% το 2015 που ξεκίνησε να δραστηριοποιείται στην αγορά σε [0-5]% το Α' εξάμηνο του 2017 (σε συνδέσεις).

(250.) Τέλος η γνωστοποιούσα αναφέρει ότι η CYTA δραστηριοποιείται ήδη εδώ και τρία χρόνια στην αγορά κινητής τηλεφωνίας, και τα μερίδια αγοράς της παραμένουν εξαιρετικά χαμηλά στις εξεταζόμενες αγορές – ως επί το πλείστον χαμηλότερα του [0- 5]%. Τέλος, ενώ οι διαφορές στα χαρακτηριστικά των προσφερόμενων υπηρεσιών από τους παρόχους γίνονται ολοένα και πιο δυσδιάκριτες, και άρα η διαφοροποίηση των παρόχων έγκειται στην αλληλεπίδραση του συνδρομητή με τον πάροχό του σε επίπεδο εξυπηρέτησης, η CYTA φαίνεται να παρουσιάζει καθοδική πορεία στην ικανοποίηση των συνδρομητών της. Συμπερασματικά, για τη γνωστοποιούσα, δεν αναμένεται η υπό κρίση συγκέντρωση είτε να οδηγήσει στη δημιουργία ή ενίσχυση ατομικής δεσπόζουσας θέσης, είτε να καταργήσει σημαντικές ανταγωνιστικές πιέσεις στην αγορά Δ.5.

(251.) Επίσης, μεταξύ της VODAFONE και της FORTHNET [...] ⁹³. Παράλληλα, πρόσφατα ανακοινώθηκε αντίστοιχη συνεργασία της FORTHNET MEDIA με τη WIND.

Η θέση της ΕΕΤΤ

(252.) Σε μια πιθανή αγορά συνδυαστικών πακέτων, όπου περιλαμβάνονται πακέτα σταθερής τηλεφωνίας, κινητής τηλεφωνίας, σταθερής διαδικτυακής πρόσβασης και υπηρεσιών τηλεοπτικού περιεχομένου, το αθροιστικό μερίδιο της VODAFONE και της CYTA θα ήταν στην περιοχή του [25-35]% στο τέλος του 2017. Εντούτοις, το μερίδιο της CYTA κυμαίνεται στην περιοχή του [0-5]% αντιστοιχεί σε μόλις [...] συνδρομές. Παράλληλα, αν και ο δείκτης HHI προ και μετά της συγκέντρωσης κυμαίνεται στην περιοχή του 6000, η μεταβολή («δέλτα») μετά τη συγκέντρωση είναι μόλις 20. Αυτό οφείλεται στην αμελητέα επαυξητική μεταβολή που επιφέρει η αριθμητική προσθήκη του μεριδίου της CYTA σε αυτό της VODAFONE.

(253.) Παράλληλα, στη συγκεκριμένη πιθανή αγορά κυριαρχεί ο όμιλος ΟΤΕ με μερίδιο [65-75]% και δεν έχουν παρουσία η WIND και η FORTHNET. Η WIND πρόσφατα ανακοίνωσε την έναρξη διάθεσης υπηρεσιών τηλεοπτικού περιεχομένου και η FORTHNET βρίσκεται σε διαπραγματεύσεις με τους παρόχους δικτύου κινητής τηλεφωνίας προκειμένου να ξεκινήσει να δραστηριοποιείται ως εικονικός πάροχος κινητής τηλεφωνίας. Και οι δυο προαναφερθείσες εταιρείες διατηρούν συνδρομητική βάση σε προηγούμενες πιθανές αγορές συνδυαστικών πακέτων (2-play, 3 play) που ξεπερνά το 1 εκατομμύριο συνδρομητές.

(254.) Ακόμη, το μέγεθος της συγκεκριμένης πιθανής αγοράς είναι στην περιοχή των 166.000 συνδρομών, ήτοι στο 17,6% της ευρύτερης πιθανής αγοράς πολλαπλών συνδυαστικών υπηρεσιών σταθερής και κινητής και στο 4,5% της ευρύτερης πιθανής αγοράς πολλαπλών συνδυαστικών υπηρεσιών σταθερής. Εντούτοις, με βάση την ευρωπαϊκή εμπειρία, τον υφιστάμενο ρυθμό ανάπτυξης και τις επιχειρηματικές επιλογές όλων των παρόχων 3-play συνδυαστικών υπηρεσιών, τα μεγέθη της συγκεκριμένης αγοράς αναμένεται να αυξηθούν σε βάρος των υπολοίπων κατηγοριών πακέτων συνδυαστικών και μη υπηρεσιών.

93 Απάντηση FORTHNET με αριθ. πρωτ. ΕΕΤΤ 10762/10-4-2018.

(255.) Δεδομένου, του πολύ μικρού μεριδίου της Cyta καθώς και της σχετικής ανάλυσης που έχει προηγηθεί στις λοιπές πιθανές αγορές αναφορικά με την τρέχουσα και την αναμενόμενη δραστηριοποίηση της Cyta στην παροχή υπηρεσιών σταθερής και κινητής, η ΕΕΤΤ κρίνει ότι δεν δύνανται να διαπιστωθούν οριζόντια προβλήματα ανταγωνισμού στη συγκεκριμένη πιθανή αγορά εξαιτίας της προτεινόμενης συναλλαγής.

3.5. Κάθετη Εκτίμηση Ανταγωνιστικής Επίδρασης.

Ισχυρισμοί της Γνωστοποιούσας

(256.) Η γνωστοποιούσα σημειώνει ότι:

- ως προς τις κάθετα επηρεαζόμενες αγορές, η Συγκέντρωση δεν δύναται να οδηγήσει σε παρακώλυση του ανταγωνισμού. Ως προς τις αγορές τερματισμού κλήσεων είτε σε δίκτυο σταθερής θέσης είτε σε δίκτυο κινητής, κάθε πάροχος κατέχει το 100% της αγοράς που ορίζεται ανά μεμονωμένο δίκτυο, και ως εκ τούτου οι εν λόγω αγορές υπόκεινται σε κανονιστικές ρυθμίσεις από την ΕΕΤΤ που υποχρεώνουν τους εκάστοτε παρόχους να δίνουν πρόσβαση στο δίκτυό τους. Συνεπώς, η περαιτέρω εξέταση των κάθετων αποτελεσμάτων της Συγκέντρωσης σε αυτές τις αγορές παρέλκει.

- ως προς την αγορά Χονδρικής Πρόσβασης και Προέλευσης σε Δίκτυα Κινητής ως αγορά προηγούμενου σταδίου της αγοράς Λιανικής Παροχής Υπηρεσιών Κινητής Τηλεφωνίας, προ της Συγκέντρωσης, η VODAFONE είναι ο μόνος πάροχος που δραστηριοποιείται στην εν λόγω αγορά, παρέχοντας υπηρεσίες χονδρικής πρόσβασης και εκκίνησης κλήσεων στο δίκτυό της στη CYTA, η οποία δραστηριοποιείται στην αγορά επόμενου σταδίου ως ο μοναδικός Εικονικός Πάροχος Κινητής Τηλεφωνίας ('MVNO') στην Ελλάδα. Το ζήτημα εν προκειμένω θα ήταν αν υπάρχει η πιθανότητα η νέα οντότητα να περιορίσει την πρόσβαση στο δίκτυο κινητής της, την οποία θα παρέιχε απουσία της Συγκέντρωσης, αυξάνοντας με τον τρόπο αυτό το κόστος των ανταγωνιστών που δυνητικά θα δραστηριοποιούνταν στην αγορά επόμενης οικονομικής βαθμίδας και καθιστώντας δυσχερέστερη γι' αυτούς την προμήθεια εισροών υπό παρεμφερείς τιμές και συνθήκες με εκείνες που ίσχυαν προ της συγκέντρωσης.

- Ωστόσο, στη συγκεκριμένη περίπτωση, η ικανότητα της νέας οντότητας να αποκλείσει τους δυνητικούς ανταγωνιστές της (δυνητικούς MVNOs) στην αγορά δεν μεταβάλλεται δυνάμει της προτεινόμενης συγκέντρωσης, γιατί παραμένει αμετάβλητος ο αριθμός των ΜΝΟs που δυνητικά θα μπορούσαν να προσφέρουν τέτοιες υπηρεσίες.

- Μάλιστα, μόνο η VODAFONE έχει, μέχρι στιγμής, επιδείξει πολιτική πλήρους πρόσβασης στο δίκτυο κινητής της, δίνοντας πρόσβαση πριν τέσσερα χρόνια στη CYTA. Επιπλέον, ακριβώς επειδή το επαγγελματικό μερίδιο της CYTA στις αγορές κινητής είναι αμελητέο [0-5%], και άρα οι συνδρομητές που θα προστεθούν στην βάση της VODAFONE είναι πολύ λίγοι, η πλεονάζουσα ικανότητα του δικτύου κινητής της VODAFONE δεν θα μεταβληθεί αισθητά, και συνεπώς δεν θα μεταβληθεί και το κίνητρο της VODAFONE να παρέχει πρόσβαση στο δίκτυό της σε δυνητικούς MVNOs.

Η θέση της ΕΕΤΤ

(257.) Σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες γραμμές για την αξιολόγηση των μη οριζόντιων συγκεντρώσεων⁹⁴ μια συγκέντρωση θεωρείται ότι έχει ως αποτέλεσμα τον αποκλεισμό από την αγορά όταν η πρόσβαση πραγματικών ή δυνητικών ανταγωνιστών σε προμήθειες ή αγορές εμποδίζεται ή καταργείται λόγω της συγκέντρωσης, μειώνοντας με τον τρόπο αυτό την ικανότητα ή/και τα κίνητρα των εν λόγω εταιρειών να ανταγωνισθούν η μια την άλλη. Ο εν λόγω αποκλεισμός από την αγορά ενδέχεται να αποθαρρύνει την είσοδο ή την επέκταση των ανταγωνιστών στην αγορά ή να ενθαρρύνει την έξοδο τους από αυτήν. Έτσι, αποκλεισμός από την αγορά μπορεί να διαπιστωθεί ακόμη και αν οι αποκλεισόμενοι ανταγωνιστές δεν εξαναγκάζονται σε έξοδο από την αγορά: αρκεί το γεγονός ότι οι ανταγωνιστές περιέρχονται σε μειονεκτική θέση και, ως εκ τούτου, ασκούν λιγότερο αποτελεσματικό ανταγωνισμό. Ο εν λόγω αποκλεισμός θεωρείται επιζήμιος για τον ανταγωνισμό εάν οι συγχωνευόμενες εταιρείες -και ενδεχομένως και μερικοί από τους ανταγωνιστές τους- αποκτούν έτσι τη δυνατότητα να αυξήσουν επικερδώς τις τιμές που χρεώνουν στους καταναλωτές

(258.) Στην παρ. 30 των προαναφερθέντων κατευθυντηρίων γραμμών περιγράφονται οι δύο μορφές αποκλεισμού από την αγορά. Η πρώτη μορφή διαπιστώνεται όταν η συγκέντρωση ενδέχεται να αυξήσει το κόστος των ανταγωνιστών που δραστηριοποιούνται σε αγορά επόμενης οικονομικής βαθμίδας περιορίζοντας την πρόσβασή τους σε σημαντικές εισροές (αποκλεισμός ανταγωνιστών από την πρόσβαση σε εισροές). Η δεύτερη μορφή διαπιστώνεται όταν η συγκέντρωση ενδέχεται να δημιουργήσει εμπόδια εισόδου στην αγορά σε ανταγωνιστές που δραστηριοποιούνται σε αγορά προηγούμενης οικονομικής βαθμίδας περιορίζοντας την πρόσβασή τους σε επαρκή πελατειακή βάση (αποκλεισμός ανταγωνιστών από την πρόσβαση σε πελάτες).

(259.) Για την αξιολόγηση της πιθανότητας ενός επιζήμιου για τον ανταγωνισμό σεναρίου αποκλεισμού ανταγωνιστών από την πρόσβαση σε εισροές, αναφέρεται στην παρ. 32 ότι η Επιτροπή εξετάζει, πρώτον, κατά πόσο η συγχωνευθείσα επιχείρηση έχει μετά τη συγκέντρωση την ικανότητα να δημιουργήσει ουσιαστικά εμπόδια πρόσβασης σε εισροές, δεύτερον, κατά πόσον έχει το κίνητρο να πράξει κάτι τέτοιο και τρίτον, κατά πόσον μια στρατηγική αποκλεισμού από την αγορά θα έχει σημαντικές δυσμενείς επιπτώσεις στον ανταγωνισμό στην αγορά επόμενης οικονομικής βαθμίδας. Στην πράξη, οι παράγοντες αυτοί εξετάζονται συχνά μαζί, καθώς διαπλέκονται στενά μεταξύ τους.

Η θέση της ΕΕΤΤ για τη χονδρική πρόσβαση και προέλευση σε δίκτυα κινητής.

(260.) Η αγορά παροχής υπηρεσιών χονδρικής πρόσβασης και εκκίνησης κλήσεων σε δίκτυο κινητής περιλαμβάνει τις υπηρεσίες πρόσβασης και εκκίνησης κλήσεων που οι πάροχοι δικτύων κινητής τηλεφωνίας

⁹⁴ Κατευθυντήριες γραμμές της Ε. Επ. για την αξιολόγηση των μη οριζόντιων συγκεντρώσεων σύμφωνα με τον κανονισμό του Συμβουλίου για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων (2008/С 265/07).

παρέχουν σε εικονικούς παρόχους δικτύου και λοιπούς παρόχους προκειμένου αυτοί να προσφέρουν υπηρεσίες κινητής τηλεφωνίας σε τελικούς χρήστες. Ακολουθώντας, εκτιμάται κατά πόσον η προτεινόμενη συγκέντρωση έχει επιπτώσεις ως προς την ικανότητα, το κίνητρο και τυχόν δυσμενείς επιπτώσεις από πρακτική της συγχωνευθείσας επιχείρησης να αποκλείει MVNOs από την πρόσβαση στο δίκτυό της.

(261.) Η εταιρία VODAFONE είναι μέχρι σήμερα ο μόνος πάροχος δικτύου κινητής που παρέχει πρόσβαση στο δίκτυο της ενόω η εταιρία CYTA αποτελεί τον μοναδικό Εικονικό Πάροχο Κινητής Τηλεφωνίας (MVNO), καθώς για την παροχή υπηρεσιών λιανικής κινητής τηλεφωνίας χρησιμοποιεί το δίκτυο πρόσβασης (ραδιοδίκτυο) της VODAFONE δυνάμει της από [...]. Επιπλέον, η CYTA έχει συνάψει και την από [...] με τη VODAFONE, δυνάμει [...].

(262.) Σύμφωνα με την εταιρία VODAFONE τα τελευταία δύο χρόνια, πέντε εταιρείες εξέφρασαν ενδιαφέρον για την παροχή πρόσβασης στο δίκτυο κινητής τηλεφωνίας της, προκειμένου να δραστηριοποιηθούν στην αγορά κινητής τηλεφωνίας ως πάροχοι εικονικού δικτύου κινητής με το μοντέλο Full MVNO. Πρόκειται για τις εταιρείες FORTHNET A.E., ΟΠΑΠ A.E., Lycamobile UK, Mundio Mobile Holding Ltd και AMD Telecom A.E. Πέραν της εταιρίας FORTHNET, η οποία απευθύνθηκε στην ΕΕΤΤ μετά την αποχώρησή της από τις διαπραγματεύσεις με τη VODAFONE, καθώς και της AMD Telecom με την οποία οι σχετικές συζητήσεις βρίσκονται ακόμη σε αρχικό στάδιο, οι λοιπές εταιρίες δεν προχώρησαν μέχρι στιγμής σε πιο εξειδικευμένες συζητήσεις μετά την εκάστοτε αρχική εκδήλωση ενδιαφέροντος τους. Οι εταιρίες COSMOTE και WIND ως πάροχοι δικτύου κινητής μέχρι σήμερα δεν παρέχουν πρόσβαση στο δίκτυο τους σε Εικονικούς Παρόχους Κινητής Τηλεφωνίας (MVNO).

Ικανότητα αποκλεισμού ανταγωνιστών από την πρόσβαση σε εισροές

(263.) Η αγορά παροχής υπηρεσιών χονδρικής πρόσβασης και εκκίνησης κλήσεων σε δίκτυο κινητής δεν περιλαμβάνεται στις αγορές που ορίζει η Σύσταση⁹⁵ της ΕΕ, οι οποίες επιδέχονται εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση.

Σχετικές υποχρεώσεις, που αφορούν την εν λόγω αγορά, έχουν επιβληθεί στους παρόχους, που τους έχουν παραχωρηθεί δικαιώματα χρήσης στη φασματική περιοχή των 1800 MHz, προκύπτουν από σχετική σύμβαση που έχουν υπογράψει με την ΕΕΤΤ και στην οποία ορίζονται σχετικές υποχρεώσεις της χρήσης του ραδιοφάσματος. Η εταιρία VODAFONE αναλαμβάνει υποχρεώσεις δυνάμει της από 11.12.2017 Σύμβασης Παραχώρησης «δικαιωμάτων χρήσης ραδιοσυχνοτήτων στη φασματική περιοχή των 1800 MHz για την εγκατάσταση και λειτουργία και εκμετάλλευση Επίγειου Δημόσιου Δικτύου Ηλεκτρονικών

95 Σύσταση της Επιτροπής της 9ης Οκτωβρίου 2014 σχετικά με σημαντικές αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, οι οποίες επιδέχονται εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση, σύμφωνα με την οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (2014/710/ΕΕ).

κών Επικοινωνιών μέσω του οποίου θα παρέχονται στην Ελληνική Επικράτεια Δημόσιες Υπηρεσίες Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών» με την ΕΕΤΤ καθώς επίσης και των δικαιωμάτων χρήσης συχνοτήτων στη ζώνη των 790-862 MHz και των δικαιωμάτων χρήσης συχνοτήτων στη ζώνη των 2500-2690 MHz που της χορηγήθηκαν το 2014 και των αντίστοιχων συμβάσεων παραχώρησης που υπογράφηκαν με την ΕΕΤΤ. Αντίστοιχες συμβάσεις έχουν υπογραφεί και με τον Όμιλο ΟΤΕ και την WIND Ελλάς.

(264.) Συγκεκριμένα, το άρθρο 9 του Παραρτήματος Α της εν λόγω Σύμβασης Παραχώρησης, προβλέπει υποχρέωση της VODAFONE να διαπραγματεύεται καλόπιστα με επιχειρήσεις που επιθυμούν να δραστηριοποιηθούν ως MVNOs και υποβάλουν σχετικό αίτημα, και να τους παρέχει πρόσβαση με εύλογους όρους, τηρουμένων των διατάξεων περί προστασίας του ανταγωνισμού, χωρίς να θέτει περιορισμούς στην εμπορική πολιτική των MVNOs. Το άρθρο 9, μάλιστα, προβλέπει εφαρμογή από την ΕΕΤΤ των ρυθμιστικών της αρμοδιοτήτων προς διασφάλιση της τήρησης των ως άνω υποχρεώσεων.

(265.) Επιπλέον, σύμφωνα με την παρ. 35 των Κατευθυντηρίων Γραμμών, για να αποτελέσει πρόβλημα ο αποκλεισμός ανταγωνιστών από την πρόσβαση σε εισροές, πρέπει η κάθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση που προκύπτει από τη συγκέντρωση να έχει σημαντική ισχύ στην αγορά προηγούμενης οικονομικής βαθμίδας. Μόνον στις περιπτώσεις αυτές μπορεί να αναμένεται ότι η συγχωνευθείσα εταιρία θα επηρεάσει σημαντικά τους όρους του ανταγωνισμού στην αγορά προηγούμενης οικονομικής βαθμίδας και επομένως πιθανότατα και στις τιμές και στους όρους εφοδιασμού στην αγορά επόμενης οικονομικής βαθμίδα.

Η νέα οντότητα που θα προκύψει από την συγκέντρωση κρίνεται ότι δεν έχει αυξημένη ικανότητα αποκλεισμού διότι παραμένει αμετάβλητος⁹⁶ ο αριθμός των παρόχων κινητής που δύνανται να παρέχουν χονδρική πρόσβαση στο δίκτυο τους (COSMOTE, VODAFONE, WIND) και όλοι δεσμεύονται από τους όρους της Σύμβασης Παραχώρησης της χρήσης του ραδιοφάσματος.

Κίνητρο αποκλεισμού ανταγωνιστών από την πρόσβαση σε εισροές

(266.) Σύμφωνα με την παρ. 40 των Κατευθυντηρίων Γραμμών το κίνητρο αποκλεισμού ενός ανταγωνιστή εξαρτάται από τον βαθμό στον οποίο ο αποκλεισμός θα είναι επικερδής. Η κάθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση θα λάβει υπόψη με ποιον τρόπο οι προμήθειες εισροών σε ανταγωνιστές που δραστηριοποιούνται στην αγορά επόμενης οικονομικής βαθμίδας θα επηρεάσουν όχι μόνον τα κέρδη της από τη δραστηριοποίησή της στην αγορά προηγούμενης οικονομικής βαθμίδας, αλλά και από τη δραστηριοποίησή της στην αγορά επόμενης οικονομικής βαθμίδας. Ουσιαστικά, η συγχωνευθείσα εταιρία βρίσκεται αντιμέτωπη με μια αντιστάθμιση μεταξύ του κέρδους, που απώλεσε στην αγορά προηγούμενης οικονομικής βαθμίδας, λόγω μείωσης των πωλήσεων

96 Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M. 7231 – VODAFONE/ONO παρ. 105, Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M.7978- VODAFONE/Liberty Global/Dutch JV, παρ. 437, Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M.7637 – Liberty Global/BASE Belgium, παρ. 304.

εισροών σε (πραγματικούς ή δυνητικούς) ανταγωνιστές, και του κέρδους που αποκτά, βραχυπρόθεσμα ή μακροπρόθεσμα, από την αύξηση των πωλήσεων στην αγορά επόμενης οικονομικής βαθμίδας ή, ανάλογα με την περίπτωση, από τη δυνατότητα αύξησης των τιμών για τους καταναλωτές.

(267.) Όπως αναφέρθηκε ανωτέρω μετά την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης παραμένει αμετάβλητος ο αριθμός των παρόχων κινητής που δύνανται να παρέχουν χονδρική πρόσβαση στο δίκτυο τους (COSMOTE, VODAFONE, WIND). Επομένως, η προτεινόμενη συναλλαγή δεν αλλοιώνει τη δομή της χονδρικής αγοράς. Όλοι οι πάροχοι κινητής τηλεφωνίας δεσμεύονται από τους όρους της Σύμβασης Παραχώρησης της χρήσης του ραδιοφάσματος. Έτσι, στην περίπτωση που η VODAFONE αποφάσισε να αρνηθεί πρόσβαση στο δίκτυό της σε MVNOs, θα έχανε έσοδα χονδρικής αφού θα στρεφόταν οι δυνητικοί MVNO για απόκτηση πρόσβασης στους άλλους παρόχους δικτύου κινητής. Συγχρόνως, δεν θα διεύρυνε τα κέρδη της στην αγορά λιανικής από τυχόν επέκταση της συνδρομητικής της βάσης, αφού οι MVNOs θα συνέχιζαν να ανταγωνίζονται στην αγορά λιανικής, έχοντας εξασφαλίσει πρόσβαση στο δίκτυο κάποιου άλλου παρόχου⁹⁷.

(268.) Σε εξέταση σχετικής υπόθεσης από την ΕΕ ως προς το κίνητρο της συγχωνευθείσας επιχείρησης να δημιουργήσει ουσιαστικά εμπόδια πρόσβασης των MVNOs στην αγορά πρόσβασης δικτύου ενός MNO έχουν εξεταστεί οι παράγοντες⁹⁸: α) η πλεονάζουσα χωρητικότητα του δικτύου του MNO, β) το μέγεθος της πελατειακής της βάσης και γ) τα συνδυαστικά πακέτα κινητής και σταθερής.

(269.) Ως προς τον πρώτο παράγοντα, αυτού της πλεονάζουσας χωρητικότητας του δικτύου του MNO, ο σχεδιασμός και η διαστασιοποίηση του δικτύου της VODAFONE συμπεριλαμβάνει την κίνηση της CYTA. Συνεπώς, η ενσωμάτωση των συνδρομητών της CYTA στο δίκτυό της VODAFONE δεν θα έχει επίπτωση στο δίκτυο πρόσβασης, δεδομένου ότι και σήμερα η CYTA εξυπηρετείται από αυτό ως MVNO. Όσον αφορά το δίκτυο κορμού η κίνηση που παράγεται από τον περιορισμένο αριθμό συνδρομητών της CYTA μπορεί να απορροφηθεί από τα περιθώρια χωρητικότητας που υπάρχουν στο δίκτυο χωρίς σημαντική επίπτωση στους δείκτες εφεδρείας του δικτύου (διαθέσιμη χωρητικότητα σε περίπτωση βλάβης). Επομένως, η χωρητικότητα του δικτύου της VODAFONE δεν περιορίζεται λόγω της προτεινόμενης συγκέντρωσης, ουσιαστικά παραμένει αμετάβλητη.

(270.) Ως προς το ενδεχόμενο η αυξημένη πελατειακή βάση στην αγορά λιανικής λόγω της συγκέντρωσης να διατρέξει κίνδυνο κανιβαλισμού, σε περίπτωση που η νέα οντότητα δώσει πρόσβαση στο δίκτυό της σε κάποιον νέο MVNO πρέπει να αναφερθεί το εξής. Η

97 Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M.7978- VODAFONE/Liberty Global/Dutch JV, παρ. 438, Ευρ. Επιτροπή, COMP/M. 6990 – VODAFONE/Kabel Deutschland, παρ. 375.

98 Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M.7637 – Liberty Global / BASE Belgium, παρ. 308.

επαύξηση της πελατειακής βάσης της VODAFONE στη λιανική κινητή τηλεφωνία, συνεπεία της συναλλαγής, είναι αμελητέα, δεδομένου ότι το επαυξητικό μερίδιο της CYTA είναι [0-5]%, επομένως ο κίνδυνος «κανιβαλισμού» δεν μεταβάλλεται συνεπεία της συναλλαγής.

(271.) Αναφορικά με τον τρίτο παράγοντα και με δεδομένο ότι η VODAFONE και η CYTA δραστηριοποιούνται στη λιανική παροχή πολλαπλών συνδυαστικών υπηρεσιών, η μείωση του κινήτρου να χορηγήσει πρόσβαση στο δίκτυο κινητής της σε ένα πάροχο, εν προκειμένω στη FORTHNET, προκειμένου να προσφέρει συνδυαστικά πακέτα κινητής και σταθερής στους πελάτες είναι ένα ενδεχόμενο. Εντούτοις, παρατηρείται ότι η πλειοψηφία πελατών σταθερής της CYTA δεν προμηθεύονται από την ίδια εταιρία υπηρεσίες κινητής τηλεφωνίας. Ως εκ τούτου, προηγούνται οι προσπάθειες προσέλκυσης αυτών των πελατών με τους οποίους ήδη υπάρχει συναλλακτική σχέση, λόγω CYTA, από άλλο αμιγώς του ανταγωνισμού. Αυτό είναι εύλογο γιατί το κόστος διάθεσης πρόσθετων υπηρεσιών σε υφιστάμενους πελάτες είναι σημαντικά μικρότερο από το κόστος απόκτησης νέων πελατών.

(272.) Με βάση τα ανωτέρω, η EETT θεωρεί ότι το κίνητρο αποκλεισμού ανταγωνιστών που θέλουν να δραστηριοποιηθούν ως MVNOs από τη δυνατότητα να προμηθευτούν υπηρεσίες χονδρικής πρόσβασης και εκκίνησης κλήσεων σε δίκτυο κινητής είναι περιορισμένος.

Συνολικές πιθανές επιπτώσεις στον αποτελεσματικό ανταγωνισμό

(273.) Σύμφωνα με τις παρ. 47 και 48 των Κατευθυντηρίων Γραμμών για την αξιολόγηση των μη οριζόντιων συγκεντρώσεων μια συγκέντρωση θα έχει δυσμενείς επιπτώσεις στον ανταγωνισμό λόγω αποκλεισμού ανταγωνιστών από την πρόσβαση σε εισροές όταν συνεπάγεται αυξημένες τιμές στην αγορά επόμενης οικονομικής βαθμίδας, παρεμποδίζοντας σημαντικά με τον τρόπο αυτό τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό. Επιζήμιος για τον ανταγωνισμό αποκλεισμός μπορεί να συντρέχει όταν μια κάθετη συγκέντρωση επιτρέπει στα συμμετέχοντα στη συγκέντρωση μέρη να αυξήσουν το κόστος των ανταγωνιστών που δραστηριοποιούνται στην αγορά επόμενης οικονομικής βαθμίδας, ασκώντας έτσι στις τιμές πωλήσεών τους πιέσεις προς τα πάνω. Η ύπαρξη σημαντικής ζημίας στον αποτελεσματικό ανταγωνισμό απαιτεί συνήθως να διαδραματίζονται οι αποκλειόμενες επιχειρήσεις αρκετά σημαντικό ρόλο στη διαδικασία ανταγωνισμού στην αγορά επόμενης οικονομικής βαθμίδας. Όσο μεγαλύτερος είναι ο αριθμός των αποκλειόμενων από την αγορά επόμενης οικονομικής βαθμίδας ανταγωνιστών τόσο πιθανότερο είναι να αναμένεται ότι η συγκέντρωση θα έχει ως αποτέλεσμα σημαντική αύξηση των τιμών στην αγορά επόμενης οικονομικής βαθμίδας και ότι, ως εκ τούτου, θα παρακλώσει σημαντικά τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό σε αυτήν. Παρά το σχετικά μικρό μερίδιο αγοράς που κατέχει, σε σύγκριση με άλλες εταιρίες, μια συγκεκριμένη επιχείρηση ενδέχεται να διαδραματίζει σημαντικό ανταγωνιστικό ρόλο σε σύγκριση με άλλες εταιρίες, για παράδειγμα, επειδή είναι άμεσος

ανταγωνιστής της κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησης ή επειδή είναι ένας ιδιαίτερα επιθετικός ανταγωνιστής.

(274.) Σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες Γραμμές⁹⁹ (παρ. 49), ο αποτελεσματικός ανταγωνισμός ενδέχεται να παρακωλύεται σημαντικά από την αύξηση των εμποδίων εισόδου στην αγορά για τους δυνητικούς ανταγωνιστές. Μια κάθετη συγκέντρωση ενδέχεται να αποκλείσει τον δυνητικό ανταγωνισμό στην αγορά επόμενης οικονομικής βαθμίδας όταν η συγχωνευθείσα εταιρία είναι πιθανό να μην εφοδιάζει δυνητικούς νεοεισερχόμενους ανταγωνιστές στην αγορά αυτή ή να τους εφοδιάζει μόνον υπό όρους λιγότερο ευνοϊκούς από εκείνους που θα ίσχυαν απουσία της συγκέντρωσης. Το απλό ενδεχόμενο να εφαρμοστεί η συγχωνευθείσα επιχείρηση μια στρατηγική αποκλεισμού μετά τη συγκέντρωση, ενδέχεται να λειτουργήσει ήδη έντονα αποτρεπτικά για τους δυνητικούς νεοεισερχόμενους στην αγορά.

Ακόμα και αν η επιχείρηση, που θα προκύψει από την προτεινόμενη συναλλαγή είχε το κίνητρο και την ικανότητα να αποκλείσει δυνητικούς ανταγωνιστές από την πρόσβαση στο δίκτυο της ως εικονικοί πάροχοι δικτύου κινητής τηλεφωνίας, υπάρχουν άλλοι δυο εναλλακτικοί εξίσου ικανοί πάροχοι όπου θα μπορούσαν να απευθυνθούν τυχόν ενδιαφερόμενοι. Επομένως, εκτιμάται ότι, η παύση δραστηριοποίησης της CYTA ως MVNO δεν θα μπορούσε να έχει δυσμενείς επιπτώσεις στον ανταγωνισμό διότι παραμένει αμετάβλητος ο αριθμός των λοιπών παρόχων κινητής που δύνανται να παρέχουν χονδρική πρόσβαση στο δίκτυο τους (COSMOTE, WIND) και δεσμεύονται από τους όρους της Σύμβασης Παραχώρησης της χρήσης του ραδιοφάσματος των 1800 MHz. Σύμφωνα με την παρ. 50 των Κατευθυντηρίων Γραμμών, εάν παραμένουν επαρκείς αξιόπιστοι ανταγωνιστές στην αγορά επόμενης οικονομικής βαθμίδας των οποίων το κόστος παραγωγής δεν είναι πιθανό να αυξηθεί, για παράδειγμα επειδή είναι οι ίδιοι κάθετα ολοκληρωμένοι ή είναι σε θέση να στραφούν σε κατάλληλες εναλλακτικές εισροές, ο ανταγωνισμός από τις επιχειρήσεις αυτές ενδέχεται να ασκεί επαρκή πίεση στην συγχωνευθείσα επιχείρηση και, επομένως, να αποτρέπει την αύξηση των τιμών της σε επίπεδα άνω των υφιστάμενων προ της συγκέντρωσης.

(275.) Με βάση τα ανωτέρω, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η παύση δραστηριοποίησης της CYTA ως MVNO δεν έχει επιπτώσεις στον ανταγωνισμό λόγω αποκλεισμού ανταγωνιστών από την πρόσβαση στις υπηρεσίες της αγοράς παροχής υπηρεσιών χονδρικής πρόσβασης και εκκίνησης κλήσεων σε δίκτυο κινητής.

Συμπέρασμα

(276.) Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η προτεινόμενη συγκέντρωση δεν δύναται να οδηγήσει σε σημαντικά εμπόδια και δυσμενείς επιπτώσεις στον αποτελεσματικό ανταγωνισμό λόγω πιθανού αποκλεισμού ανταγωνιστών από την πρόσβαση στις υπηρεσίες της αγοράς παροχής υπηρεσιών χονδρικής πρόσβασης και εκκίνησης κλήσεων σε δίκτυο κινητής.

⁹⁹ Κατευθυντήριες γραμμές της Ευρ. Επιτροπής, για την αξιολόγηση των μη οριζόντιων συγκεντρώσεων σύμφωνα με τον κανονισμό του Συμβουλίου για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων, παρ 92 και 93.

4. Εξέταση μη συντονισμένων αποτελεσμάτων εταιρειών ετερογενών δραστηριοτήτων

4.1. Εισαγωγή

(277.) Η προτεινόμενη συναλλαγή έχει διάσταση συγκέντρωσης εταιρειών ετερογενών δραστηριοτήτων (conglomerate merger) καθώς περιλαμβάνει υπηρεσίες που ανήκουν σε στενά σχετιζόμενες αγορές, δηλαδή υπηρεσίες που αγοράζονται από σημαντικό ποσοστό καταναλωτών για ομοειδή τελική χρήση, συνδυαστικά ή μεμονωμένα.

(278.) Σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες Γραμμές¹⁰⁰ το κύριο πρόβλημα στο πλαίσιο των συγκεντρώσεων εταιρειών ετερογενών δραστηριοτήτων αφορά στον αποκλεισμό από την αγορά. Ο συνδυασμός προϊόντων σε συναφείς αγορές ενδέχεται να παράσχει στην συγχωνευθείσα επιχείρηση την ικανότητα και το κίνητρο να χρησιμοποιήσει την ισχυρή θέση που κατέχει σε μια αγορά σε μια άλλη αγορά μέσω ρητρών συνδεδεμένης ή ομαδικής πώλησης ή άλλων πρακτικών αποκλεισμού («μεταμόχλευση δύναμης σε άλλη αγορά»). Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι εν λόγω πρακτικές ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα τη μείωση της ικανότητας ή του κινήτρου των πραγματικών ή δυνητικών ανταγωνιστών να ασκήσουν ανταγωνισμό. Το γεγονός αυτό ενδέχεται να μειώσει τις ανταγωνιστικές πιέσεις στην συγχωνευθείσα επιχείρηση, επιτρέποντάς της να αυξήσει τις τιμές της.

Κατά την αξιολόγηση της πιθανότητας ενός τέτοιου σεναρίου, η Επιτροπή εξετάζει, πρώτον, κατά πόσον η συγχωνευθείσα επιχείρηση έχει την ικανότητα να αποκλείσει τους ανταγωνιστές της· δεύτερον, κατά πόσον έχει οικονομικό κίνητρο να πράξει κάτι τέτοιο· και τρίτον, κατά πόσον μια στρατηγική δημιουργίας εμποδίων εισόδου στην αγορά θα έχει σημαντικό επιζήμιο αντίκτυπο στον ανταγωνισμό, προκαλώντας ζημία στους καταναλωτές. Στην πράξη, οι παράγοντες αυτοί εξετάζονται συχνά μαζί, καθώς διαπλέκονται στενά μεταξύ τους.

4.2. Ισχυρισμοί της Γνωστοποιούσας

(279.) Η γνωστοποιούσα αναφέρει ότι «μέσω της προτεινόμενης Συναλλαγής, η VODAFONE στοχεύει στην αύξηση της δραστηριότητάς της στις σταθερές τηλεπικοινωνίες, ως μέσο ακριβώς για την υλοποίηση των στρατηγικής σημασίας επενδύσεών της στον κλάδο. Η αύξηση της συνδρομητικής της βάσης στη σταθερή τηλεφωνία, θα δώσει στη VODAFONE τη δυνατότητα να προσφέρει στους συνδρομητές καλύτερες και ολοκληρωμένες τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες (κινητό, σταθερό, και τηλεόραση συνδυαστικά), σε μία τέτοια κλίμακα που να της επιτρέπει να ανταγωνίζεται αποτελεσματικά στις σχετικές αγορές, να αποσβέσει τρέχουσες επενδύσεις και να

¹⁰⁰ Κατευθυντήριες γραμμές της Ευρ. Επιτροπής, για την αξιολόγηση των μη οριζόντιων συγκεντρώσεων σύμφωνα με τον κανονισμό του Συμβουλίου για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων, παρ 92 και 93.

συνεχίσει να επενδύει στο μέλλον, ιδίως σε δίκτυα NGA.»

(280.) Επίσης αναφέρει ότι: «Ευκαιρίες εσόδων αναμένεται να προκύψουν μεταξύ άλλων και από την ενδεχόμενη πώληση προϊόντων VODAFONE σε νυν συνδρομητές CYTA (λ.χ. υπηρεσίες κινητής τηλεφωνίας, υπηρεσίες τηλεόρασης) καθώς και από την αυξημένη βάση λιανικής που θα μπορέσει να χρησιμοποιήσει τις ταχύτερες ευρωζωνικές υπηρεσίες της VODAFONE σε περιοχές όπου η VODAFONE έχει αρχίσει να αναπτύσσει τα δίκτυα NGA, και οι οποίες υπηρεσίες δεν είναι σήμερα διαθέσιμες στους συνδρομητές της CYTA, καθότι η CYTA δεν έχει επενδύσει τα απαιτούμενα για την απόκτηση πρόσβασης με όρους χονδρικής στο δίκτυο της VODAFONE.»

(281.) Η γνωστοποιούσα δεν αναφέρεται σε τυχόν αρνητικές συνέπειες από την προτεινόμενη συναλλαγή στο συγκεκριμένο τομέα.

4.3. Η Εκτίμηση της EETT

(282.) Η EETT εξέτασε το ενδεχόμενο μετά την ολοκλήρωση της συγκέντρωσης, η νέα οντότητα να αξιοποιήσει την ισχύ στην αγορά, που κατέχει αυτή τη στιγμή η VODAFONE στην αγορά κινητής τηλεφωνίας προσφέροντας συνδυαστικά πακέτα υπηρεσιών σταθερής και κινητής τηλεφωνίας. Συγκεκριμένα, η EETT αξιολόγησε κατά πόσον, ως αποτέλεσμα της προτεινόμενης συγκέντρωσης, η νέα οντότητα θα είχε αυξημένο κίνητρο να αυξήσει την τιμή των μεμονωμένων υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας της και ταυτόχρονα να μειώσει την τιμή των συνδυαστικών πακέτων σταθερής και κινητής τηλεφωνίας. Σε αυτή την περίπτωση εξετάστηκε εάν οι πελάτες που προτιμούν να συνδυάζουν υπηρεσίες από διαφορετικούς παρόχους, ενδέχεται να αντιμετωπίσουν ένα συνολικό αυξημένο κόστος των υπηρεσιών που παρέχονται από πλείονες παρόχους. Συνεπώς, το ζητούμενο από την παρούσα εξέταση είναι να εξαχθεί συμπέρασμα εάν η νέα οντότητα, δυνητικά, θα μπορούσε με την ανωτέρω στρατηγική να επηρεάσει αρνητικά τη δραστηριότητα των παρόχων που παρέχουν μόνο σταθερές υπηρεσίες να ανταγωνίζονται αποτελεσματικά για εκείνους τους πελάτες που αγοράζουν σταθερές και κινητές υπηρεσίες ξεχωριστά από διαφορετικούς παρόχους, και να προκληθεί ζημία στους καταναλωτές.

4.3.1. Ικανότητα αποκλεισμού των ανταγωνιστών

(283.) Η EETT εξέτασε κατά πόσον η συγχωνευθείσα επιχείρηση θα μπορούσε να επιταχύνει την υιοθέτηση των δεσμοποιημένων υπηρεσιών σταθερής και κινητής και να μεταστρέψει τους πελάτες της αγοράς κινητής σε πελάτες πακέτων δεσμοποιημένων υπηρεσιών με ταχύτερο ρυθμό, σε σχέση με το αν δεν υπήρχε η συγχωνευθείσα επιχείρηση. Αυτοί οι πελάτες θα μπορούσαν ενδεχομένως να θεωρηθούν "κλειδωμένοι" και οι πάροχοι, που προσφέρουν μόνο υπηρεσίες σταθερής τηλεφωνίας, να απωλέσουν την ευκαιρία να κατακτήσουν μερίδιο εκείνων των πελατών που επιθυμούν να αγοράσουν σταθερές και κινητές υπηρεσίες. Η ύπαρξη υψηλότερου κόστους μεταστροφής για δεσμοποιημένες υπηρεσίες σταθερής και κινητής θα μπορούσε ενδεχομένως να περιορίσει την σχετική αγορά στην οποία οι πάροχοι που προσφέρουν μόνο υπηρεσίες σταθερής τηλεφωνίας μπορούν να απευθυνθούν και έτσι να επηρεαστεί αρνητικά το κίνητρο τους να επενδύσουν στην κινητή τηλεφωνία.

(284.) Όσον αφορά στην δυνατότητα δεσμοποίησης, η EETT σημειώνει ότι τόσο η VODAFONE όσο και η CYTA προσφέρουν σήμερα πακέτα δεσμοποιημένων υπηρεσιών σταθερής και κινητής τηλεφωνίας. Η CYTA προσφέρει πακέτα που περιλαμβάνουν υπηρεσίες κινητής τηλεφωνίας βασιζόμενη στην σύμβαση MVNO με τη VODAFONE και η VODAFONE προσφέρει πακέτα που περιλαμβάνουν υπηρεσίες σταθερής τηλεφωνίας βασιζόμενη εν μέρει τη δική της υποδομή και εν μέρει τη χονδρική πρόσβαση στο δίκτυο του ΟΤΕ. Ως εκ τούτου, και τα δύο μέρη διαθέτουν ήδη πριν από την προτεινόμενη συγκέντρωση τη δυνατότητα δεσμοποίησης. Η συγκέντρωση επιτρέπει στην συγχωνευθείσα επιχείρηση να προσφέρει πακέτα δεσμοποιημένων υπηρεσιών σταθερής και κινητής τηλεφωνίας που βασίζονται στο δικό της δίκτυο κινητής. Επίσης, και οι δυο εταιρείες προσφέρουν συγκεκριμένα οικονομικά οφέλη κυρίως με τη μορφή εκπτώσεων στον λογαριασμό στους συνδρομητές που επιλέγουν να αποκτήσουν συνδυαστικές λύσεις. Ενδεικτικές εκπτώσεις από τη CYTA φαίνονται στην Εικόνα 1 και για τη VODAFONE στην Εικόνα 2.

Συνδυαστικές Εκπτώσεις			
Βασικό Μηνιαίο Πάγιο			
Βασικό μηνιαίο πάγιο από 17,50€			
Διάρκεια Συμβολαίου	Βασικό Μηνιαίο Πάγιο	Έκπτωση λόγω συνδυασμού με Cyta Κινητή	Βασικό Μηνιαίο Πάγιο για συνδυασμό με Cyta Κινητή
24μηνο Συμβόλαιο	19,43€		18,43€
12μηνο Συμβόλαιο	22,58€	-1,00€	21,58€

Όλες οι τιμές περιλαμβάνουν Φ.Π.Α. 24% και περιλαμβάνουν τέλος Σταθερής Τηλεφωνίας 5% που ισχύει σύμφωνα με το άρθρο 55 νόμου 4369/2016. Εκπτώσεις παγίων που απο συνδυασμό με την Κινητή, ισχύουν για όσο διάστημα διατηρείται ο συνδυασμός Σταθερής και Κινητής και αποδίδονται σε κάθε σύνδεση Σταθερής που ενταξιο λογαριασμού σας.

Πρόσθετες Εκπτώσεις

Εικόνα 1. Εκπτώσεις λόγω συνδυασμού υπηρεσιών σταθερής και κινητής από τη CYTA

	Internet & Τηλεφωνία	Τηλεόραση	μηνιαίο τίμιο	
Vodafone Home triple play Family	Απεριόριστα αστικά/ υπεραστικά + 300' προς κινητή Ελλάδα + Internet έως 24Mbps + Δυνατότητα προσθήκης χρόνου προς δευτή σταθερά (2)	Vodafone TV Family 60+ κανάλια Παιδικά Ταινίες Σειρές	Online Προσφορά Για 24 Μήνες από 64,93€ μόνον 33,75€	απόκτησέ το
8.25€ επιπλέον έκπτωση για συνδρομητές Vodafone Κινητής				
Vodafone Home triple play Sports+	Απεριόριστα αστικά/ υπεραστικά + 300' προς κινητή Ελλάδα + Internet έως 24Mbps + Δυνατότητα προσθήκης χρόνου προς δευτή σταθερά (2)	Vodafone TV Sports+ 60+ κανάλια Παιδικά Ταινίες Σειρές Πακέτο Vodafone TV Sports	Online Προσφορά 24μηνιο από 63,87€ μόνον 46,95€	απόκτησέ το
8.25€ επιπλέον έκπτωση για συνδρομητές Vodafone Κινητής				
απεριόριστα				
Vodafone Home double play GR + 300	Internet έως 24 Mbps	Απεριόριστα σταθερά Ελλάδα 300' προς κινητή Ελλάδα + Δυνατότητα προσθήκης χρόνου προς δευτή σταθερά(2)	Online Προσφορά 24μηνιο από 48,54€ μόνον 23,95€	απόκτησέ το
3.15€ επιπλέον έκπτωση για συνδρομητές Vodafone Κινητής				
Vodafone Home double play GR	Internet έως 24 Mbps	Απεριόριστα σταθερά Ελλάδα + Δυνατότητα προσθήκης χρόνου προς δευτή σταθερά (2)	Online Προσφορά από 44,46€ μόνον 22,96€ 12μηνιο 24μηνιο	απόκτησέ το
3.15€ - 4.25€ επιπλέον έκπτωση για συνδρομητές Vodafone Κινητής (1)				

Εικόνα 2: Εκπτώσεις λόγω συνδυασμού υπηρεσιών σταθερής και κινητής από τη VODAFONE

(285.) Όσον αφορά τη δυνατότητα της νέας οντότητας να προχωρήσει σε πωλήσεις σταθερών υπηρεσιών της VODAFONE σε συνδρομητές κινητής της CYTA (μεμονωμένους συνδρομητές), η ΕΕΤΤ εκτιμά ότι [...]. Σε αυτή την πελατειακή βάση, η πιθανότητα αγοράς συνδυαστικών πακέτων σταθερών επικοινωνιών και κινητής τηλεφωνίας από αυτούς τους συνδρομητές είναι περιορισμένη. Αυτό συμβαίνει γιατί οι συνδρομητές καρτοκινητής, εν αντιθέσει με τους συνδρομητές συμβολαίου δεν λαμβάνουν λογαριασμούς σε μόνιμη βάση αλλά αγοράζουν πίστωση όταν τη χρειάζονται. Απαιτείται πρώτα η μετατροπή αυτών των συνδρομητών καρτοκινητής σε συνδρομητές συμβολαίου¹⁰¹. Επομένως, δεν αναμένεται να ενδυναμωθεί η ικανότητα της νέας οντότητας να διαθέτει συνδυαστικές λύσεις σταθερής και κινητής ή η σχετική θέση της στην αγορά κινητής τηλεφωνίας. Ως εκ τούτου, δεν αναμένονται νέα εμπόδια ή περαιτέρω ενίσχυση των υφιστάμενων εμποδίων για τους παρόχους που δεν διαθέτουν παρουσία στην αγορά κινητής. Υπενθυμίζεται ότι η COSMOTE και η WIND προσφέρουν εδώ και περισσότερο από τρία χρόνια συνδυαστικά πακέτα σταθερής και κινητής.

(286.) Αντίθετα, φαινόμενα μόχλευσης από την αγορά των σταθερών υπηρεσιών στην αγορά της κινητής τηλεφωνίας εξαιτίας της δυνατότητας της νέας οντότητας να προχωρήσει σε συνδυαστικές πωλήσεις υπηρεσιών κινητής σε υφιστάμενους συνδρομητές σταθερής της CYTA αναμένονται, όπως άλλωστε δηλώνει και η γνωστοποιούσα, δεδομένου ότι η δυναμική αγορά ανέρχεται στο 87,5% των συνολικών συνδρομητών σταθερών επικοινωνιών της CYTA. Επομένως, αναμένεται να ενδυναμωθεί η

ικανότητα της νέας οντότητας να διαθέτει συνδυαστικές λύσεις σταθερής και κινητής ή/και η σχετική θέση της στην ευρύτερη αγορά σταθερών επικοινωνιών. Καθώς όμως όλοι οι πάροχοι που προσφέρουν υπηρεσίες κινητής τηλεφωνίας, προσφέρουν συνδυαστικές λύσεις σταθερών επικοινωνιών και κινητής τηλεφωνίας, δεν γεννώνται θέματα αποκλεισμού τους. Σημειώνεται ότι καμία από τις εταιρίες που απάντησαν στο ερωτηματολόγιο της ΕΕΤΤ δεν έθεσε ζήτημα μόχλευσης.

(287.) Εν γένει, η ΕΕΤΤ εκτιμά ότι η ικανότητα της νέας οντότητας να αποκλείσει ανταγωνιστές μέσα από την παροχή συνδυαστικών πακέτων δεν θα είναι μεγαλύτερη από την ικανότητα που έχει σήμερα η VODAFONE. Όπως σημειώνει και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το κρίσιμο στοιχείο που προσφέρει σε μια οντότητα τη δυνατότητα να αποκλείσει ανταγωνιστές ανάγεται στο επίπεδο της δύναμης που ασκεί στην αγορά¹⁰². Η προτεινόμενη συναλλαγή βελτιώνει τη σχετική θέση της VODAFONE έναντι του ΟΤΕ (COSMOTE) στις ξεχωριστές αγορές σταθερής τηλεφωνίας, σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης και κινητής τηλεφωνίας, αλλά σε καμία από αυτές δεν αλλάζει τη σειρά μεταξύ των παρόχων. Ο ΟΤΕ παραμένει πρώτος με μερίδιο [45-55]% [...]. Αντίθετα, η οντότητα που θα προκύψει μετά την προτεινόμενη συναλλαγή θα έχει [...] [25-35]%[...] ¹⁰³. Μάλιστα, ο ΟΤΕ (COSMOTE) δραστηριοποιείται σε όλες τις πιθανές αγορές πολλαπλών συνδυαστικών υπηρεσιών και έχει το μεγαλύτερο μερίδιο αγοράς στη διάθεση υπηρεσιών τηλεοπτικού περιεχομένου.

102 Idem, παρ.376.

103 Τα επίπεδα μεριδίων αφορούν τόσο σε συνδρομητές όσο και σε έσοδα βάσει στοιχείων που έχουν δηλώσει οι πάροχοι στην ΕΕΤΤ.

101 Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M.7637, Liberty Global/BASE Belgium, παρ.372.

4.3.2. Κίνητρο αποκλεισμού των ανταγωνιστών

(288.) Μετά την ολοκλήρωση της συγκέντρωσης, η νέα οντότητα ενδέχεται να έχει κίνητρο να διαμορφώσει μια στρατηγική με διακρίσεις ως προς τις τιμές των προσφερόμενων προϊόντων της, η οποία να περιλαμβάνει την αύξηση της τιμής των μεμονωμένων προϊόντων και τη μείωση της τιμής των δεσμοποιημένων σταθερής-κινητής. Ως αποτέλεσμα αυτής της στρατηγικής, οι πελάτες που αγοράζουν σταθερές και κινητές υπηρεσίες ξεχωριστά θα αγοράζαν πλέον τις υπηρεσίες ακριβότερα ενώ οι πελάτες δεσμοποιημένων προϊόντων σταθερής-κινητής θα έχουν μείωση στο κόστος αγοράς των προϊόντων τους. Το συνολικό αποτέλεσμα της στρατηγικής διάκρισης τιμών από έναν πάροχο ακόμη και σε περίπτωση μονοπωλιακής αγοράς είναι εκ των προτέρων αμφίβολο και το συμπέρασμα εάν οι καταναλωτές ωφελούνται ή βλάπτονται συνολικά, εξαρτάται από τη κατανομή των προτιμήσεων των καταναλωτών. Ωστόσο, η πολιτική της διάκρισης τιμών θα μπορούσε να έχει αντιανταγωνιστικά αποτελέσματα εάν συνεπάγεται (σκοπίμως ή μη) την περιθωριοποίηση των ανταγωνιστών που προσφέρουν μόνο σταθερές υπηρεσίες. Στην περίπτωση αυτή, η νέα οντότητα ενδέχεται μπορέσει να μεταφέρει μερίδα καταναλωτών από παρόχους που προσφέρουν μόνο σταθερές υπηρεσίες και να την προσελκύσει στα δεσμοποιημένα προϊόντα της σταθερής-κινητής. Αυξάνοντας την τιμή των κινητών μεμονωμένων προϊόντων και παρέχοντας με έκπτωση τα δεσμοποιημένα προϊόντα της σταθερής-κινητής, ένα μερίδιο των πελατών (mix-and-match) που αγοράζουν κινητές υπηρεσίες από την Vodafone, αλλά σταθερές από άλλο πάροχο, μπορεί να επιλέξουν να σταματήσουν τη συνδρομή τους στη σταθερή από τον άλλο πάροχο και να επιλέξουν δεσμοποιημένα προϊόντα σταθερής-κινητής της νέας οντότητας. Εναλλακτικά, άλλοι πελάτες θα άλλαζαν πάροχο κινητής και κάποιοι άλλοι απλώς θα παρέμεναν με την τρέχουσα υπηρεσία τους. Η νέα οντότητα θα έχει κίνητρα να αποκλείσει τους ανταγωνιστές που παρέχουν μόνο σταθερές υπηρεσίες, εάν υπολογίσει ότι τα έσοδα από την πελατειακή βάση που θα αποκτήσει από την παραπάνω στρατηγική (αύξηση τιμής κινητής και μείωσης τιμής δεσμοποιημένων προϊόντων σταθερής-κινητής) θα είναι μεγαλύτερα από την απώλεια των εσόδων από τους πελάτες που αγοράζουν μόνο κινητές υπηρεσίες από τη Vodafone. Η ΕΕΤΤ εκτιμά ότι η ύπαρξη των παρόχων Cosmote και Wind που προσφέρουν μεμονωμένες υπηρεσίες κινητής και η απλή και γρήγορη διαδικασία αλλαγής παρόχου λόγω της φορητότητας θα οδηγούσε σε εξαιρετικά αμφίβολα κέρδη από μία τέτοια πολιτική.

(289.) Αντίστοιχα, αυξάνοντας την τιμή των σταθερών μεμονωμένων προϊόντων και παρέχοντας με έκπτωση τα δεσμοποιημένα προϊόντα της σταθερής-κινητής, ένα μερίδιο των πελατών (mix-and-match) που αγοράζουν σταθερές υπηρεσίες από την Vodafone/Cyta, αλλά υπηρεσία κινητής από άλλο πάροχο, μπορεί να επιλέξουν να σταματήσουν τη συνδρομή τους στη κινητή από τον άλλο πάροχο και να επιλέξουν δεσμοποιημένα προϊόντα σταθερής-κινητής της νέας οντότητας. Όμως και σε αυτή την περίπτωση η ΕΕΤΤ εκτιμά ότι η ύπαρξη των παρόχων

(Cosmote, Wind και Forthnet) που προσφέρουν μεμονωμένες υπηρεσίες σταθερής και η απλή και γρήγορη διαδικασία αλλαγής παρόχου λόγω της φορητότητας θα οδηγούσε και πάλι σε εξαιρετικά αμφίβολα κέρδη από μία τέτοια πολιτική.

(290.) Με βάση και τα μεγέθη που παρουσιάστηκαν στην προηγούμενη ενότητα, αλλά και εν γένει των σχετικών μεριδίων και της εξέλιξης τους, είναι αρκετά αβέβαιη η πιθανολόγηση κινήτρου αποκλεισμού των ανταγωνιστών από πλευρά της νέας οντότητας.

4.3.3. Πιθανές επιπτώσεις στον ανταγωνισμό

(291.) Στα επόμενα χρόνια, η διείδυση των συνδυαστικών πακέτων σταθερών επικοινωνιών και κινητής τηλεφωνίας αναμένεται να αυξηθεί. Αυτό δείχνει η διεθνής εμπειρία, αλλά και η εξέλιξη των εγχώριων μεγεθών¹⁰⁴. Η συγκεκριμένη εξέλιξη δεν εξαρτάται από την προτεινόμενη συναλλαγή καθώς ήδη λαμβάνει χώρα απουσία της. Όπως σημειώνει και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν υπάρχουν επαρκή τεκμήρια ότι οι καταναλωτές προτιμούν τα συνδυαστικά πακέτα πολλαπλών υπηρεσιών per se αλλά όλα τα διαθέσιμα στοιχεία δείχνουν ότι προτιμώνται λόγω των εκπτώσεων και των άλλων παροχών τους έναντι των μεμονωμένων υπηρεσιών¹⁰⁵. Αυτό έδειξαν και τα αποτελέσματα της έρευνας αγοράς που πραγματοποιήθηκε από την ΕΕΤΤ όπως αναφέρθηκε και νωρίτερα.

(292.) Στο τέλος του πρώτου εξαμήνου του 2017, μόλις [5-10]% των ενεργών συνδέσεων κινητής τηλεφωνίας των VODAFONE και CYTA εντάσσονταν σε κάποιο συνδυαστικό πακέτο των δυο εταιρειών. Οι υπόλοιπες συνδυαστικές και μεμονωμένες συνδέσεις σταθερής τηλεφωνίας των δυο εταιριών αντιστοιχούν κατά μέγιστο στο [10-15]% των ενεργών συνδρομητών κινητής τηλεφωνίας των δυο παρόχων. Το μέγεθος της αγοράς ενεργών συνδρομητών κινητής τηλεφωνίας που δεν εξυπηρετείται από κάποιο συνδυαστικό πακέτο σταθερών επικοινωνιών και κινητής τηλεφωνίας ανέρχεται σε 12,48 εκατομμύρια συνδέσεις, την ίδια περίοδο.

Δεδομένης της σχετικής θέσης σε μερίδια της νέας οντότητας, και της ανάλυσης που προηγήθηκε στην ενότητα περί του κινήτρου αποκλεισμού δεν διαπιστώνεται ότι η νέα οντότητα θα έχει κίνητρα να αποκλείσει τους ανταγωνιστές που παρέχουν μόνο σταθερές υπηρεσίες, ούτε να αυξήσει τις τιμές της στα μεμονωμένα προϊόντα (είτε σταθερής είτε χονδρικής). Επομένως, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η προσφορά δεσμοποιημένων προϊόντων σταθερής-κινητής της νέας οντότητας δεν θα οδηγήσει σε επιδείνωση της ευημερίας των καταναλωτών συγκριτικά με την κατάσταση που θα επικρατούσε απουσία της συγκέντρωσης.

4.4. Συμπέρασμα

(293.) Με βάση τα παραπάνω, η ΕΕΤΤ αναγνωρίζει ότι τα μη συντονισμένα αποτελέσματα της συγκέντρωσης μπορεί να οδηγήσουν σε ταχύτερη μεταστροφή των συνδρομητών που λάμβαναν από την CYTA μόνο υπηρεσί-

¹⁰⁴ Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M.7637 Liberty Global/BASE Belgium, παρ. 391.

¹⁰⁵ Ευρ. Επιτροπή, υπόθεση COMP/M. 7978 – VODAFONE/Liberty Global/ Dutch JV, παρ. 548.

ες σταθερής τηλεφωνίας ή/και ευζωνικής πρόσβασης CYTA σε δεσμοποιημένα προϊόντα σταθερής-κινητής, κρίνει όμως ότι οι καταναλωτές θα επωφεληθούν από τον αυξημένο ανταγωνισμό σε δεσμοποιημένα προϊόντα σταθερής-κινητής μεταξύ της νέας οντότητας και των υφιστάμενων παρόχων και ότι η συγκέντρωση δεν δημιουργεί αντισταθμιστικά μη συντονισμένα αποτελέσματα.

5. Επιδράσεις Συντονισμένης συμπεριφοράς

5.1. Εισαγωγή

(294.) Για να εκτιμηθεί η ύπαρξη και η έκταση των φαινομένων συντονισμού, οι κατευθυντήριες γραμμές για τις οριζόντιες συγκεντρώσεις¹⁰⁶ απαιτούν αποδείξεις ότι η προτεινόμενη συναλλαγή θα καταστήσει τον συντονισμό πιο πιθανό, πιο αποτελεσματικό και περισσότερο διατηρήσιμο. Στην παρ 41 αναφέρεται ότι:

«Συντονισμός είναι πιθανότερο να ανακύψει σε αγορές στις οποίες είναι σχετικά πιο απλό για τα μέρη να καταλήξουν σε συνεννόηση όσον αφορά τους όρους του συντονισμού. Επιπλέον, για να είναι βιώσιμος ο συντονισμός πρέπει να πληρούνται τρεις βασικές προϋποθέσεις:

- πρώτον, οι επιχειρήσεις πρέπει να είναι σε θέση να ελέγχουν σε επαρκή βαθμό την τήρηση των όρων του συντονισμού·

- δεύτερον, η πειθαρχία προϋποθέτει την ύπαρξη κάποιων αξιόπιστων αποτρεπτικών μηχανισμών που μπορούν να ενεργοποιηθούν σε περίπτωση παρέκκλισης·

- τρίτον, οι αντιδράσεις τρίτων, όπως υφιστάμενων και μελλοντικών ανταγωνιστών που δεν συμμετέχουν στον συντονισμό, καθώς και πελατών, δεν θα πρέπει να είναι ικανές να θέσουν σε κίνδυνο τα προσδοκώμενα αποτελέσματα του συντονισμού».

5.2. Ισχυρισμοί της Γνωστοποιούσας

(295.) Η γνωστοποιούσα αναφέρει ότι:

«Σε όλες τις ως άνω αγορές, οι τέσσερις τηλεπικοινωνιακές εταιρείες (OTE, FORTHNET, WIND Hellas και ενιαία οντότητα) θα κατέχουν αθροιστικά, μετά την υπό εξέταση συγκέντρωση, το σύνολο των αγορών. Οι αγορές σταθερής, από το άνοιγμά τους στον ανταγωνισμό και έκτοτε, έχουν μετασηματισθεί υπό την έννοια ότι πολλοί μικροί πάροχοι έχουν εξέλθει των αγορών αυτών κατά τα τελευταία χρόνια, με αποτέλεσμα η αγορά να έχει κατανεμηθεί σχεδόν ισομερώς στους τέσσερις τηλεπικοινωνιακούς παρόχους, πλην του ΟΤΕ, που κατέχει με διαφορά το μεγαλύτερο μέρος της αγοράς. Συνεπεία της προτεινόμενης Συναλλαγής, η συμμετρία στα μερίδια αγοράς των λοιπών παρόχων – πλην του ΟΤΕ – αλλοιώνεται σε επίπεδο μεριδίων αγοράς, καθώς η απόσταση μεταξύ του ΟΤΕ και της νέας οντότητας μειώνεται και αντίστοιχα αυξάνει η απόσταση μεταξύ της νέας οντότητας και των λοιπών παρόχων. Έτσι, ενώ υφίσταται μεταβολή στη δομή της αγοράς προ και μετά της προτεινόμενης Συναλλαγής, η μεταβολή αυτή καθιστά το ενδεχόμενο συντονισμού μεταξύ των λοιπών (πλην ΟΤΕ) παρόχων πιο ισχνό, δεδομένου ότι δημιουργείται διαφοροποίηση

¹⁰⁶ Κατευθυντήριες γραμμές της Ευρ. Επιτροπής, για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων σύμφωνα με τον Κανονισμό του Συμβουλίου για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων, ΕΕ C 031 της 05.02.2004 σ. 0005 – 0018, παρ. 39 - 57.

ση της ενιαίας οντότητας κυρίως σε επίπεδο μεριδίων αγοράς. Επιπλέον, το μερίδιο αγοράς του ΟΤΕ παραμένει το υψηλότερο, με διαφορά, μερίδιο καθιστώντας τον ενδεχόμενο συντονισμού μεταξύ του ΟΤΕ και οποιουδήποτε άλλου παρόχου πολύ απομακρυσμένο. Συνεπώς, αφενός περιορίζεται η δυνατότητα συντονισμού της συμπεριφοράς των παρόχων μετά την ολοκλήρωση της Συναλλαγής σε σύγκριση με την κρατούσα κατάσταση στην αγορά προ της Συναλλαγής, αφετέρου η απόσταση μεταξύ του ΟΤΕ και των άλλων παρόχων παραμένει μεγάλη, εμποδίζοντας οποιονδήποτε συντονισμό μεταξύ του ΟΤΕ και άλλου παρόχου. Επίσης δεν υφίστανται ούτε δημιουργούνται, μετά την υπό κρίση Συγκέντρωση, ιδιαίτεροι και μόνιμοι διαρθρωτικοί δεσμοί μεταξύ των δραστηριοποιούμενων στις εξεταζόμενες αγορές, που να δύνανται να οδηγήσουν στη δημιουργία ενός μηχανισμού συντονισμού και επιβολής κυρώσεων σε περίπτωση αποκλίσεων από τους όρους συντονισμού (Οριζόντιες Κατευθυντήριες Γραμμές, παρ. 39-57):

- σε καμία αγορά δεν προκύπτει ότι η CYTA έχει χαρακτηριστικά τέτοια και εμπορική και τιμολογιακή πολιτική τέτοιου είδους που η αποχώρησή της από την αγορά να οδηγήσει στην εξάλειψη μιας σημαντικής ανταγωνιστικής πίεσης για τα μέλη της αγοράς παροχής των εν λόγω υπηρεσιών. Με άλλα λόγια δεν καταργείται επιχείρηση με σημαντικές ανταγωνιστικές πιέσεις (επιχείρηση αποστάτης - "maverick") αλλά ούτε και άμεσος ανταγωνιστής ("close competitor") της εξαγοράζουσας VODAFONE,

- τόσο οι αγορές σταθερής όσο και οι αγορές κινητής παραμένουν ανταγωνιστικές με τέσσερις και τρεις, αντίστοιχα, μεγάλους παίκτες υψηλής δυναμικής και ισχύος από άποψης φήμης και σήματος,

- δεν τίθεται θέμα αντι-ανταγωνιστικών συντονισμένων αποτελεσμάτων κυρίως λόγω ασυμμετρίας μεριδίων αγοράς που θα προκύψουν δυνάμει της προτεινόμενης Συγκέντρωσης αφού, ιδίως στις αγορές σταθερής, η απόσταση της νέας οντότητας από τον ιστορικά πρώτο παίκτη (ΟΤΕ) μικραίνει και αντίστροφα η απόστασή της από τους λοιπούς παρόχους μεγαλώνει, ενώ το μερίδιο αγοράς του ΟΤΕ παραμένει με διαφορά το υψηλότερο μερίδιο.»

(296.) Συνεπώς, κατά την εκτίμηση της γνωστοποιούσας, σε καμία από τις παραπάνω σχετικές αγορές και υπό-αγορές:

α) δεν καταργούνται σημαντικές ανταγωνιστικές πιέσεις σε μία ή περισσότερες επιχειρήσεις, οι οποίες ως εκ τούτου θα έχουν αυξημένη ισχύ στην αγορά, χωρίς να καταφύγουν σε συντονισμό της συμπεριφοράς τους (επιπτώσεις μη συντονισμένης συμπεριφοράς),

β) δεν μεταβάλλεται η φύση του ανταγωνισμού ούτως ώστε επιχειρήσεις που προηγουμένως δεν συντόνιζαν τη συμπεριφορά τους, τώρα είναι πολύ πιθανότερο να συντονίζουν και να αυξάνουν τις τιμές ή με άλλο τρόπο να βλάπτουν τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό ή καθιστώντας το συντονισμό ευκολότερο, σταθερότερο ή αποτελεσματικότερο για τις επιχειρήσεις που συντόνιζαν τη συμπεριφορά τους και πριν από τη συγκέντρωση (επιπτώσεις συντονισμένης συμπεριφοράς).

5.3. Η Εκτίμηση της ΕΕΤΤ

5.3.1. Αγορά κινητής τηλεφωνίας

(297.) Στην εγχώρια αγορά κινητής τηλεφωνίας, στην οποία δραστηριοποιούνται τρεις φυσικοί πάροχοι υπηρεσιών και ένας εικονικός πάροχος, το μερίδιο της Cyta είναι εξαιρετικά χαμηλό. Ειδικότερα, οι τρεις πάροχοι κινητής τηλεφωνίας, VODAFONE, COSMOTE και WIND [...]. Ως αποτέλεσμα, οι δείκτες συγκέντρωσης ΗΗΙ είναι στα επίπεδα του 3775 και του 3955 από πλευράς συνδρομητών και εσόδων αντίστοιχα. Δεδομένου της πολύ μικρής έκτασης δραστηριοποίησης της CYTA στην αγορά της κινητής τηλεφωνίας, η μεταβολή «δέλτα» του συγκεκριμένου δείκτη μετά την προτεινόμενη συναλλαγή είναι μόλις 26 και 41 αντίστοιχα. Η συγκεκριμένη μεταβολή αναπαριστά την αύξηση της συγκέντρωσης

στην αγορά. Καθώς η μεταβολή ως μέγεθος κυμαίνεται σε πολύ χαμηλά επίπεδα, η επίδραση της στη μεταβολή της συγκέντρωσης είναι επουσιώδης.

Συγκεκριμένα για την αγορά κινητής τηλεφωνίας, η COSMOTE είναι πρώτη με μερίδιο που φθάνει στο [45-55]%. Ακολουθεί η VODAFONE με [25-35]% και στην τρίτη θέση είναι η WIND με [15-25]%. Τα μερίδια της CYTA βρίσκονται στην περιοχή του [0-5]%. Μετά την προτεινόμενη συναλλαγή, τα μερίδια της VODAFONE εκτιμώνται σε [25-35]%. Ως αποτέλεσμα, η υπό εξέταση συγκέντρωση δεν θα επηρεάσει τα επίπεδα και τις διαφοροποιήσεις των μεριδίων μεταξύ των εταιρειών κινητής τηλεφωνίας ενώ τα μερίδια των εναπομεινάντων τριών παρόχων θα εξακολουθούν να διαφέρουν σε μεγάλη κλίμακα.

Πίνακας 39: Εξέλιξη Μεριδίων Ενεργών Συνδρομητών Κινητής Τηλεφωνίας

% Ενεργές Συνδέσεις Κινητής Τηλεφωνίας	2012	2013	2014	2015	2016	Μετά την Εξαγορά
COSMOTE	[45-55]%	[45-55]%	[45-55]%	[45-55]%	[45-55]%	[45-55]%
CYTA			[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	
VODAFONE	[25-35]%	[25-35]%	[25-35]%	[25-35]%	[25-35]%	[25-35]%
WIND	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%

Πηγή: Απολογιστικά στοιχεία των παρόχων που υπέβαλλαν στην ΕΕΤΤ.

(298.) Επιπλέον, όπως έχει αναφερθεί αναλυτικά, η περιορισμένη δραστηριοποίηση της Cyta στην αγορά κινητής τηλεφωνίας (τόσο η υφιστάμενη όσο και η εκτιμώμενη) δεν δύναται να επηρεάσει τις βασικές προϋποθέσεις που αναφέρονται οι κατευθυντήριες γραμμές για την ύπαρξη συντονισμού.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, η ΕΕΤΤ εκτιμά ότι η υπό εξέταση συγκέντρωση δεν θα δύναται να συντελέσει στη δημιουργία ή την ενίσχυση τυχόν συλλογικής δεσπόζουσας θέσης ούτε να καταστήσει, τυχόν υφιστάμενο συντονισμό, ευκολότερο, πιο σταθερό και πιο αποτελεσματικό.

5.3.2. Αγορές σταθερής Τηλεφωνίας και πιθανές αγορές συνδυαστικών προϊόντων

(299.) Στην εν λόγω ενότητα, η ΕΕΤΤ, δεδομένου ότι στην αγορά σταθερής καθώς και στις πιθανές αγορές συνδυασμού υπηρεσιών, το μερίδιο της Cyta δεν είναι σχεδόν μηδενικό – όπως στην αγορά υπηρεσιών κινητής – εξετάζει αναλυτικά τους παράγοντες που οριοθετούνται ως πεδίο διερεύνησης στις κατευθυντήριες γραμμές αναφορικά με τη δυνατότητα της προτεινόμενης συναλλαγής να καταστήσει τον συντονισμό πιο πιθανό, πιο αποτελεσματικό και περισσότερο διατηρήσιμο. Ειδικότερα:

5.3.2.1. Συμφωνία των όρων συντονισμού

(300.) Στην παρ. 44 των κατευθυντήριων γραμμών αναφέρεται ότι συντονισμός είναι πιθανότερο να προκύψει αν τα μέλη του ολιγοπωλίου μπορούν με ευκολία να καταλήξουν σε κοινή αντίληψη σχετικά με το πώς πρέπει να λειτουργεί ο συντονισμός. Οι παράγοντες που διευκολύνουν πιθανά φαινόμενα συντονισμού είναι:

- λιγότερο περίπλοκο και περισσότερο σταθερό οικονομικό περιβάλλον,

• μικρός αριθμός επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται σε μία αγορά

• ομοιογενές προϊόν

• όροι της προσφοράς και της ζήτησης είναι σχετικά σταθεροί

- ευχερέστερος επιμερισμός της αγοράς όταν οι πελάτες έχουν απλά χαρακτηριστικά, τα οποία επιτρέπουν στις συντονιζόμενες επιχειρήσεις να καταναείμουν αμέσως την πελατεία

- συμφωνία σε απλούς κανόνες τιμολόγησης

- αναλογίες όσον αφορά τη διάρθρωση του κόστους, τα μερίδια αγοράς, τα επίπεδα παραγωγικής ικανότητας και τα επίπεδα κάθετης ολοκλήρωσης

Ομοιογένεια προϊόντων και σταθερότητα των όρων της προσφοράς και της ζήτησης (301.) Με την ολοκλήρωση της συγκέντρωσης, η ΕΕΤΤ εκτιμά ότι με βάση τις τρέχουσες συνθήκες της αγοράς, η προτεινόμενη συγκέντρωση δεν μεταβάλλει ουσιαστικά τον βαθμό της ομοιογένειας των προϊόντων.

(302.) Ως προς τη σταθερότητα των όρων της προσφοράς και της ζήτησης κατά την παροχή υπηρεσιών σταθερής και συνδυαστικών υπηρεσιών, από τα στοιχεία εξέλιξης των συνδρομών σταθερής και συνδυασμού υπηρεσιών, μπορεί να συναχθεί το συμπέρασμα ότι οι καταναλωτές στρέφονται από μεμονωμένες υπηρεσίες σε συνδυασμούς υπηρεσιών και ταυτόχρονα παρατηρούνται μεταβολές στη διείσδυση των διαφορετικών τύπων συνδυαστικών πακέτων. Ειδικά, μεγάλες μεταβολές παρατηρούνται στη διείσδυση των συνδυαστικών πακέτων τεσσάρων υπηρεσιών, τα οποία φαίνεται να είναι σε πρώιμο στάδιο ανάπτυξης και αναμένεται η προσέλκυση μεγάλου αριθμού συνδρομητών, οι οποίοι θα προέλθουν

από άλλα πακέτα συνδυασμού μικρότερου αριθμού υπηρεσιών. Συνεπώς, παρατηρείται μία μεταβλητότητα ως προς τη ζήτηση υπηρεσιών σταθερής και συνδυαστικών υπηρεσιών.

Διάρθρωση του κόστους, τα μερίδια αγοράς, τα επίπεδα παραγωγικής ικανότητας και τα επίπεδα κάθετης ολοκλήρωσης

(303.) Στην παράγραφο 48 των Κατευθυντήριων Γραμμών για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων επισημαίνεται ότι οι επιχειρήσεις μπορεί να καταλήξουν ευκολότερα σε κοινή συμφωνία για τους όρους συντονισμού, αν παρουσιάζουν κάποιες αναλογίες, ιδίως όσον αφορά τη διάρθρωση του κόστους, τα μερίδια αγοράς, τα επίπεδα παραγωγικής ικανότητας και τα επίπεδα κάθετης ολοκλήρωσης. Η συμμετρία στα μερίδια αγοράς είναι πολύ σημαντική αναφορικά με τα κίνητρα των επιχειρήσεων να εμπλακούν σε φαινόμενα συντονισμού. Συγκεκριμένα, το Γενικό Δικαστήριο ανέφερε ότι «οι δομές αγοράς που ευνοούν τον ολιγοπωλιακό συντονισμό περισσότερο είναι εκείνες στις οποίες δυο, τρεις ή τέσσερις προμηθευτές διατηρούν ο κάθε ένας περίπου το ίδιο μερίδιο αγοράς»¹⁰⁷.

(304.) Όπως παρουσιάζονται στους αντίστοιχους πίνακες στο κεφάλαιο εκτίμηση ανταγωνιστικής επίδρασης, τα μερίδια αγοράς των παρόχων που δραστηριοποιούνται στις αγορές σταθερής και στις πιθανές αγορές συνδυασμού υπηρεσιών σταθερής και σταθερής-κινητής διαφέρουν σε μεγάλη κλίμακα. Ειδικότερα, τόσο στις αγορές σταθερής όσο και στις πιθανές αγορές συνδυασμού υπηρεσιών σταθερής και υπηρεσιών σταθερής-κινητής, η εταιρία COSMOTE κατέχει την πρώτη θέση, με σημαντική διαφορά στην περίπτωση των υπηρεσιών σταθερής και των συνδυαστικών υπηρεσιών σταθερής, από τον δεύτερο πάροχο (της τάξεως του [15-25]% και παραπάνω) και με διαφορά της τάξεως του [5-10]% για συνδυασμό υπηρεσιών σταθερής-κινητής. Η εν λόγω διαφορά της τάξεως του [5-10]% περιορίζεται σε μικρό βαθμό μετά την υπό εξέταση συγκέντρωση (...).

(305.) Αναφορικά με την πιθανή αγορά πακέτων σταθερής τηλεφωνίας και ευρυζωνικής πρόσβασης, η COSMOTE είναι πάλι πρώτη με μερίδιο που φθάνει στο [45-55]%. Ακολουθεί η WIND με [15-25]%, η VODAFONE με [15-25]%, η CYTA με [10-15]% και στην τέταρτη θέση είναι η FORTHNET με [10-15]%. Μετά την προτεινόμενη συναλλαγή, τα μερίδια της VODAFONE εκτιμώνται σε [25-35]% και θα βρεθεί στη δεύτερη θέση. Όμως και μετά τη συγκέντρωση, τα μερίδια των παρόχων θα εξακολουθούν να διαφέρουν σε μεγάλη κλίμακα.

Πίνακας 40: Εξέλιξη Μεριδίων Συνδρομητών πακέτων σταθερής τηλεφωνίας και ευρυζωνικής πρόσβασης

FT & FBB						
Μερίδια Αγοράς	2015A	2015B	2016A	2016B	2017A	Μετά την Εξαγορά
VODAFONE	[10-15]%	[10-15]%	[15-25]%	[10-15]%	[15-25]%	[25-35]%
CYTA	[15-25]%	[15-25]%	[10-15]%	[10-15]%	[10-15]%	
Forthnet	[10-15]%	[10-15]%	[10-15]%	[10-15]%	[10-15]%	[10-15]%
OTE	[35-45]%	[35-45]%	[35-45]%	[35-45]%	[45-55]%	[45-55]%
WIND	[10-15]%	[15-25]%	[10-15]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%
Σύνολο	100%	100%	100%	100%	100%	100%

(306.) Αναφορικά με την πιθανή αγορά λιανικής παροχής υπηρεσιών συνδυαστικών πακέτων Σταθερής και Κινητής, η COSMOTE είναι πρώτη με μερίδιο που φθάνει στο [45-55]%. Ακολουθεί η VODAFONE με [25-35]% και στην τρίτη θέση είναι η WIND με [15-25]%. Τα μερίδια της CYTA βρίσκονται στην περιοχή του [0-5]%. Μετά την προτεινόμενη συναλλαγή, τα μερίδια της VODAFONE εκτιμώνται σε [25-35]% και θα παραμείνει στην δεύτερη θέση. Όμως και μετά τη συγκέντρωση τα μερίδια των παρόχων θα εξακολουθούν να διαφέρουν σε μεγάλη κλίμακα.

Πίνακας 41: Μεριδία και Δείκτες Συγκέντρωσης στην πιθανή αγορά λιανικής παροχής υπηρεσιών συνδυαστικών πακέτων Σταθερής και Κινητής

Μερίδια Αγοράς	A' εξάμηνο 2015	B' εξάμηνο 2015	A' εξάμηνο 2016	B' εξάμηνο 2016	A' εξάμηνο 2017	B' εξάμηνο 2016	Μετά την Εξαγορά
VODAFONE	[35-45]%	[25-35]%	[25-35]%	[25-35]%	[25-35]%	[25-35]%	[25-35]%
CYTA	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	
COSMOTE	[25-35]%	[35-45]%	[35-45]%	[35-45]%	[35-45]%	[35-45]%	[35-45]%
WIND	[25-35]%	[25-35]%	[25-35]%	[25-35]%	[15-25]%	[15-25]%	[15-25]%
Σύνολο	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

107 ΓενΔικΕΕ αποφ. της 25.3.1999, υπόθ. T-102/96, Gencor v. Commission, EU:T:1999:65, σκ. 134.

(307.) Αναφορικά με την πιθανή αγορά πακέτων σταθερής τηλεφωνίας και ευρυζωνικής πρόσβασης και κινητής τηλεφωνίας, η COSMOTE είναι πρώτη με μερίδιο που φθάνει στο [35-45]%. Ακολουθεί η VODAFONE με [25-35]% και στην τρίτη θέση είναι η WIND με [25-35]%. Τα μερίδια της CYTA βρίσκονται στην περιοχή του [0-5]%. Μετά την προτεινόμενη συναλλαγή, τα μερίδια

της VODAFONE εκτιμώνται σε [35-45]%. Πρόκειται για μία αγορά όπου τα μερίδια των δύο πρώτων στην κατάταξη παρόχων παρουσιάζουν μικρή διαφορά, η οποία μειώνεται ακόμη περισσότερο μετά την συγκέντρωση χωρίς όμως να μεταβάλλεται η σειρά κατάταξη των δύο πρώτων παρόχων, ενώ η διαφορά τους από τον τρίτο διατηρείται σε σημαντικά επίπεδα της τάξης του 10%.

Πίνακας 42: Εξέλιξη Μεριδίων Συνδρομητών πακέτων σταθερής τηλεφωνίας, ευρυζωνικής πρόσβασης και κινητής τηλεφωνίας

FT & FBB & MOB							Μετά την Εξαγορά
Μερίδια Αγοράς	2015A	2015B	2016A	2016B	2017A	2017B	
VODAFONE	[25-35]%	[25-35]%	[25-35]%	[35-45]%	[35-45]%	[25-35]%	[35-45]%
CYTA	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	[0-5]%	
OTE	[35-45]%	[35-45]%	[25-35]%	[25-35]%	[25-35]%	[35-45]%	[35-45]%
WIND	[25-35]%	[25-35]%	[25-35]%	[25-35]%	[25-35]%	[25-35]%	[25-35]%
Σύνολο	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100%	100,0%

(308.) Ως προς την πιθανότητα η εν λόγω συγκέντρωση να επηρεάσει τις αναλογίες, που παρατηρούνται στα επίπεδα παραγωγικής ικανότητας, διάρθρωση κόστους και κάθετης ολοκλήρωσης, σημειώνουμε ότι η CYTA δεν δραστηριοποιείται στην ανάπτυξη υποδομών πρόσβασης νέας γενιάς στα δίκτυα σταθερής πρόσβασης ενώ στην κινητή τηλεφωνία δραστηριοποιείται ως MVNO. Το γεγονός αυτό σε συνδυασμό με το γεγονός ότι τα μερίδια των παρόχων μετά την προτεινόμενη συναλλαγή θα εξακολουθούν να διαφέρουν σε μεγάλη κλίμακα, οδηγεί στο συμπέρασμα ότι η εν λόγω συγκέντρωση δεν αναμένεται να επηρεάσει τις υπάρχουσες αναλογίες όσον αφορά στα επίπεδα παραγωγικής ικανότητας, διάρθρωσης του κόστους και κάθετης ολοκλήρωσης των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στις επηρεαζόμενες αγορές.

(309.) Εν κατακλείδι, τα κίνητρα και η ικανότητα συντονισμού των παρόχων δεν φαίνεται να μεταβάλλονται εξαιτίας της προτεινόμενης συγκέντρωσης.

5.3.2.2. Παρακολούθηση των παρεκκλίσεων

(310.) Όπως αναφέρεται στις Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων (παρ. 49), οι επιχειρήσεις, που συντονίζουν τη συμπεριφορά τους, μπαίνουν συχνά στον πειρασμό να αυξήσουν το μερίδιο αγοράς τους παρεκκλίνοντας από τους όρους συντονισμού, για παράδειγμα μειώνοντας τις τιμές, προσφέροντας «μυστικές» εκπτώσεις, βελτιώνοντας την ποιότητα των προϊόντων ή αυξάνοντας την παραγωγική τους ικανότητα ή προσπαθώντας να κερδίσουν νέους πελάτες. Μόνο η απειλή έγκαιρων και επαρκών «αντιποίνων» αποτρέπει τις επιχειρήσεις από τις παρεκκλίσεις αυτές. Ως εκ τούτου, οι αγορές πρέπει να είναι αρκετά διαφανείς ώστε οι επιχειρήσεις που συμμετέχουν στον συντονισμό να παρακολουθούν επαρκώς αν οι άλλες επιχειρήσεις παρεκκλίνουν από αυτόν και να τους επιβάλλουν αντίποινα.

(311.) Ως προς τον βαθμό της διαφάνειας της αγοράς αναφορικά με τις τιμές, θεωρητικά παρά το μεγάλο πλή-

θος προϊοντικό λύσεων, οι πάροχοι έχουν την ικανότητα να παρακολουθούν τις μεταβολές της επίσημης τιμολογικής πολιτικής του ανταγωνισμού σε σημαντικό βαθμό, δεδομένου ότι όλη αυτή η πληροφορία είναι δημόσια διαθέσιμη μέσω των ιστοτόπων των παρόχων καθώς και της ιστοσελίδας του Παρατηρητήριου Τιμών της ΕΕΤΤ. Επιπλέον, υπάρχουν εξειδικευμένες εταιρίες συμβούλων που αναλαμβάνουν την παρακολούθηση και τη σύγκριση των τιμών για λογαριασμό των ενδιαφερομένων. Επομένως, σε αρχικό επίπεδο καταγράφεται ύπαρξη διαφάνειας στην αγορά.

(312.) Επιπλέον, επισημαίνεται, στην παρ. 45 των κατευθυντήριων γραμμών για τις οριζόντιες συγκεντρώσεις, πως είναι ευχερέστερο να γίνει συντονισμός σχετικά με την τιμή που θα ισχύει για ένα και μόνο, ομοιογενές προϊόν απ' ό,τι για εκατοντάδες τιμές σε μία αγορά με πολλά και ανόμοια προϊόντα.

(313.) Από τα παραπάνω δεν φαίνεται να μεταβάλλονται οι συνθήκες διαφάνειας στην αγορά λόγω της συγκέντρωσης και η ΕΕΤΤ εκτιμά ότι ο πιθανός αντίκτυπος της προτεινόμενης συγκέντρωσης στη διαφάνεια δεν θα μεταβάλει ουσιαστικά την υφιστάμενη ικανότητα των παρόχων να παρακολουθούν αποκλίσεις.

5.3.2.3. Αποτρεπτικοί μηχανισμοί

(314.) Στην ίδια κατεύθυνση δεν προκύπτει ότι η προτεινόμενη συγκέντρωση έχει τη δυνατότητα να ενισχύσει την επιβολή αντιποίνων μέσω της διαμόρφωσης αποτρεπτικών μηχανισμών των παρεκκλίσεων. Βεβαίως, η δυνατότητα διαμόρφωσης αντιποίνων εξαρτάται και από την ικανότητα παρακολούθησης των παρεκκλίσεων, έγκαιρης αντίληψης τους καθώς και από τα κίνητρα των συντονιζόμενων επιχειρήσεων για την επιβολή αντιποίνων. Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι οι παράγοντες αυτοί δεν θα επηρεασθούν ως αποτέλεσμα της συγκέντρωσης.

(315.) Επομένως, ενώ η εγχώρια τηλεπικοινωνιακή αγορά είναι ολιγοπωλιακή και έχει στοιχεία που ευνοούν την ανάπτυξη φαινομένων συντονισμού σε τμήματά της,

εντούτοις, δεν εντοπίστηκαν ευρήματα που να καταδεικνύουν ότι η συγκεκριμένη προτεινόμενη συναλλαγή θα επηρεάσει τους παράγοντες που διευκολύνουν πιθανά φαινόμενα συντονισμού.

Πίνακας 43: Συγκεντρωτική Εξέλιξη Συνδρομών Συνδυαστικών Πακέτων και Μεμονωμένων Υπηρεσιών Σταθερής Τηλεφωνίας

	H1 2015	H2 2015	H1 2016	H2 2016	H1 2017
Μεμονωμένα Σταθερής Τηλεφωνίας	1.439.225	1.332.434	1.247.055	1.139.629	1.071.658
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Συνδυαστικά Σταθερής Τηλεφωνίας	2.616.452	2.645.257	2.700.556	2.752.339	2.745.208
FT & FBB	1.909.919	1.896.454	2.031.505	2.092.681	2.107.863
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
FT & TV	32.187	33.514	30.835	28.968	25.494
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
FT & FBB & TV	674.346	715.289	638.216	630.690	611.851
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Συνδυαστικά Σταθερής και Κινητής Τηλεφωνίας	654.714	722.594	753.394	820.450	888.209
FT & MOB	52.621	50.097	51.043	53.141	44.866
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
FT & FBB & MOB	582.688	651.515	584.405	629.050	692.916
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
FT & TV & MOB	0	0	227	505	140
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
FT & FBB & TV & MOB	19.405	20.982	117.719	137.754	150.287
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

Πηγή: Απολογιστικά στοιχεία των παρόχων που υπέβαλλαν στην ΕΕΤΤ.

6. Συμπέρασμα

(316.) Συμπερασματικά, η εξεταζόμενη συγκέντρωση δεν αναμένεται να προκαλέσει σοβαρές αμφιβολίες ως προς το συμβατό αυτής με τις απαιτήσεις λειτουργίας του ανταγωνισμού στις σχετικές αγορές στις οποίες αφορά, αποφασίζει:

Την έγκριση κατ' άρθρο 8 παρ. 6 εδ. β' του ν. 3959/2011 και για τις αγορές που εμπίπτουν στο πεδίο αρμοδιοτήτων της ΕΕΤΤ σύμφωνα με το ν. 4070/2012, της γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης που προκύπτει από την απόκτηση από την ανώνυμη εταιρία «VODAFONE ΠΑΝΑΦΟΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Α.Ε.» του αποκλειστικού ελέγχου επί της εταιρίας «CYTA

ΕΛΛΑΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗ Α.Ε.», δεδομένου ότι η εν λόγω συγκέντρωση, παρ' ότι εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της παραγράφου 1 του άρθρου 6 του ν. 3959/2011, δεν περιορίζει σημαντικά το ανταγωνισμό στις επιμέρους αγορές αρμοδιότητας της ΕΕΤΤ, στις οποίες αφορά, και, ως εκ τούτου, δεν συντρέχει λόγος απαγόρευσής της κατά το νόμο.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Μαρούσι, 28 Ιουνίου 2018

Ο Πρόεδρος

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΑΣΣΕΛΟΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Το Εθνικό Τυπογραφείο αποτελεί δημόσια υπηρεσία υπαγόμενη στο Υπουργείο Διοικητικής Ανασυγκρότησης και έχει την ευθύνη τόσο για τη σύνταξη, διαχείριση, εκτύπωση και κυκλοφορία των Φύλλων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ), όσο και για την κάλυψη των εκτυπωτικών - εκδοτικών αναγκών του δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα (ν. 3469/2006/Α' 131 και π.δ. 29/2018/Α' 58).

1. ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΦΕΚ)

- Τα **ΦΕΚ σε ηλεκτρονική μορφή** διατίθενται δωρεάν στο **www.et.gr**, την επίσημη ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου. Όσα ΦΕΚ δεν έχουν ψηφιοποιηθεί και καταχωριστεί στην ανωτέρω ιστοσελίδα, ψηφιοποιούνται και αποστέλλονται επίσης δωρεάν με την υποβολή αίτησης, για την οποία αρκεί η συμπλήρωση των αναγκαίων στοιχείων σε ειδική φόρμα στον ιστότοπο **www.et.gr**.

- Τα **ΦΕΚ σε έντυπη μορφή** διατίθενται σε μεμονωμένα φύλλα είτε απευθείας από το Τμήμα Πωλήσεων και Συνδρομητών, είτε ταχυδρομικά με την αποστολή αιτήματος παραγγελίας μέσω των ΚΕΠ, είτε με ετήσια συνδρομή μέσω του Τμήματος Πωλήσεων και Συνδρομητών. Το κόστος ενός ασπρόμαυρου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,00 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,20 €. Το κόστος ενός έγχρωμου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,50 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,30 €. Το τεύχος Α.Σ.Ε.Π. διατίθεται δωρεάν.

• Τρόποι αποστολής κειμένων προς δημοσίευση:

A. Τα κείμενα προς δημοσίευση στο ΦΕΚ, από τις υπηρεσίες και τους φορείς του δημοσίου, αποστέλλονται ηλεκτρονικά στη διεύθυνση **webmaster.et@et.gr** με χρήση προηγμένης ψηφιακής υπογραφής και χρονοσήμανσης.

B. Κατ' εξαίρεση, όσοι πολίτες δεν διαθέτουν προηγμένη ψηφιακή υπογραφή μπορούν είτε να αποστέλλουν ταχυδρομικά, είτε να καταθέτουν με εκπρόσωπό τους κείμενα προς δημοσίευση εκτυπωμένα σε χαρτί στο Τμήμα Παραλαβής και Καταχώρισης Δημοσιευμάτων.

- Πληροφορίες, σχετικά με την αποστολή/κατάθεση εγγράφων προς δημοσίευση, την ημερήσια κυκλοφορία των Φ.Ε.Κ., με την πώληση των τευχών και με τους ισχύοντες τιμοκαταλόγους για όλες τις υπηρεσίες μας, περιλαμβάνονται στον ιστότοπο (**www.et.gr**). Επίσης μέσω του ιστότοπου δίδονται πληροφορίες σχετικά με την πορεία δημοσίευσης των εγγράφων, με βάση τον Κωδικό Αριθμό Δημοσίευματος (ΚΑΔ). Πρόκειται για τον αριθμό που εκδίδει το Εθνικό Τυπογραφείο για όλα τα κείμενα που πληρούν τις προϋποθέσεις δημοσίευσης.

2. ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ - ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Το Εθνικό Τυπογραφείο ανταποκρινόμενο σε αιτήματα υπηρεσιών και φορέων του δημοσίου αναλαμβάνει να σχεδιάσει και να εκτυπώσει έντυπα, φυλλάδια, βιβλία, αφίσες, μπλοκ, μηχανογραφικά έντυπα, φακέλους για κάθε χρήση, κ.ά.

Επίσης σχεδιάζει ψηφιακές εκδόσεις, λογότυπα και παράγει οπτικοακουστικό υλικό.

Ταχυδρομική Διεύθυνση: Καποδιστρίου 34, τ.κ. 10432, Αθήνα	Ιστότοπος: www.et.gr
ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 210 5279000 - fax: 210 5279054	Πληροφορίες σχετικά με την λειτουργία του ιστότοπου: helpdesk.et@et.gr
ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΚΟΙΝΟΥ	Αποστολή ψηφιακά υπογεγραμμένων εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ: webmaster.et@et.gr
Πωλήσεις - Συνδρομές: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279178 - 180)	Πληροφορίες για γενικό πρωτόκολλο και αλληλογραφία: grammateia@et.gr
Πληροφορίες: (Ισόγειο, Γρ. 3 και τηλεφ. κέντρο 210 5279000)	
Παραλαβή Δημ. Ύλης: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279167, 210 5279139)	
Ωράριο για το κοινό: Δευτέρα ως Παρασκευή: 8:00 - 13:30	

Πείτε μας τη γνώμη σας,

για να βελτιώσουμε τις υπηρεσίες μας, συμπληρώνοντας την ειδική φόρμα στον ιστότοπό μας.

